

Çok Okuyan Değil CHIP Okuyan Bilir

Kişisel bilgisayarlar ile ilk tanışmam bundan yaklaşık 12 yıl önce babamın bana hediye ettiği Commodore 64 ile oldu. Birçoğunuz da zaten ilk bilgisayar tecrübelerini o zamanın bu muhteşem makineleri ile kazanmıştır herhalde. Commodore 64 ile yaşanan problemler gerçi çok azdı, ama "kafa ayarı" gibi çok ilkel sorunlarla boğuşmak zorunda kalınıyordu. O zamandan bugüne bilgisayar dünyasında çok şey değişti. Problemler de bilgisayar teknolojisinin karmaşıklığı yüzünden çoğaldı ve "gelişti".

Doğrusu bugüne kadar bilgisayarlar ile yaşadığım problemlerden çok şey öğrendiğimi söyleyebilirim. Bilgisayarların emekleme dönemini yaşayanlar bu sorunları iyi bilirler, çoğunlukla bu problemleri tek başımıza çözmek zorundaydınız, o zamanlar

Bilgisayarların emekleme dönemini yaşayanlar bu sorunları iyi bilirler, çoğunlukla bu problemleri tek başımıza çözmek zorundaydınız, o zamanlar başvuru kaynakları, destek hatları yoktu veya yetersizdiler.

başvuru kaynakları veya destek hatları yoktu veya yetersizdiler. Bilgisayarı satın aldığımız yerdeki sözde teknik servis elemanları da bilgisayar konusunda en az sizin kadar cahildiler.

Yeni nesil ise (biz kendi aramızda "Windows 95 nesli" diyoruz) hem şanslı hem de şanssız. Doğrudan Windows 95/98 gibi kullanımı kolay ve nispeten sorunsuz bir işletim sistemi ile çalışma şansına sahipler. Ancak en ufak bir problem çıkmaya görsün... Ya da DOS'un karanlık komut satırı ile karşı karşıya kalsınlar. Böyle bir durumda çoğu kullanıcı ne yapacağını bilemiyor. Sorunu çözebilmeyi bırakın hatanın kaynağı bile doğru tespit edilemiyor. Bazıları da (cesaretle olanlar) sorunu düzeltceğim diye tüm sistemi bir anda berbat edebiliyorlar. Bir de en küçük bir sorunda bile tüm sistemi yeniden kurmayı göze alanlar var...

"Bilgisayar kültürü" sloganını kendisine ilke edinmiş CHIP bu amaçla her sayısında problem çözümüne ve hataların nedenlerinin tespitine büyük önem veriyor. Okurlarımızın birçoğu da CHIPuclarımıza büyük ilgi gösteriyorlar. Her sayısında farklı bir donanım bileşenini bıçak altına yatan, Eylül 97 sayımızda başlayan, Mayıs 98'de sonra eren Doktor PC, Uzman Destegi bölümü, SuperCHIPman ve CHIPucu katalogu CHIP okurlarının bir numaralı başvuru kaynağı oldu. Yine destek hattımızın telefonları da susmak bilmiyor, hafta sonları 23:30'da bile arayanlar var. Hatta büyük bilgisayar firmalarının bilgi işlem sorumluları bile problemlerinin çözümü için bizi arıyorlar.

"Bilgisayar kültürü" sloganını kendisine ilke edinmiş CHIP bu amaçla her sayısında problem çözümüne ve hataların nedenlerinin tespitine büyük önem veriyor. Okurlarımızın birçoğu da CHIPuclarımıza büyük ilgi gösteriyorlar.

Bazen öyle telefonlar veya mektuplar geliyor ki, gerçekten de kullanıcıların bilgisayar problemleri karşısında ne kadar aciz kaldıklarını anlıyoruz. Gösterdiğiniz bu yoğun ilgi yüzünden Eylül ayından itibaren destek hattımızın saatlerini değiştirmeyi ve dergide problem çözümlerine ve kurslara da ağırlık vermeyi düşünüyoruz. Bu ayki kapak konumuzda da sık yaşanan PC problemlerine çözümler getirmeye çalıştık. Ayrıca CHIP CD'sinde de 30'dan fazla ilkyardım programı bulunuyor, bu programlarla PC'nizdeki sorunların kaynaklarını büyük ölçüde tespit edebilir ve çözebilirsiniz.

Unutmayın: Çok okuyan değil, CHIP okuyan bilir.

Ufuk Yamankılıçoğlu
uyaman@chip.com.tr

Ağustos

Bilgisayarınız ile yaşadığınız problemler sona eriyor. CHIP-CD'sinde yer alan ilkyardım programları işletim sisteminizde meydana gelebilecek aksaklıklarda size yardımcı olacak.

Bu ayki Chip CD içeriğinde yer alan programlar tamamıyla Windows işletim sisteminin eksikliklerini kapatan ve çalışma esnasında sistemin kilitlenmesini önleyen uygulamalardan müteşekkil. Internet üzerindeki veri transferinin grafik arabirimle görsel sunulabildiği ya da sistem kaynaklarınızın ne durumda olduğunu gösterebilen programların yanı sıra, kullanıcısı olduğunuz servis sağlayıcıya hızlı bir

şekilde bağlanmanızı sağlayacak ve kendini Windows' a gizleyen yazılımlar, bağlantı kurulduktan sonra dosya transferini adım adım onaylayan güvenlik istemcileri de mevcut. Chip TV bölümünde bu ay vizyona girmemiş filmler yok. Çünkü yepyeni çizgi filmler akıllara durgunluk verecek nitelikte.

CD'nin Kullanımı Hakkında

Arabirimde herhangi bir bölüme girdiğiniz zaman ekrandaki üç tuş yardımı ile tüm kontrolleri yapabiliyorsunuz. Bir programı seçtikten sonra, ekranda yer alan disket simgesi ile o programı sabit diskinize kurabiliyorsunuz. Kurulum sırasında CHIP-CD arabirimi Windows'u en az meşgul edeceği "uyku" moduna geçiyor ve kendini küçültüp görev çubuğuna gizliyor. Bu sistem hem arabirimden çıkmadan hem de sistem

kaynaklarını tüketmeden çalışmayı mümkün kılıyor. Arabirimdeki çarpı simgesi bir önceki menüye dönmenizi sağlıyor. Ana bölümdeki çarpı simgesi ise CD arabiriminden çıkabilmenizi sağlıyor. Yukarı ve aşağı ok tuşları ile kutuya sığmayan diğer programlar arasında dolaşmanız mümkün.

Not: Chip CD-ROM'u ile ilgili sorunlarınız için;
(0-212 283 42 44)
Tolga Sonalp ile görüşebilirsiniz.

Sizler için Seçtiklerimiz

ARAÇLAR

Emergency Recovery System98

30 günlük kullanım

ERS sistemi çökmelerini incelikle kurtarır. ERS, win95/98 sistem dosyaları esli durumuna getirmek için kayıtlı yedek yapar, win95/98 kaydını ya da diğer sistem dosyalarını günlük olarak yedekler, otomatik yedek ve haftalık yedek win95/98 hayatı ve başlangıç dosyalarının yedeğini alır. Program Launch For Windows 95 Start menu'de yerini aldıktan sonra yükleme işlemi için bekler.

Esas özellikler altta listelenilirler. Pencere-ler 95+ için 3.5+ yerli 32-bit uygulama-sı, hem 256 hem de 16k+ renk için grafiği destekler. Sınırsız program link'leri ile ne-redeyse sınırsız gruplar yaratabilirsiniz.

Midpoint

10 günlük kullanım hakkı

Internet'te yüksek performansı sağlamak için kullanıcıya iki modemle veya ISDN bağdaştırıcıları ile bağlanılma olanakları tanır. İki telefon hattı ve iki internet servis sağlayıcısına birden bağlanabilir. ISP'yi kullanarak daha hızlı sörf yapabilirsiniz. Tek modem ile sörf yapabildiğiniz zamanı dosyaları indirmekte geçirirsiniz. Ağ kontrolü performansını geliştirir ve dosyayı göstericiniz boyunca artırır...

Lifeguard

Aceitilerden mürşitler yaratan bir yedekleme programı.

Sürüm 1.2' de pencereler 98 beta 3'de test edildi. Çevresi ile uyumluluk için en iyi yöntemleri kullanır, bütün özellikler ile tamamen işlevsel olan gücünü usulen değerlendirme için kullanıcılara izin verir. Artık herhangi bir diğer yapı yedek programına ihtiyaç duymayacaksınız.

Polymorphic

Başlı başına bir masaüstü yöneticisi, Notepad, Dialer ve hesap makinesi gibi birçok ihtiyacınızı karşılar. Veritabanı geliştirme imkanı sağlayan özel yazılım ile kullanımı geliştirilmesine açık bir uygulama.

Visualb 5.0

Vb için yazılmış programların görülebilmesi için gereken uygulama (Chip CD içerisinde ve Microsoft'un kullandığı birçok programda vb programı kullanılıyor)

Pcanywhere Express

Uzaktan kontrolü bir eğitim programı. İki ayrı ip numarası arasında (Network veya Internet üzerinden birbirine bağlanma) bağlantı sağlar ve Host olan 'Slave' in ekranını yönetir.

Personal Album Organizer

Kullanım süresi bilinmiyor.

Bir aile albümü yapmaya ne dersiniz? 10 bin adet resme kadar taradığınız tüm resimleri bir CD'de toplayabilir ve herbiri için not çekmecelerinin bulunduğu bir arabirinden faydalanabilirsiniz.

Dr. Hardware Sysinfo 3.7e For Dos

Donanımınızı test edebileceğiniz en iyi Benchmark programlarından biri. 60 pence-re içerisinde işlemci ve çipler hakkında her türlü bilgiye ulaşabilirsiniz.

Infopro 1.01 For Win95

Tüm sisteminizi analiz eden ve her alan üzerine ayrıntılı bilgiler edinebileceğiniz bir program.

Linkcheck 5.70 For Win95

Linkcheck'i kullanarak sabit diskiniz üzerindeki dosyalar hakkında ayrıntılı bilgi edinebilirsiniz. Örneğin herhangi bir uygulama dosyasının içerisine bakarak hangi dil'leri kullandığını öğrenebilirsiniz.

Meg 97 2.43 For Win95

Meg 97 sistemi performansını grafikler halinde görebileceğiniz bir program.

Modem Doctor 7.0s For Dos

Modem Doctor'ı kullandığınızda modemini-zi 60 ayrı tesisten geçirerek sorunları daha başlama aşamasındayken öğrenebilirsiniz. Modem Doctor for Windows 1.0 ödül kazanmış Modem Doctor'ın Windows uygulaması. 60' ın üzerinde test ile yardıma hazır.

Safety Net Pro 6.1

Safety Net 6 tane yedekleme konfigürasyonuna sahip ve bir tıklamayla istediğiniz dosyaları başka bir sürücüye kopyalayabilirsiniz. Kopyalama esnasında dosyaları ziplemeyi de mümkün.

Winsock Swapper 1.7 For Win95

Program winsock.dll dosyasının değişik versiyonlarını barındırıyor ve versiyonlar arasında çok hızlı geçişler yapabiliyor.

OYUNLAR

Starsiege

Orıda büyük silahlar ve mekantik robotlar savaşıyor.

Swarm

Uzayda bir yerde yalnızca savaş var.

Xcom Interceptor

Gezegenler arasında strateji ve diplomatik kurallar gerektiren bir oyun.

Starcraft

Üç büyük ırktan biri olun ve o gezegenden diğerlerini silin.

INTERNET

Winproxy

30 günlük kullanım hakkı.

Tek kullanıcı hesabı ile Internet'e bütün ağınıza bağlayın. Winproxy, eş zamanlı çoklu kullanıcılara izin verir ve bağımsız olarak tek tcpup bağlantısı boyunca Internet'e erişir. Tam Firewall güvenliği ve Blacklist yeteneklerini sağlar.

Disconnect

TCP/IP bağlantısı kurulumunda yaşanan sorunları gideren bir uygulama. CD'de bulunan diğer dial-up bağlantılarını kontrol amaçlı programları düzenlemelerini yapan bir program daha.

Firedoor

Kullanım süresi bilinmiyor.

LAN (yerel iletişim ağımda) bütün bilgisayarlara için tek modem/Internet bağlantısını kullanabilirsiniz. http, https, gopher, ftp, pop3, smtp, telnet, realaudio bağlantılarını destekler. Herhangi bir Proxiable Internet Protokolü ayarlanabilir. Firewall ile genel bir koruma sağlar.

Spoon Proxy

Kullanım sonu zamanı bilinmiyor.

Spoon Proxy ile şimdi telefonda paranın renk tonları sizi korkutmayacak. Internet'e erişmek için Network ağımda yalnızca tek bir modem kullanarak tüm makineleri etkinleştiren bir geçit kurabilmeyi sağlar. Ayrıca gelen dosyaların bir listeyle belirlenmesi ile Firewall görevini başarıyla tamamlayabilir. http, ftp, pop3, smtp, socks4 ve 5, Incoming/Outgoing IP kısıtlamasını destekler.

Webtrendsofirewall

60 günlük kullanım limiti

Ünlü arabirim, kullandığı ve izlediği özellikleri Webtrends Award-Winning ürünlerinden alır. Firewall kötü dosyalarını çözümler ve giren tüm protokol hakkında rapor hazırlar. Protokoller ve gönderilen IP numarası ile içeriden dışarı gönderilen verilerin de kontrol edildiği listeleme sistemiyle, yöneticilerin şirket genelinde hangi bağlantıların yapıldığı ile ilgili bilgi almasına yardımcı olur. Genel Firewall faaliyeti, bölüm, potansiyel güvenlik konusu, e-mail faaliyeti, ftp transferi, telnet oturumları yoluyla band genişliği kullanımı hakkında rapor hazırlar. [E]

V.90 Desteği Artık Mümkün

Internet servis sağlayıcılarından B-Net iletişim Hizmetleri, mevcut 56Kflex desteğine ek olarak V.90 servisi de vermeye başladı. x2 standardı modem kullanıcılarına da hizmet vermek amacıyla ITU (International Telecommunication Union) tarafından ortaya atılan ve ortak standart olarak hem 56Kflex hem de x2 kapsayan (upgrade etmek kaydıyla) V.90 desteğini deneme çalışmalarından sonra devreye aldı. Böylece x2 standardı 56K modemleri olmasına karşın bu hızda ISS'lere bağlanamayan modem sahipleri bundan böyle Bnet'in V.90 servisine bağlanarak modemlerinin tüm kapasitesini kullanabilecekler.

Ülkemizde çok sayıda satılan US

Robotics/ 3Com serisi x2 modem sahibi olanların yapması gereken tek şey, modemlerini ilgili firmanın sitesinden indirecekleri yeni sürüm V.90 yazılımlarıyla upgrade ederek Bnet'e bağlanmak.

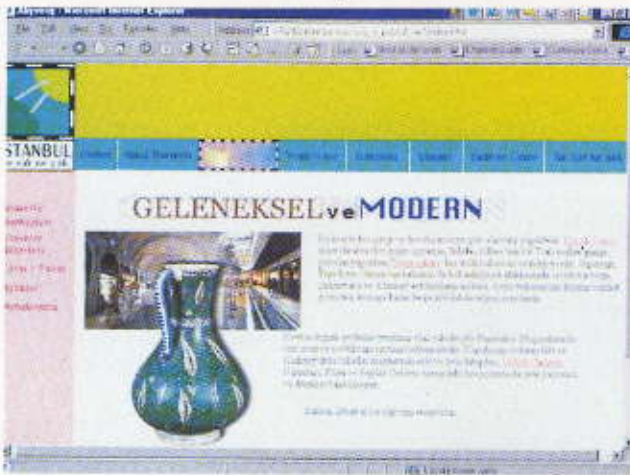
Daha fazla bilgi için, "http://www.bnet.net.tr/V90, http://www.v90.com, http://www.56K.com, http://www.usr.com/home/online/" adreslerinden herhangi birine başvurabilirsiniz.

A'dan Z'ye İstanbul

LinkNet, Internet ortamında Türkçe ve İngilizce olarak "A'dan Z'ye İstanbul" rehberi hazırladı. "www.nevarneyok.com" adresinden ulaşabile-

cilerden sahaflara kadar isteginize ve bütçenize uygun alışveriş için "alışveriş"e göz atabilir, "yeme/içme"de dilediğiniz eğlence türüne göre, restaurantlar, gece kulüpleri, gazinolar ve barlarda gezinebilirsiniz. LinkNet'in "ne var ne yok" sitesi, toplam 500 dia ve 5 slide show sayfalarıyla İstanbul'da gezmeyi çok eğlenceli bir hale getiriyor. Sitenin her gün genişleyecek

sayfalarında, belirli bir ücret karşılığında İstanbullu işletmeciler kendi aktivitelerini günü gününe duyurma olanakları da bulacaklar. Ayrıntılı bilgi için (212) 213 08 60 no'lu telefona başvurabilirsiniz.

ceğiniz sitede, bütçenize uygun bir yerde konaklayabilmek için "oteller" başlığına, günlük hava durumu için "hava durumu" başlığına, Kapalı Çarşı'dan Mısır Çarşısı'na, büyük mağazalardan özel bölgelere, antika-

İTÜ'de Yaz Kursu

İTÜ Makina Fakültesi bünyesinde, Visual Basic ile Programlama kursu düzenleniyor.

Kurs, İTÜ Makina Fakültesi'nin Gümüşsuyu binasında 411 Bilgisayar, İnternet, Multimedya Eğitim Uygulama Merkezinde, 15-23 Ağustos 1998 tarihleri arasında Cumartesi ve Pazar günleri saat 10:00 ile 16:00 arasında yapılacaktır.

Kursun amacı, Ms Windows işletim sistemlerinde çalışan uygulamaların geliştirilmesi için ileri seviyede bir programlama dili olan Visual Basic dilinin öğretilmesi. Bu programlama dili ile kendi uygulamalarınızı gerçekleştireceğiniz gibi, Ms

Windows işletim sistemlerinde çalışan MsWord, MsExcel gibi birçok programa da müdahale imkânına sahip olabileceğinizdir.

Kursa, temel olarak bir programlama bilgisine sahip olup, data kontrolü ve veri tabanları ile ilgili işlemlerle uğraşan ve Ms Windows işletim sistemlerinde çalışan MsWord, MsExcel ve bu gibi paket programları programlamak suretiyle rutin işlemlerde otomatik olarak kullanmak isteyenlerin katılması bekleniyor.

Eğitim malzemesinin ve katılma belgesinin dahil olduğu kurs ücreti, 45 milyon + KDV.

Daha fazla bilgi için, (212) 249 38 84 ya da (212) 293 13 00 (dahili hat 2518 ya da 2445) nolu telefonlara ya da, "serdar@burgaz.mkn.itu.edu.tr" e-mail adresine başvurabilirsiniz. İTÜ kurs programlarıyla ilgili web sitesinin adresi ise, "http://www2.itu.edu.tr/~tumkor".

Compaq'tan Kampanya

Compaq Türkiye, yaz kampanyası çerçevesinde ileri teknoloji ürünü bilgisayarlarını çok cazip fiyatlarla satışa sunuyor. Compaq'ın yaz kampanyası kapsamında, KOBİ ve ev pazarına uygun Deskpro 1000'in fiyatı 775 \$ + KDV, yepyeni bir tasarımla üretilen Deskpro EP'nin fiyatı 1,472

\$ + KDV ve profesyonel kullanıcıların yol arkadaşı Armada 1592DT'nin fiyatı ise 2,349 \$ + KDV. Türk kullanıcılarının talepleri doğrultusunda üretilen Deskpro 1000; 200MHz MMX teknolojiли Intel Pentium işlemci, 256MB'a genişleyebilen 16MB RAM, 1.6GB SMART sabit disk, 7 genişleme yuvası, 1MB DRAM grafik belleği ve 256KB ikinci seviye önbellek içeriyor. Lisanslı Windows 95 yüklü bulunan ve 14 inç düşük radyasyonlu renkli Compaq V45 ekranıyla birlikte gelen Deskpro 1000, sistemde 3 yıl süreyle Compaq garantisi altında. Compaq Deskpro EP; kasasının yatay ya da dikey yerleştirilebilmesi özelliğiyle esnek, yaratıcı bir

tasarım sunuyor. 266MHz MMX teknolojiли Intel Pentium işlemci, 256MB'a genişleyebilen 32MB RAM, 3.2GB Ultra ATA SMART II sabit disk ve 512KB ikinci seviye önbellek içeren Deskpro EP, oldukça iyi bir fiyat/performans oranı sağlıyor. Armada 1592DT, profesyonel kullanıcılara masaüstü bilgisayarların işlevselliğini sunabilen uygun fiyatlı bir dizüstü bilgisayar. 233MHz MMX teknolojiли Intel Pentium işlemci, 96MB'a genişleyebilen 32MB RAM, 3.2GB sabit disk, 512KB ikinci seviye önbellek, 12.1 inç renkli TFT aktif ekran, 16-bit ses kartı, entegre hoparlör, mikrofon ve lityum-ion pil içeren Armada 1592DT, 1 yıl dünya çapında garanti kapsamında bulunuyor. Kampanya stoklarla sınırlı.

Zaman sizin için önemli mi?

İNTERNETTE

SÖRF

YAPARKEN

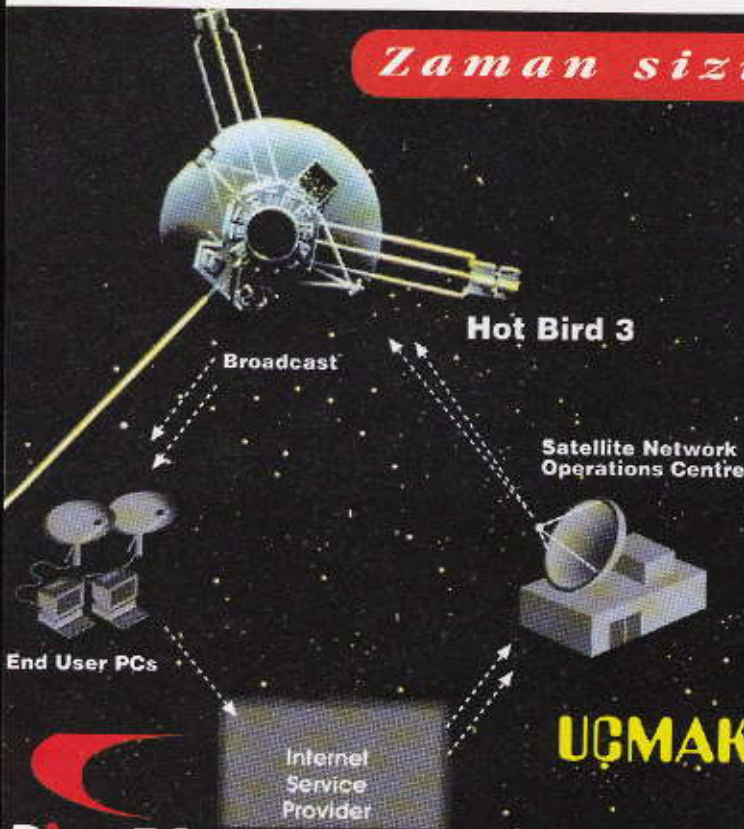
DOWNLOAD

EDERKEN

VIDEO-AUDIO

SEYREDERKEN

UÇMAK İÇİN NE BEKLIYORSUNUZ ?

DirecPC

TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ
SERT-EL LTD. ŞTİ.
 Ankara Cad. Polat İş Hanı No: 100/26 Kartal/İST.
 Tel: (0 216) 389 83 82 Fax: (0 216) 306 02 73
 E-Mail: sertel@duruk.net.tr

Kültür Bakanlığı'ndan Web Sitesi

Kültür Bakanlığı web sitesi "www.kultur.gov.tr" adresi ile Internet kullanıcılarının hizmetinde. Siteye, Kültür Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen kültürel ve sanatsal faaliyetler, illerin örenyerleri ve doğal gü-

zellikleri, dünya miras listesinde yer alan yer ve eserler, Türk büküklerinden

ve müziklerinden örnekler, Türk mut-fak kültürü, geleneksel giysiler, oyun-lar, adetler ve geleneklerinden örne-lerle Türk kültürünü yansıtan ve Tür-kiye'nin tanıtımına katkıda bulunacak bilgi ve belgelerden örnekler konul-muş. Siteyi hazırlayanlar, her kesim-den gelecek her türlü makul öneriler-le sayfanın daha da kapsamlı, içerikli ve fonksiyonel olmasını amaçlamışlar. Siteyi ziyaret ettikten sonra düşünce-lerinizi "kultur@kultur.gov.tr" adresi-ne bildirebilirsiniz.

Herkese Internet TV

Internet Web hizmeti veren Medya-text, "Herkese Bedava Internet TV" adı altında yeni bir kampanyaya baş-ladı. Medyatext'in "Kusursuz Internet Paketi" olarak sun-duğu hizmetin için-de, bir yıl ücretsiz Internet bağlantısı, 9 sayfalık Internet web sitesi, firma do-main ismi (www.firmaadi.com.tr) ile bedava Profilo Internet TV bulun-u-yor.

Kusursuz Internet Paketi'nin fiyatı yıllık 2450 dolar. Medyatext'te pa-ketler yıllık 190 dolardan başlayan

fiyatlarla sunuluyor. Medyatext kam-pa-yayı Internet TV stokları ile sınırla-mış.

Medyatext'in kam-panyasıyla ilgili ayrıntılı bilgiyi "http://

www.medyatext.com.tr/kampanya" adresinden ya da (212) 233 92 42 no'lu telefondan edinebilirsiniz.

Wimbledon'da Sanal Tenis

Grand Slam tarihinin en önemli tur-nuvalarından biri olan Wimbledon Tenis Turnuvası'nı Internet ortamına taşıyan IBM artık online hizmetler de veriyor. IBM'in Wimbledon'a sundu-ğu e-business hizmeti sayesinde tur-

nova sonuçları anında web sitesine yansıtılıyor. Ayrıca, Wimbledon için geliştirilen CIS (Şampiyonluk Bilgi Sistemi) sayesinde, tüm tarihi ve ista-tistiki bilgiler, günlük sonuçlar ve oyuncular hakkında bilgiler, tek bir multimedia ortamında birleşiyor. Si-teyi ziyaret eden sporseverler, IBM Net-Commerce ile oluşturulan web sitesindeki elektronik dükkanda Wimbledon ürünlerini de satın alabi-liyorlar. Wimbledon web sitesinin adresi:

"www.wimbledon.org"

Programlarınızı Değiştirebilirsiniz

Mega Yazılım, program değiştirme kampanyası başlattı. Kampanya iki ayrı türde olacak. Birincisinde, halen kullanmakta olduğu bilgisayar prog-ramlarından memnun olmayan kul-lanıcılar, %25 iskonto lu fiyatlarla

Mega prog-ramlarını ala-cabilecekler. Kampanya, 31 Aralık tarihi-ne kadar ge-çerli. İkinci kampanya ise

Mega kullanıcılarının bir üst seriye iskonto lu olarak geçmesini sağlıyor. Mega kullanıcıları kullandıkları seri programından bir üst seriye geç-erken, kullandıkları program fiyatı dü-şülerek, diğer seriden %20 iskonto-y-la alım yapabiliyorlar. Bu kampanya da, 31 Ağustos tarihine kadar geçerli.

Macintosh'tan Güvence

Apple Computer'ın Türkiye distribü-törü Bilkom A.Ş., yeni bir uygulama başlattı. Artık Bilkom'un pazarladığı tüm ürünler, üzerinde özel Bilkom bantları ve garanti etiketleri olan am-balajlarda sunuluyor. Bu uygulama

ile Apple ürünü kul-lanıcıları Türkiye'de Bilkom'un ek güven-ce sine alınmış oluyor.

Bilkom bantları ve garanti etiketleri olmayan Apple ürünleri için Türki-ye'de garanti hakları olmadığından, bu tür ürün alan Macintosh kul-lanıcılarının satış sonrası destek konu-sunda sorunlarla karşılaşmaları mümkün.

IBM'den ServicePac

IBM Türk, çözüm ortaklarıyla birlikte ServicePac hizmeti vermeye başladı. ServicePac, satın alınan bir IBM ürünüyle birlikte ya da en geç 30 gün içinde alındığında, ürünü yedek parça ve işçilik dahil IBM güvencesi altına alıyor. Satın alınan bir ürün, herhangi bir nedenle çalışmadığı takdirde, kullanıcının IBM ServicePac tele-

fonunu aramasından itibaren, Türkiye'nin değişik illerindeki IBM ofisleri ve IBM çözüm ortaklarının teknik personeli, müşterilerinin karşılaştıkları sorunlarla ilgileniyor. Ayrıca, çağrı merkezlerinden en kısa sürede gereken yanıt alınıyor ve olası yazılım problemleri için destek sağlanıyor. PC ürünleri ve yazıcılar için ServicePac desteğini IBM ve IBM Hizmet Çözüm Ortakları; AS/400, RS/6000 ve Network ürünleri için gerekli yardım ve desteği ise sadece IBM sunuyor. Bu ürünler için yazılım sorunları ile ilgili telefon desteği de ServicePac hizmetine dahil. ServicePac ile ilgili daha fazla bilgiyi (212) 280 09 00 no'lu telefondan Müşteri Destek Hizmetleri Bölümü'nü arayarak alabilirsiniz.

TL Fiyatlı Kampanya

İhlas/Acer, iki PC modelin-

de iki ayrı kampanya başlattı. Kampanyalardan biri Türk Lirası ile 6 taksitli olarak düzenlenmiş.

Acer, Türk Lirası taksitli kampan-

yada, tasarımı ve rengi ile oldukça farklı bir model olan Acer Aspire'ı, 1 peşin 6 taksit olanağı ile pazara su-

nuyor. Yuvarlak hatlı kasası ve siyah rengi ile Acer Aspire'in kampanyadaki modeli, Pentium 233 MMX işlemcili, 32 MB bellek, 3.2 GB disk, 24xCD-ROM, 56 K modem, ses kartı,

14 inç ekran, 3 ay ücret-

siz Internet bağlantısı, eğitim ve eğlence yazılımlarından oluşuyor. Acer Aspire'in kampanya kapsamındaki fiyatı, 1,449 dolar. İkinci kampanya, Intel'in Pentium II işlemcisine geçiş amacıyla tasarladığı Celeron işlemcili AcerPower 4000 modeline yönelik. Celeron işlemcili Power 4000'in özellikleri şöyle: 32 Mb bellek, 3.2 GB disk, 2 Mb AGP (2x) ekran kartı ve 14 inç ekran. Modelin kampanyadaki fiyatı ise 1,149 dolar. Daha ayrıntılı bilgi için, İhlas/Acer'in (216) 317 96 50 no'lu telefonuna başvurabilirsiniz.

Adres Değişiklikleri

■ Multimedya yazılımları dağıtım, üretimi ve yayıncılık faaliyetlerini sürdüren Metropol Yayıncılık ve İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. yeni yerine taşındı:

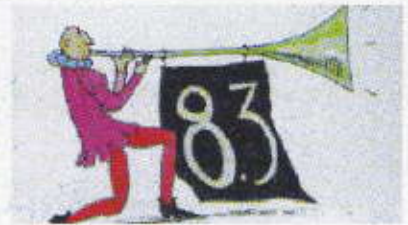
Esentepe Cd. No: 24
80300 Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: (212) 212 55 65
Faks: (212) 212 55 68

■ Servodata Taşındı

Leylak Sk. Murat İş Merkezi
B-Blok Kat:4 Daire: 15
Kuştepe/İstanbul
Tel: (212) 212 10 45
Faks: (212) 212 10 60

Progress'te Yeni Gelişme

Progress Software Version 8.3'ü geliştirdi. Progress Versiyon 8.3'de göze çarpan en belirgin özellikler şunlar: 32 bit Report Engine ve Progress Report Builder'in 32 bitlik version'u; geliştirilmiş Enterprise Database (Uygulama Ölçeklenebilirliği); 4000 kullanıcı desteği; Database Kernel perfor-

mance özellikleri; Dataserver for Oracle (Oracle 8 Database desteği); Euro monetary unit desteği. Progress müşterileri ve çözüm ortaklarına bu yeni versiyonu minimum migration özelliği ve hızlı uygulama geliştirme-leriyle büyüme avantajları sağlamak için sunuyor. Version 8.0, 8.1 ve 8.2'deki hazırlanmış dosyaların Version 8.3'te tekrar uyarlanmasına gerek kalmayacak ve database uyarlama versiyonu değişmeyecek. Version 8.3'ün betası web sitesine yerleştirilmiş durumda. İsteyenler "www.betta.progress.com." adresinden alabilir.

Armada'dan Yeni Seri

Compaq EMEA'nın duyurduğu, Intel Mobile Pentium II teknolojisini içeren yeni dizüstü bilgisayarlar Armada 1700 serisi, Armada 1500'lerin basitliğini ve rahatlığını bir adım ileri götürüyor. Armada 1700'ler, daha önce üst uç dizüstü bilgisayarlar da bulunan modüler MultiBay tasarımı, AC adaptörünü ve isteğe bağlı olarak DVD desteğini içeriyor. Küçük ve orta büyüklükteki işletmelere uygun bir seçenek olan Intel Mobile Pentium II işlemcili Armada 1700 serisi, sabit disk, disket ve CD-ROM desteği sunarak, maksimum esneklik sağlamak üzere tasarlandı. Armada 1700, MultiBay tasarımı, entegre AC adaptörü ve tercihe bağlı olarak K56flex modemiyle her an her yerde kullanıma

hazır. Armada 1700, V.90 modem teknolojisine yükseltim yolu ve isteğe bağlı olarak DVD desteği sağlayan ilk Compaq dizüstü bilgisayar. Armada 1700'ün ilk modeli, 266MHz Intel Mobile Pentium II işlemci, 13.3 inç renkli TFT 1024x768 görüntü, 24X Max. CD-

ROM, 32MB SDRAM, 4GB SMART sabit disk ile lityum-iyon pil içeriyor ve Windows 95 yüklü bulunuyor.

Diger model de 233MHz Intel Mobile Pentium II işlemci, 12.1 inç renkli TFT 800x600 görüntü, 24X CD-ROM, 32MB SDRAM, 4GB SMART sabit disk ve lityum-iyon pil ve Windows 95 yazılımını kapsıyor. Armada 1500 ve 1700 ürünleri, standart olarak tüm dünyada bir yıllık sınırlı garanti kapsamında bulunuyor; ancak tercihe bağlı olarak bu süre 3 yıla uzatılabilir. Diger Armada dizüstü bilgisayarlar gibi bu seri de geliştirilmiş güvenlik ile varlık yönetimi sunan ve SMART çıkarılabilir sabit diskler üzerinden hata uyarısı veren Akıllı Yönetilebilirlik özelliğini standart olarak taşıyor.

Bilgi için: Compaq
Tel: (212) 236 32 36
Fiyatı: 4032 \$ + KDV

Siemens Nixdorf'dan Intel Pentium II Xeon İşlemcili Celsius İş İstasyonları

Siemens Nixdorf, yüksek uç iş istasyonu pazarına yönelik iki yeni sistem sunuyor. Bu performans sınıfındaki giriş seviyesi modeli olan Celsius 2000 ve Celsius 2000 E, Intel Pentium II Xeon (tm) işlemcileri ile donatılmış olup, güçlü özelliklere sahip. Yeni 400 MHz işlemci, Intel tarafından özellikle iş istasyonu ve sunucu uygulamaları için tasarlanmış.

Bu iki iş istasyonu, maksimum giriş/çıkış performansı sağlamak için bir Ultra2 Wide veya Ultra Wide SCSI alt sistemi ve bord üzerinde bir Ethernet denetleyicisini de içeriyor. Seçilen alt sistem, güçlü 2D çözümünden yüksek uç, 3D grafik kartına kadar değişen, bireysel grafik işleme gereksinimlerine dayanmakta. Celsius 2000 modeli de, UNIX veya

Macintosh ortamlarında basit bir bütünleşmeye izin verirken, bir bütünleşme paketi de içeriyor. Yeni Siemens Nixdorf sistemlerinin performans yelpazesi, bu sistemleri CAD, sayısal simülasyon, dijital içerik yaratıcısı (bilgisayar ortamında üretilen görüntü ve animasyonlar), ön basın ve mali analiz alanlarındaki tüm uygulamalar için ideal bir aday kılıyor. Pentium II Xeon işlemcisi, şu anda Intel'in en hızlı işlemcisi olup, özellikle CPU ağırlıklı uygulamalar için en iyi hale getirilmiş. Örneğin, ikinci düzey önbellek (cache), işlemcinin kendisiyle aynı saat hızına sahip. Yeni

Celsius iş istasyonlarında ikinci bir işlemcinin kullanılmasıyla, özellikle paralel uygulamalar çalıştırılırken hız artıyor.

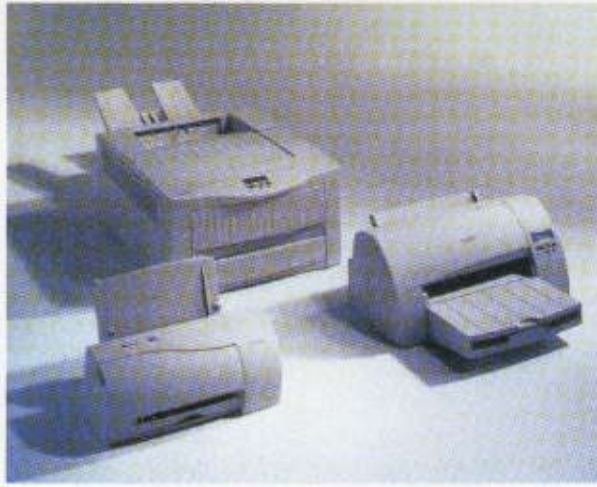
Bilgi için: Siemens Nixdorf
Tel: (212) 285 26 46
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor. ▶

Lexmark'tan Yeni Bir Aile

Lexmark renkli yazıcı serisine Optra alisinden üç yeni üye daha kattı. Optra C 40 ve 45 ve Optra Color 1200 adlı ürünlerden Color 1200, 64-bit 200 Mhz işlemci ve LED teknolojisi biraraya getiriyor. B5'ten A3'e kadar farklı kağıt boylarına

renkli ve siyahı baskı olanağı sağlayan Optra C 1200 ile A4 boyutunda dakikada 12 renkli, A3'te ise 6 renkli sayfaya basılabilir. Yazıcının çözünürlüğünün 600x600 dpi olmasına karşın 1200 dpi kalitesinde baskı yapabiliyor. 850 sayfalık kağıt kapasitesine

sahip ve PCL 5 ve PCL 6 emülasyonlarını destekliyor. MarkVision'la da network'e bağlanabiliyor. Optra C 40 ve 45 ise, network ortamında çalışabilen lazer sınıfında iki inkjet yazıcı. Küçük ve orta boy ofislere uygun. A3 formatında da baskı yapabilen Optra C 45 ile masaüstü yayıncılığa yönelik

uygulamalar, renkli baskı ihtiyacı olan mühendislik uygulamaları ve grafik dizayn ile CAD/CAM uygulamaları yapılabilir. Intel'in 33 Mhz'lik işlemcisini kullanan yazıcı, flash ve 73 MB'a çıkabilen belleği ile Optra C 40'dan farklı. Optra C 40 ise opsiyonel olarak takılan fotokartuşu sayesinde gerçek görüntüde baskıya imkan tanıyor. C 40'ın "N" modeli de harici network kutusu ile Macintosh dahil tüm network ortamlarına bağlanabiliyor. C 40 ve 45, 1200 dpi görüntüsünde 600x600 dpi çözünürlüğe sahip. Dakikada 8 sayfa siyah, 4 sayfa renkli baskı yapıyor. PostScript Level 2 ve PCL 5c emülasyonları standart. Win 3.1, 95 ve 98, NT 4.0, OS/2, Macintosh, DOS ve Unix ortamlarında çalışabiliyor.

*Bilgi için: Pera Bilgi İşlem
Tel: (212) 221 12 82
Fiyatı: Belli değil.*

Intel Xeon İşlemcili Sunucu

Sentim Bilgisayar, Dell'in Intel ile birlikte geliştirdiği ve Intel'in sunucu teknolojisinde kullandığı en son işlemci olan 400 MHz hızındaki Xeon işlemcileri kullanan yeni şirket sunucusu Dell PowerEdge 6300'u Türkiye pazarına sundu

Intel'in en son 4 işlemci destekli

Xeon slot yapısına sahip olan GX PCI ana kartı ile birlikte gelen PowerEdge 6300, sabit disk teknolojisinde kullanılan en son teknoloji ultra 2/LVD destegine de sahip. 6 adet 1.6"lik (9 ve 18 GB) hot plug sabit diskleri kullanarak maximum 108 Gb kapasiteye makine üzerinde ulaşabiliyor. External disk üniteleri kullanarak bu kapasite 1 terabyte'a yükseltiliyor ve tek bir makine kullanarak da bu kapasite elde edilebiliyor. Sunucularda 128 Mb standart olan memory ise toplam 4 GB'a kadar yükseltilebilme imkanına sahip.

Makinenin her zaman kullanıma hazır olması için bir çok üründe opsiyonel olarak kullanılabilen redundant güç kaynakları PowerEdge 6300'de 3 adet ve standart olarak sistem ile birlikte geliyor.

PowerEdge 6300'de kullanılan bir diğer yenilik ise, Hot Plug PCI slot-

ları. Bu slotları kullanarak sistemi hiç kesintisiz çalıştırabilirken aynı anda gerekli değişiklikleri de yapabiliyorsunuz.

Çeşitli yedekleme üniteleri ve Rack kit kullanmaya hazır olan PowerEdge 6300, opsiyonel olarak HP Open Viex Network Node Manager SE, Seagate backup exe, Seagate Backup Exec-Enterprise, Seagate Backup Exec Autoloader Software gibi sunucularda herhangi bir hata anında sistemi yeniden kurabilecek ve sistemin tek bir yerden kontrol edilmesini sağlayan yazılımlar da ön yüklemesi yapılmış olarak geliyor.

Sipariş üzerine üretilen sunucu 15 gün içerisinde müşterilere teslim ediliyor. PowerEdge 6300, bir yılı yerinde olmak üzere 3 yıl garantiye sahip.

*Bilgi için: Sentim Bilgisayar
Tel: (216) 415 79 79
Fiyatı: Belli değil. ▶*

Hem Tartı Hem Yazıcı

Otomatik Veri Toplama A.Ş., Türkiye temsilciliğini yürüttüğü TEC firmasının tartılarını da ürün yelpazesine kattı. Satışa sunulacak TEC tartıların arasında, TEC'in Interaktif Tartı Sistemine sahip SL-9000 serisi ve Elektronik Tartı SL-2200 serisi bulunuyor. Yüksek teknoloji ürünü olan SL-9000 serisinin en önemli özelliği, hem tartı hem de yazıcı özelliklerine sahip olması. Bu bütünleşik yapı, iş sürecine hız kazandırırken, bir yandan da kullanım kolaylığı getiriyor. 4 MB'a kadar yükseltilebilen RAM kapasitesiyle, en yüklü PLU dosyalarının bile altından kalkabilen SL-9000'lerin standart olarak 650 PLU kapasitesi bulunuyor. Kolay bir ayarlamayla etiketlerde, standart olarak yer alan ağırlık ve fiyat bilgilerine ek olarak istenen tüm diğer bilgiler de yer alabiliyor. İhtiyaçlara göre tasarlanabilen SL-9000'ler yatırım büyüdükçe eklemeler yapılarak basit bir tartıdan çok terminalli, uydu yönetim sistemlerine dönüşebiliyor. İleri tek-

noloji ürünü SL-2200 serisinin dayanıklı, az yer kaplayan bir yapısı bulunuyor ve et, peynir, bakliyat, balık, pastahane mamulleri de dahil her türlü üründe etkin bir biçimde kullanılıyor. SL-2200'nin mikrobilgisayarı hem tartımın hem de fiyat hesaplamasının doğru ve hızlı yapılmasını sağlıyor. Cihazın iki ayrı yüzeyinde yer alan müşteri ve operatör ekranları yapılan işlemlerin kolayca takip edilmesine olanak tanıyor.

Bilgi için: OVT A.Ş.

Tel: (216) 388 84 50

Fiyatı: Belli değil.

Pentium II'li Vectra

Hewlett Packard, Intel'in 333 MHz Pentium II işlemcisi ve 440LX AGP-set'i tabanlı yeni HP Vectra PC'yi tanıttı. Yeni Vectra PC'de,

64 MB SDRAM, 6.4GB sabit sürücü ve 8 MB WRAM'a sahip Matrox Millennium II grafik denetleyicisi mevcut. Vectra PC'nin en önemli ayrıcalıklarından birisi de, ACPI mimarisi ve USB teknolojisi ile, kurumsal kullanıcılara daha iyi terfi edilebilirlik ve bağlanabilirlik imkanları sağlaması. Yeni Vectra, HP Top Tools'un geliştirilmiş bir sürümü yüklü olarak geli-

yor. Top Tools'un DMI tabanlı yüksek yönetim olanakları da MIS yöneticilerine iletişim ağı üzerindeki sistemleri uzak-

tan açıp kapatma ve eş zamanlı BIOS terfi yapma olanakları veriyor. Vectra PC standart olarak 512 KB önbellek, 24x CD-ROM sürücüsü, HP Vectra LAN kartı ve Win-

dows NT Workstation 4.0'la geliyor.

Bilgi için: Hewlett Packard

Tel: (212) 777 00 77

Fiyatı: 1500 \$'dan başlıyor.

AcerPower'ın Gücü Arttı

İhlas/Acer, AcerPower serisinin en güçlü üyesi AcerPower 8000'i pazara sundu. 100 Mhz'lik veriyolunu kullanan AcerPower 8000, ihtiyaca göre sunucu, iş istasyonu ya da evlerde de güçlü bir multimedya PC olarak kullanılabilir. Intel 440BX chipset kullanan AcerPower 8000 serisi, Intel'in Deschutes kod adıyla pazara sunmaya başladığı Pentium II 350/400 ve sonbaharda pazara sunulacak olan 450 Mhz'lik Pentium II işlemcilerini de kullanabilecek. AcerPower 6500 serisinde standart olarak bulunan on-board 10/100 Mbps'lik Ethernet kartı, Power 8000'de yerini bir adet fazladan PCI genişleme yuvasına bıraktı.

yor. Böylece kullanıcıların ihtiyacı yoksa Ethernet kartı alması gerekmiyor. Eğer kullanıcı Ethernet kartı takacaksa, genişleme yuvası sayısı azalmıyor. Ayrıca, sistemle ilgili her türlü bilgiyi almayı, sistemi kontrol etmeyi sağlayan Advanced Desktop Management yazılımı da AcerPower 8000 ile birlikte standart olarak veriliyor. ADM'nin yönetim uyarlaması sayesinde, bilgisayarı uzaktan açabilmek ve setup ayarlarını, sistem dosyalarını revize edebilmek de mümkün. AcerPower 8000 standart olarak, 266 Mhz hızı sahip Pentium II işlemcisi, 32 MB bellek, 4.3 GB disk, 32xCD-ROM, 4 MB AGP ekran kartı ve Windows 95 işletim sistemi olarak pazara sunuluyor.

Bilgi için: İhlas/Acer Bilgisayar Sistemleri

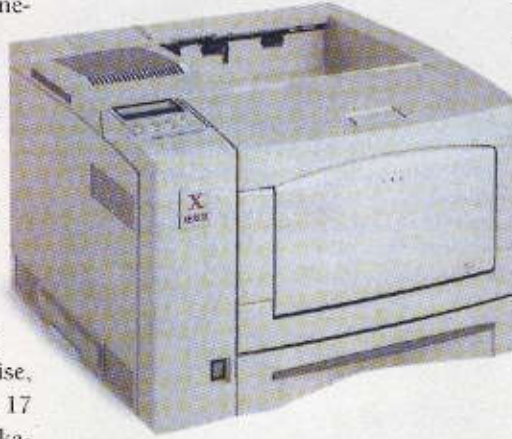
Tel: (216) 3117 96 50

Fiyatı: 1,425 \$ + KDV ▶

Xerox'un Yeni Network Yazıcısı

Empa, Xerox'un yeni network lazer yazıcısı DocuPrint 4517/ 4517mp'yi piyasaya sürdü. Kağıt bitti mesajı ile yazıcıyı daha az sekteye uğratmak, düşük maliyetli çift taraflı baskı opsiyonu, harmanlama ve düzenleme yapan opsiyonel 10 gözlü, kilitlenebilir posta kutusu, kağıt kapasitesini düşürmeden veya baskı yüzeyini arttırmadan çok sayfalı dokümanların her iki yüzüne de baskı yaparak tasarruf sağlaması ve opsiyonel network arabirim kartıyla birlikte ilave maliyet getirmeyen Xerox Doküman Baskı Hizmetleri yazılımı yeni lazer yazıcının önemli avantajları arasında sayılıyor. Yazıcının hızı ise, tek taraflı baskı için dakikada 17 sayfa, çift taraflı baskı içinse dakika-

da 13 sayfa. Baskı çözünürlüğünde 1200x600 ve 600x600 modlarını destekliyor. Üzerinde standart kağıt girişi olarak 250 kağıtlık ana tabla ve ISO B5, A6 uluslararası posta kartı gibi değişik kağıt tiplerine uy-

gun olan 100 kağıtlık bypass besleyici bulunuyor. Yazıcıda 6 MB RAM bulunuyor. RAM miktarı isteğe göre 64 MB'a kadar yükseltilebiliyor. Ethernet, yazıcıda standart. Bununla birlikte, TokenRing, LocalTalk ve AppleTalk da opsiyonel olarak tercih edilebiliyor. Ethernet ve TokenRing Network arabirim kartları gelecekte yapılabilecek bir OS upgrade'i için değiştirilebilir belge sahip olarak tasarlanmış. Desteklediği Network işletim sistemleri Novel Netware (3.11, 3.12, 4.x BEM) ve Microsoft Windows NT (TCP/IP) ile 3.5 veya üzeri.

Bilgi için: Empa
Tel: (212) 599 30 50
Fiyatı: Belli değil

Daha Akıllı Masaüstü Güç Koruması

American Power Conversion, Türkiye'de görülen güç şartlarına uygun 230 volt pazarı için özel olarak tasarlanmış daha akıllı bir masaüstü güç koruması çözümü olan APC Back-UPS Pro kesintisiz güç kaynağının

Akıllı akü yönetimiyle birleştirilen Double Boost otomatik gerilim düzenlemesi APC Back-UPS Pro'ya sahip olma maliyetini düşürerek, UPS aküsünün ömrünü uzatıyor. Sistem profesyonellerinin kendi kendine

tanıtımını yaptı. APC Back-UPS Pro, Microsoft Windows NT terminalleri, Windows 95 ve Windows 98 masaüstü işletim sistemlerinin güç koruması ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmış. Yeni kesintisiz güç kaynağının yararları şöyle sıralanıyor:

teşhis ve uzaktan UPS yönetilebilirliği ihtiyaçlarına cevap veriyor ve önde gelen sunucu yönetim sistemleriyle uyumlu ve kolay kurulum ve networkle bütünleşmeye izin veriyor. Back-UPS Pro aynı anda PC'leri, monitörleri, lazer yazıcıları ve Internet bağlantılarını zararlı akım yükselmelerinden ve düşüşlerden ko-

ruyor.

APC Back-UPS Pro Türkiye'de üç VA modeliyle bulunuyor: 280, 420 ve 650.

Bilgi için: APC (Türkiye)
Tel: (212) 230 71 56
Fiyatı: 179 S'dan başlıyor.

Yeni Dijital Kameralar

Tetris Bilgisayar, Kodak'ın iki yeni dijital kamerasını Türkiye pazarına sundu.

Kodak DC220 ve Kodak DC 260 dijital kameralar, baskı kalitesi noktasındaki yetersizliği ortadan kaldırıyor: DC 260, 1536x1024 çözünürlükteyken; DC 220, 1152x864 çözünürlükte. Ayrıca her iki kamerada da optik zoom, renkli LCD, TV bağlantıları ve ses kayıt imkanı var.

Bilgi için: Tetris Bilgisayar
Tel: (212) 293 67 58
Fiyatı: Belli değil ▶

Küçük, Hafif Barkod Okuyucu

Romar, Symbol Spark LS 1004 laser barkod okuyucuyu Türk kullanıcılarının hizmetine sundu. Son derece hızlı ve hatasız okuma yapabilen yeni laser okuyucu, küçük, hafif ve ergonomik bir yapıda. Değişik yapı ve farklı baskı kalitesindeki barkodları 38 cm. uzaklıktan okuyabilen Symbol Spark LS 1004, Symbol'un sunduğu akıllı kablo seçenekleri sayesinde farklı cihazlara zahmetsiz-

ce bağlanma özelliği ile özellikle perakende pazarında geniş kullanım alanı bulacağı benziyor. Symbol standardına uygun olarak 1.2 m. yükseklikten beton zemine düşürülmeye dayanıklı olmasıyla sağlamlığını kanıtlayan ürün, 115 gr.'lık ağırlıkla çok hafif barkod okuyuculardan biri.

Bilgi için: Romar A.Ş.
Tel: (212) 252 08 09
Fiyatı: 475 \$ + KDV

Utopia Ses Kartı

Multimedya piyasasının önemli markalarından Utopia'dan yeni bir ses kartı. Distribütörü Empa tarafından piyasa sunulan Yeni Utopia PCI ses

kartı, 32-bit PCI arabirime sahip. PCI, 2.1 uyumlu. Üzerinde Trident 4D Wave PCI ses yongası ve 64 olyphony wavetable sentezi özelliği bulunuyor. PCI üzerinde, dijital reverb, koro ve echo özellikleri ayrıca DLS1-uyumlu yüklenbilir ses desteği, 64-ses DirectSound kanalları Dsound hızlandırıcısı da Direct 5.0 için mevcut.

Bilgi için: Empa
Tel: (212) 599 30 50
Fiyatı: 25 \$

Mali Müşavirlere Müşavir Set

Melsoft Yazılım, Windows 95, Windows 98 ve Windows NT için tasarlayıp ürettiği Otomasyon Müşavir Set'i satışa sundu.

Delphi ile tasarlanmış olan program çok şirketli ve çok kullanıcı olarak satılacak. Program standart müşavir paketinin yanı sıra ofis araçlarını da içeriyor. Standart paradox veritabanını kullanan Otomasyon Müşavir Set, istenildiği takdirde MS-SQL, Oracle vb. veritabanı ile de verilebiliyor.

2000 yılına tam uyumlu ve içerisinde Türkçe yardımı bulunan programa kullanıcılar isterlerse kendi bilgisayarlarında bulunan EXE ve COM uzantılı programları da ekleyebiliyorlar.

Program genel olarak şu modüllerden oluşuyor: İşletme defteri, muhasebe fişleri, muhasebe yönetimi, çek ve senet hareketleri, firma kartı, tahsil/tekiye, teklif ve sipariş bilgileri, kambiyo senetleri, mali tablolar, risk ve vade hareketleri, konsolide hareket, virman işlemleri, ödeme takvimi, hatırlatıcı formu, yazı tahtası ve sorun takip.

Bilgi için: Melsoft Yazılım
Tel: (212) 213 48 91
Fiyatı: 500 \$ + KDV

HP'den Yeni Büyük Şirket Hizmet Birimi

Hewlett Packard, yeni orta seviye HP 9000 K360 büyük şirket hizmet birimini tanıttı.

Orta seviye pazarında yüksek I/O hızı ve giriş seviyesi bir fiyat noktası arayan kullanıcılar için ideal bir çözüm olan K360, dört adede kadar PA-8000 180 MHz CPU ve 7 I/O slotunu destekliyor.

Yeni K360, kullanıcılara gereksinimleri arttıkça, büyüme esnekliğini de sunarak ölçeklenebilirlik imkanı veriyor.

Bunu da sadece basit kart terfileriyle gerçekleştirebiliyor. HP K360, HP 9000 büyük şirket hizmet ailesinin bir ferdi. HP 9000 K-sınıfı hizmet birimi ailesi, performans, ölçeklenebilirlik ve yatırım korunması elde etmek için son derece geniş bir uygulama yelpazesi için sağlam ve genişletilebilir bir Unix platformu teşkil ediyor.

Bilgi için: Hewlett Packard
Tel: (212) 277 00 77
Fiyatı: Belli değil.

Dayton'dan Haber Geldi

NCR'in merkezi Dayton'dan (Ohio, ABD) yapılan açıklamada, Intel tabanlı sunucu ailesine yeni bir sistemin katılacağı bildirildi. NCR'in yeni sunucusu Intel'in Pentium II Xeon işlemcilerini kullanıyor. Sunucunun adı, NCR WorldMark 4400. Sistem 10 ila 250 Gigabyte veri kapasitesine sahip. Küçük veriambartı ortamları için ideal. Başlangıç düzeyindeki küçük Veri Ambartı çözümlerinden 90

gün gibi kısa bir süre içinde sonuç almayı hedefleyen RightStart ortamlarında da kullanılabilecek olan WorldMark 4400, kesintisiz çalışma sağlamak üzere NCR'in LifeKeeper kümeleme yazılımını ve dört adet 450 veya 500 MHz'lık Pentium II Xeon işlemciyi destekliyor. Sis-

temin, Windows NT 4.0 ve SQL Server 7.0 ile yapılan TPC-C throughput sonucu 17,009.67, fiyat/performans sonucu ise \$49.34/tpmc olarak gerçekleşmiştir.

Bilgi için: NCR

Tel: (216) 474 00 00

Faks: (216) 474 00 60

Fiyatı: Belli değil.

İki Kat Hızlı Netfinity

IBM, kurumsal sunucu ailesi Netfinity'i tanıttı. IBM, Netfinity ailesini müşterilerinin Intel tabanlı sunucu çözümleri talebine bir platform seçeneği olarak sunuyor. Netfinity, güvenlik Intranet çözümlerine ihtiyaç duyan küçük, orta ve büyük boy firmaların bilgisayar ağlarını etkin ve güvenilir şekilde yönetebilmelerine imkan veriyor. 24x7x365 boyunca kritik iş uygu-

lamalarının güven içinde yürütmesini sağlayan güç ve ölçeklenebilirlik, ağ yapısının her yerden ve her zaman denetlenmesine olanak sağlayan güvenilir, erişilebilir ve yönetilebilir sistemler, işde sürekliliğin sağlanması için daha büyük sunucularla aynı düzeyde servis ve destek Netfinity ailesinin en ayırt edilen özelliklerinden.

Bilgi için: IBM

Tel: (212) 280 09 00

Fiyatı: Belli Değil

CD'de National Geographic Kartları

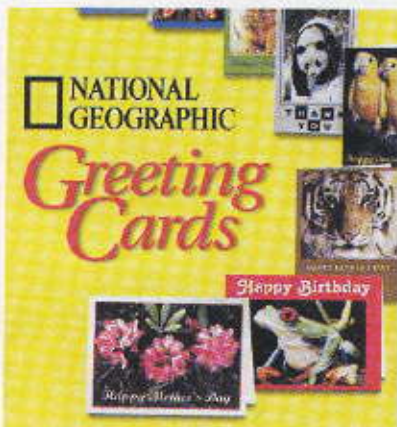
Dünyanın en yaşlı ve büyük dergisi olan National Geographic yepyeni bir hizmet daha sundu. 40 binden fazla ilüstrasyon, resim ve fotoğraf, kartpos-

tallar şeklinde 2 ayrı CD-ROM'a yerleştirildi. Dilerseniz seçtiğiniz herhangi bir kartpostalın çıkışını alıp, yine bu CD-ROM'lardan edinebileceğiniz mesajlarla kendi tasarımınızı kendiniz yapıp, sevdiklerinize iletebilirsiniz. E-mail'le de gönderme imkanınız var. CD-ROM'lar için gerekli konfigürasyon ise şöyle: 486DX/66 MHz ya da daha yüksek işlemcili bir PC, Windows 3.1, 95 ya da daha üst seviyede bir işletim sistemi. 8 Mb'lık RAM, 35 MB'lık boş alanı olan bir Hard disk. 640x480 dpi'lık çözünürlüğü destekleyen SVGA video card...

Bilgi için: Al Bilgisayar

Tel: (212) 292 41 75

Fiyatı: Belli değil.

Yeni Bir Mürekkep Püskürtmeli

Epson, Stylus Photo modelinin 720x720 dpi'lık çözünürlüğünü 1440x720 dpi'a çıkartarak Stylus Photo 700 model adıyla satışa sundu. Stylus Photo modeli 11 mm'ye 40 mürekkep noktacı basarken, yeni Stylus Photo 700 aynı alana 56 mürekkep noktacı basıyor. Bunun nedeni ise Epson'un piezo inkjet teknolojisinin gelişmeye açıklığı. Fotoğraf ebadındaki baskıları 2 dakikada yapabilen Stylus Photo modeline karşın, Photo 700 modeli aynı baskıları 1,2 dakikada yapıyor. Text, grafik ve fotoğraf baskısında da yeni modelin performansı diğerlerine fark atıyor.

Bilgi için: Romar A.Ş.

Tel: (212) 252 08 09

Fiyatı: 865 DM + KDV

'97 Yılında Sokaktaki İnsan

Yılların savrulduğu bir yüzyılda, anlamlı günleri sayılı yaşıyoruz ve o birkaç gün sayesinde hayatın yaşamaya değer olduğunu hatırlıyor, ona anlam katıyor, tutunuyoruz. ... Ve zamanı sonsuz bir hızla geride bırakırken, düdüğü, geçmişini, ya da acısıyla tatlısıyla yaşadıklarımızın bir rüya olmadığını hatırlatacak birkaç "iz" arıyoruz. İşte bu Panorama 97 CD'sinde '97 yılına ait gündemi işgal etmiş tüm olayları bulabileceksiniz. Show Multimedia tarafından üretilen ilk CD olduğu için de ayrı bir öneme sahip.

'97 yılında en fazla konuşulan olayları CD'de değişik başlıklar altında bulabiliyorsunuz. Dünyada '97, '97'de Türkiye, Spor '97, Müzik '97, '97'nin EN'leri, Yılın Olayı, Yılın Davaları, Yılın İnsanı ve Ekonomi '97. Her başlığa ait olaylar bir video içerisinde bir araya getirilmiş ve Can Dünder'in anlatımıyla beraber kullanıcıya sunulmuş. '97'de Türkiye'de tahmin edebileceğiniz üzere Süsurluk Davası, Bir Dakika Karanlık Eylemi ve ma-

lum kişiler ön plandaydı. Tabii ki '97 yılında unutulmayacak belki de en önemli olay Fadime Şahin olayı. Bunun haricinde '97 yılında insanların kafasını maalesef en fazla meşgul eden bir başka olay ise gerçek Televole'nin hangisi olduğu. En önemli mü-

zik olayı yıllardır Ban müziğini taklit etmeye çalışarak girdiğimiz Eurovision yarışmasında Türk ezgileri taşıyan bir parçayla üçüncü olmamızdı. Bir pazarlama (!?) ürünü ve başarısı olan, Spice Girls grubunu da unutmamak gerekir. '97 yılının en mağdu-

ru olarak bir suçlu, bir masum, bir suçlu, bir masum olan Sevda Demirel, en sulugöz ise Show Haber'deki performansı ile Doğu seçilmiş. Yılın olayında üç seçenek var, bunlardan birini tercih etmek ise size bırakılmış. Sincan Olayları, MGK ve 8 Yıllık Eğitim. Yılın Davası ise '97 yılı boyunca hemen her gün konuşulan Refah Partisi'nin kapatılması davası. Yılın Adamı olarak da üç kişi seçilmiş. Süleyman Demirel, Çevik Bir ve Yaşar Kemal. Ekonomi alanında ise zamlar ve enflasyon adında bir canavar, canavar uzmanı Saadetin Teksoy dahil daha kimse görüntüleyemedi, hakkında çok konuşuldu. Ayrıca bu baş-

lık altında geçmişteki 1 liranın bugünkü satın alma gücü, çapraz kurlar gibi 8 tane tabloya ulaşmanız da mümkün.

Bilgi için: Show Multimedia

Tel: (212) 284 84 36

Fiyat: 3.500.000

MS Plus 98

Daha Windows 98 yeni çıkmışken, Microsoft, hemen ona en ideal ek olan Plus'in 98 sürümünü de piyasaya sürdü. Windows 98'de Plus 95'deki temalar yer almasına rağmen, bununla yetinmeyenler yeni Plus'da buna ek olarak bir ton yeni temaya da-

ha ulaşabilecekler. Plus 98, temaların yanında kullanıcılara birçok ek program, oyun ve yararlı araç da sunuyor. Bunların arasında yer alan en ilgi çekici araçlardan biri olan yeni Deluxe CD çalıcı, Internet bağlantınız olmasa durumunda, müzik CD'sini taktığınızda CD ile ve çalan parça ile ilgili tüm bilgileri otomatik olarak indirip görüntüleyebiliyor. Windows masaüstünüze yeni bir görüntü veren pakette, aynı zamanda McAfee'nin tam sürüm antivirüs yazılımı ve 6 aylık güncelleme özelliği bedava olarak geliyor. File Cleaner, Start Menu Cleaner programları ile sabit diskinizdeki ve Başlat çubuğunuzdaki gereksiz ve kullanılmayan dosyaların temizlenmesi

oldukça kolaylaşıyor. Sıkıştırılmış klasör desteği ile programları %90'lara varan oranlarda sıkıştırma ve sıkışmış klasörlerden dosya çıkartma şansına da sahip oluyorsunuz. Segasoft'un oldukça fazla tutulan Lose Your Marbles ve Spier Solitaire gibi oyunların yanında, kişisel resimleriniz üzerinde değişiklikler yapabileceğiniz "Picture It! Express" adı altında, basit fakat kullanışlı bir resim düzenleme yazılımı da paket içinde yer alıyor. Sabit diskten yüklenen bileşenlere göre, 100 ila 150 MB'lık yer kaplaması bu programın eksi özellikleri arasında yer alıyor.

Bilgi için: Microsoft

Tel: 258 59 98

Faks: 258 59 54

Fiyat: 39 \$

Profesyonel Sonuçlar için Açık Adımlar

Adobe Illustrator Yaratıcı Teknikler kitabı sanatçılar, tasarımcılar ve hatta amatörler için Sistem Yayıncılık tarafından piyasaya sürülen; basit ve kolay anlaşılır, 150 Illustrator tekniği içeren bir eser. Cüneyt Halu tarafından Türkçeye çevirilen bu kitapta her bir tekniği kullanarak oluşturabileceğiniz, profesyonel sanatçılar tarafından hazırlanmış ödüllü çalışmalar bulunuyor.

Illustrator ile yapabileceklerinizi görmeyi sağlayacak olan Illustrator Yaratıcı Teknikler'de çekici tasarımlar için profesyonel ve pratik tavsiyeler de yer alıyor. Tipografi, şekilleri karıştırmak, nesneleri doldurmak, Pantone(r) renkleriyle çalışmak, 3 boyutlu nesneler, kompleks maskeler, gölgeleme, grafik oluşturma, katman yönetimi, kompleks çizgi kullanımı, özelleştirilmiş ızgaralar, yazıtipi tasarımı, karakter aralıkları, desen kullanımı gibi uzmanlaşabileceğiniz tekniklerin her biri için kitap boyunca ikişer sayfa

ayrılmış.

Bu sayfalarda sanatçılar tarafından sağlanan eserler altta sanatçılardan ismi ile veriliyor. Onun altında sayfada bulunan teknik hakkında genel konuların tartışıldığı bir yorumlar kısmı ile belirli bir tekniği, üzerinde çalıştığınız projeye bağlamanıza yardımcı olacak Stüdyo Kul-

lanımı kısmı yer alıyor. İlgili teknikler kısmında belirli bir etkiyi elde etmek için gerekli adımların gösterilmesi size yardımcı olmak için seçilmiş sanat yapı taşları listesinden oluşuyor. Bu listede tartışılan konuyu geliştirecek ipuçları ve çözümler yer alıyor. Mümkün olduğunca her bir ipucu, Adobe Illustrator'da istediğiniz etkiyi elde etmek için kullanacağınız üç yada daha çok sayıda basamağa ayrılıyor.

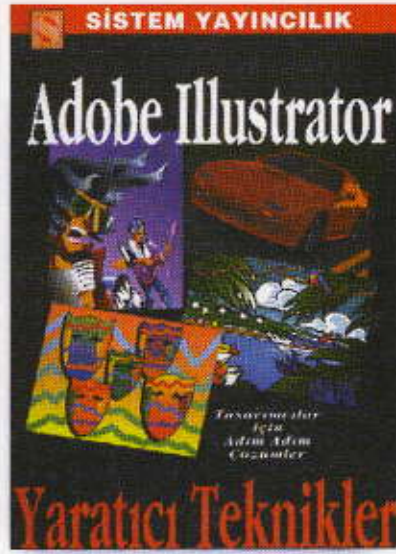
Bazı çözümler kavramsal ve teorik nitelikli, olduğu için bir fikri kurup güçlendirmede adım adım yol izleniyor. Genellikle programın kılavuzlarında bulunmayan yöntemler de bu yolla anlatılmaya çalışılıyor. Titizlikle hazırlanmış, tamamı renkli, Adobe Illustrator üzerine sizi profesyonelliğe götürecek bir kitap.

Bilgi için:Sistem Yayıncılık

Tel: (0212) 293 8372

Faks: (0212) 245 6614

Fiyat: 8.500.000 TL

Bir Günde Corel Draw 8

Yine Sistem Yayıncılık tarafından piyasaya sürülen 24 saatte CorelDRAW 8 kitabı, güçlü tasarım ve çizim programı olan CorelDRAW 8'i kullanmayı 24 saat kadar kısa bir sürede öğretecek bir kitap. Kitapta yer alan her biri birer saatlik 24 ders boyunca kolay tasarımlarla başlayıp sürekli ilerleyerek CorelDRAW 8'i etkili bir şekilde adım adım öğrenebileceksiniz.

Ayrıca Photo-Paint ve Dream 3D programlarına ayrılmış dersler sayesinde de bit eşlem çizim ve üç boyutlu modelleme programlarının dünyasına giriş yapabiliyorsunuz. Bunların dışında CorelDRAW 8'i Web sitenizi tasarlamak için nasıl kullanacağınız da kitapta anlatılı-

yor. Kitapta belirli konulara ayrılmış 24 dersi sırayla okumanız gerekiyor.

Bir saatlik her dersin sonunda bir ya da daha çok çalışma önerisi bulabiliyorsunuz. Böylece, o derste ki konuyla ilgili olan etkinlikleri gerçekleştirebilir ve üç sorudan oluşan yoklama sınavını yapabilirsiniz. Bunların dışında dikkat çekilmesi gereken öğeler "Zamandan Kazanım", "Bir Dakika", "Dikkat" şeklinde bölümlerle vurgulanmış. Amatör grafik tasarımcıları, CorelDRAW 8'in yeni özelliklerini öğrenmek isteyen uzmanlar, sitesini geliştirmek isteyen Web tasarımcıları için ideal bir kitap.

Bilgi için:Sistem Yayıncılık

Tel: (0212) 293 8372

Faks: (0212) 245 6614

Fiyat: 3.700.000 TL

37

NT ve Kullanıcıları
CHIP, Windows NT'deki kullanıcı yönetimi yardımıyla bilgisayarı kendinizden nasıl koruyabileceğinizi açıklıyor.

44

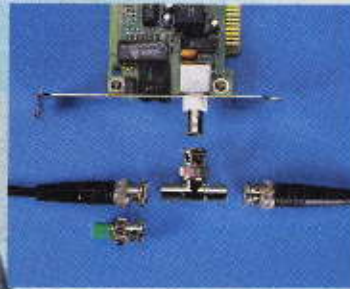
Kendi PC'ni Kendin Tamir Et

CHIP yardım paketi ile en beter problemlerin bile üstesinden gelebileceksiniz.

Küçük Networkler

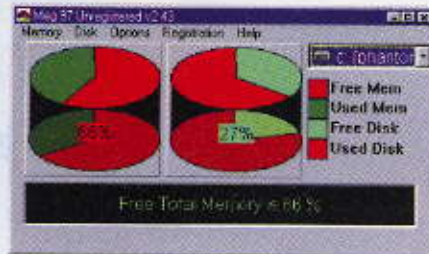
Az parayla kuracağınız bir Network işlerinizi kolaylaştıracak. Üstelik bu iş hiç de zor değil.

84

Aynı Sharware'leri

Sizler için seçtiğimiz ilginç ve kullanışlı programlar.

NT ve Kullanıcıları

Internet, Hacker'lar, virüsler ve gizli hizmetlere rağmen bilgisayarın güvenliği için en büyük tehlikeyi yine de kullanıcıların kendisi oluşturuyor. CHIP, Windows NT'deki kullanıcı yönetimi yardımıyla bilgisayarı kendinizden nasıl koruyabileceğinizi açıklıyor.

Içinizde yanlışlıkla önemli dosyaları silmeyen, orijinal disketleri formatlamayan veya yeni bir program kurarak sistemin çökmesine neden olmayan biri herhalde yoktur.

Windows 95 kendi bindiğiniz dah kesmeden önce sizi uyararak çok kısıtlı olanaklara sahip. Windows NT'de ise başarılı kullanıcı yönetimi ve kritik işlemler için verilen kullanıcı hakları sayesinde bu iş çok daha kolay.

Administrator Hesabını Korumak

Windows NT kurulumu esnasında iki kullanıcı hesabı açar: biri bilgisayarın konfigürasyonu ve yönetimi için tüm haklara sahip olan Administrator için, diğeri de Guest (misafir) hesabı. Misafir hesabı standart ayar olarak iptal edilmiştir. Bunu sonradan etkinleştirmeniz gerekir.

Administrator için hiçbir kısıtlama söz konusu olmadığı için Administrator dilediği gibi sistemle oynayabilir, ve bu şekilde sistem konfigürasyonunu da bozabilir. Administrator hesabını silmek mümkün olamayacağı için mutlaka bir şifre ile onu güvence altına almalısınız ve şifreyi asla kaybetmemelisiniz.

Windows NT kullanıcı hesapları için maksimum 14 karakter uzunluğunda şifrelere olanak tanıyor, ayrıca büyük ve küçük harfle yazım da dikkate alınmıyor. Dikkate almanız gereken bir nokta daha var: Farklı dilde klavyesi olan uzaktaki bir bilgisayardan da sisteme girmeyi düşünüyorsanız sadece Türkçe klavyelerde bulu-

nan özel karakterler kullanmamaya dikkat edin.

Kullanıcı Haklarını Kısıtlamak

Sistem yöneticisinin (Administrator) özel erişim haklarına genelde ender olarak ihtiyaç duyulur. Bu haklar mesela sisteme yeni sürücüler ve bileşenler eklemek veya yazılım kurmak için gereklidir.

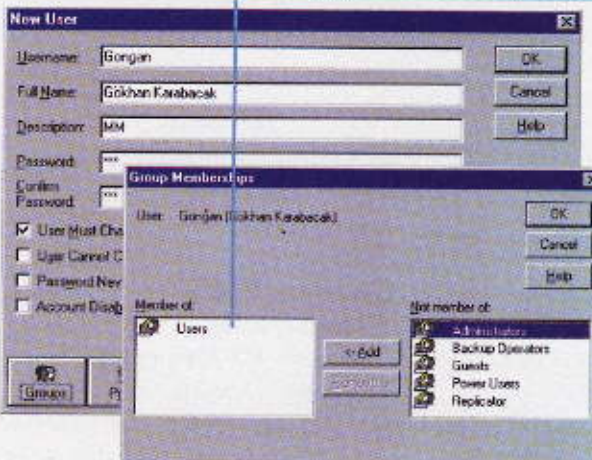
Office programları ile çalışmak, Internet'te gezinmek, e-posta okuyup yazmak ve dosya işlemleri gibi normal işler için Administrator yetkilerine gerek yoktur. Bu yüzden NT kurduktan sonra USER MANAGER'i çalıştırın. Bu yöneticiyi Start menüsünde PROGRAMS/ ADMINISTRATIVE

TOOLS (COMMON) ile çalıştırabilirsiniz. Yöneticide USER menüsünden NEW USER seçeneğine tıklayın ve yeni kullanıcı olarak ismini veya bir kısaltma girin. Bir de bu yeni kullanıcı için Administrator şifresinden farklı bir şifre tanımlayın.

Bilgisayarın tek kullanıcısı siz iseniz kendi Administrator yetkilerinizi de kısıtlayabilirsiniz (bunun amacı sistemi yapacağınız yanlış işlemlerden korumak ve sizi önceden uyaraktır). Bunun için Administrator grubuna kendi Login isminizi girin. Böylece Windows NT altında Windows 95'te alışık olduğunuz gibi çalışabilirsiniz. Ancak sisteme sürekli olarak Administrator yetkileri ile bağlanmak da beraberinde tehlikeler

Service Pack 3 veya Internet Explorer 4 gibi programlar sadece Administrator'lar tarafından kurulabilir.

Member of:
Users

Yeni bir kullanıcı otomatik olarak USER grubunun bir üyesi olur. Bu kullanıcı normal bir şekilde programlar ile çalışabilir, ancak sistemde herhangi bir değişiklik yapamaz.

getirecektir.

Kullanıcı Grupları

Sisteme birçok kullanıcı tanıtırsanız bunları gruplamak çoğunlukla daha mantıklı olacaktır. Windows NT otomatik olarak farklı haklara sahip gruplar oluşturabiliyor. Mesela sistem USER grubuna standart ayar olarak yeni tanıtılan tüm kullanıcıları ekler.

Bu grubun üyeleri normal bir şekilde bilgisayar ile çalışabilir, ancak konfigürasyonunu değiştiremez ve yeni programlar kurabilmek için de çok kısıtlı haklara sahiptirler.

POWER USER üyeleri ek olarak yazıcıları ve klasörleri paylaşımına açabilirler. En fazla hakka ise Administrator kullanıcıları sahiptir. Bunlar tüm sistem yöneticisi gibi tüm haklara sahiptir ve bilgisayarı diledikleri gibi konfigüre edebilirler.

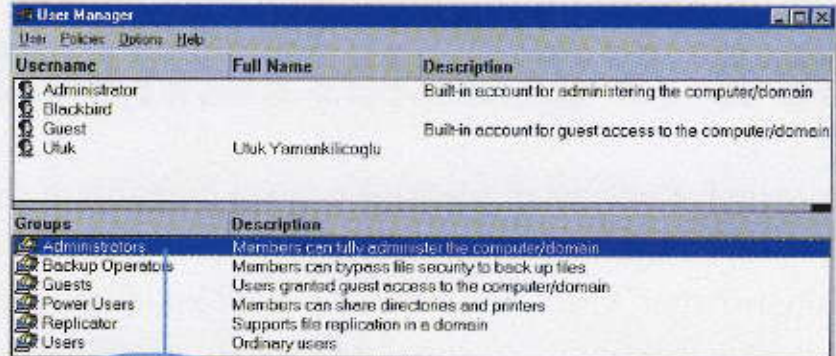
Grupları kendiniz oluşturmak istiyorsanız, USER MANAGER'ın USER menüsünden NEW LOCAL GROUP seçeneğine tıklayın. Böylece aynı isimli bir diyalog penceresi açılacaktır. Bu alanda grubun yeni adını ve üyelerini girebilirsiniz.

Değişik Kullanıcılar Ekleme

NT bilgisayarınız network ile başka bilgisayarlara bağlı olmasa bile kullanıcı yönetimi mantıklı olabilir. NT bu şekilde mesela her kullanıcıya istediği gibi konfigüre edileceği kendi Start menüsünü ve Windows masaüstünü açabilir. Bu sayede değişik kullanıcılar kendi ihtiyaçları doğrultusunda sistemi konfigüre edebilirler.

Start menüsündeki bazı kayıtlar tüm kullanıcıların kullanımına açık olacaksa gerekli bağlantıları ya %Winnt%\Profiles\AllUsers\Startmenu dizininde ve alt dizinlerinde veya Administrator olarak Start düğmesine sağ tuşla tıklayıp menüden OPEN ALL USERS kaydını seçip yapabilirsiniz.

Dosyaları, linkleri veya dizinleri %Winnt%\Profiles\AllUsers\Desktop

Username	Full Name	Description
Administrator		Built-in account for administering the computer/domain
Blackbird		
Guest		Built-in account for guest access to the computer/domain
Uluk	Uluk Yamankilicoglu	

Groups	Description
Administrators	Members can fully administer the computer/domain
Backup Operators	Members can bypass file security to back up files
Guests	Users granted guest access to the computer/domain
Power Users	Members can share directories and printers
Replicator	Supports file replication in a domain
Users	Ordinary users

Windows NT 4.0 çoğu ihtiyaca cevap verebilecek sayıda gruplar tanımlayabiliyor. Sadece Administrator grubunun üyeleri PC'nin konfigürasyonu ve yönetimi için tüm haklara sahiptir.

dizinine yerleştirirseniz tüm bunlar bütün kullanıcıların masaüstünde erişilebilir olur.

Sistem Erişim Hakları Tanımlamak

USER MANAGER'de POLICIES - USER RIGHTS menü seçeneği ile USER RIGHTS POLICY iletişim kutusunu açın. Bu pencerede belirli kullanıcılar veya gruplar için gelişmiş haklar tanımlayabilirsiniz. Böylece hangi kullanıcıların Network'ten PC'ye erişebileceklerini, hangilerinin lokal olarak bağlanabileceğini belirleyebilirsiniz. Bu alanda verebileceğiniz önemli bir yetki, varolan donanımlar için sürücü kurup kaldırma hakkıdır.

RIGHT kutusunu açtığımızda bu alanda verebileceğiniz tüm hakların bir listesini görebilirsiniz. GRANT TO listesi hangi kullanıcının bu haklardan birine sahip olduğunu gösterir. ADD ve REMOVE düğmeleri ile listeden kayıtlar siler ve yeni kullanıcılar ile gruplar ekleyebilirsiniz. Show Advanced User Rights Check-box'ünü işaretlediğinizde, NT hakların listesine bir dizi ek kayıt ekleyecektir, ancak bu haklar genelde sadece programcılar için ilginçtir.

Gelişmiş Registry Düzenleyicisi

Windows NT sistem veri tabanını düzenleyebilmek için iki editöre sahip, her ikisini Start menüsündeki RUN seçeneği ile çalıştırabilirsiniz:

Bunlardan biri REGEDIT.EXE. Bu kayıt düzenleyicisi Windows 95'teki ile aynı. NT ayrıca REGEDT32.EXE programını da sunuyor. İlk bakışta bu editör de REGEDIT.EXE ile aynı işlevselliği sunuyor, ancak veri tabanının her dalını ayrı bir pencerede gösteriyor. Daha dikkatlice bakıldığında ise SECURITY menüsü göze çarpıyor.

Bu menü NT'ye özgü bir özelliğe işaret ediyor: Registry veri tabanındaki her anahtar için erişim hakları mevcut. Her zaman olduğu gibi sadece Administrator yetkilerine sahip olan biri Registry'nin tüm değerleri üzerinde oynayabilme hakkına sahiptir. Normal kullanıcıların hakları ise oldukça kısıtlıdır. Mesela normal bir kullanıcı olarak Hkey_Local_machine\System\ControlSet001\Control\ComputerName\ActiveComputerName kaydını değiştirmeyi deneyin. Gerçi yeni ismi girmek için ilgili pencere açılacaktır, ancak değişiklikleri etkinleştirmek istediğinizde NT gerekli haklara sahip olmadığınızı söyleyecektir.

Administrator, SECURITY - PERMISSIONS menü seçeneği ile gruplar ve kullanıcılar için erişim hakları tanımlama imkanına sahiptir. Ancak özellikle Registry veri tabanı için gelişmiş erişim hakları vermeden önce iyi düşünmek gerekir, zira Registry'de yapılacak en küçük bir değişiklik ile tüm sistemi çökertmek mümkündür.

Normal bir kullanıcı olarak Win-

dows NT altında bir program kurmak istediğinizde gerçi dosyaların kopyalanması işlemi sorunsuz olarak gerçekleşecektir, ancak daha sonra bir hata mesajıyla karşılaşabilirsiniz. Bunun nedeni çoğunlukla kurulum programının Registry'ye yeni kayıtlar eklemeye teşebbüs etmesi, ancak sizin gerekli erişim haklarına sahip olmamanızdır.

Daha Fazla Güvenlik İçin NTFS

Windows NT'yi NTFS dosya sistemi ile kurarsanız dosyalara, dizinlere ve tüm bir sürücüyü erişimleri detaylı olarak düzenleyebilirsiniz. Sizin için bilgisayarın güvenliği çok önemliyse mutlaka NTFS dosya sistemini sabit diskinize kurmalısınız. Böylece mesela bilgisayarı bir disketten açmak mümkün değildir. Yani NT açılırken çıkan kullanıcı sorgulama penceresini geçmek ve sürücünün tüm içeriğine erişmek mümkün olamayacaktır.

NTFS, DOS ve Windows 95'in dosya sistemi FAT'e göre bir dizi teknik avantaja sahip, mesela hata çıkma ve çökme olasılığı daha az.

FAT tabanlı bir sürücüyü NT kurarken veri kaybı olmaksızın NTFS'ye dönüştürebilirsiniz. Ayrıca ileride de CONVERT.EXE yardımcı programı ile sürücüyü NTFS'ye dönüştürebilirsiniz. Bu program kurulum esnasında \WINNT\SYSTEM32 dizinine kopyalanır. Programı çalıştırmak için bir DOS penceresi açın (Start - Programs - Command Prompt). Daha sonra DOS komut isteminden CONVERT /? satırını girin ve [Enter] tuşuna basın. Şimdi bir sürücüyü nasıl convert edebileceğinizi açıklayan bir yardım metni göreceksiniz.

Ancak başka bir işletim sisteminde de sürücüye erişilmesini istiyorsanız NTFS'den vazgeçmek zorundasınız - ne DOS, ne de Windows 95/98 NTFS sürücülerinden veri okuyamıyorlar. Bunun için NTFSDOS adlı bir program mevcut, ancak henüz tam bir başarımla çalışmıyor ve sorunlu.

Dosya Erişimlerini Kısıtlamak

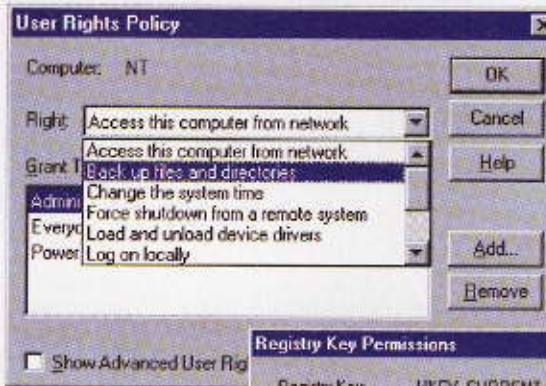
NT yüklü bilgisayar birçok kullanıcı tarafından kullanılıyorsa, NTFS dosya sistemi sayesinde kimin hangi dosyalara erişebileceğini belirleyebilirsiniz. Windows NT erişim hakları için detaylı bir derecelendirmeye sahip. NO ACCESS'ten FULL CONTROL'e kadar ve sadece READ ve CHANGE gibi erişim hakları mevcut.

Kullanıcılar için hakları kısıtlamak için elbette izin ve dosya haklarını değiştirmek için gerekli yetkiye sahip olmanız gerekir. Bu yüzden düzenlemek istediğiniz izin veya dosyalar

herkesin değil de sadece belirli kullanıcıların belirli nesnelere erişebilmesini istiyorsanız REMOVE düğmesi ile listeden kaydı silip ADD düğmesi ile kullanıcıları ve grupları listeye dahil edebilirsiniz.

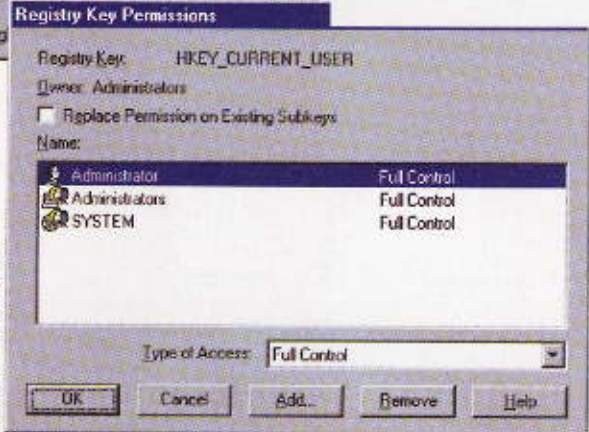
Kullanıcılar ve grupların listesinde öncelikle sadece sistemdeki değişik grupların listesini göreceksiniz, tek tek kullanıcıları değil.

Kullanıcıların büyük bir çoğunluğuna belirli dosyalara ve dizinlere erişim için aynı hakları vermek istiyorsanız bunları ayrı bir grupta birleştirebilirsiniz. Aksi halde OWNERSHIP düğmesine de tıklayıp tek tek kulla-

USER RIGHTS POLICY ile tek tek kullanıcılara ve gruplara PC'nin konfigürasyonu için gerekli imkanları sağlayabilirsiniz.

Registry veri tabanı editörü REGEDIT32.EXE ile kullanıcılara ve gruplara Registry'deki anahtarlara (key) erişimlerini için gerekli yetkileri verebilir ve alabilirsiniz.

için FULL CONTROL hakkına sahip olmalısınız. Erişim haklarını değiştirmek için Explorer'da düzenlemek istediğiniz dosyaları ve dizinleri işaretleyin ve sağ tuşla tıklayıp menüden PROPERTIES'i tıklayın. Açılan pencerede SECURITY kartın seçin ve PERMISSIONS düğmesine tıklayın. Nesneler için henüz erişim seçenekleri tanımlanmadysanız açılan diyalog alanının isim listesinde sadece FULL CONTROL ALL kaydı bulunacaktır, yani herkes her şeyi yapabilir. Ancak

nıcıları da görebilirsiniz.

Hem grupları eklemek için ADD iletişim kutusunda hem de PERMISSIONS diyalogunda TYPE OF ACCESS kutusunu göreceksiniz. Bu alanda her bir kullanıcının veya bir grubun üyelerinin hangi haklara sahip olacağını belirleyebilirsiniz.

Aldızinler için de erişim haklarını değiştirmek istiyorsanız PERMISSIONS iletişim kutusunda REPLACE PERMISSIONS ON SUBDIRECTORIES seçeneğinin işaretli olmasına dik-

kat edin. Burada NT'nin hazır verilmiş hakları sileceğine ve PERMISSIONS penceresinde belirlediğiniz haklarla değiştireceğine dikkat edin. Yani alt dizinlerde özel erişim hakları tanımlamadığınızdan emin olun, zira aksi halde bunlar değiştirilir.

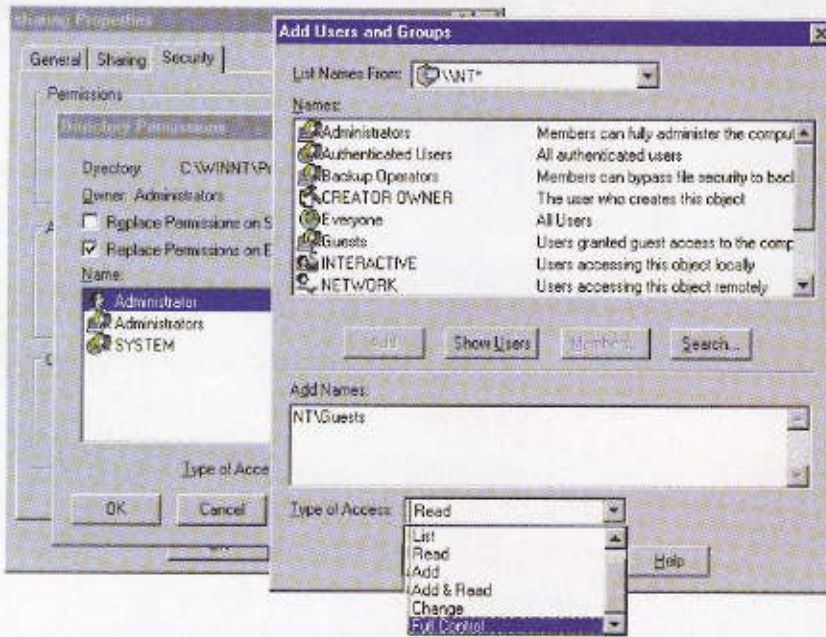
Network Erişimi

Bir NT adınız varsa, iki imkanınız var demektir: Birincisi NT Server yardımıyla bir Domain oluşturabilirsiniz. Domain'in en büyük avantajı merkezi kullanıcı yönetimidir: Bir sunucu (Server), Domain Controller, kendisine bağlı tüm istemcilerin (Client) erişebildiği merkezi bir veri tabanını yönetir. Yani yeni bir kullanıcı eklemek istediğinizde bunu sadece

Sadece NT Workstation kullanılan bir ad işletiyorsanız kullanıcı yönetimi biraz zahmetli olacaktır: Her kullanıcıyı tek tek her bilgisayarda tanıtmalı ve şifrelerin aynı olduğundan emin olmalısınız. Ancak bu şekilde addaki diğer bilgisayarların paylaşımına açık kaynaklarına erişirken her seferinde geçerli bir kullanıcı adı ve şifre girmekten kurtulmuş olursunuz.

Bir dizini ad paylaşımına açmak için Explorer'da üzerine sağ tuşla tıklayın ve açılan kısayol menüsünden SHARING kaydını tıklayın. Bu alanda SHARED AS altında ağa bağlı diğer kullanıcıların bu dizini görebilecekleri adı girebilirsiniz.

PERMISSIONS düğmesine tıklarsa-

NTFS dosya sistemi dosyalar ve dizinler için erişim hakları verebilmenizi sağlıyor. Erişim hakları NO ACCESS'ten FULL CONTROL'a kadar çeşitlilik arz ediyor.

Domain Controller'da yapmanız yeterli. Kullanıcı sonuçta Domain'in bir parçası olan, yani sunucuya bağlı olan, tüm PC'ler tarafından erişilebilir. Bunun dezavantajı ise NT Workstation sürümüne göre daha pahalı olan Server versiyonuna ihtiyaç duymanızdır.

Ağınızda 5'den fazla NT Workstation yoksa veya kullanıcı tabanlı hak tanımlamadan vazgeçebiliyorsanız NT Workstation yeterli olacaktır.

niz ACCESS TROUGH SHARE PERMISSIONS penceresi açılacaktır. Ön ayar olarak her kullanıcının (EVERYONE) paylaşımına açılmış kaynağa tam erişim (FULL CONTROL) hakkına sahip olduğumu göreceksiniz.

Bir dizini paylaşımına açtınız ancak izin ve dosya düzeyinde erişim hakları tanımladıysanız bu paylaşımından bu dizine ve alt dizinlerine giren herkes dilediği her şey yapabilir.

Paylaşımın erişim haklarını kısıtla-

NET Komutu ile Kullanıcı Yönetimi

Kullanıcı ve kullanıcı gruplarını yönetmek için tek NT aracı USER MANAGER değildir. NT komut satırı tutkunları için NET komutunu da sunuyor, bu komutla hem kullanıcı yönetimi hem de birçok başka işlem yapılabilir.

NET komutu ile çalışabilmek için Start menüsünden PROGRAMS - COMMAND PROMPT simgelerine tıklayın. Sadece NET komutunu giderseniz, bu komutla birlikte kullanılabileceğiniz parametrelerin listesini görebilirsiniz.

Mesela YÖNETİM adında yeni bir yerel grup oluşturmak için şu komutu girmelisiniz:

net localgroup YÖNETİM / comment: Yönetim çalışanları / add /comment parametresi ardından gelen ifadeler grubu tanımlayan açıklamalardır.

şifresi ABC123 olan Tolgas adında yeni bir kullanıcı yaratmak için user parametresi ile şunları girmelisiniz:

net user Tolgas ABC123 /add /comment:Tolga Sonalp /fullname:Tolga Sonalp

NET komutu için diğer ilginç parametreler PC'deki hizmetleri çalıştırıp durdurmak için start ve stop ile paylaşım açılmış dizinlere erişim ve kaynak paylaşımı için net use ve net share parametreleridir.

mak için herkes (EVERYONE) için hakları kısıtlayabilirsiniz, bunun için TYPE OF ACCESS alanında FULL CONTROL yerine mesela READ erişim hakkını seçmelisiniz. Alternatif olarak REMOVE düğmesi ile EVERYONE kaydını silebilir ve ADD düğmesi ile her bir kullanıcıya ve gruba kendi isteklerinin doğrultusunda erişim hakları verebilirsiniz. [E]

Derleyen Ufuk Yamankılıçoğlu

Yardım Paketinin İçeriği

1

15 Sayfa **CHIP-CD**

Sistem, hata analizi ve sorun giderme için 30 ilkyardım programı

2

Destek Hattı

3

Online Yardım

4

KENDİ PC'Nİ KENDİN TAMİR ET !

Donanım problemleri bilgisayar kullanıcılarının korkulu rüyasıdır. Sadece hatanın kaynağını tespit etmek bile başlı başına bir sabır işidir. Bilgisayarı teknik servise götürmek ise zahmetli ve pahalıdır. CHIP problemlerin kaynağına inip, ortadan kaldırmanın yollarını gösteriyor. CHIP yardım paketi ile en beter problemlerin bile üstesinden gelebileceksiniz.

Yeni olanın iyi olacağına dair inamış bilişim sektörü için her zaman geçerli olmuyor. Üretilen her yeni bilgisayar jenerasyonunun problemleri azaltmadığını artık herkes biliyor - sadece problemlerin şekli değişiyor. Üç-dört yıl önce kullanıcılar Vesa Local Bus'ın problemleri ile boğuşuyordu, günümüzde ise baş sorun Plug&Play (tak ve çalıştır). Özellikle de eski teknoloji ve yeni teknolojiyi birlikte kullananlar için sorunlar daha büyük: Gerçi ekonomik olarak daha uygun olan çözümü seçmişler, ancak eski ve yeni problemlerle mücadele etmek zorundadırlar.

Bunlara bir de donanım zayıflıklarından kaynaklanan, kesin ve ortak çözümleri olmayan birçok PC problemi ekleniyor. Bazen bilgisayar hiçbir mesaj vermeden kilitlenebiliyor ya da verilen hata mesajlarından hiçbir şey anlaşılmıyor. Bilgisayar satıcıları çoğunlukla omuz silkiyorlar, silkmeyenler de çoğunlukla işi bilmiyorlar, sorunun kaynağını farklı yerlerde arıyorlar, sattıkları parçaların/bilgisayarın arızalı olduğunu kabul etmiyorlar.

Windows genel koruma hataları, uyumsuzluklar ve kaynak çakışmaları, sabit disk ve CD-ROM problemleri, tanımlanmayan ses kartları ve titreyen monitörler karşısında sabrı taşımış, asabi kullanıcılar yapayalnız... Hayır! CHIP bu yazıda tüm bileşenleri bıçak altına yatırıyor; sık yaşanan, güncel problemleri ve çözümlerini açıklıyor.

Anakart, CPU ve RAM, sabit disk, CD-ROM sürücü, grafik ve ses kartı ve modemler için ayrı ayrı çözümler sunuyoruz. Son olarak da Windows 95, 3.x, NT işletim sistemlerinde en çok rastlanan problemlere çözümler getiriyoruz. Yazıcı problemlerine ise bu yazıda yer kalmadı. Bu konuyla ilgilenenler CHIP Şubat 98 sayısındaki Doktor PC bölümünü okuyabilirler.

Çoğu donanım hatası hemen açılıştaki Power-On Self Test (POST) sırasında ortaya çıkar. Bu tip bir durumda doğru tepkiler verebilmeniz için bir sonraki sayfadaki karar verme diyagramından faydalanabilirsiniz.

Yine Eylül 1997 sayımız ile başlayan ve her sayıda farklı bir bileşenin problemleri için çözümler sunan

1 PC Problemlerine son...

Anakart, CPU ve RAM Sayfa

CPU, RAM veya anakart sorunlara neden oluyorsa. 46

CD-ROM ve CD Recorder'lar

CD sürücü veya yazıcınız problemliyse. 52

Sabit Disk

Sabit disk problemliyse ve veri kaybı tehlikesi varsa. 56

Grafik Kartları

Oyunlarda grafik problemlerinizi varsa. 60

Ses Kartları

Ses çıkmıyorsa veya kalitesi kötüyse. 64

Modemler

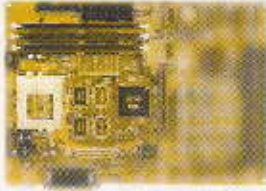
Transfer hızı doğru değilse. 66

İşletim Sistemleri

Windows 95, 3.1 ve NT'de sorunlarımız varsa. 70

2 30 İlk Yardım Programı CHIP CD'sinde

Doktor PC dizisini, Chipucu kataloğunu, Uzman Desteği'ni ve Süperchipman'i takip edebilirsiniz. Son bir chipucu daha: Bilgisayarınız ile yaşadığınız problemlerde satıcılar ve üreticiler için kolay lokma olmayın! PC bir tost veya çamaşır makinesinden biraz daha farklı olsa da tüketici/müşteri olarak en azından destek isteyebilirsiniz, bu hakkınızdan faydalanın!

Anakart, CPU ve RAM Problemleri

Şu problemlerinizi varsa bu bölümü okuyabilirsiniz:

➤ Anakart:

Update başarısız olduysa,
Bilgisayarınız yavaşlamaya başladıysa,
Sleep bağlantısı kullanılmıyorsa,

▶ RAM:

Bir Parity Error ortaya çıktıysa,
Çok az RAM olduğu bildiriliyorsa.

Windows:

"Errorcode 2" mesajı veya sıra bölünme hatası ortaya çıkıyorsa,

LS 120

Sürücü boot edemiyorsa

Windows 95 altında çalıştıktan
bir süre sonra sıfıra bölünme
hatası ile karşılaşıyorum.

İşletim sistemini de

kuramıyorum artık.

CHP Bunun nedeni büyük ihtimalle yeterince soğutulmamış işlemci. Ya soğutucu başından beri doğru takılmamış ya da bozulmuş.

Bunun Windows 95'deki belirtileri ise şunlardır:

- ▼ Windows 95 kurulamaz,
- ▼ Düzeltilemeyen özel durum hatası

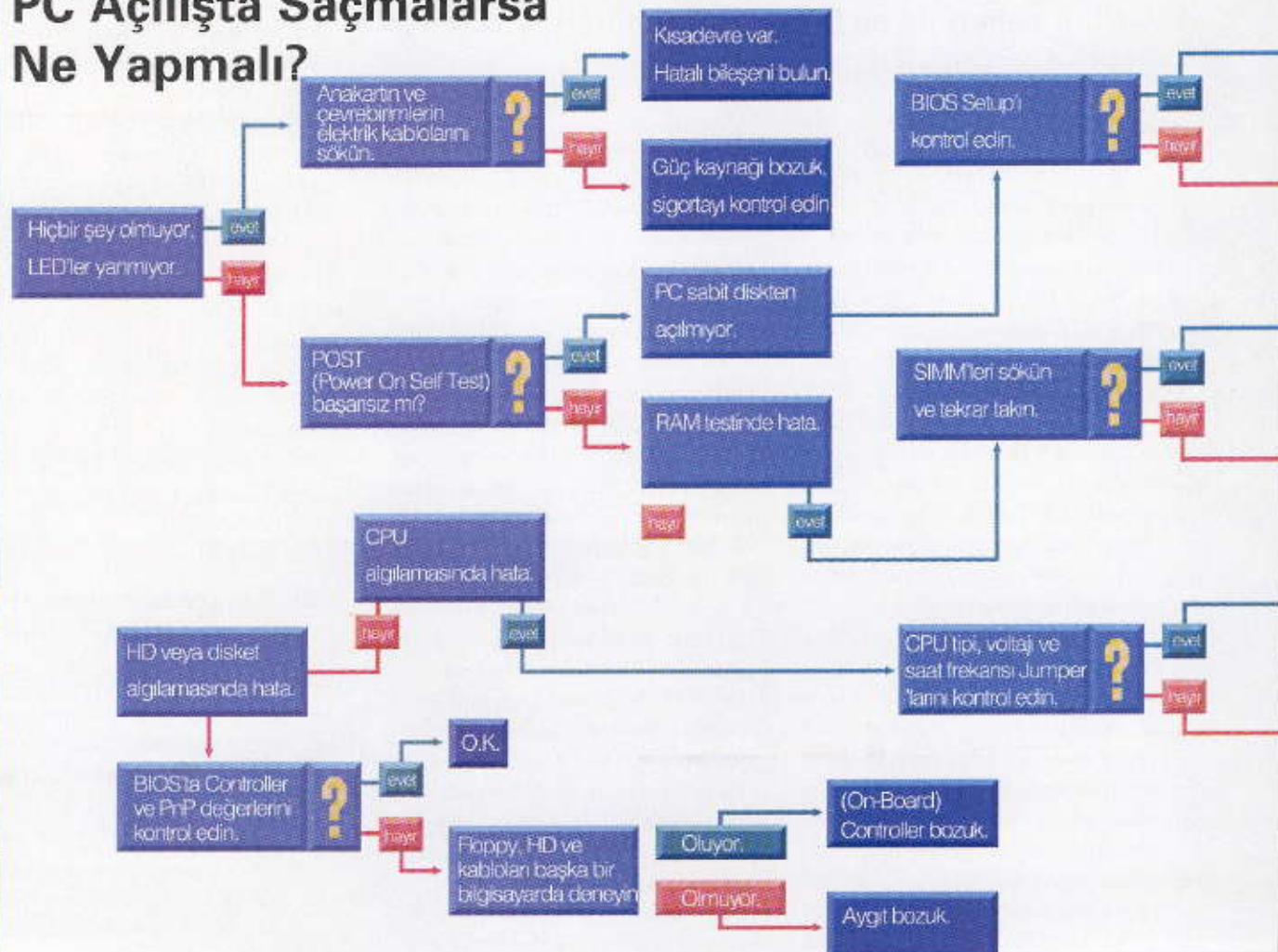
lari,

- ▼ Genel koruma hataları,
- ▼ Sıfıra bölünme hatası,
- ▼ Kilitlenen uygulamalar.

Windows 3.1'de ise yine genel kuruma hataları söz konusudur. Problemin çözümü yeterli büyüklükte, ısıyı iletebilen özel alaşıma sahip bir soğutucu parça ve kaliteli bir fan'dır.

Bilgisayarım feci bir şekilde çöktükten sonra CMOS Setup'taki disket sürücüsü ayarları bile silindi. Ancak,

PC Açılıştaki Saçmalarla Ne Yapmalı?

düzeltilmelerden sonra bilgisayarın belirgin bir şekilde daha yavaş çalıştığını fark ettim.

CHİP Bilgisayar kilitlenmelerinde en kötü ihtimalle CMOS RAM'deki kayıtlar da değişebilir. Sizin de başınıza herhalde böyle bir şey gelmiş. Ancak büyük ihtimalle sadece disket sürücüsü ayarları bundan nasibini almamıştır.

Bu yüzden Advanced Setup menüsündeki tüm kayıtları tekrar gözden geçirin, özellikle de "External Cache Memory" ve "Internal Cache Memory" ayarlarını. Çünkü bunlar First Level (birincil) ve Second Level (ikincil) Cache'yi (önbelleği) açıp kapatırlar, çoğu konfigürasyonda "Enabled" olmaları gerekir, aksi hal-

de bilgisayar tam performans ile çalışamaz.

? BIOS güncellemesinden sonra bilgisayarım Boot esnasında kilitleniyor. Yapabileceğim tek şey reset'lemek.

CHİP Öncelikle tüm CMOS Setup ayarlarını "Default" yapın. Bu bir işe yaramazsa, önce Plug and Play ayarlarını kontrol edin, zira PnP stratejisi Update yüzünden aynı şekilde değişmiş olabilir.

Yine çoğunlukla üst bellek alanındaki (Upper Memory) RAM yönetiminin de değişik organize edilmesi söz konusu olabiliyor. CONFIG.SYS dosyasında HIMEM ve EMM386 ile ilgili kayıtları gözden geçirin. DOS ▶

O.K.

Disketten açın, sonra "diskimbr"

?

OK

evet

hayır

"sys c:"

O.K.

SIMM'leri deneme amaçlı olarak değiştirin.

?

OK

evet

hayır

OK

BIOS'ta RAM Timing'i düzeltin.

?

OK

evet

hayır

OK

O.K.

CPU'yu değiştirin.

?

OK

evet

hayır

Anakart bozuk.

Anakart bozuk.

? Soru işareti "İşe yaradı mı" demektir.

ONUN INTERNET ADRESİ VAR ...

YA SİZİN ?

EKO Paket

1 MB WEB alanı (yaklaşık 20 sayfa)
1 POP e-mail, sonsuz forwarding
24 saat, 365 gün alanınıza erişim
Limitsiz trafik

aylık >>>

13\$

Pro Paket

5 MB WEB alanı (yaklaşık 100 sayfa)
5 POP e-mail, sonsuz forwarding
24 saat, 365 gün alanınıza erişim
Limitsiz trafik

aylık >>>

21\$

Extra Paket

20 MB WEB alanı (yaklaşık 450 sayfa)
20 POP e-mail, sonsuz forwarding
24 saat, 365 gün alanınıza erişim
Limitsiz trafik

aylık >>>

42\$

firmaadı.com	(2 yıllık)	50 \$
firmaadı.com.tr	(1 yıllık)	50 \$
setup	(1 yıllık)	50 \$
database server	(1 yıllık)	799 \$

bilgisayar **NET**
www.bilgisayar.net

TEL&FAX: (0212) 259 88 87 - 259 37 52 - 260 33 62

otoilan
Otomotiv Sektörünün internet adresi
www.otoilan.com (ÜCRETSİZ)

Otomatik ilan bırakma ve arama.
0 km. Otomobil ve 4x4 Jeep fiyatları.

www.otoilan.com

oyunları oynayan çoğu kullanıcı bu iki bellek yöneticisini yükler. "HIGHSCAN" parametresi oldukça kritiktir - bu parametreyi kaldırmak çoğunlukla işe yarayacaktır.

PCI Network kartın BIOS'un çok yeni olmasına rağmen Windows 95 tarafından algılanamıyor. Windows 95 Denetim Masası'nda "Errorcode 2" gösteriyor.

CHIP Windows 95 karta ya hiç ya da tam olarak erişemiyor. Bunun nedeni başarısız bir tak ve çalıştır aksiyonu olabilir. Kartın ve PnP ayarlarının sorunsuz olduğunu varsayarsak şöyle bir durum söz konusu olabilir: Kart PCI Busmastering ile çalışır, bu da CPU'nun veri transferi sırasında veriyolundan dışlanması ve kartın yönetimi kendi eline almaya çalışması de-

soketlerin ve bellek modüllerinin bağlantılarında problem olup olmadığını kontrol edin. Bu tip yerler bulursanız soketin ve modülün aynı metalden (altın veya gümüş) olup olmadığına bakın. Değillerse, bunları değiştirerek daha sorunsuz bir bağlantı elde edebilirsiniz. Belki bir arkadaşınız da aynı sorunu yaşıyordur, ve RAM'lerini sizinle takas edebilir.

"Parity Check Error" hatası ne demek?

CHIP Dört durumun üçünde iyi bir şey demek değildir bu:
 ▼ RAM entegrelerinden biri bozuktur. Yedek SIMM'leriniz varsa hatalı olan entegreyi deneyerek tespit edebilirsiniz. SIMM'lerin tamiri, RAM fiyatlarının çok düşük olması yüzünden hiç de ekonomik bir yol değildir.
 ▼ Bu hata yılda bir defadan fazla or-

taya çıkmıyorsa, sorun büyük ihtimalle bir statik probleminden kaynaklanıyor, hücrenin kendisi değil, içindeki bilgi hasar görmüştür. Çok ender rastlanan bir durum, ancak statik olarak mümkün.
 ▼ Bazı DMA işlemleri sorunlu: Disket ve SCSI denetleyicisi ile ses kartında hata-

gını "Advanced Setup" bölümünde anlayabilirsiniz. Burada LS-120'yi Boot sürücüsü olarak seçme olanağınızm bulunması gerekiyor. Eğer böyle bir seçenek yoksa, anakart üreticisinden bir BIOS güncellemesi temin etmeli veya kendi BIOS'u olan uygun bir Controller satın almalısınız.

Pentium anakartında "Sleep" adında bir bağlantı var. Bunu bir şekilde kullanmam mümkün mü?

CHIP Bu bağlantı ile Stand-by ya da Sleep fonksiyonu devreye sokulabilir. Maalesef çoğu bilgisayar kasasında uygun bir düğme bulunmaz. Ancak yeni anakartlar çoğunlukla Turbo Switch desteklemedikleri için bilgisayarın kasasının Turbo düğmesini Sleep fonksiyonu için kullanabilirsiniz.

Sleep bağlantısının bir düğme şeklinde tasarlandığına dikkat edin, açma kapama devresi şeklinde değildir. Düğmenin etkisi ise anakarta göre değişir: Uyku modunu etkinleştirmek için ya eski Turbo düğmesine iki defa basmalısınız - içeri ve dışarı, ya da bir defa tıklamanız yeterli olacaktır. İlk durumda bir pense ile devreden bir düğme yapmaya çalışın - ancak sadece işin uzmanı biriyse. Devre bozulursa değiştirme şansınız yok denecek kadar azdır.

CMOS çıktıktan sonra mutlaka First Level ve Second Level Cache'yi kontrol etmeniz gerekir.

mektir. Ancak bazı anakartlarda tüm PCI slotları Busmaster özelliğine sahip değildir. Kartı başka bir PCI yuvasına takmayı deneyebilirsiniz.

POST sırasındaki RAM testinde birdenbire daha az RAM bulunuyor.

CHIP Bu sorunun çözümü için karar verme diyagramındaki "RAM testinde hata" noktasından sonraki adımları kontrol edin. SIMM'leri tekrar yerlerine takmak işe yaradıysa,

niin kaynağını aramaya devam edin.

▼ Sabit diskinize Parity Boot Virus yerleşmiş. Yaygın olarak kullanılan tüm tarama programları bu virüsü tespit edebilirler.

LS-120 sürücüm var. Sürücülerini doğru kurmama rağmen Windows 95 altında bu sürücülerden Boot edemiyorum.

CHIP LS-120 sürücülerini Boot için mutlaka BIOS desteğine ihtiyaç duyarlar. BIOS desteğinin olup olmadığı

Bilgi için

Bu adreslerde BIOS güncellemeleri bulabilir ve problemler üzerinde tartışabilirsiniz.

Internet:

Anakartı, CPU ve chipsetler ile ilgili ilginç Internet siteleri:

<http://www.motherboards.org>

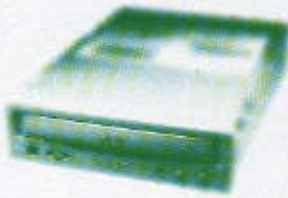
<http://www.sysdoc.pair.com>

PC donanımı ile ilgili Internet haber grupları:

comp.sys.ibm-pc

Asus Newsgroup:

Alt.comp.periphs.mainboard.asus

CD Sürücü ve Yazıcı Problemlerine Son

Şu problemlerinizi varsa bu bölümü okuyabilirsiniz:

◀ **CD Sürücüler:** Veri transfer hızı çok düşükse, PC'nin açılması gecikiyorsa. Paket - Writing CD okunamıyorsa.

◀ **CD Recorder:** DAO'nun ne olduğunu bilmiyorsanız, "Otomatik ekleme uyarısı"nı ne zaman iptal etmeniz gerektiğini bilmiyorsanız. Mixed Mode CD, müzik setinizde çalışmıyorsa. Autostart CD oluşturmak istiyorsanız, UDF çalışmıyorsa. 4x yerine sadece 2x kayıt ediliyorsa.

◀ **CD-RW:** Multiread ne demek?

Kendi müzik CD'lerimi kaydetmek için CD-Recorder almayı düşünüyorum. Şimdi duydum ki, müzik CD'lerinin okunabilmesi için sadece SCSI-CD-ROM sürücüler uygunmuş. Bu doğru mu?

CHIP Genelde SCSI CD-ROM sürücüler müzik CD'lerini okumada ATAPI sürücülerden daha başarılılar. Ancak SCSI sürücülerin farkı, müzik CD'lerini okudukları hızda yatıyor. Zira bu sürücülerin çoğu müzik CD'lerini tek hızla okurlar, yani saniyede 150 KB ile. 2 hızlı veya 4 hızlı bir CD-Recorder'ınız varsa, hız avantajının bir faydası yoktur. Plextor'un 12x SCSI sürücüsü ise müzik CD'lerini maksimum 8x okuyabiliyor.

Ancak ATAPI sürücüler de uygun yazılımı müzik CD'lerini okuyabiliyorlar. VOB'un CD-Wizard yazma programı ile mesela Toshiba XM-6102B'yi okuma sürücüsü olarak kullanabilirsiniz. Hatta testte 6x hızda çıkabiliyor.

Ek bir CD sürücü almak istemiyorsanız, yazıcınızı okuma sürücüsü olarak kullanın. Ancak bu durumda CD'leri doğrudan kopyalayamazsınız, sabit disk ve Wave dosyalarından faydalanmanız gerekir.

ATAPI-CD sürücüm saniyede yaklaşık olarak sadece 2 bin KB okuyabiliyor - asla 24 hızıyla karşılık gelen 3 bin 600 KB/s transfer oranına ulaşamıyorum. MMX bilgisayarım da ayrıca iki SCSI disk ve 64 MB RAM bulunuyor.

CHIP Bilgisayarınızın BIOS'u PC'ne bir IDE sabit diskin bağlı olmadığını algılıyorsa, ISA köprüsünü (Bridge, bilgisayarınızın chipsetinin bir parçası) otomatik olarak daha yavaş olan 16 Bit moduna geçirir. Bu da CD sürücünüzün artık 32 Bitlik denetleyicide çalışmaması ve tam hızına ulaşamaması demektir.

İki imkanınız var:

- ▼ ATAPI CD sürücünüzü daha pahalı bir SCSI sürücü ile değiştirin.
- ▼ Bilgisayarınıza ATA sabit disk takın. Bu durumda ISA-Bridge tekrar 32 bitlik moda ve CD-ROM sürücünüz de tam performansla çalışır.

CD-Recorder satın alırken Disk At Once (DAO) desteklemesine dikkat edin. Ancak bu şekilde Track'ler arasında boşluk olmayan müzik CD'lerini kopyalayabilirsiniz.

CD-Recorder'lerin karşılaştırmalı testlerinde sürekli DAO'dan (Disk At Once) bahsedildiğini duyuyorum. Bu fonksiyonun anlamı nedir?

CHIP Müzik CD'leri kaydettiğinizde, Recording programı müzik parçaları (Track) arasında iki saniye uzunluğunda bir boşluk bırakır. Ancak bazı CD'ler (mesela Pink Floyd veya Frank Zappa gibi) Track'ler arasında mola vermezler, yani şarkılar bu durumda doğrudan birbirine karışırlar.

Bu tip bir CD kopyalamak isterse, yazıcınızın DAO (Disk At Once) desteklemesi önemlidir. Zira ancak bu sayede iki saniyelik zorunlu duraklamayı geçebilirsiniz. Bu yüzden CD-Recorder satın almadan önce DAO fonksiyonunu desteklemesine dikkat edin.

Windows NT 4.0 altında Nero CD-Recording programını kullanıyorum. Program her açıldığında, otomatik ekleme uyarısının (Auto insert notification) açık olduğunu söylüyor. Ancak NT altında bunları nasıl iptal edebileceğimi bilmiyorum.

CHIP Registry'de "HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Services\Cdrom" kaydını arayın. Burada "Autorun" adında yeni bir "Dword" kaydı oluşturun ve değerini "0" yapın. NT 4.0'ı tekrar başlatın - işletim sistemi artık yeni taktığınız bir CD'yi otomatik olarak çalıştırmaya kalkışmayacaktır.

Bilgisayarın açılışında BIOS uzun süre bekliyor. Bunun nedeni ikinci IDE Port'una Master olarak bağlı CD sürücüm olabilir mi?

CHIP Bilgisayarınızı yeniden başlatın ve [Delete] veya [Esc] tuşu ile BIOS'a girin. Burada "Standard Setup" menüsüne girin. "Secondary IDE Port" (Master ve slave) satırlarında "Auto" değil "None" bulunmalı. Windows 95 buna rağmen CD sürü-

cünüzü tanır ve BIOS bu Port'a bağlı bir sabit disk aramaz.

? Easy CD Pro yazma programı ile müzik parçalarının ve yazılımların bulunduğu Mixed Mode CD yazdım. CD sürücüde müziği dinleyebiliyorum, ve yazılımlara da erişebiliyorum. Ancak CD'yi CD-Player'i olan müzik setime taktığımda ses gelmiyor. Yanlış olan ne?

CHIP Müzik ve programları aynı CD'ye kaydetmenin iki yolu vardır: Normal mixed mode tekniğinde yazma programı ilk oturuma (session) program verilerini, ikincisine de ses verilerini kaydeder. Ancak bir CD-Player, CD-ROM sürücülerin aksine sadece ilk oturumları okuyabilir.

Easy-CD Pro maalesef daha gelişmiş bir format olan CD-Extra'yı (CD-Plus veya Enhanced Musik-CD de deniliyor) desteklemiyor. Bu formatta müzik parçaları ilk oturuma, program dataları da ikinci oturuma yazılıyor. Böylece CD'yi her CD Player'da dinlemek mümkün olabiliyor. CD Extra'yı mesela WinOnCD 3.0, CD Creator veya Easy-CD-Creator destekliyor.

? Sürücüme taktığım bazı CD'ler otomatik olarak çalışıyor. Takar takmaz belli işleri yapan CD'leri nasıl hazırlayabilirim?

CHIP Otomatik bir CD başlatımı için öncelikle AUTORUN.INF adında bir dosya oluşturun. Bu dosyaya şu satırları ekleyin:

```
[AUTORUN]
OPEN=DOSYA.EXE
```

DOSYA.EXE için Windows 95'in CD taktıktan sonra otomatik olarak çalıştıracağı dosyanın adını dizin adıyla birlikte girin. AUTORUN.INF dosyasını CD'nin Root (kök) dizinine kaydedin. AUTORUN.INF dosyası ek olarak özel bir ikona sahip olacaksa,

```
ICON=ICON.ICO
```

satırını ekleyin. Daha sonra ICON.ICO dosyasını da CD'nin ana dizinine kaydedin.

? Kısa bir süre önce "multiread" özelliğine tosladım. Ne demek bu?

CHIP CD teknolojisinin hızlı

Temel Bilgiler

Kendinizi Koruyun

Açık bir PC'ye girilmeden önce elektrikli bir ağıyla çalıştığınızı unutmayın. Bu yüzden çalışmadan önce mutlaka güç kablosunu çıkartın.

Elektronik de korumanız gerekiyor: Açık kasa ile çalışırken elektrostatik yüklenmelere dikkat edin. Özellikle de PVC sandalyeler ve elyafli giysiler binlerce voltluk bir yüklenmeye neden olur.

gelişimi sonucunda bazı standartlar gelişti. Normal gümüş CD'lerin yanında, kaydedilebilir altın (bazen yeşil veya mavi) CD'ler (CD-R) ile birden çok yazılabilir CD-RW'ler de mevcut.

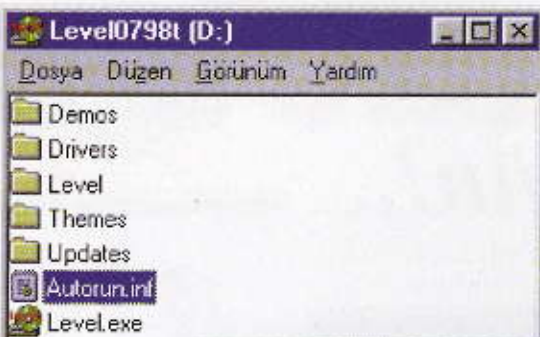
Bir CD-ROM sürücü, normal ve yazılabilir CD'ler yanında yeniden yazılabilir CD-RW'leri de destekliyorsa "Multiread" özelliği var demektir. Bugüne kadar yeniden yazılabilir CD'ler sadece CD-RW Recorder'lerinde okunabiliyordu, ancak en yeni CD sürücülerde bu özellik mevcut. Yine gelecekteki müzik setlerinin CD-Player'ları da Multiread özelliğine sahip olacaklar ve CD-RW'leri okuyabilecekler.

? Philips'in CDD3610 CD-RW sürücüsünü satın aldım. Cihaz normalde UDF'yi (Universal Disk Format) desteklemeli.

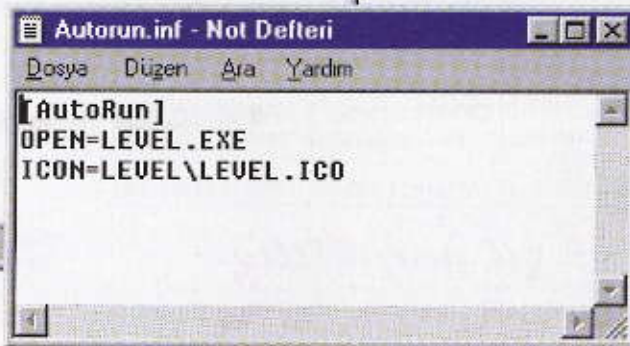
Ancak dosyaları CD simgesine taşıdığımda erişimin engellendiği ile ilgili bir mesaj çıkıyor. Yoksa aygıt UDF'yi desteklemiyor mu?

CHIP CD-RW sürücünüzde Adaptec'in DirectCD yazılımı bulunmalı. CD sürücüsünün normal bir disket sürücü gibi kullanmadan önce mutlaka bu sürücüyü kurmanız gerekiyor.

Ayrıca sürücüye yerleştirdiğiniz CD-R veya Cd-RW'yi önce formatlamalısınız. Bunu da yine DirectCD sürücüsü üstleniyor. Formatlama işle-

Takar takmaz açılmasını istediğiniz bir CD için CD'nin ana dizinine AUTORUN.INF dosyasını kaydetmelisiniz.

mi uzun sürebilir, yaklaşık 1.5 saat.

? Teac'in CD-R50S'si ile bazı yazılabilir CD'ler ya hiç ya da 4x yerine sadece 2x yazılabiliyor. Bunun nedeni CD-ROM'lar mı yoksa Recorder'ın kendisi mi?

CHIP Teac'in ilk R50S aygıtları bazı CD-R'leri ya hiç ya da tam hızla yazamayan bir BIOS'a sahiptiler. Teac'in Internet sitesinden (<http://www.teac.com>) güncel BIOS sürümü olan 1.0E'yi indirebilirsiniz.

? Adaptec'in DirectCD'si ile bir CD yazdım, buna rağmen CD'yi normal

CD-ROM sürücümde okuyamıyorum.

CHIP Çözüm: Paket Writing ile yazılan CD'leri her sürücü okuyamaz, özellikle de eski sürücüler bu konuda oldukça problemlidir. Ancak küçük bir tüyo belki işinize yarayabilir: Denetim Masası'nda "Sistem" simgesine çift tıklayın, "Başarım" kartına girin. "Erişim denetimini en iyi hale getir" alanında "İleri okuma yok" kaydını seçin. Sürücünüz bu şekilde CD'yi belki okuyabilir.

CD sürücünüz Packet-Writing ile yazılmış CD'leri okumamakta direniyorsa, "İleri okuma eniyileştirme"yi iptal edebilirsiniz.

Sabit Disk Problemlerinin Çözümü - Veri Kaybına Son

Şu problemleriniz varsa bu bölümü okuyabilirsiniz:

- ◀ Kayıp Cluster'lar,
- ◀ Sabit diskinizin birdenbire dolması,
- ◀ VFAT cihazının yüklenmesinde hata mesajı çıkıyorsa,
- ◀ Diskiniz Windows 95 altında sadece uyumluluk modunda çalışıyorsa,
- ◀ CD yazımının sabit disk erişimleri yüzünden kesintiye uğruyorsa,
- ◀ Mantıksal sürücüler birdenbire kullanılamaz hale geliyorsa,
- ◀ Fdisk mantıksız değerler veriyorsa.

? Bilgisayarımда kayıp Cluster'lar ve sabit diskimde çapraz bağlı veriler var.

CHIP Bu durum, yazım süreçlerinin ve bunların FAT'a (File Allocation Table) yazılmasının senkron yapılmadığı zamanlarda meydana gelir. Bunun nedeni ise işletim sisteminin göçmesi, elektrik kesintisi ya da işletim sistemi kapatılmadan bilgisayarın kapatılmasıdır. Scandisk ve benzeri programlar bu tip sorunları tanıyıp çok karmaşık olmayan durumlarda tamir ederler.

Ancak donanımın kendisi de böyle bir hataya sebep olabilir. PIO-Mode 3 ve 4'te çalıştırılan EIDE-diskleri çok uzun kablolar ile kullanılmamalıdır. Controller ve disk arasındaki 70 cm'lik bir kablo çok fazladır. Bunun yerine kasa içinde çok da sık durmayacak olan 30 cm'lik kablo alın. Öncelikle işlevsellik sağlanmalıdır, estetik ikinci planda olmalıdır.

Eğer kasanız 30 cm'den kısa bir kablo için çok büyükse BIOS- Setup'ta PIO modunu düşürmeniz gerekecek.

? Bilgisayarımın sabit diski doldu. Şimdi ne yapacağım? Hemen yeni bir disk mi almalıyım, yoksa?

CHIP Gerçekten böyle olup olmadı- ▶

Örneğin Scandisk raporunda bir bölünmenin Cluster büyüklüğünü görebilirsiniz.

gini kontrol etmek artık mümkün değil, zaten sorunu da çözümüyor. Ancak Seagate, Western Digital, IBM veya başka bir üreticiyi yeni bir disk alarak memnun etmeden önce aşağıdaki yöntemleri deneyin:

▼ Bir dosya yöneticisi ile (Norton Commander, Windows 95 altında: Windows Explorer) artık gerekli olmayan programları kaldırın. Bu programları silin veya kaldırın.

▼ İşletim sisteminizdeki TEMP dizini kontrol edin. Burada bulunan veriler programlar tarafından kullanıldıkları sırada geçici olarak kaydedilirler ve bazen unutulup silinmez, program göçtüğünde silinmeyebilir. Bu verileri silebilirsiniz, en azından güncel tarih taşımayanları.

▼ Nadir olarak kullanılan verileri veya arşiv programları aracılığıyla kurulmuş yazılımları sıkıştırmak da iyi bir çözümdür.

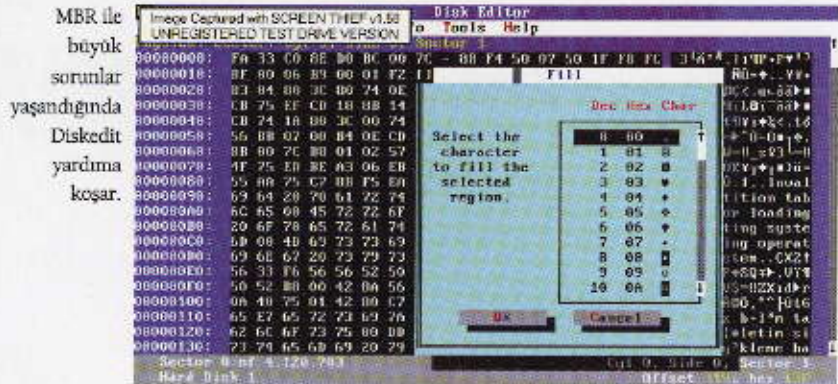
▼ Scandisk gibi yardımcı programlar ile sabit diskinizde kayıp Cluster aratın. Bunlar sabit diskiniz üzerinde dolu olarak tanımlanan ancak veriler tarafından kullanılmayan alanlardır.

▼ Son 6 aydır kullanmadığınız programlardan kurtulmanın zamanıdır. Tecrübeler gösteriyor ki, uzun süre kullanılmayan programlar bir daha kullanılmıyorlar.

▼ Sabit diskinizdeki Cluster büyüklüğünü kontrol edin- 16 KB (1 GB üzerindeki FAT bölümlerine karşılık gelir) üzerindeki herşey gereksizdir. Bir bölümün Cluster büyüklüğü, örneğin Scandisk ile yapılan sabit disk kontrolünden sonra ya da CHKDSK komutu ile öğrenilebiliyor. Eğer bu çıkan değer çok büyükse ya bir daha bölümleme yapmalı veya başka bir dosya sistemine (FAT32 veya NTFS gibi) geçmelisiniz.

Windows 95'i başlatırken bir hata mesajı alıyorum; "VFAT aygıtı yüklenirken hata".

CHİP Sabit diskinizi hatasız olarak bölümledikten sonra

CAMSDOS.SYS dosyasına bir bakın. 1 KB'den kısa ise ya büyütülmesi veya başka bir bilgisayardan alınması gerekir. Bu dosya Windows 95 altında, bir editör programı ile açılıp düzenlenebilen bir metin dosyasıdır. "Arşiv" ve "Gizli" ile görünmez hale gelen MSDOS.SYS'i görmek için "Görünüm/ Seçenekler.../Görünüm"den "Tüm dosyaları göster"i seçmelisiniz.

EIDE- Sabit diskin Windows 95 altında sadece uyumluluk modunda çalışıyor ve CD-ROM sürücüm de yok.

CHİP Windows 95, sabit disk denetleyiciniz için EIDE olduğunu varsayarak çalışan bir sürücüye sahipse, istenmeyen bir misafiriniz var demektir. Bir Boot virüsü, mesela Parity Boot virüsü. Güncel bir antivirüs programı bulun ve yazma korumalı yeni bir disket ile sisteminizi açtıktan sonra sisteminizi taratın.

32 Megabyte RAM'e rağmen bazı CD'lerin yazımında sorunlar yaşıyorum. Uzun süreli sabit disk erişimleri CD-Recorder'ın veri akışı engelliyor.

CHİP Standart ayar olarak Windows 95 sabit disk cache'sine maksimum 32 dizin ve 677 dosya adı kaydeder. Eğer çok fazla sayıda dosyayı CD'ye kayıt etmek gibi sınırı aşacak işlemlerde bulunursanız, Windows tüm Cache'yi yeniden düzenlemek zorunda kahr ve çoğunlukla takas dosyasını kullanmaya başlar; bunun sonucunda büyük sabit disk aktiviteleri

ortaya çıkar.

16 MB RAM'den fazlası ile bu limiti yukarıya çekebilirsiniz- 64 dizin ve 2 bin 729 dosya adı. "Sistem için özellikler" penceresini açın ve "Başlat / Ayarlar / Denetim Masası / Sistem"i tıklayın. "Başarım" kaydı içinde "Dosya Sistemi" düğmesine tıklayın ve "Bu Makinenin Tipik Rolü" seçeneğinde "Ağ sunucusu"nu seçin. "İleri Okuma En İyileştirme"yi "%100"e getirin. Böylece sabit disk erişiminiz yaklaşık % 20 hızlanacaktır.

Birdenbire uzatılmış sabit disk bölümlerinin mantıksal sürücülerine ulaşamıyorum.

CHİP Son zamanlarda Windows'unuzu mutlaka "Bilgisayarı MS-DOS Kipinde Başlat" seçeneğini seçerek bitirmişsiniz. Bu sırada sisteminiz için aşağıda belirtilen durumlar birarada oluştursa bir Microsoft Bug'u oluşmuş demektir:

▼ 504 MB'den büyük bir EIDE sabit diskiniz var,

▼ Bu sabit disk LBA modunda çalışıyor,

▼ BIOS'unuz sabit disk erişimini için Extended- INT 13 fonksiyonlarını kullanıyor,

▼ Sabit diskinizi Windows 95'in Fdisk'i ile bölümlediniz ve mantıksal sürücülerini uzatılmış bir bölümde (partition) yarattınız.

Bu durumda D: sürücüsüne veri yazmayın; çünkü bu sırada C: sürücüsündeki veriler de zarar görebilir. Sorununuzun çözümü için Microsoft'un Internet sayfasından bulabileceğiniz EIDE sürücü güncellemesine

ihtiyacınız var. Adresi: "http://www.microsoft.com/windows95/info/dskts.htm".

Bir disk yöneticisini kaldırmaya çalıştıktan beri Fdisk değiştirilmesi mümkün olmayan anlamsız değerler veriyor.

CHIP MBR'ınızda büyük ihtimalle pek çok çöp var. MFM sabit disk dönemlerinde Low-Level formatı kullanılırdı. Modern sabit disklerde, örneğin BIOS'un bu fonksiyonu sunmasına rağmen bundan vazgeçildi. Norton Disk Doktor gibi tamir programları bile pes ediyorsa, ancak doğrudan radi-

kal bir erişim yardımcı olur: Norton Disk Edit gibi bir programla MBR'ye zarar verirsiniz. Fiziksel olarak birinci sabit disk seçin ve diskin birinci sektörüne girin. Burada birinci KB'yi örneğin "00" ile doldurun ve bu bilgiyi sabit diske yazın. Sabit disk üzerindeki tüm bilgilerin silineceği kesindir.

Grafik Kartı Sorunlarını Çözmek

Şu problemleriniz varsa bu bölümü okuyabilirsiniz:

- ▶ Oyunlar: Çok yavaşlarsa. Demo'lar çalışmıyorsa,
- ▶ Sürücüler: "Performans" veya "WHQL"den birini seçmek söz konusu ise. Hellbender kurulumundan sonra sorunlar oluşuyorsa,
- ▶ Ergonomi: Ekran titriyorsa.

Bir arkadaşımınla aynı özelliklere sahip bir bilgisayarım var. Her ikisinde de aynı grafik kartları var. Ancak bazı oyunların bilgisayarında daha hızlı çalışıyor.

CHIP Sorunuz büyük ihtimalle grafik kartlarının sürücülerin farklı olmalarından kaynaklanıyor. Sürücü sürümlerini şu şekilde karşılaştırabilirsiniz: "Başlat / Ayarlar / Denetim Masası / Sistem"i seçin. "Aygıt Yöneticisi"nden "Görüntü Bağdaştırıcısı"nın önündeki artı işaretini tıklayın ve kendi grafik kartınızı çift tıklama ile buradan seçin. "Sürücü" kaydında "Dosya sürümü" altında hangi güncel sürücünün yüklendiğini görebilirsiniz.

Bir sonraki sayfada güncel sürümleri bulabileceğiniz www- adreslerini bulabilirsiniz. Zaman zaman buradan grafik kartınız için yeni sürücülerin olup olmadığına bakın - ço-

ğu durumda bir update çok işe yarar.

Internet'te grafik kartım için Download alanında iki dizin var. Biri "WHQL" diğeri ise "Performance". Her ikisinde sürücülerin tarihi aynıydı. Hangisini almalıyım?

CHIP Bu tamamıyla ihtiyaçlarınıza bağlı: Eğer Windows ve 3D uygulamalarıyla çalışan sağlam sürücülerinizin olmasını istiyorsanız, WHQL sürücüsü yükleyin (Windows Hardware Quality Labor). Bu sürücü

Microsoft tarafından sertifikalanmış, yani belirli standartları yerine getiriyor. Ancak bunlar da tam performans sağlamıyorlar.

Performans sürücüsü ise çok farklı. Tamamıyla hıza göre yapılmış ve grafik kartınızı sonuna kadar kullanıyorlar. Pek çok üretici böyle performans sürücülerini sunuyorlar; WHQL sürücülerini programlayan STB bir istisnadır.

Ekranım 60 Hz'lik bir ekran tazeleme (Refresh) oranı gösteriyor. Ekranın titredigi

Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı

Donanımınızın üreticisini ve modelini tıklayın. Donanımınız listelenmemişse ya da bir kurulum disketiniz varsa Disketi Varı tıklayın.

Donanımınız yine listelenmemişse Geri'yi tıklayın ve farklı bir donanım türü seçin. Tüm donanım seçeneklerini görmek için Bilinmeyen Donanım'ı tıklayın.

Üreticiler:

Ad Lib
Aztech Labs
Compaq
Creative
Creative Labs
DSP Group
ESS Technology Inc.

Modeller:

Creative Advanced Wave Effects Synthesis for AWE
Creative Labs Sound Blaster
Creative Labs Sound Blaster 16 or AWE-32
Creative Labs Sound Blaster 16 Plug and Play
Creative Labs Sound Blaster Pro

Disketi Var...

< Geri

İleri >

İptal

Refresh oranının doğru olması için, doğru monitörü tanımlamalısınız. Monitörünüz listede yoksa "Standart monitör türleri"nden birini seçin.

de çok net görülmüyor.

Grafik kartının sürücüsünden Refresh değerini değiştirmeye çalıştım.

Ancak bunun için ayarlama seçeneği bulamadım.

CHIP Bazı grafik kartı sürücülerinde Refresh doğrudan ayarlanır. Diğerlerinde ise, Monitör-INF verileri üzerinden gidilmeli. Sizin durumunuzda söz konusu monitörde olası Refresh oranları çeşitli çözünürlüklerde kaydedilmiş halde.

İlk adım olarak monitörünüzün üreticisine ve tipine bakın. Çoğu zaman arkada bulunan bir plaka üreticiyi ve modeli gösterir zaten.

Eğer üretici bilgilerini bulamadıysanız, şunu yapmalısınız: Sağ fare tuşuyla masaüstünde boş bir alana tıklayın. Buradan "Özellikler"i seçin. "Ayarlar"dan "Ekran Türünü Değiştir" düğmesini ve "Değiştir"i tıklayın.

Pencerenin alt kısmındaki alanda "Tüm Aygıtları Göster" seçeneğini tıklayın. Sol taraftaki listeden monitörünüzün üreticisini ve sağ taraftan da modelini arayın.

Monitörünüzü burada da bulamıyorsanız, sol taraftaki kayıtlardan "Standart Monitör Türleri"ni seçin. Sağ taraftan ise dilediğiniz çözünürlüğü seçin. Örneğin "Super VGA 1024 x 768".

Matrox Mystique'in birlikte verilen demo oyunları çalışmıyor. Neyi yanlış yapıyorum?

CHIP Mystique'e bir IRQ verin. Bu BIOS Setup'tan ayarlayın. Menü'nün adı örneğin "Assign IRQ to VGA Card" olabilir.

Bundan sonra MGA ayarlarında Bus-Mastering'i kapatmalısınız. Bunun içinse masa üstünde boş bir yere farenin sağ tuşunu tıklamalı ve "Özellikler/ Ayarlar"ı seçmelisiniz. Şimdi görünecek pencereden "PowerDesk" düğmesini tıklayın. En yukarıdaki fonksiyon Bus-Mastering için gerekli olmalıdır.

Bunu iptal edin ve Windows 95'i yeniden başlatın. Artık oyunlarınız çalışacaktır.

ATI Mach 64 üzerinde DOS altında "Quake" oynamak istiyorum. "VID_DESCRIBE-MODES" komutu ile

çözünürlüğü 360 x 480'den daha fazla yapamayacağım söyleniyor. Peki buna rağmen nasıl daha fazla çözünürlük elde edebilirim?

CHIP ATI ve diğer birkaç üretici biraz daha eski grafik kartı sürümlerine VESA BIOS Extension (VBE)'lerini kartın BIOS'una yerleştirmeyi başaramadılar. Bunlar DOS altında yüksek çözünürlükten sorumlular.

Ancak oyundan önce başlatacağınız bir sürücü ile daha yüksek çözünürlük sağlayabilirsiniz. Bu sürücünün ismi Univbe veya Display Doctor. Bu Shareware'i <http://www.scitechsoft.com>'dan bulabilirsiniz. ATI-kartınız için özel bir VBE sürücüsüne ihtiyacınız var. Bunu da <http://www.atitech.ca> altından bulabilirsiniz.

Matrox Millenium'um var ve kısa süre önce "Hellbender" oyununu kurdum. O günden beri grafik kartında bir değişiklik var.

CHIP Hellbender içinde eski DirectX sürümü 2.0. var. Bu sürüm sertifikalı olmayan sürücüler kullandığımızı anladığında Direct X'i Matrox sürücüsünün üzerine yükler. Bu elbette performansı etkiler. Millenium'un Power Desk sürücüsünü tekrar kurun.

Hangi sürücünün kurulu olduğunu şu şekilde anlayabilirsiniz: Denetim Masası'na girin ve burada "Sistem"i çift tıklayın. Buradan "Aygıt Yöneticisi"ni ve "Görüntü bağdaştırıcısı"nı seçin.

Burada "Millenium Power Desk PCI" yazıyorsa, bu Microsoft'un sürücüsüdür. Eğer "Millenium PowerDesk" yazılı ise bu Matrox'un orijinal sürücüsüdür.

Bilgi İçin

Burada sürücü Update'lerini yükleyebilir ve yardım bulabilirsiniz:

Üretici Adresleri:

ATI <http://www.atitech.ca>
Tel.(089) 4 60 90 70

Cirrus Logic
<http://www.cirrus.com>
Tel.(08152) 9 24 60

Diamond/ Speg
<http://www.diamondmm.com>
Tel.(08151) 26 60

Elsa <http://www.elsa.de>
Tel. (0241) 9 187 79 17

Genoa <http://www.genoa.com>
Tel.(021 04) 3 98 77

Hercules <http://www.hercules.com>
Tel.(089) 89 89 02 28

Matrox <http://www.matrox.com>
Tel.(089) 6 14 47 40

Miro <http://www.miro.de>
Tel.(0180) 522 81 44

Number Nine <http://www.nine.com>
Tel. (089) 6 14 49 10

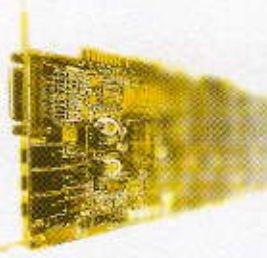
STB Systems <http://www.stb.com>
Tel. (089) 21 99 33 23

S3 <http://www.s3.com>

Videologic
<http://www.videologic.com>
Tel.(061 03) 9 34 70

3Dfx <http://3dfx.com>

3Dlabs <http://www.3dlabs.com>

Hatasız Ses Kartları: Cızırtılara ve Sessizliğe Son

Şu problemlerin varsa bu bölümü okuyabilirsiniz:

- ▼ Windows 95: Audio CD'ler çalışmıyorsa. Kart kullanılmıyorsa,
- ▼ Windows 3.1: MIDI'ler ilginç çalıyor,
- ▼ Gürültüler: CD sürücünün çıkardığı sesler ses kartına yansıyor.

Bugüne kadar ses kartım üzerinden müzik CD'lerimi dinleyebiliyordum. Ancak Windows 3.1'den 95'e terfi ettiğinden beri olmuyor. WAV dosyalarında hiçbir sorun yaşamıyorum.

CHIP Öncelikle Windows 95- Mixer'ını (karıştırıcı) kontrol edin: Ekranınızın sağ alt köşesindeki hoparlör simgesini çift tıklayın. "CD Sesi (Audio)" düzenleyicisi en aşağıda ise veya "Sessiz (Mute)" seçeneği işaretli ise sorunu bulduk demektir.

İkinci olasılık ise: Denetim Masası'nda "Çoklu Ortam / Gelişmiş / Ortam Denetim Aygıtları"na bakın. Burada "CD Ses Aygıtı (Ortam Denetimi)" kaydı bulunmalıdır. Eğer yoksa kurulmalıdır. Eğer varsa "Özellikler" düğmesinden etkin olup olmadığına bakın, Microsoft Türkçesi ile: "Bu Ortam Denetim Aygıtını Kullan".

12x ATAPI sürücümle ilgili sorunum var. CD hızlanırken ve dururken çıkan sesleri ses kartımın hoparlöründen duyuyorum. Ayrıca sürücü CD'leri tanırken de sorun çıkartıyor.

CHIP CD sürücüsüne giden elektrik kablосunu kontrol edin. Siyah kablo sürücüye iyi takılmamış olabilir. Böylece, elektrik ses kablосundan ses kartına engellenmiş olarak ulaşır. Sürücünün asıl elektrik harcayan kıs-

mı-motoru-bu nedenle audio kablосunun üzerinden duyulur.

Bilgisayarınızı kapatın, CD sürücüsünün elektrik fişini çekin ve bağlan-tıları bir tornavida ile dikkatlice da-raltın. Eğer bu da işe yaramadıysa başka bir boş ağı fişini kullanın.

Windows 95'i kullanmaya başladığımdan beri ses kartım çalışmıyor.
CHIP Büyük ihtimalle kartınız Windows 95 tarafından tanınmıyor. Bunun nedeni- diğer kartlarla kaynak çakışmasının (SCSI Controller, Network kartı vb.) yanı sıra- kartın

undblaster Pro" nun aslında tüm kartlarla çalışması gerekir; ancak her zaman en iyi sonucu vermez.

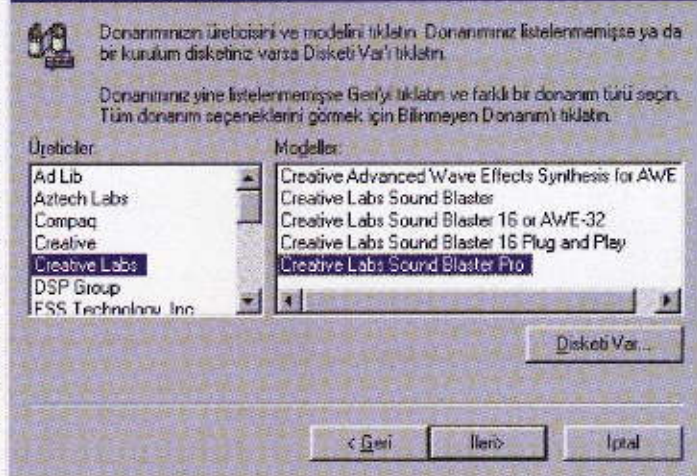
Bilgisayarınızı tekrar başlattığınızda Aygıt Yöneticisi'nde Soundblaster aygıtı bir hata verirse, en iyisi otomatik kaynak sunucusunu kapatın ve kart üzerinde belirlenmiş olan Interrupt, IO- adresleri ve DMA kanallarını sabitleyin.

Eğer tüm bunlar işe yaramıyorsa, kartınız Soundblaster uyumlu değil demektir!

Artık kartı Windows 3.1 sürücüsü ile kullanmaktan başka bir yol kalmıyor. Ancak teknik olarak uzun vade-

Soundblaster kartları bazen otomatik donanım algılamasında tanınmıyor. Böyle durumlarda ses kartını manuel olarak kurmanız çözüm olacaktır.

Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı

100% Soundblaster (SB) uyumlu olmaması veya donanım kaynaklarına göre ayarlanmış olmaması olabilir.

Eğer SB kartınız için Windows 95 sürücüsü bulamıyorsanız, Windows'un orijinal SB sürücüsünü kendiniz kurun. Bunun için Yeni Donanım Ekleme Sihirbazı kullanılmalı: Denetim Masası'ndan "Yeni Donanım Ekle / İleri / Hayır / İleri / Ses, Video ve Oyun denetleyicileri / İleri / Creative Labs"i ve sonra kartınıza uyuan modeli seçin. "Creative Labs So-

undblaster Pro" nun aslında tüm kartlarla çalışması gerekir; ancak her zaman en iyi sonucu vermez. Eğer yakın gelecekte yeni bir ses kartı alacaksanız, dezavantajına rağmen eski kartınızı yenisi gelene kadar kullanabilirsiniz.

MIDI- Dosyaları çalınırken Windows 3.1 altında tuhaf seslere neden oluyor.

CHIP WavetableSynthesizer'lı ses kartları MIDI dosyalarını çalabilir. Bunun hatasız olup olmayacağını ses kartı bilemez, çünkü tek tek enst-

rümanlar MIDI formatında isimle değil, numara ile ("Patch" olarak adlandırılır) belirtilir. Kullanılan program ve ses kartı çeşitli enstrümanlardan meydana geliyorsa sonuç çok ilginç oluyor.

Çeşitli program ve dalga sentezi tablosunun karşılaştırması için Windows 3.1 için yapılan bir program var: MIDI Mapper. Ses kartı üreticisi tarafından kartın sürücüsü ile kurulmuş olması gereken dönüştürme tablosu MIDIMAP.CFG dosyasında bulunuyor. Elbette kanalları doldurmak için standartlar var, bunların en çok bilinenleri General MIDI (GM) ve MT-32. Tavsiyemiz üreticilerin ve kullanıcıların bu standartlara uymalarıdır.

Yüksek değerli Wavetable-Synthesizer'lar özel komutlar ile harekete geçen birden fazla MIDI-bankı bulundurmaz. Bazı kartlar kullanıcı tarafından tanımlanan Patch'lerin yüklenmesiyle RAM üzerinde bile çalışıyor. Bu şekilde kullanıcılar hangi enstrüman düzenlemesinin hangi bank üzerine alındığına dikkat etmelidir.

Bir MIDI- klavyesi Linux altındaki bir Soundblaster üzerinde nasıl çalıştırılabilir?

CHIP Öncelikle klavye Soundblaster kartının 15 pinli bir MIDI-Portuna özel bir kablo ile bağlanmalıdır. Aynı duy üzerinde Joystick bağlantısı da vardır. Bundan sonra MIDI'nin ses kartı üzerinde "enabled" olduğuna bakılmalıdır. Bunun için ya söz konusu Jumper doğru oturtulmuş olmalı veya doğru ayarların yapılması için konfigürasyon yazılımı (çoğunlukla DOS altında) çağrılmalıdır. Ayrıca Linux Kernel MIDI'yi (MPU-401) desteklemelidir. Sizde durum böyle değilse ses kartı desteği olan yeni bir Kernel derlenmelidir (compile).

Bunu da hallettiyseniz, MIDI yazılımı kurabilir ve kullanabilirsiniz. Sequencer programı olarak örneğin JAZZ ++ var. Klavyenin bir Synthesizer'ı varsa MIDI dosyalarını Playmidi programı ile çalıştırabilirsiniz.

Ses kartı ile sorun yaşayanlar ticari bir pazar olan şu adresten bilgi alabilirler: <http://www.4front-tech.com/linux.html>.

Bilgi için

Yazılım ve tartışma olanakları bulacağınız adresler:

Internet:

Newgroups: comp.sys.ibm.pc.soundcard.

Linux için JAZZ++ : <http://www.jazzware.com> veya <http://sunsite.unc.edu/pub/Linux/commercial/jazz-src-linux-v30q.tar.gz>

Linux için Playmidi:

<http://sunsite.unc.edu/pub/Linux/apps/sound/players/playmidi-2-3.tar.gz>

Üretici Adresleri:

Aztech: <http://www.aztech.com.sg>

Creativ Labs: <http://www.creativ.com>

Gravis: <http://www.gravis.com>

Guillemot: <http://www.guillemot.com>

Media Vision: <http://www.svtus.com/index1.html>

Turtle Beach: <http://www.thebeach.com>

Modem Problemleri

Şu problemlerinizi varsa bu bölümü okuyabilirsiniz:

▼ **Modemler:** Veri transfer hızı çok düşükse. Çevirmeli ağ sorunları çıkartıyorsa. Modem kesintiye uğruyorsa,

▼ **Internet:** Transfer kesintileri ortaya çıkıyorsa. Download'lar kaldığı yerden devam etmiyorsa.

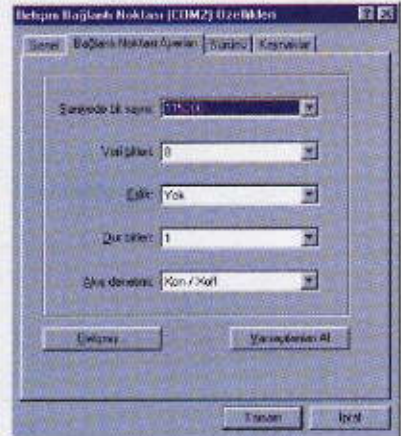
Hızlı bir V.34 modem aldım, ancak dosyaları çekerken hiçbir zaman maksimum veri transfer hızına ulaşamıyorum.

CHIP Bu problemin kaynağı çoğun-

lukla modem ve PC arasında çok düşük olarak ayarlanan transfer hızıdır. DTE (Data Terminal Equipment) hızı veri transferinde çok önemlidir.

Bunun nedeni de şudur: MNP5 veya V.42bis gibi modem transfer yöntemlerinde veri sıkıştırma teknikleri kullanılır. Böylece modemler arasında öyle bir veri transferi oluşur ki, verileri alan modemün bağlı olduğu bilgisayarın transfer hızı buna yetişemez. Bu sorunu gidermek için modem ve bilgisayar arasında, mesela modemler arasındaki hızın iki katı kadar bir veri transfer hızı tanımlamalısınız.

Örneğin: Bir Mailbox'a 28 bin 800

Hızlı modemlerde maksimum veri transfer hızı olan 115 bin 200 bps'yi seçmelisiniz. Ancak bu şekilde modemden sonuna kadar faydalanabilirsiniz.

bps hızında bağlandıysanız, DTE hızını 57 bin 600 Bit/s olarak ayarlamalısınız. Daha da hızlı tüm modem bağlantılarında ise zorunlu olarak maksimum değer olan 115 bin 200 Bit/s seçmelisiniz. Bu kadar yüksek bir hızla ulaşıp ulaşamayacağınız seri arabirim entegresinin kalitesine ve CPU hızına da bağlıdır.

Windows 95'de sözkonusu ayarları Denetim Masası'ndan ulaşabilirsiniz. "Sistem" kaydına çift tıklayıp "Aygıt Yöneticisi"ne girin. Burada "Bağlantı Noktaları (COM ve LPT)" simgesine çift tıklayın. Modeminizin bağlı olduğu bağlantı noktasını seçip "Bağlantı Noktası Ayarları" simgesine tıklayın. "Saniyede bit sayısı"na karşılık gelen değeri ayarlayabilirsiniz. Ayrıca "Akış Denetimi" yanında "Hardware" kaydının bulunmasına dikkat edin.

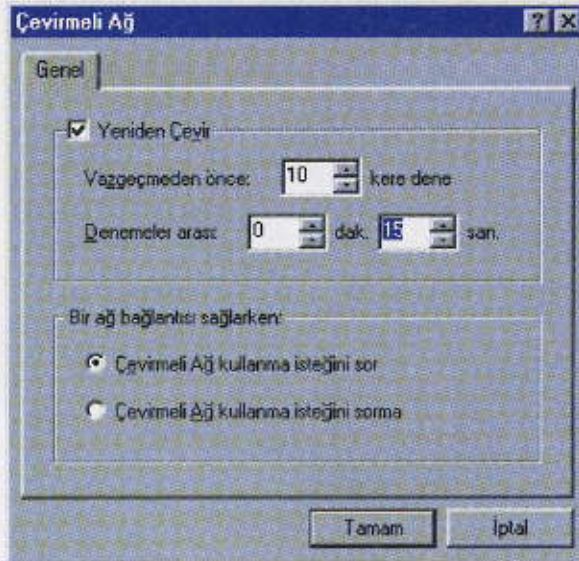
Değişik veri hizmetlerine girebilmek için Windows 95'in Çevirmeli Ağ'ını kullanıyorum. Hattın meşgul olması yüzünden ilk seferde bağlantı

gerçekleşmezse yeniden aramayı benim yapmam gerekiyor. Bunu otomatize etmek mümkün değil mi?

CHIP Problem değil, geliştiriciler çevirmeli ağın bu faydalı fonksiyonunu o kadar iyi saklamışlar ki, bulmak oldukça zor. Çevirmeli Ağ'ı açın ("Başlat / Programlar / Donatılar / Çevirmeli Ağ"). Daha sonra "Bağlantı / Ayarlar..." simgelerine tıklayın. "Yeniden çevir" kutucuğuna tıkladığınızda tekrar arama aralıklarını girebileceğiniz alanlar açılacaktır. Bu alanların yanına ("Denemeler arası" ve "dak.") istediğiniz değerleri girin.

Internet'ten sıkça büyük dosyalar çekiyorum ve nedenini bir türlü anlayamadığım transfer kesintileriyle karşılaşıyorum.

CHIP Bu kesintilerin nedeni Internet servis sağlayıcınızdaki (ISS) Timeout ayarları olabilir. Bir bağlantı belli bir süre boyunca aktif olmayın-

Windows 95'in Çevirmeli Ağ'ında problemsiz bir şekilde otomatik olarak tekrar aramayı konfigüre edebilirsiniz. Aralığı dilediğiniz gibi seçebilirsiniz.

ca, çoğu ISS tarafından kesilir. Bunun nedeni aboneleri yüklü telefon faturalarından korumaktır. Ancak bunun istenmeyen sonuçları da olabiliyor, mesela saatler süren bir Download'da, herhangi bir aktivite olmadığı düşünülerek hat bağlantısı kesilebiliyor.

İmdadınıza Ponger Shareware programı yetişiyor. Bu programı Eylül CHIP CD'sinde bulabilirsiniz. Ponger kendi tanımladığınız süreler sonunda otomatik olarak ISS sunucusuna veri paketleri gönderiyor. Bu sayede bir aktivite oluşuyor ve bağlantı kesilmiyor. Ponger'i konfigüre edebilmek için ISS'nizden Domain Name Server'in IP adresini öğrenmeniz gerekiyor.

Alternatif olarak her işletim sisteminde bulunan küçük bir program olan Ping'i de mesela dakikada bir defa bir Scheduler programı ile otomatik olarak çalıştırabilirsiniz.

Internet'ten File Transfer Protocol (FTP) ile dosya indirmek için Netscape Navigator kullanıyorum. Yarıda kalan Download'lar en büyük sorunum, hep baştan başlamak zorunda kalıyorum.

CHIP Özel FTP programları ile yarı-

da kalan Download'ları devam ettirebilirsiniz. Mesela Cuteftp programı ile bunu yapabilirsiniz. Bu programı Eylül CHIP CD'sinde veya <http://www.cuteftp.com> adresinde bulabilirsiniz. Programın kullanımı oldukça kolay. Download'a başladıktan sonra bir sorun yaşarsanız, Server'a tekrar bağlanın. Aynı dosyayı daha önce kaydettiğiniz aynı dizine indirmek istediğinizde Cuteftp otomatik olarak durumu "anlıyor".

Açılan pencerede "Resume" düğmesine tıklamanız yeterli. Download böylece kaldığı yerden devam edecektir. Ancak her FTP sunucusu bu teknolojiyi desteklemiyor ("Reget" fonksiyonu), ancak denemekte fayda var. Linux altında ise normal FTP istemcisi "reget" komutunu destekliyor, ekstra bir programa gerek yok. Navigator ve IE 4 için Plug-in olarak gelen Get-Right programı da yarıda kalan Download'ları 3.2 sürümünde otomatik olarak devam ettirebiliyor. Bu programı da Eylül CHIP CD'sinde bulabilirsiniz.

Uzmanlar için

Profesyonel Kullanım için

Bilgisayar firmalarında çoğunlukla Check It Professional donanım test programı kullanılır. Çoğu önemli donanım bileşeni (Anakart, CPU, RAM, grafik kartı, sabit disk, disket sürücü, CD-ROM, modem, yazıcı) esaslı bir analizden geçiriliyor. Programın en son sürümünü Eylül CHIP CD'sinde veya Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı. adresinde bulabilirsiniz.

Bilgisayarlarınızı Nasıl Bağlayacaksınız?

Her şey ikinci bir bilgisayarın gelmesiyle başlar. Aniden veri alışverişi için elinizde diskette oradan oraya koşturmaya başlarsınız. İşte çözüm: Az parayla kuracağınız Network işinizi kolaylaştıracak. Ve bu ağı oluşturmak, CHIP'in de göstereceği gibi hiç de o kadar karmaşık bir şey değil.

Yeni bir PC alınmalı! Pek çok bilgisayar uygulaması daha fazla performansa gerek duyuyor. Ve bu nedenle kullanıcılar düzenli olarak yeni cihazlar almaya karar veriyorlar. Peki eski cihazınız ne olacak? Kullanılmış bir cihaz satmak, yeni bir modem fiyatını dahi karşılamaz. Daha akıllıca olan, onu kullanmaya devam etmektir. Bir daktilo olarak 286 SX bile oldukça iş görür.

Eğer yaşlı dostumuz, yazıcı, (faks) modem veya sabit disk gibi kaynakları da dinamik kardeşleriyle bölüşmek durumundaysa senaryomuz harika: Çözümün adı Network. (Eğer Network teknolojisi ile ilgili terimlere yabancıysanız, yazının son sayfasında bulunan "Network Sözlüğü"nde önemli kavramları bulabilirsiniz.)

Bir yazıcının ortak kullanılması için manuel veya otomatik yazıcı Switcher'i de yeterli olur, ancak bu durumda diğer bilgisayarın sabit diskine erişim olanağı olmayacaktır. Ayrıca bazı oyunlar için de bir Network oluşturmak çok anlamlı olur. Böylece motosiklet yarışları veya maceralı avlar yeni ve heyecanlı bir boyut kazanılır.

Windows 95'te kurulum da sorunsuz gerçekleşiyor ve artık kullanıcı seri modem kablosu veya paralel

kablonun yavaş bağlantısına mahkum kalmıyor. Günümüzde Ethernet kartlarının fiyatları 15\$ civarında ve sadece birkaç dakika içinde kuruyorlar. Ayrıca yeni başlayanlar için özel, tüm gerekli donanımları içeren komple kit sunan firmalar var.

kablolar ile arka arkaya bir inci kolyesi gibi bağlanırlar. Bu topolojinin adı "Bus" ve modu ise "10 Base 2" olarak tanımlanır. 10, saniyede maksimum 10 megabit bant genişliğini ifade eder. Toplam kablo uzunluğu 185 metreyi geçmemelidir.

Yıldız Şeklindeki Hub'lı Ağ Yapısı

Parçaları Almadan Önce Ağınızı Planlayın

Çeşitli Network kartları ve kablolar almadan önce, bağlantınızın türünü belirlemelisiniz. Yerel bir Network için 2 farklı teknoloji vardır. 1. Durumda bilgisayarlar koaksiyel

Diğer durumda ise tüm PC'ler, elektrikli dağıtım kutusu diyebileceğimiz Hub ile bağlanırlar. Bu teknolojinin adı "10 Base-T- Bağlantısı"dır. Burada kullanıcının UTP (Unshielded Twisted Pair) kablosuna ihtiyacı olacaktır. Bunlar ISDN kablosunda

da bulunduğu üzere RJ-45- fişlerin- de biterler.

Dahili veya harici Hub, kuruluş çeşidine göre, birden fazla RJ-45 du- yu içerirler, aynı şekilde pek çok network bağlantısı. Hub ve Network kartı arasındaki kablo uzunluğu 100 metreyi geçmemelidir.

Eğer yalnızca iki PC'yi birbirlerine bağlayacaksanız, Hub'dan vazgeçebi- lir ve PC'leri Crossover kablolar üze- rinden bağlayabilirsiniz. Bu kablolar- da 8 damarın 4'ü değiştirilmiştir (bkz. "Bus Yıldızı Karşı" kutusu). Böyle bir kabloya, varolan bir Network'ü bir- den fazla Hub ile genişletmek isteyen- lerin ihtiyacı olacaktır. Ancak eğer Hub'ın kendisine ait bir Switcher'i olursa, buna gerek kalmayacaktır.

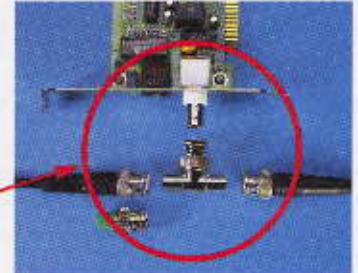
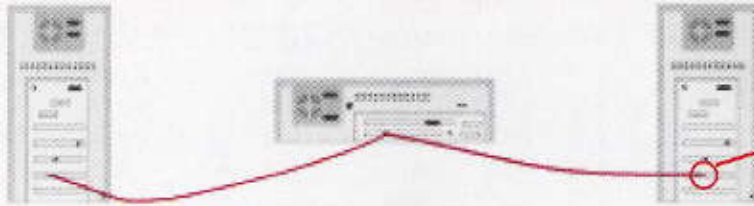
var : Bağlantı, çalışır durumdayken kesilirse, tüm Network felç olur. Bu durumda 10 Base T bağlantısının avantajı sadece Hub'la bağlantısı za- rar gören PC'nin ağdan düşmesidir.

Eğer bu çeşit bir kabloları baya- kar verdiyseniz, buna uygun network kartlarını alabilirsiniz. Bazıları R-J- 45 veya BNC duyları üzerinde de ça- lışıyor. PCI Bus için ISA kartlar yeri- ne PCI modeller tercih edilmelidir, çünkü hem veri transferi oranı daha yüksek hem de Plug&Play özellikleri daha iyi. Ancak kartın mutlaka NE-2000 uyumlu olmasına dikkat edin. Sözü edilen koşullar altında es- ki kartlar da sorunsuz olarak kulla- nılabilir. Ancak IRQ'nun seçilmesi tökezlemenize neden olabilir. Bu ne-

yapmak diğer işletim sistemlerine göre daha rahat. Bu işletim sistemi, yeni takılmış Network kartlarını oto- matik olarak tanıyor ve gerekli sürü- cüleri kendiliginden kuruyor. Her şeyin yolunda gidip gitmediğini gör- mek için Denetim Masası - Sistem simgelerine tıklayıp "Aygıt Yönetici- si"ne girmeniz gerekiyor. Eski Net- work kartlarında yeni sürücülere ih- tiyacınız olacaktır. Kural olarak kart- lar Windows 95 tarafından otomatik olarak tanınan standartlar taşırlar. Örneğin NE-2000.

İş istasyonlarının birbirleriyle tek tek anlaşabilmesi için, ortak bir dil konuşmaları gereklidir. Bu dil jar- gonda Protokol olarak adlandırılıyor. Bunun için Denetim Masası'nda,

İnci Kolyesi Gibi: Bus Yapısında PC'ler Arka Arkaya Bağlıdırılar

Bu biçimdeki bir ağ üzerinde (Bus) veriler ağ içinde PC'den PC'ye ulaştırılır. Son cihazda sonlandırıcı ağı kapatıyor. Aksi takdirde bir T-parçası Network kablosunu bağluyor.

Network Kurmak İçin Neye İhtiyaç Var?

10 Base-T Network'ü kurmak ko- laydır: PC'leri hazır UTP kabloları ile Hub'a bağlamak- bu kadar. 10 Ba- se 2 kabloları, daha fazla emek gerektiriyor. Network kartının silin- dir şeklindeki BNC-duyuna, koaksi- yel kabloların BNC fişi ile üzerine aldığı T- parçası takılır. Kabloların sonunda, elektronik sinyallerin yan- sıtılmasının sorunlara neden olma- ması için, oradaki fişler 50 Ohmluk bir dirençte olmalıdırlar. Kuruluş için ayrıca Network kartının yanı sıra 2 sonlandırıcı ve bilgisayar başına bir T-parçası gerekmektedir (bkz. Yukarıdaki grafik).

10 Base 2 ağının bir dezavantajı

denle kart mümkün olduğu kadar çok olanak sunmalı.

Sürücüsüz ve Yazılımsız Ağ Çalışmaz

Tüm bilgisayarlar birbirlerine bağ- lırsa, bunlardan biri Server olarak belirlenir. Örneğin, bu Server'ın üze- rine pek çok yerde kullanılan verile- rinizi kaydedebilirsiniz. Böylece bil- gisayarlara tek tek erişim hakkı da- ğıtmaktan kurtulacaksınız. Artık ağ donanımının kurulumunu tamamladı- dık, artık işletim sisteminin düzen- lenmesi gerekiyor.

En Az Engel Windows 95'te

Windows 95 altında düzenleme

"Ağ" altından IPX/SPX'i ve en iyisi aynı anda TCP/IP protokolü de ek- lenmelidir.

CHIP UCU

Sürücülerin veya dosyaların Explo- rer'da görünmesini istemiyorsanız bilgisayarı çift tıklayın ve paylaşım satırını \$ işareti ile tanımlayın. Or- neğin : "WMadMatz\Dokumente\$"

Network'e bağlanan diğer kulları- cılara verilerinize ve PC'nizin yazıcı- sına erişim hakkı tanımak istiyorsa- nız "Dosya ve yazıcı paylaşımı" düğ- mesine tıklamalı ve ilgili kontrol ku- tularını işaretlemelisiniz. "Birinci Ağ Oturumu"nda "Windows oturumu açma" seçili olmalıdır.

Veri ve yazıcı paylaşımı seçili ise, ▶

"Tanımlama" kayır kartında PC'ye bir isim ve aynı çalışma grubunu vermelisiniz. İşletim sistemini yeniden çalıştırdığınızda ise bağlantı gerçekleşmiş olacaktır. Hangi PC'nin Network üzerinde kullanıldığını görmek için, masaüstünden "Ağ Komşuları"nı çift tıklatmalısınız.

Dosyaları veya tüm sabit disk ağ paylaşımına açmak için, Windows Explorer'da sözkonusu kaynağın üzerine sağ tıklayıp "Paylaşım" menüsünden dilediğiniz paylaşım türünü seçmeniz yeterli olacaktır.

Yazıcılar için de, Denetim Masası'nda "Yazıcı" altında aynı işlemler uygulanır. Diğer kullanıcıların paylaşımına sunulan verilere erişebilmesi için, en iyi yöntem yeni bir sürücü harfini Explorer'da "Araçlar / Ağ sürücüsüne bağlan" altında açmaktır. Üzerinde beliren diyalog alanında, dizin olarak 2 backslash (\), üzerinde verilenin bulunduğu bilgisayarın adı, bir backslash daha ve dizinin veya sabit diskin adı verilmelidir. Örneğin "\\MadMatz\Dokumanlar".

Eski PC- Günlerinde Sürünmek- DOS

Windows, 286 veya başka eski bilgisayarlardan çok fazla sistem özelliği istiyorsa, Dos'u işletim sistemi olarak kullanmak tercih edilmelidir. Eski oyunlar da bunu gerektiriyordu. Network işlevini kazandırmak için, sürücüler şu sıra ile yüklenmelidirler:

- ▲ LSL (Link Support Layer)
- ▲ Network kartı sürücüsü (NE-2000 veya dengi)
- ▲ IPXODI veya IPX.

Bu sürücüler çoğunlukla Network kartı üreticileri tarafından kurulum disketlerine kaydedilirler.

Windows'a karşın DOS'un o kadar

CHIP UCU

Sürücü ararken Internet'te şu sayfaya bakmanız çoğu zaman faydalı olur. [Http://www.driverzone.com](http://www.driverzone.com)

da rahat kullanılamayacağını takdir edersiniz. Windows temelli bir ağı fonksiyon kapsamına erişmek için,

Bus Yıldız'a Karşı: Maliyet ve Özellikler

10 Base 2 (BNC Koax kablolu) veya 10 Base T bağlantısı (UTP kablolu) seçeneğini, büyüklük ve ihtiyaçlarımız belirler. Her iki teknoloji için de maliyet düşürücü paketler var.

BNC Bağlantısı	
Topoloji:	Bus
Kablo uzunluğu:	Max. 185 m.
Maliyet (yaklaşık):	
Network kartı:	15 \$
5 m.kablo:	8 \$
(fiş ile)	
T- Parçası:	(adet) 3 \$
2 Bağlantı direnci	5 \$
+ kolay kurulum	
- bir PC devre dışı kaldığı zaman sorunlu	

UTP Bağlantısı	
Topoloji:	Yıldız
Kablo uzunluğu:	max. 100 m.
Maliyet(yaklaşık):	
Network kartı:	15 \$
5 m. kablo:	13 \$
(fiş ile)	
Harici Hub:	70 \$
+ esnek yapı	
- daha yüksek maliyet	

örneğin başka bir PC'nin verilerine veya yazıcısına erişim, özel bir Network yazılımı satın almak gerekir. Bu üç işletim sistemini istediğiniz gibi kombine edebilirsiniz, ancak en akıllıcası 2 Windows sürümünün kombinasyonunu kullanmaktır.

Ancak DOS-PC'sini ağa bağlamak isteyen biri, Windows ile çalışan bilgisayarlara, DOS için gerekli Network yazılımını kurmalı ve AUTO-EXEC.BAT üzerine yüklemelidir. Network desteği ancak bundan sonra DOS kutusu ve kullanılan programlar için mümkün olur.

Ağ Üzerinde Ortak Yazıcı Kullanmak

Ağın bir PC'sine bağlı bir Network yazıcısını Windows 95 altında çalıştırmak için, Start menüsünü açın ve menüden "Bul / Bilgisayar"dan bilgisayar, yazıcının bağlı olduğu bilgisayarın adını girin ve "Bul"u tıklayın. Bilgisayarın üzerine çift tıklayarak paylaşım açılmış tüm kaynaklar listelenir. Yazıcı da burada görünür. Kurulum için yazıcı üreticileri tarafından verilen disketi hazır bulundurun. Yazıcı kaydına sağ tıklayarak "Kur" seçeneğine tıklayın.

Cihazı bu şekilde paylaşım aç-

ılmak için, yazıcının bağlı olduğu bilgisayarın her zaman açık olması gerekir. Alternatif olarak 10 Base T ağına bir Print Server konabilir. Bu adaptör yazıcı ile Hub arasında yönlendiriliyor ve yazılımı sayesinde düzenleniyor. Bu çözüm gerçi biraz daha pahalıya mal oluyor (250 DM'dan başlar), ancak sadece yazdırma işlemi için bir PC ayırmanıza gerek kalmıyor.

CHIP UCU

Yeni başlayanlar için başlangıçta bağlantının şekline göre gerekli olan her şeyi bulunduran ucuz komple paketler var: Network kartları, Hub, kablo, fiş, sonlandırıcı ve sürücüler.

Hub'ta sunulan bağlantı sayısına dikkat etmelisiniz. Böylece yeni bir Network dağıtıcısına gerek kalmadan ağı sorunsuz büyütebilirsiniz.

Eğer daha da fazla geliştirmek isterseniz, Switcher'ı olan bir cihaza ihtiyacınız olacaktır.

Modem Paylaşımı- Birlikte Internet'e

Veri transferi için de modemi tüm PC'lere açabilirsiniz. Internet servis ►

Network Sözlüğü

BNC Fişi: "British Naval Connector" silindirik biçiminde bir koaksiyel kablunun sonuna (Thin Coaxial) getirilen bir fiştir.

Crossover kablo: Örneğin 2 PC'yi doğrudan bağlamak için 4 damarı değiştirilmiş olan bir UTP kablodur.

Hub(Network dağıtıcısı): Verileri bir Network katılımcısından alan ve iletmeye devam eden bir dağıtıcıdır. PC ve Hub'ın sahip olduğu max. kablo uzunluğu 100 metredir. Geliştirmek için daha fazla Hub'ı arka arkaya kullanmak gerekir.

IPX: "Internetwork Packet Exchange" protokolünü ağ üzerindeki verilerin alışverişinden sorumludur.

Koaksiyel Kablo: Bu kablo tipi silindirik biçimindedir ve bir ileticisi vardır. Network kartları bununla BNC fişlerini BNC duylarına bağlarlar.

Print Server: Print server, yazıcı ve Hub arasında yönlendirmeyi gerçekleştiren bir PC veya adaptördür. Ağa bağlı tüm katılımcıların yazıcıyı kullanabilmelerini sağlar.

RJ-45- Duyu: Network kartında (10 Base-T-Typ) ve bir Hub'da bulunan bu duyu, UTP kabloya bağlanır.

TCP/IP: "Transmission Control Protocol/ Internet Protocol", PC'nin Network veya Internet iletişiminde çeşitli işletim sistemleriyle anlaşmasını sağlar.

Terminatör: Terminatör, Network'ün sonundaki veri akışını kesen 50 Ohm'luk bir dirençtir. Böylece sinyallerin yansımaları ve ağı rahatsız etmeleri engellenir.

UTP- Kablo: "Unshielded Twisted Pair" kablolu ticari bir ISDN telefon kablosudur. (RJ- 45 fişi ile). Network kartı ile Hub arasında bağlantı olarak kullanılır.

sağlayıcısına (ISS) bağlantıyı ağ üzerindeki tüm kullanıcılara bölebilirsiniz. Elbette transferin bant genişliği kullanıcı sayısının artmasıyla düşecektir.

ISS dışında ihtiyacımızın olacağı bir modem (veya bir ISDN adaptörü) ve bir Proxy programı. Proxy server Internet'teki veriler için ön bellek hizmetini görecektir. Böyle bir programı genellikle 30 günlük sürümleriyle Internet'te bulabilirsiniz. 2 kullanıcı tam sürümler yaklaşık 100 DM'den başlayan fiyatlarla satılmaktadır. Örneğin NetProxy 2.0 veya Win Gate 2.1 en kolay bulunanlar.

Böyle bir çözümün kurulumu, Network kurulumundan biraz daha pahalıya mal olur. Öncelikle yapıl-

CHIP UCU

Proxy yazılımı için çeşitli sürümleri şu adres altında bulabilirsiniz.

<http://tucows.pop.de/share95.html>

ması gereken, tüm PC'ler üzerinde TCP/IP protokolünü kurmak ve Network kartına bağlamaktır.

Bunu kontrol edebilmek için, Denetim Masası'nda Network kurulumuna girin ve Network kartınızı seçin. "Özellikler"i tıklayın, "Bağlantılar" kayıt kartının üzerinde kontrol kutusu TCP/IP seçili olmalıdır. TCP/IP kaydı eksik ise, yukarıda da söylediğimiz gibi, kurulup seçilmelidir. Artık PC üzerindeki modem TCP/IP ile çevirmeli bağdaştırıcıya bağlanmalıdır.

Bu PC, şimdi diğer katılımcılar için Network'te Gateway (lokal Network ve Internet arasındaki bağlantı bilgisayarı) olarak konfigüre edilmeli. Bunun için Denetim Masası'nda Ağ kurulumuna girin ve Network kartına kurulmuş olan TCP/IP kaydını seçin ve "Özellikler"i tıklayın.

"IP Adresi" kayıt kartının üzerine "192.168.01" ve "Alt Ağ Maskesi (Subnet Mask)" olarak "255.255.255.0" kaydedin. "DNS Konfigurasyonu" kayıt kartına girin ana makine adı olarak "Gateway" girin ve ISS'nizin Server'ını yukarıdaki arama listesine

ekleyin (DNS(Domain Name Service)) adresini ISS'nizden öğrenebilirsiniz).

Network kartı takılmış ağıdaki diğer bilgisayarların TCP/IP protokollerini "IP Adresleri", "192.168.0.2", "192.168.0.3", "192.168.0.4" vb. Kayıt kartlarına taşıyın. Subnet mask her yerde aynı olacaktır: "255.255.255.0". DNS Server'ın adresi: her yerde Gateway'in IP Adresi olarak verilecek, yani "192.168.0.1"

Artık sıra Proxy Server'ına geldi. HTTP- transfer portu için "8080" yazın ve sock portu için "1080" yazın. Lokal Ağ katılımcılarının da Internet'e erişilebilmesi için bu program modem bilgisayarında güncel olmalı. Daha önceden ISS'e bağlantı kurmuşsunuz. Çoğu Proxy programları bunu ağıdaki PC'lerden birini Internet'ten veri isteği üzerine otomatik olarak yapıyorlar.

Son olarak ağa bağlı tüm PC'lerin (Gateway dışında) Web Browser'ının Proxy ayarları değişecek. Netscape 4'te bunun için "Edit" menüsünden Preferences'a tıklamanız gerekiyor. Orada "Advanced /Proxies"i seçin ve Manual Proxy Configuration - View ile HTTP Proxy'sinin IP'si olarak "192.168.01. yazın. Port için "8080" ve "Socks" için Port olarak "1080"ı seçin ve aynı IP'yi verin. Artık ağınıza Online olarak kullanmanın keyfine varabilirsiniz. ☐

CHIP UCU

Crossover- UTP Kablosu Üzerinden PC Bağlantısı

2 PC'yi doğrudan Twisted Pair kablo ile bağlamak için, damar değişikliği (Crossover) olmalı. Normalde UTP kablunun damarları her iki sona aynı şekilde konfigüre edilmiş olur.

- ▲ Pin 1 (TRX +) 'ten Pin3(RCV +)'e
- ▲ Pin 2 (TRX -) 'ten Pin6(RCV -)'e
- ▲ Pin 3 (TRX +) 'ten Pin1(RCV +)'e
- ▲ Pin 6 (TRX -) 'ten Pin2(RCV -)'e
- ▲ Pin 4,5,7,8 kullanılmıyor.

Derleyen Alis Sırmacıyan

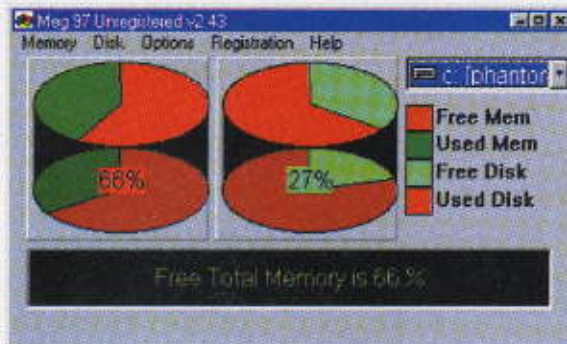
Bu Ayın Gözdeleleri

Bilgisayar sizi değil, siz bilgisayarı kontrol edin. Şu an kullanmakta olduğumuz işletim sistemlerinin mükemmel olduklarını söylemek yanlış olur. İşte bu nedenle en iyi yardımcı programları sizler için inceledik.

Bu ay CHIP CD' sinin konusu ilkyardım programları. Bu programlar ile sisteminizi en ince noktasına kadar inceleyebilir ve test edebilirsiniz. Sisteminizi ne kadar kontrol altında tutarsanız, o kadar az sorunla karşılaşsınız. "Ayın Shareware'leri" sayfalarının büyük bir bölümünü yardımcı programlara ayırdık. Bunun dışında İnternet kullanıcılarının vazgeçemediği Real Player serisinin en son üyesi olan Real Player G2 sürümünü inceledik. Bu sayfalardaki tüm programları Ağustos Chip CD' si içerisinde bulabilirsiniz.

Meg 97 v.2.43

Bu program ile hafıza ve sürücüler hakkında ihtiyaç duyabileceğiniz tüm bilgilere ulaşabilirsiniz. Programın ana ekranında bulunan pasta grafiklerde hafıza ve sabit diskin o andaki kullanım yüzdelere ulaşabilirsiniz. Menüleri kullanarak o an için hangi uygulamaların -arka planda çalışanlar da dahil olmak üzere- çalıştığını liste halinde görüntüleyebilirsiniz. Bir tane hafıza ağacı oluşturarak, hafızada yer kaplayan uygulamaları, hangi DLL veya EXE dosyalarını çalıştırdıklarını, bunların zamanlarını, her uygulamaya ait toplam modülleri ve hafıza işgal ettiği toplam yeri KB cinsinden öğrenebilirsiniz. Fakat bu içerikler üzerinde değişiklik yapma hakkınız yok. GDI, System ve User boş hafıza kaynaklarının yüzdelere öğrenebilirsiniz. Sürücü toplam, boş ve kullanılan alan boyutlarını MB, KB ve Byte cinsinden öğrenebileceğiniz bu programı kullanarak, tüm sürücüler ile ilgili

Meg 97 penceresinden hafıza ve sürücü bilgilerine rahatlıkla ulaşabilirsiniz.

li değerleri bir pencere içerisinde görebilmeniz de mümkün.

Directory Search seçeneği ile seçili sürücü içerisindeki tüm klasörleri dolaşabilir, içerisinde toplam kaç dosya olduğunu, hepsinin büyüklüklerini ve toplam boyutunu öğrenebiliriz. Bunun haricinde Directory Tree ve File Search işlemlerini kullanarak sürücünüzün içeriğini en ince ayrıntısına kadar inceleyebilirsiniz. Belki de programın en büyük eksisi bu pencerelerde silme işleminden başka bir işlem yapılamıyor olması. Birçok kullanıcı için çok sıkıcı bu inceleme işlemlerini daha eğlenceli hale getirmek için bir tane de zar oyunu mevcut.

Profile Name	Last Run	Next Run	Copy Mode
deneme1	13.07.1998 01:08	13.07.1998 01:39	Simple Copy
deneme2	13.07.1998 00:43	13.07.1998 01:13	Simple Copy

Second Copy 97

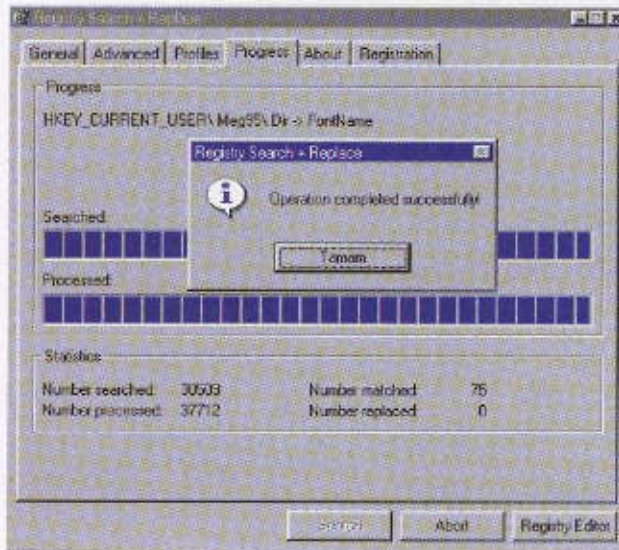
Bir yabancıların bilgisayarınızın başına oturduğu zaman sizin için hayati önemi olan bir dosyayı silme ihtimali oldukça yüksektir. Bilgisayara şifre koymak insanların iştahını daha fazla açar, bilgisayarın başından 24 saat kalkmamak da bir çözüm

değildir. Elbet bir süre kalkmanız gerekecektir. Bu durumlarda dosyaların devamlı yedeğini almak en akıllıca çözümdür. Hem aslının hem de yedeğinin kasıt olmadan silinmesi ne de olsa çok küçük bir ihtimaldir. Second Copy 97 bu korkuyla yaşayanlar için hazırlanmış bir program.

Kurulum sonunda Görev çubuğuna bir simge yerleştiren program istediğiniz sürece arka plan çalışacak bir program. Meg 97 kullanarak yapılan ölçüm sonunda hafızada 5MB yer tuttuğu ve bu değer aktif profil sayısına göre değiştiği gözlemlendi. Hayati önem taşıyan dosyalara sahip insanlar için çok büyük bir kayıp değil. Kopyalamak istediğiniz kay-

Yedeklemek istediğiniz tüm dosyalar için ayrı ayrı profiller oluşturmanız gerekli. Properties komutunu kullanarak daha önce oluşturduğunuz profiller üzerinde her türlü değişikliği yapabilirsiniz.

nak, hedef klasörleri ve özelliklerini profiller üzerinde ayarlayabiliyorsunuz. Her profil sadece bir ana klasörün içeriğini alt klasörler ve dosyalarla birlikte hedef olarak gösterdiğiniz alana kopyalanacaktır. Kopyalama işlemini otomatik olarak yarım, bir, iki, üç, dört, sekiz, oniki saat veya bir gün arayla yaptırabilirsiniz. Kopyalama işlemini manuel olarak kendiniz de yapabilirsiniz. Bunun haricinde, tüm profiller için geçerli olan ilk otomatik kopyalama işlemi Windows açılışında, açılıştan beş dakika sonra veya isteğe bağlı olarak seçeneklerinden birini Options penceresinden tanımlayarak başlatılır.

Kopyalanmasını istediğiniz dosyaları tek tek seçeniyor olmamız programın bir eksisi, ama sadece uzantılarını tanımlayarak kopyalanması veya kopyalanmamasını istediğiniz dosyaları seçebilirsiniz. Bunun dışında, kaynak dosyayı taşıma, kaynak dosyayı Zip'leyerek kopyalama ya da kaynak ile hedef arasında karşılıklı olarak kopyalama işlemleri yapabilirsiniz.

Yapılan tüm kopyalama işlemleri bir Log dosyasında tutulacaktır. Second Copy 97 penceresinden bu dosya içeriğini inceleyerek, oluşan hataları görebilirsiniz. Genelde çok kullanışlı olan bu programın tek eksiği noktası kopyalama zamanı geldi-

ğinde açık olan dosyaları kopyalayamıyor olması.

Registry Search+Replace

Birçok kullanıcı için Registry'yi çalıştırmak ve Registry içerisindeki anahtarlar arasında dolaşmak, vahşi hayvanlarla dolu bir ormanda kalmaktan daha korkutucudur. Gerçekten de Registry ile çalışırken dikkatli olunmalıdır. Registry Search+Replace sadece kullanışlı bir Registry arbirimidir. Sisteminizde yüklü bir programın Registry anahtarını bu program yardımıyla zorlanmadan bulabilir, gerekirse silebilir ya da değerini değiştirebilirsiniz. Bu işlemler

Karmaşık Registry editörünü kullanmadan Registry Search+Replace ile hiç zorlanmadan gerekli değişiklikleri yapabilirsiniz.

program bünyesinde bulunan profilleri kullanabilir veya kendiniz de profiller oluşturabilirsiniz. Hangi anahtarların araştırılacağı, aranan giriş bulununca ne yapılması gerektiği gibi ayarları yapabilirsiniz. Bu programı Network üzerinden de kullanabilirsiniz.

Real Player G2

Realnetworks tarafından piyasaya sürülen ve RealPlayer 5.0'ın devamı niteliği taşıyan RealPlayer G2, Windows 95 ve Windows NT altında çalışabiliyor. Daha kaliteli video ve ses kalitesine sahip olan RealPlayer G2 ile bant genişliği nedeniyle görüntü ya da ses alımı sırasında meydana ge-

RealPlayer G2 penceresi çok kullanışlı fonksiyonlara sahip.

len kesintiler de son buluyor. Düşük bant genişliği baz alınarak geliştirilen RealPlayer G2, Microsoft Netshow'a sıkı bir rakip olacak. Bizim denemelerimizde hiç sorun çıkarmayan G2 versiyonu RealPlayer 5.0 ile aynı bilgisayar üzerinde hiç sorun çıkarmadan kullanılabilir. Tabii hangisini kullanmak istediğinizi kendiniz seçmelisiniz.

RealPlayer G2 her şeyden önce diğer sürümlerine göre çok yüksek ses kalitesi sunuyor. Bu kaliteyi daha da artırmak için 10 bant Equalizer mevcut. Tabii ki bunu kullanıp kullanmamak sizin elinizde. Buna ek olarak Graph ve Wave modlarında olmak üzere iki ayrı Audio Analyzer eklenmiş.

RealPlayer ekranın sağ tarafında bulunan Content Panel üzerinden kayıtlı bulunan kanallara ve radyolara sadece bir kere tıklayarak ulaşabilirsiniz. Video seyrederken ışık, kontrast ve renk ayarlarını yapmanız da mümkün. Radyolar ise Alternatif, Rock, Country, Classical gibi toplam 11 ayrı başlık altında toplanmış. Bu menüler üzerinde değişiklik yaparak yeni kanal ya da radyolar ekleyebilir, çıkartabilir veya değişiklikler yapabilirsiniz. Scan Stations komutunu kullanarak listenizde bulunan tüm istasyonları tarayabilir ve aktif olmayan istasyonları listenizden çıkarabilirsiniz. [E]

Kadir Tuzaş

5 DAKİKA

Görünürde Silinen Nesneler

Bir dosya sildiniz ve daha sonra ona ihtiyacınız oldu.

Windows 95 kullanıyorsanız bu sorun olmayacaktır. Görünürde sildiğiniz dosyaları Geri Dönüşüm Kutusu içerisinde bulabilirsiniz.

1 Sisteminizde bulunan nesneleri silmek için birkaç yol var. İstedığınız nesneyi Drag&Drop (Sürükle ve Bırak) özelliğini kullanarak Geri Dönüşüm Kutusu içerisine taşıyabilir veya nesne seçili iken Delete tuşuna basabilirsiniz. Bu işlemler sonunda nesneyi silmek yerine sadece yerini değiştirmiş olursunuz.

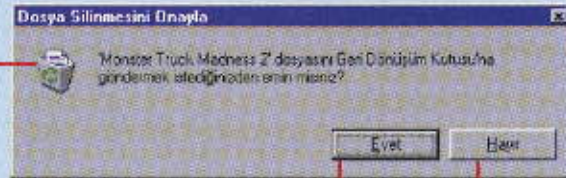
Dolu Geri Dönüşüm Kutusu

Boş Geri Dönüşüm Kutusu

Geri Dönüşüm Kutusu'nun dolu olup olmadığını simgesine bakarak anlayabilirsiniz.

Windows nesneleri Geri Dönüşüm Kutusu içerisine taşımadan önce emin olup olmadığınızı soracaktır.

İşlemi onaylamak için Evet düğmesine tıklayın.

Silmekten vazgeçerseniz Hayır düğmesine tıklayabilirsiniz.

2

Silinmiş nesneleri geri kazanmak için en hızlı yol Word, Excel gibi programlarda kullanılan Geri Al Sil işleminin bir başka versiyonu olan Geri al Sil fonksiyonudur. Bu işleme Windows Gezgini penceresinden ulaşabilirsiniz. Bu sayede Windows 95'te yaptığınız son 10 işlemi geri alabilirsiniz.

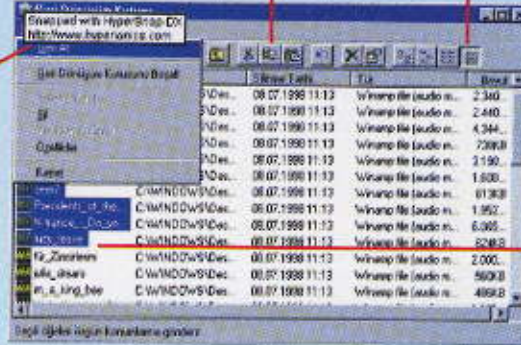
Yaptığınız son işlemi geri almak için Windows Gezgini veya Windows 95 Çalışma Alanı penceresinde bulunan Düzen menüsünden Geri Al komutunu kullanabilirsiniz. Bunun haricinde CTRL+Z tuş kombinasyonunu da kullanabilirsiniz.

Geri Dönüşüm Kutusu'nun içeriğine ulaşmak için yapmanız gereken tek şey Masaüstü'nde bulunan simgesine çift tıklamak yeterli olacaktır.

3

Bir veya daha fazla nesneyi önceki konumlarına taşımak için nesneyi veya nesneleri seçin ve Dosya/Geri Al komutunu çalıştırın. Geri Dönüşüm Kutusu içerisinde silinmiş klasörleri göremezsiniz. Dosyaların geri taşınması esnasında gerekli klasör otomatik olarak oluşturulacaktır.

Silinme Tarihi'ni bu sütundan öğrenebilirsiniz.

Hangi nesnenin hangi sürücü veya hangi klasör içerisinde silindiğini görmek için Ayrıntılar Görünümü'nü aktif hale getirin veya alternatif olarak Görünüm/Ayrıntılar komutunu çalıştırın.

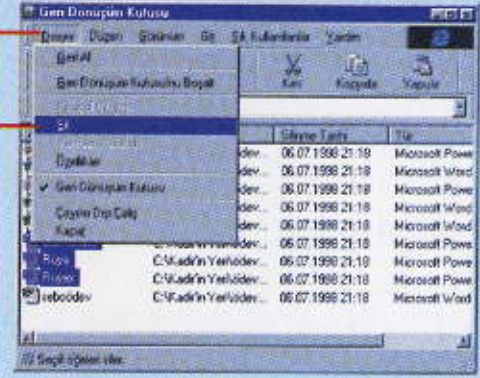
Geri Dönüşüm Kutusu içerisinde bulunan nesneyi Sabit Disk üzerinde istediğiniz yere fareyi kullanarak taşıyabilirsiniz.

Eğer Geri Dönüşüm Kutusu için Sabit Disk üzerinde ayrılan yer biterse Windows kutu içerisinde bulunan nesneleri sırasıyla silmeye başlar. Eski tarihli dosyalar ilk olarak silinirler. Eğer rastgele nesnelerin silinmesini istemiyorsanız, Windows'dan önce davranın, artık ihtiyaç duymayacağınız nesneleri kendiniz silin.

4

Veya Geri Dönüşüm Kutusu içerisinde seçtiğiniz nesnelerin üzerine sağ tuşla tıklayın ve Nesne Menü'sünden Sil komutunu çalıştırın.

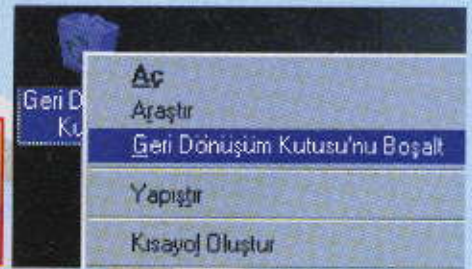

İstediğiniz nesneleri seçin ve Dosya/Sil komutunu çalıştırın.

5

Geri Dönüşüm Kutusu içeriğini temizlemek için tek bir komut çalıştırmanız yeterli olacaktır. Ama bu işlemin geri dönüşüm olmadığını unutmayın.

Geri Dönüşüm Kutusu simgesine farenin sağ düğmesini kullanarak tıklayın ve açılan Nesne Menü'sünden Geri Dönüşüm Kutusu'nu Boşalt komutunu çalıştırın. Aynı işlemi Geri Dönüşüm Kutusu penceresinde Dosya Menü'sünden de yapabilirsiniz.

6

Geri Dönüşüm Kutusu'nun Sabit Disk üzerinde yüzde olarak kaplayacağı alanı ayarlayabilirsiniz. Tavsiye edilen oran %10'dur. Ama 1 gigabit üzerindeki Sabit Disk'lerde %5'lik bir oran yeterli olacaktır.

Geri Dönüşüm Kutusu'nun boyutunu kendiniz de ayarlayabilirsiniz. Eğer ayrılan alan yetmezse, Windows nesneleri eski tarihli dosyalarla başlayarak siler. Özellikler penceresine ulaşmak için Geri Dönüşüm Kutusu simgesine farenin sağ tuşuyla tıklayın ve Özellikler komutunu çalıştırın.

Eğer silme işlemi sırasında onay penceresinin görülmesini istemiyorsanız "Silme onay iletişim kutusunu göster" seçeneğini işaretlemeyin.

CHIP

Chipucu
Katalogu

İşinizi görecek
bir makro mu arıyorsunuz?
İşletim sisteminizin
derinliklerinde kayboldunuz
ve pratik çözümlere mi
ihtiyacınız var? O halde
doğru yerdesiniz. Chipucu
Katalogu'nda PC'lerle birlikte
yaşamayı kolaylaştıran her
şey var. Kesip
biriktirebileceğiniz sayfalar
kısa sürede kocaman, ciltli
bir kataloğa dönüşecek. Ve
biz sizin yerinizde olsak
Chipucu Katalogu'nu
PC'mizin yanından hiç
ayırmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

❶ SİSTEM: Ses Kontrolü İçin Daha
Küçük Pencere

GERİ DÖNÜŞÜM KUTUSU: Geri
Dönüşüm Kutusu'nu Açılıştan Otomatik
Olarak Boşaltmak

INTERNET EXPLORER 4.0: Active
Desktop: Başlat Menüsünü İsteğe Göre
Düzenlemek

❷ HEARTS: Kart Seçimini Geri Almak

INTERNET EXPLORER 4.0: Active
Desktop: Programları Hızlı Başlangıç
Çubuğu'nu Kullanarak Çalıştırmak

DENETİM MASASI: Arızalı Simgeleri
Düzeltilmek

INTERNET EXPLORER 4.0: Active
Desktop: Değişik biçimlerdeki Artalan
Resimleri

WINDOWS NT 4.0

❸ SİSTEM: Windows NT 4
Bootmanager'ın Ayarlarını Değiştirmek

REGISTRY EDITOR & EXPLORER: Alt
Klasörleri ve Alt Anahtarları Kapatmak

SİSTEM: Sistemi Kısa Süreli Kapatmak

WINDOWS 3.1

❹ SİSTEM: Geri Dönürsüz Dosya
Silme

PROGRAM YÖNETİCİSİ: Pencere
Bölünmesini Çift Tıklayarak Kaldırmak
DOSYA YÖNETİCİSİ: Yazdırma İşlemini
Hızlandırmak

SİSTEM: Windows'un Seyir Defteri

UYGULAMALAR

❺ OFFICE 97: Office Kısayol
Çubuğu'nun Artalarını Değiştirmek

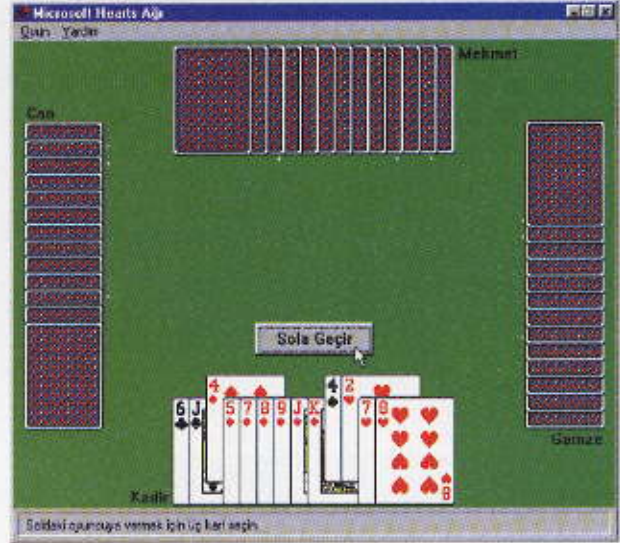
OFFICE 95: Sık Kullanılanlar Klasörü

❻ WORD 7.0: Yazım Kılavuzu ile Kafiye
PAINT SHOP PRO: Parlayan Yazılar

HEARTS: Kart Seçimini Geri Almak

Hearts oyunu başlangıcında dört oyuncudan biri elinden üç kartı başka bir oyuncuyla değiştirmek zorundadır. İstisna olarak ilk dört oyunda kart değiştirmek zorunda kalmadıysanız beşinci oyunda mutlaka değiştireceksiniz. Elinizden üç tane kart seçtikten sonra kartların üzerinde bulunan ve seçtiğiniz kartları hangi oyuncuya vereceğinizi belirten düğmeye tıklayın. Oyun gayet eğlenceli ve ba-

şarılı devam ederken bir anda yanlış kart seçtiğinizi tam düğmeye bastığınız anda fark edebilirsiniz. Eğer soğukkanlı davranırsanız yaptığınız hatayı geri alma şansınız olacaktır. Yapmanız gereken tek şey farenin sol düğmesini bırakmamak. Düğmeyi basılı olarak tutarken fare imlecini aşağıya doğru taşıyın ve boş bir alana geldiğiniz sırada farenin düğmesini bırakın. Bu işlem sonucunda düğme serbest kalacaktır. Bu sayede seçtiğiniz kartları değiştirebilirsiniz.

Panîğe gerek yok. İmleci düğme üzerinden çekerseniz hatanızı düzeltebileceksiniz.

INTERNET EXPLORER 4.0: Active Desktop: Programları Hızlı Başlangıç Çubuğu'nu Kullanarak Çalıştırmak

Active Desktop kurulumuyla beraber Görev Çubuğu çok kullanışlı ve Windows 95'de yokluğunu hissettiren bir özellik kazanıyor.

Hızlı Başlangıç Çubuğu genel olarak Başlat düğmesi yanında bulunuyor. Bünyesinde standart olarak Internet Explorer, Masaüstünü Göster, Outlook Express kısayolları mevcut ve sadece düğmeye tıklayarak bu işlemler yerine getirilebiliyor. Bu durumda Başlat menüsü önemini biraz da yitiriyor.

Bunlardan hariç olarak siz de Hızlı Başlangıç Çubuğu'na kısayollar ekleyebilirsiniz.

Bunun için Windows'un Sürükle&Bırak özelliğini kullanarak herhangi bir kısayolu Hızlı Başlangıç Çubuğu üzerinde istediğiniz alana taşıyın. Burada bulunan uygulamaları çubuk üzerine bir kere tıklayarak açabilirsiniz. Hızlı Başlangıç Çubuğu üzerine farenin sağ düğmesiyle tıklayarak kısayolları silmeniz de mümkün.

Hızlı Başlangıç Çubuğu üzerine sadece sıklıkla kullandığınız program ve kısayolları eklemelisiniz. Aksi takdirde Hızlı Başlangıç Çubuğu veya Görev Çubuğu arasında seçim yapmak zorunda kalabilirsiniz.

Hızlı Başlangıç Çubuğu'na uygulamalar ekleyebilirsiniz.

DENETİM MASASI: Arızalı Simgeleri Düzeltilmek

Bu sorundan Windows 95 içerisinde bulunan gizli bir dosya sorumlu olabilir. Denetim Masası açılışını hızlandırmak için dosyaların oluşumundan sorumlu olan "ShellIconCache" adında bir dosya bulunmaktadır. Eğer Denetim Masası'nda bulunan simgelerden biri çalıştırılmıyor-

sa, bu dosya zarar görmüş olabilir. Windows 95'i Güvenli Kipte açın ve bu dosyayı silin ya da başka bir alana taşıyın. Eğer Windows Gezgini penceresinden gizli dosyalara ulaşamıyorsanız Görünüm/Özellikler komutunu kullanarak gizli dosyalara ulaşabilirsiniz. Dosyayı bulunduğu yerden taşıdıktan sonra Windows 95'i tekrar çalıştırın. Dosya otomatik oluşturulacaktır.

INTERNET EXPLORER 4.0: Active Desktop: Değişik Biçimlerdeki Artalan Resimleri

Active Desktop kurulduğu andan itibaren artalan resmi olarak BMP biçimi dışındaki resimleri de kullanabilirsiniz. Masaüstünde herhangi boş bir alana farenin sağ düğmesiyle tıklayın ve Özellikler komutunu çalıştırdıktan sonra Artalan kartını aktif hale getirin. Gözet düğmesine tıklayarak Sabit Disk üzerinde bulunan resimlere

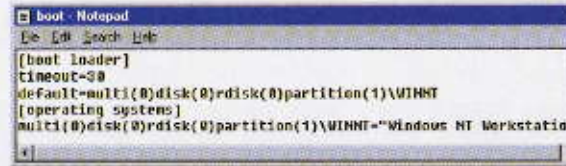
Artık Artalan olarak sadece BMP dosyalarını atamak zorunda değilsiniz.

ulaşabilirsiniz. Dosya Türü olarak Artalan Dosyaları atanmıştır. Bu değer bünyesinde BMP, GIF, PNG, JPG uzantılarını barındırmakta. Bunların haricinde HTML dosyalarını kullanabilmeniz de mümkün.

SİSTEM: Windows NT 4 Bootmanager'ın Ayarlarını Değiştirmek

Bilgisayarın her açılışında Windows NT Bootmanager otomatik olarak çalışır ve sisteminize kurulu olan işletim Sistemlerinden birini seçmenizi ister. Bu ekranda "Windows NT Workstation, Version 4.0" seçili durumdadır. Eğer 30 saniye içerisinde seçiminizi yapmazsanız bu işletim sistemi otomatik olarak çalışacaktır.

Bekleme süresinin uzunluğunu değiştirmek veya başka bir işletim sistemini tanımlı olarak atamak isteyebilirsiniz. Bu iş-

Win NT 4 Bootmanager ayarlarını iki ayrı pencerede yapabilirsiniz

lemleri yapmak için iki yolunuz var. Sürücü ana dizininde yani C: içerisinde bulunan "BOOT.INI" isimli dosyayı çalıştırın veya Control Panel'i kullanın. Normalde kullanımı daha rahat olan Control Panel'i seçebilirsiniz. Bu yolu seçmek işlerinizi büyük ölçüde rahatlatacaktır. Bu sayede "BOOT.INI" dosyasıyla uğraşmak veya komutların anlamını çıkarmak zorunda kal-

mazsınız.

Bootmanager ayarlarına ulaşmak için Start/Settings/Control Panel komutunu çalıştırın ve System simgesine çift tıklayın. Açılan pencereden Startup/Shutdown kartının üzerinde System Startup isminde bir alan bulacaksınız.

Startup kutusu içerisine çalıştırılmasını istediğiniz işletim sistemini tanımla-

yabilirsiniz. Show List For kutusundan ise menünün kaç saniye ekranda kalması gerektiğini ayarlayabilirsiniz. Sadece Win NT ile çalışıyorsanız buradaki değeri "0" yapabilirsiniz. Bu durumda Win NT otomatik olarak çalışacaktır.

REGISTRY EDITOR & EXPLORER: Alt Klasörleri ve Alt Anahtarları Kapatmak

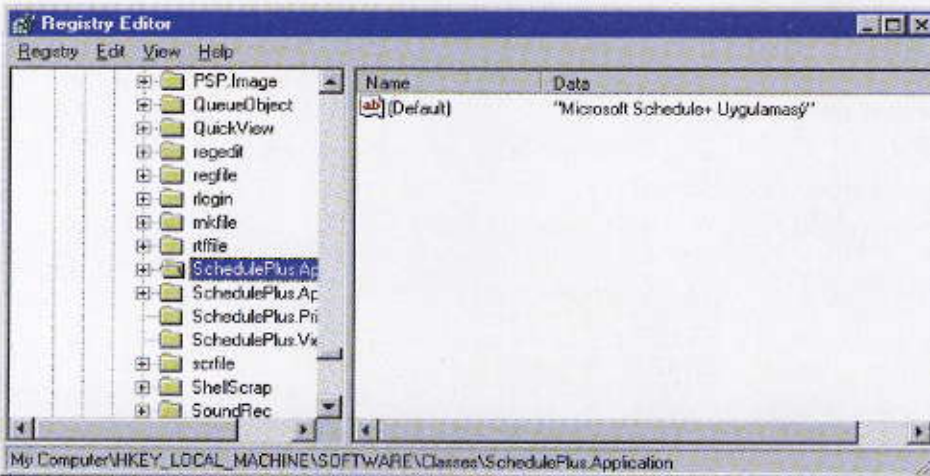
Registry veri bankasının derinliklerine inin veya "HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Classes" alt anahtarına girin. Bu sayede Registry içerisindeki uzun alt anahtarlardan birisine ulaşmış olur-

sunuz. Normalde geri dönmek için kaydırma çubuğunu kullanarak yukarı çıkar, açık olan anahtarın yanında bulunan artı işaretine tıklarsınız. Bu yolla sadece Classes alt anahtarına ulaşabilirsiniz. Uzun ve zahmetli bir yol.

Tabii ki üst anahtarlara ulaşmak için bundan daha kısa ve kullanışlı bir yol daha var. Anahtarların ya-

nında bulunan yatay çubukların (resimde görebilirsiniz) üzerine tıklayarak o çubuğa ait alt anahtarı kapatabilirsiniz. Bu yolla anahtarları tek tek kapatmak yerine birden çok anahtarı aynı anda kapatabilirsiniz.

Aynı yolu kullanarak Explorer penceresindeki klasörleri de kapatabilirsiniz.

Açılmış klasör ve dizinleri sadece bir tek çubuk üzerine tıklayarak kapatabilirsiniz

SİSTEM: Sistemi Kısa Sürelili Kapatmak

Bilgisayarınızın başından beş dakikahına ayrılmamanız gerekti ve bilgisayarı kapatmak istemiyorsunuz. Bilgisayarı kapatmadığınız zaman da başka insanların dosyalarınızı karıştırıp karıştırmadığından emin olamazsınız.

Bu durumda bir Windows NT özelliğini kullanarak bilgisayarı kısa süreli kilitleyebilirsiniz.

[CTRL]+[ALT]+[DEL] tuş kombinasyonunu kullanarak, açılan pencerede bulunan Lock Workstation düğmesine tıklayın. Ekran sistemin çalıştığı ve kullanıcı tarafından kilitlendiğini bildiren bir mesaj çıkar. Daha sonra aynı tuş kombinasyonunu kullanarak açılan pencereye şifreyi girerek kilidi açabilirsiniz.

SİSTEM: Dosyaları Geri Dönümsüz Silmek

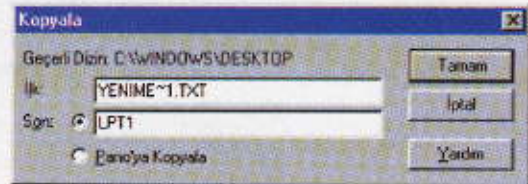
Windows üzerinden bir dosya sildiğiniz zaman, bir DOS komutu olan Undelete sildiğiniz bu dosyayı geri döndürmeniz size yardımcı olacaktır. Bu komut sayesinde Windows istemeden silinen dosyalara karşı kullanıcılarına bir rahatlık ve güvenlik sağlamış oluyor. Dosya silme işleminden sonra daha fazla performans elde etmek için Sabit Disk'i birleştirmeniz (Defrag) gerekir. Birleştirme işlemi sonunda önceden silmiş olduğunuz dosyalar artık kurtarılamaz.

PROGRAM YÖNETİCİSİ: Pencere Bölünmesini Çift Tıklayarak Kaldırmak

Normalde Program Yöneticisi penceresi iki parça halindedir. Sol tarafta bir sürücü içerisinde bulunan dizinler, sağ tarafta ise bu dizinlerin içerikleri vardır. Sağ taraftaki pencerede dosyaların genel özelliklerinin görüntülenmesini istediğiniz zaman -mesela son değişme tarihi- pencere sınıırı yetmeyecektir. İşte bu gibi durumlarda pence-

DOSYA YÖNETİCİSİ: Yazdırma İşlemini Hızlandırmak

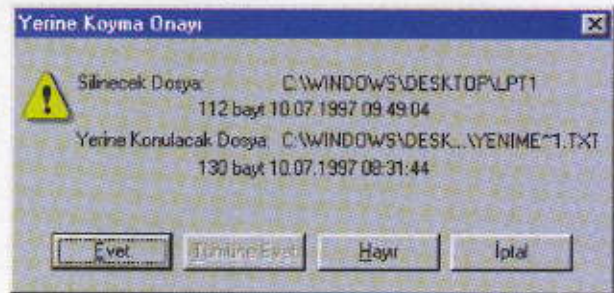
Çok pratik bir Chipucu yardımı ile metin belgelerini Dosya Yöneticisi penceresinden yazdırabilirsiniz. Yazdırmak istediğiniz dosyayı seçin ve F8 (Dosya/Kopyala) tuşuna basın. İlk isimli kutuda yazdırılacak olan dosyanın ismi yazılır. Eğer yazıcınız birinci Paralel Port'a takılı ise Son kutusuna da "LPT1" yazın. Eğer yazıcınızı ikinci paralel Port'a takılı bir yazıcıdan çıkarmak istiyorsanız bu sefer Son kutusuna "LPT2" yazın ve Tamam düğmesi-

Dosyaları kopyalar gibi yazdırabilirsiniz de...

ne tıklayarak yazdırma işlemi onaylayın. Windows sonraki pencerede gerçekten de "C:\PATH\LPT1" dosyasının üzerine yazmak

isteyip istemediğinizi sorar. Bu aldatıcı bir soru ve Evet düğmesine tıklayarak bu soruyu yanıtlatabilirsiniz.

... ve tabii ki Windows gereksiz sorular sorar.

SİSTEM: Windows'un Seyir Defteri

Windows dizini içerisinde bulunan WINSTART.Bat isimli dosya, Windows tarafından her açılışta çalıştırılır. Windows'un bu özelliğini işe yarar bir hale getirerek, Windows açılışının saat ve tarihlerinin kaydını tutan bir seyir defteri oluşturabilirsiniz.

Not Defteri'ni kullanarak bir dosya açın ve kutu içeriğini dosyaya yazın. Startlog.txt dosyasının yer bildiren satırlarını de-

niz.

Çift ok işareti yardımıyla tarih ve saati sözü konusu olan dosyanın sonuna yazdırabilirsiniz. Bu sayede Windows'un her açılışında Startlog.txt dosyasına yeni girişler olur. Son satır yardımıyla da her girişin altına boş bir satır eklenerek bilgilerin daha düzenli tutulması sağlanmış olur.

Açtığınız dosyayı

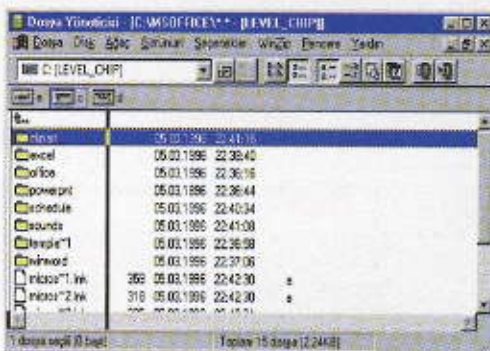
Winstart.bat Dosyası

```
@Echo off
echo. | date>>f:\win\startlog.txt
echo. | time>>f:\win\startlog.txt
echo.>>f:\win\startlog.txt
```

giştirerek dosyayı sürücü içerisinde istediğiniz konuma yerleştirebilirsiniz.

"DATE" ve "TIME" kelimelerinden önce gelen dikey çizgiyi [ALTGR] + [<] tuş kombinasyonunu kullanarak oluşturabilirsiniz.

"Winstart.bat" olarak Windows dizini içerisinde kaydedin. Bundan sonra Windows 3.1'in tüm açılışlarına ait tarih ve saat bilgilerini "Startlog.txt" dosyası içerisinde bulabilirsiniz.

Sürükleyip Bırak özelliğini kullanarak pencere boyutlarını istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz

MICROSOFT OFFICE 97: Office Kısayol Çubuğu'nun Artalanını Değiştirmek

Office 97 Kısayol Çubuğu'na fare ile sağ düğmesini tıklayarak açılan menüden Özelleştir\Görünüm\Renk Değiştir komutunu çalıştırın. Bu şekilde değişik araç çubuklarının artalan rengini değiştirebilirsiniz mümkün. Görünüm kartı üzerinden renk akışının homojen veya yatay olmasını da ayarlayabiliyorsunuz.

İsterseniz Office Kısayol Çubuğu'na artalan resmi atmanız da mümkün. Kısayol Çubuğu ekran üzerinde hem yatay hem de dikey durabildiği için her iki biçim için ayrı resimler mevcuttur.

Resim koymadan önce Windows 95 Kayıt Düzenleyicisi'ne bir göz atmanız gerekli. Başlat\Çalıştır\Regedit komutlarını çalıştırarak Kayıt Düzenleyicisi'ni açın ve "Bilgisayarım\HKEY_CURRENT_USER\

Software\Microsoft\Office\8.0\Shortcut Bar\Toolbars" alt anahtarına geçin. Bu bölümde diğer anahtarların arasında Office Kısayol Çubuğu'na ait olan Office anahtarını açın.

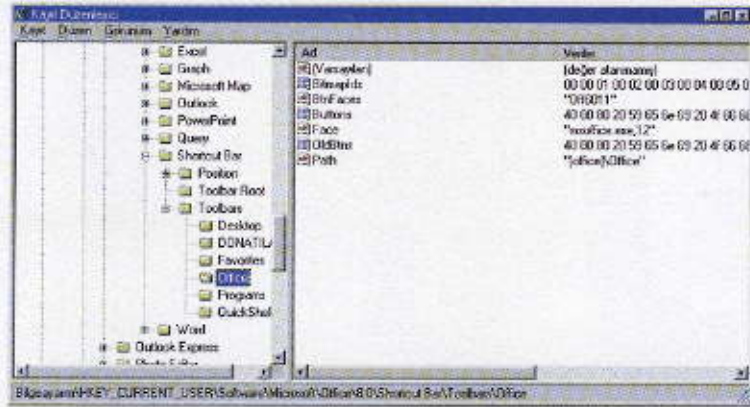
Bu alt anahtar Bnfaces adında bir girişi bünyesinde bulunduruyor. Bu girişe denk gelen değeri kaydedin. Bu değer artalan ola-

35x650 boyutlarında iki tane art alan hazırlayacaksınız. Optimal büyüklükler sadece ekran çözünürlüğüne değil aynı zamanda açık olan çubukların sayısına da bağlıdır. Değişik ekran çözünürlüklerine göre boyutlarının da orantılı bir şekilde değiştirilmesi gerekli.

Oluşturduğunuz artalan

zenleyicisi'nde Bnfaces anahtarının değeri gelecektir. Daha sonra oluşturduğunuz bu dosyaların birer tane yedeğini alın. Çünkü daha sonra çubukun üzerinde yapacağınız herhangi bir değişiklik direkt olarak o an tanımlı olan dosyanın üzerine yazılacaktır.

Office Kısayol Çubuğunu

Artalan oluşturmak için bu anahtara ait değerlerdeki değişikliklere dikkat etmelisiniz.

rak koymak istediğiniz resmin isminin büyük bir bölümünü oluşturacak. Kayıt Düzenleyicisi'ni kapatın. Şimdi bir grafik programı kullanarak iki tane resim dosyası oluşturmanız gerekli. 1024x768 ekran çözünürlüğünde yatay olarak 900x35 ve dikey olarak da

resimlerini BMP biçiminde kaydedin ve Office/Kısayol Çubuğu klasörü içine taşıyın. Dosyaları taşıdıktan sonra resimlerin isimlerini yatay "XXXh.bmp" ve dikey de "XXXs.bmp" olacak şekillerde değiştirilmeli. Bu isimlerdeki "XXX" yerine Kayıt Dü-

tekrar başlattığınız zaman oluşturduğunuz artalanlardan biri aktif durumda olacaktır.

Bunun için de Özelleştir komutuyla açılan pencereden Görünüm kartı üzerinden renk akışını yatay olarak seçmeniz gerekli.

MICROSOFT OFFICE 95: Sık Kullanılanlar Klasörü

Office 95 uygulamalarında bulunan Aç ve Kaydet pencerelerinde kendi asıl görevleri haricinde bir çok işlem yapabiliriz. Bu pencereler üzerinde sadece kaydetmek veya açmak haricinde kopyalama, silme ve yeniden adlandırma işlemlerini yapabilirsiniz. Eğer Internet'e bağlı değilseniz, yani Internet Explorer kullanmıyorsanız dahi Sık Kul-

lanılanlar'a Bak ve Sık Kullanılanlar'a Ekle işlemlerini kullanabilirsiniz. Dosyalarını değişik sürücüler üzerinde kullananlar veya dosyalarını karmaşık dosya yapısı içerisinde kullanılmak zorunda kalanlar için belki de en iyi yol, Sık Kullanılanlar özelliğini kullanarak işlerini oldukça hafifletmektir.

Çok kullandığınız dosyaları seçili iken Sık Kullanılanlar'a Ekle düğmesine tıklayarak Sık Kullanılanlar klasörüne bir kısayol

atayabilirsiniz. Belgelerini açmak için klasör klasör dolaşılmıyorsa sadece Sık Kullanılanlar'a Bak düğmesine tıklayarak direkt olarak belgelerimize ulaşabilirsiniz.

Dosya/Kaydet veya Dos-

ya/Farklı Kaydet pencerelerinde Sık Kullanılanlar'a Ekle düğmesi bulunmaz. Bunun yerine Yeni Klasör Yarat düğmesini kullanarak Windows Gezgini ile uğraşmadan klasör oluşturabilirsiniz.

Sık Kullanılanlar klasörüne eklediğimiz klasörleri görebilirsiniz.

PAINT SHOP PRO: Parlayan Yazılar

Resimlerinize parlayan yazılar eklemek veya afiş hazırlamak istiyorsanız bu Paint Shop Pro için sorun değil. İlk olarak File/New komutunu çalıştırarak yeni bir sayfa açın. Yazı büyüklüğünü seçtikten sonra Background Color olarak White atayın. Aynı yolu kullanarak renkli bir artilan üzerine parlayan beyaz yazılar ekleyebilirsiniz. Bu durumda bazı renkleri kaybedebilirsiniz. Bunun haricinde "Image Type" ile dosyanın renk derinliğini

dan yazı biçimini ve büyüklüğünü ayarlayın ve parlak efekti vermek istediğiniz metni girin. "Tamam" düğmesine tıklayarak işlemi onaylayın.

Yazı kayan bir çerçeve ile seçili olarak sayfa üzerine yazılacaktır. Seçim hali devam ettiği sürece yazıyı istediğiniz yere taşıyabilirsiniz. "Selection" düğmesine tıklayın ve sonra seçimi kaldırmak için yazı harici bir yere tıklayın. Daha sonra "Image/Normal Filters/Blur More" efektini kullanarak yazıyı yumuşatın. Bu komutu üç, dört

Paint Shop Pro ile hızlı bir şekilde parlayan yazılar oluşturabilirsiniz.

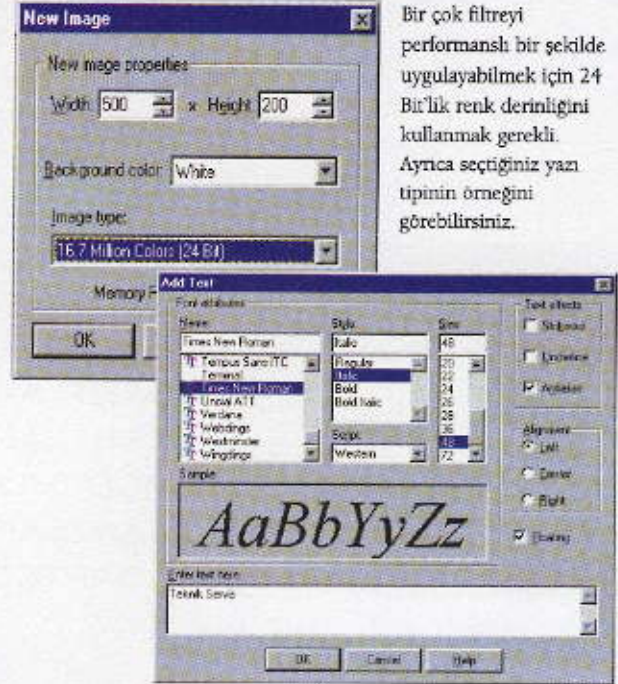
16.7 Million Colors (24 Bit) olarak ayarlayın. Bu sayede maksimum performans elde edebilirsiniz.

Şimdi yazı rengini ayarlayın. Orta parlaklıkta bir renk seçerseniz parlaklık efekti vermeniz daha kolay olacak. Zaten koyu ve çok açık renkler renk paletinde bulunmuyor. Ekranın sağ tarafında bulunan renk paletinden bir renk seçtikten sonra Araç Çubuğu üzerinde bulunan "Text" düğmesine tıklayın. Açtığınız resim üzerine "Add Text" penceresi açılacaktır. Bura-

defa daha uygulayın.

Sağ tarafta seçili olan rengin bulunduğu kutuya tıklayın ve "Hell" değerini 30-40 değer kadar artırın. "Text" düğmesine tıklayın ve "Add Next" penceresini açabilmek için sayfa üzerinde bir yere tıklayın. Daha önce kullandığınız değerler değişmeden kaldığı için "Ok" düğmesine tıklayın.

Yeni eklediğiniz parlak yazıyı daha koyu olan yazı üzerine taşıyın. Böylece parlayan yazınızı oluştur-

Bir çok filtreyi performanslı bir şekilde uygulayabilmek için 24 Bitlik renk derinliğini kullanmak gerekli. Ayrıca seçtiğiniz yazı tipinin örneğini görebilirsiniz.

Şu ana kadar uyguladığınız tüm işlemleri değişik renkler için de uygulayabilirsiniz. Resimdeki ör-

nekte kırmızı arka plan üzerine aynı işlemleri uygulayarak beyaz bir yazı ekledik.

WORD 7.0: Yazım Kılavuzu ile Kafiye

Eğer Manzume eserlere meraklı iseniz ve okumaktan da öte yazıyorsanız, mutlaka bir kelimeye kafiye olabilecek başka bir kelimeye ihtiyaç duymuşsunuzdur. Böyle bir durumda Word'den yardım isteyebilirsiniz. Anlamı olmayan, karmaşık bir kelime yazın ve Araçlar menüsü altında bulunan Yazım Kılavuzu

komutunu çalıştırın.

Mesela "aşarım" ile kafiye olabilecek bir kelime arıyorsanız Yeni Değer kutusuna "rım" değerini girin ve Öner düğmesine tıklayın. Böylece Word kelime veri tabanında bu harflerle biten kelimeler araştırılacaktır. Bulunan kelimeler arasından yazınıza en fazla uyum Öneriler kutusundan seçebilir ve çift tıklayarak direkt metine ekleyebilirsiniz.

Yazım Kılavuzu'nu sadece hataları düzeltmek için değil, kafiye yapmak için de kullanabilirsiniz.

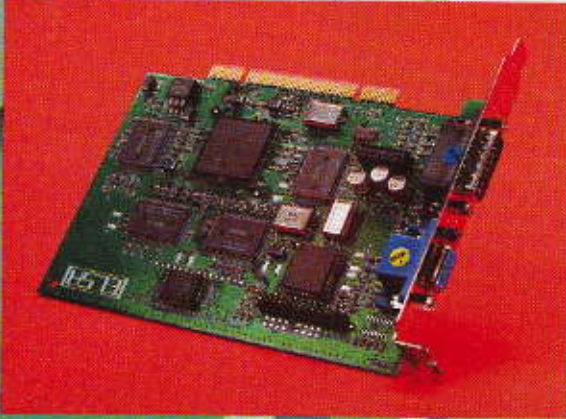
103

- ALINACAKLAR
- Pentium MMX
 - 16 Bit ses kartı
 - 20X CD-Rom
 - Ekran kartı
 - 15" monitor
 - fax-modem kartı
 - 1200 dpi scanner
 - LaserJet
 - Office of prod. ozulub
 - Finit...

İnceleme
Çeşitli yazılım ve donanım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar.

112

Upgrade mi Yeni PC mi?

Sisteminiz yetersiz kaldığında iki seçeneğiniz var. CHIP seçiminizde size yardımcı oluyor.

E 120

Yazıcı Testi:
CHIP piyasada bulunan mürekkep püskürtmeli ve lazer yazıcıları sizler için test etti.

VineGen 2 Genlock Adaptör

Video üretimlerinize yeni bir boyut kazandıracak olan bu dışsal Genlock adaptörü Türkiye'de Megavizyon tarafından satılmakta. Şimdiye kadar oldukça yüksek fiyatlara satılan Broadcast kalitesinde profesyonel cihazların yaptıklarını yapabilen bu cihaz fiyat olarak da oldukça avantajlı. VGA çıkışını Composit Video, S-Video ve RGB sinyal olarak verebilen Genlock 2, bunun yanında bilgisayar grafiklerini ve başlıklarını videolarınıza ekleme işini oldukça kolaylaştırıyor.

Bir tuşa basarak Composit Video veya S-Video sinyal girişlerini videolarınıza ekleyebiliyor. Başlık, jenerik yada Roger Rabbit filminde kullanılan gerçek oyuncular ve animasyon karakterlerin birleştirilmesi gibi efektleri gerçekleştirerek daha profesyonel ürünler ortaya çıkarabiliyorsunuz. Aynı zamanda üç değişik Fade efekti kullanmanız da mümkün oluyor. Bu efekt ile ister bilgisayar grafiklerini videolar üzerine, ister de iki görüntü arasında Fade-In ya da Fade-Out yapılabiliyorsunuz. Ya da istenirse doğrudan siyah renge de Fade yapılabilir. 800x600 çözünürlük desteği ile birçok Windows uygulaması ile uyumlu olarak çalışan VineGen 2, 1024x768 çözünürlükle de başa çıkabiliyor. "Soft Keying" özelliği sayesinde metin ve grafikler çok yumuşak bir şekilde video üzerine eklenebiliyor. Böylece diğer ürünlerde olan bindirilen nesne kenarlarındaki titreme ve renk bozulmasının önüne geçilmiş oluyor. Bu aynı zamanda Anti-Aliased fontlarla tam uyum anlamına da geliyor ve sonuçta neredeyse Broadcast kalitesinde bir kaliteye ulaşabiliyor. Bunların dışında görüntüyü dondurma özelliği de bulunuyor.

Composite Video ve S-Video girişleri desteğini yanında 32 seviye Luma-Key sayesinde siyah dışında her

renk başlığı Overlay etmek mümkün oluyor. Yine, Fade hızını 32 seviyede, 0.5s ile 4sn arasında ayarlama şansınız da bulunuyor. Soft-Keying yanında istenirse Hard-Keying de yapılabilir. Bu ayarların tamamı hafızada saklanırken, ayarlar için sadece uzaktan kumanda da yeterli olabiliyor.

Tüm kontroller uzaktan kumanda vasıtası ile yapılabilir ve bunun için ayrıca bir yazılıma ihtiyaç da duyulmuyor. Ayrıca uzaktan kumanda dışında sabit diskte oldukça az yer kaplayan bir yazılımla uyumlu yazılımlar tarafından bu kontrollerin bilgisayar üzerinde de yapılması sağlanabiliyor. Daha yüksek görüntü kalite

tesini içinde bütün işlemler dijital olarak çalışıyor. Overscan/Underscan ve iki seviye titreme azaltma kontrolü kullanıcı tarafından tanımlanabiliyor. Ek olarak alabileceğiniz yazılımlar ile uyumlu yazılımlar üzerinde çok yumuşak kaydırma yapabilmek de mümkün oluyor. Satın alacağınız paket için PAL ya da NTSC seçme

şansınız da bulunuyor. External bir adaptör olduğu için istenilen makineye taşınması ve kurulması da oldukça kolaylaşıyor. Donanımı makinenize ekledikten sonra herhangi bir sürücü ve programa ihtiyaç duymadan doğrudan hemen çalışmaya başlayabiliyorsunuz. Amatör televizyon kanalları ve çok fazla profesyonel olmayanlar için uygun fiyatı ile dikkat çekici bir ürün.

Bilgi İçin: Megavizyon

Tel: (0212) 641 3319

Web: www.megavizyon.com

Fiyat: Henüz Belirlenmedi ▶

Avision AV100III

Avision şirketi tarafından üretilen bu tarayıcı, masaüstü bir model olmasına rağmen Flatbed bir tarayıcı değil. Doküman tarayıcı olarak adlandırılan AV100III masaüstünüzde kompakt yapısı ile daha az yer kaplıyor. 300x300 dpi optik çözünürlüğe sahip olan tarayıcı siyah beyaz modda 8 bit (256 ton), renkli modda ise 24 bit (16.7 milyon renk) tarama yapıyor.

Yapısı itibariyle otomatik doküman besleme ünitesi de içeriyor ve böylelikle çoklu doküman tarama, oldukça hızlanmış ve kolaylaşmış oluyor. Çok fazla sayıda olmasa da 10 sayfaya kadar besleme yapabilen tarayıcı 200 Dpi çözünürlükte, letter boyutlarında ve Line Art dokümanlardan 6 sayfayı bir dakikada tarayabiliyor. Ayrıca Letter'in

yanında legal, A4, B5, A5 ve kartvizit taraması da yapılabilirken, elle beslemede 3.5"x2" boyutlarına kadar inilebiliyor.

Zımbalanmış yada ataçlı, mürekkebi tam kurumamış, buruşmuş, bü-

külmüş, yırtılmış ve çok ince ya da çok kalın, standart dışı kalınlıktaki dokümanların yanında, kaplamalı, karbonlu ve dikdörtgen şeklinde olmayan kağıt taraması da yapılabilir.

Kağıdın dışında kumaş metal ve OHP film gibi malzemelerin taraması da Avision ile mümkün oluyor. Printer Portundan bilgisayara bağlanan AV100III, böylelikle bir SCSI arabirime de ihtiyaç duymuyor. Sadece 12 watt çeken tarayıcı boyutları ve hafifliği ile de dikkat çekiyor.

Masaüstünde daha az yer kaplaması otomatik doküman besleme özelliği ile dikkat çekerken fiyatı benzerlerine göre biraz yüksek.

Bilgi için: KETS

Tel: (0212) 232 5666

Faks: (0212) 240 1828

Fiyat: 355 \$ + KDV

Mitsubishi LCD Monitör

Son zamanlarda oldukça fazla duyulmaya başlayan düz ekranlara eklenen bu yeni LXA520W modeli Mitsubishi tara-

fından piyasaya sürülüyor. Masanızın üstünde size kazandıracığı yerin yanında, TFT olmasından dolayı gözleri daha az yoruyor.

Ekranın Anti-Glare ve sert kaplama olmasının da bunda oldukça fazla etkisi bulunuyor. 38cm/15" Active Matrix olmasına rağmen ekran çözünürlüğü olarak ise sadece 1024x768'e kadar destekliyor.

Düz monitörlerde ki belli açılarda oluşan görüntü kaybının derecesi Mitsubishi için oldukça yüksek yani iyi.

Bu değer yatay için 70 derece iken dikeyde bu değer 40 ile 60 arasında kalıyor. Parlaklık ve görüntü kalitesi olarak gün ışığında bile tam dik açıda oturan biri farklı kalite de bir görüntü ile karşı-

laşmıyor. 35 derece ısıda ve %90 rutubette problemsiz olarak çalışabiliyor.

15V ile çalışan monitörün 40 wattlık güç tüketimi de oldukça düşük. Sağa sola hareket edemeyen ayağı ise öne arkaya doğru -5 derece ile +35 derece arasında oynayabiliyor. On Screen Display özelliği sayesinde oldukça detaylı olarak yer alan tüm ayarlar ekran üzerinden kolayca yapılabilir. Geleceğin teknolojisini yakalayan bir ürün olmasına rağmen fiyatı fazla profesyonel olmayanlar için biraz yüksek sayılabilir.

Bilgi için: UFOTEK

Tel: (0212) 274 5660

Faks: (0212) 266 4639

Fiyat: 2358 \$ + KDV ▶

SOYO SY-5EH5/M

Soyo'un yeni ürünü olan bu kart, 100 MHz veri yolunu destekleyen ve AGP slot'a sahip Socket 7 bir anakart. Testlerimiz sırasında Intel, AMD, Cyrix ve IDT çipleri ile hiçbir problem çıkarmadan çalışan kartta, özellikle Intel ve AMD K6 işlemciler test sırasında inanılmaz bir hıza ulaşırken Cyrix ve IDT çipleri için aynı performans artışı söz konusu olmadı.

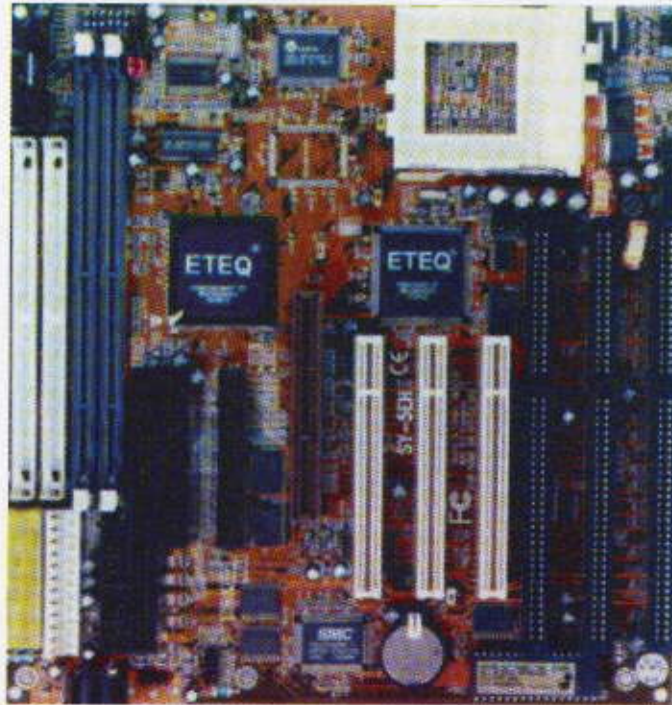
ETEQ, olarak adlandırılan Chipset ise aslında SOYO'nun ismini değiştirme gereği duyduğu VIA'nın MVP3 chipsetinin aynısı. Bu oldukça hoş ürünün maalesef PCI Slot ve SIMM/DIMM slot sayıları kısıtlı. Genel olarak bakılırsa performansı oldukça iyi ve 100MHz'lik veri yolu hızı inanılmaz. 4.5 x 66 MHz yerine 3.0 x 100MHz hız ayarı kullanılarak, K6-300 ile yapılan testte performansta % 5'lik bir artış sağlanabiliyor. 1MB L2 Cache, asynch PCI/AGP'i oldukça hızlandırıyor. BIOS/Jumper ayarlarının detaylı olması ayarları çok esnek yaparken, yeni başlayanlar için biraz karışıklık yaratabiliyor.

Intel ve AMD ile Üstün Performans

Kartın en önemli özelliği kuşkusuz tam anlamıyla problemsiz işleyen 100MHz'lik veri yolu. Klasik Pentium 150'de dahil olmak üzere test edilen bütün Intel işlemciler bu hızda sorunsuz çalışıyor.

Aynı şey tüm AMD K6 işlemciler için de geçerli. Tek hayal kırıklığı yaratan olay ise; ne Cyrix (PR233'e kadar olanlar) ne de IDT (225MHz) işlemciler 100MHz veri yolu hız aya-

rı ile çalışmadılar. Birkaç karışık BIOS ve Jumper ayarı ile PR233'u çalıştırmak mümkün olsa da tam anlamı ile çalışıyor demek doğru olmaz. Görünen bu sorunun kaynağı ise anakart ile değil, direkt işlemci ile ilgili gibi gözüküyor. SOYO veri yolu frekansı ve saat çarpanı ayarı için jumper yerine DIP Switch kullanılmış. 60, 66, 68.5, 75, 83, 90, 100MHz ve 112MHz, hızların yanında, 1.5x'den 5.0x'e kadar (0.5 artışla) saat çarpanı ile kullanıcılar, oldukça geniş bir aralıkta ayar şansına

sahip oluyorlar. Kullanım kitapçığında belirtildiğine göre 2.2v, 2.8v, 2.9v, 3.3v ve 3.52v voltlar destekleniyor. Böylece her türlü işlemci sorunsuz çalışabiliyor.

112 MHz'lik İnanılmaz Yüksek Hız

Aynı zamanda anakart üzerinde SDRAM frekansını işlemci hızına veya AGP veri yolu hızına göre, ayarlamak için ayrı bir Jumper da bulun-

yor. Sadece 2 SIMM veya 2 DIMM slotu ile her ne kadar kitapçıkta 768 MB'a kadar desteklendiği belirtilse de, 1MB'lık Cache, ile ancak 256MB adreslenebilmekte. Başka bir artı yön ise 112 MHz'lik hız desteğinin de kartta yer alması. Tabii bunda 74.6MHz'lik AGP veri yollarında sorunlar da çıkmıyor değil.

Ufak ama Düzgün Tasarlanmış

SY-5EH diğerlerine nispeten biraz daha ufak bir AT yapılı kartın, bu yüzden genişleme olanakları da biraz kısıtlı. Biri paylaşılmış 3 ISA ve 3 PCI Slot, anakart üzerinde sıkışık ve kalabalık bir görüntü veriyor. Ama aynı zamanda kullanıcıyı AGP video kartı kullanmaya da itiyor. Zaten geriye kalan 5 Slot kullanım için yeterli. Maalesef 2 DIMM/2 SIMM ayarı da bir problem. Buna rağmen SOYO, uzun kartların takılmasına izin vermeyecek şekilde yerleştirilmiş 3 ISA Slot hariç, var olan anakart alanını en iyi şekilde değerlendirecek bir tasarım yapmış. DIP Switch'ler de kasa içine yerleştirildiği zaman sürücü yuvaları arkasında kalıyor. Son olarak

aslında pek gerekmeseydi BIOS chipinin değiştirilmesi gerektiği durumlarda tüm slotların arkasında kaldığı için bir çok ek kartın anakarttan sökülmesi gerekebiliyor. SY-5EH anakartı gerçekten iyi ve performanslı bir kart. Eğer 5'in üzerinde genişleme yuvasına ihtiyacımız yoksa... □

Bilgi için:UFOTEK

Tel: (0212) 274 5660

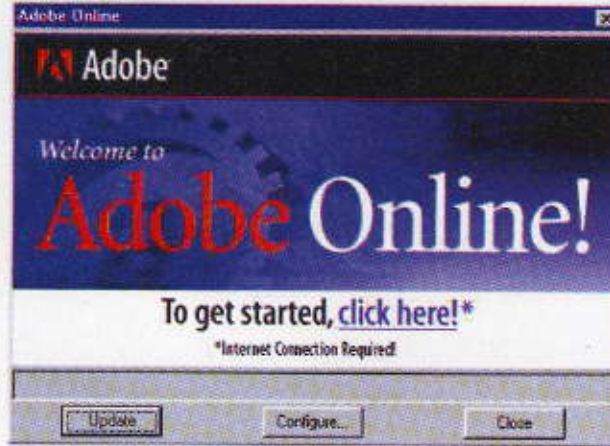
Faks: (0212) 266 4639

Fiyat: 119 \$ + KDV

Adobe Photoshop 5.0

Dünyanın en çok kullanılan ve sanılan görüntü işleme programı olan Adobe Photoshop programının bu yeni versiyonu artık tasarımcıları özgürleştiriyor, hızlandırıyor ve sonucu daha da mükemmelleştiriyor. History Palette, yeniden düzenlenebilir metin katmanları, spot renk kanalları ve renk kalibrasyonu desteği ile kullanıcılar, daha önceki sürümde yaşadıkları sorunlarından kurtulup, programın kullanım süresine harcanacak zamanı yaratıcılığa ayırabiliyorlar. History Palette aracı ile çalışma sırasında yapılan her işlem kaydediliyor. Böylece listeden çalışmanızın herhangi bir aşamasına üzerinde bir kez tıklayarak ulaşabilirsiniz. History Brush ile çalışmanızın istediğiniz herhangi iki evredeki görünümünü birarada kullanabiliyorsunuz.

Photoshop 5'in bir diğer çarpıcı özelliği ise manyetik maske araçları ile seri ve hassas maskeler oluşturabilme olanağının bulunması. Magnetic Lasso aracı, maskelemek istedi-

giniz bölge ne kadar karışık olursa olsun, belirli bir rengi içeren bölgeyi otomatik olarak sınırlayabiliyor.

WYSIWYG: Ekranda Görüldüğü Gibi Çıkış

Web ve yayın tasarımcıları, gölgeleme, bevel gibi zaman alan işlemlerin otomatikleştirilmesi ile artık daha hızlı çalışabilecekler. Bu efektler herhangi bir anda, birkaç tuş tıklaması ile herhangi bir katmana ilâştirilebiliyor ve değiştirilebiliyor. En iyisi de ilgili katman üzerinde işlem yapıldığında efektler otomatik olarak güncellenebiliyor. Çalışmanın çıkışındaki renklerin ekranda görüldüğünden farklı olması problemi de renk kalibrasyon programı ile çözümlenebiliyor ve donanımınız ile çıkış aracı arasında bir uyum sağlanabiliyor. Photoshop 5.0 renk kalibrasyon modülü ile evrensel ICC standardı destekleniyor ve ekranlar, tarayıcılar ve yazıcılar arasındaki renk alışverişi ilişkisini kullanıcılar kendileri kolayca belirleyebiliyorlar.

Yeniden Düzenlenebilir Metinler

Daha önceki sürümlerde "Keşke olsaydı" dedirten metinlerin yeniden düzenlenebilecek şekilde ayrı katmanlara yerleştirilmeleri özelliği sa-

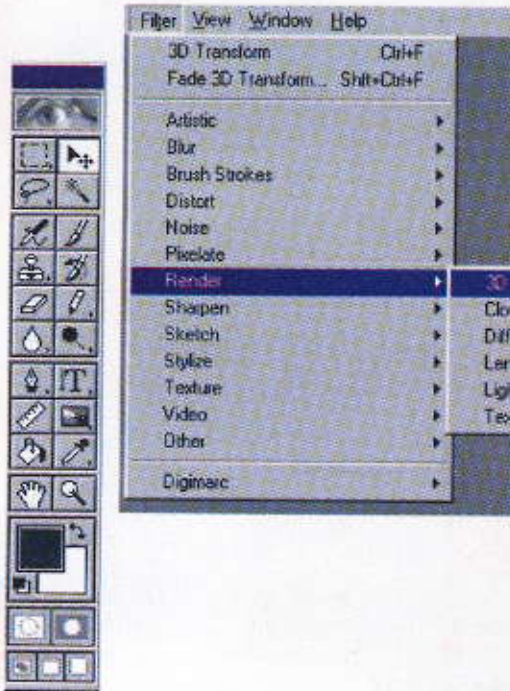
yesinde Adobe kullanıcılarının metinler üzerinde tam kontrol elde etmesi sağlanmış oluyor ve neredeyse kendi başına bir masaüstü yayıncılık programı gibi kullanılabilir. Aynı zamanda yatay ya da dikey metinler yazılabilir ve aynı

anda birden fazla yazı tipini kullanılabiliyor; ayrıca boyut ve aralar gibi metne has düzenlemeler uygulanabiliyor. Daha da iyisi, yeni Type araçları ile değişik efektler uygulanan metinler ayrı katmanlara kaydedilebiliyor ve katmanlara yeniden ulaşarak metinler düzenlenebiliyor.

Çalışmalarınıza Derinlik Katın

Adobe Photoshop 5.0 for Windows programında yer alan FotoNation Inc. şirketinin ürettiği FotoExplorer yazılımı resimleri dijital kameralardan Photoshop'a doğrudan aktarmanızı da sağlıyor. Photoshop'un içerdiği fırça, kalem, airbrush ve diğer setler ile yaratıcılıkta sınırlar neredeyse kalkıyor. Bu araçların uygulayacağı efektleri, boyutları vs. değiştirerek de araç sayısını sonsuza çıkarabilmek mümkün. Esnek, değişken ve güçlü Layer paleti ile çok sayıda resim, metin ve grafikler üstüste yerleştirilebiliyor. Adjustment Layer renk modelinin bileşenleri üzerinde topluca değişiklikler yapmanızı sağlıyor.

Layer Effect'leri ile uyguladığınız efektler hep canlı kalıyor ve kayıtlı olan efekti istediğiniz zaman yeniden değiştirebiliyorsunuz. Boyut değiştirme, döndürme ve eğme fonksiyonları ile resimlerinize perspektif

ya da derinlik verebilmenize de olanak tanımış oluyorsunuz. Bir nesneyi seçerek 3. boyutta konumunu da değiştirebileceğiniz gibi ışıklandırma araçları ile çalışmalarınıza derinlik kazandırabiliyorsunuz.

100'e Yakın Görüntü Efektleri

Daha önceki efektler ile birlikte sayıları 95'i bulan özel efekt kütüphanesi birçok efekti yaparken kaybedeceğinizi zamana size kazandırıyor. Her bir filtre dinamik önceden izleme olanağı sağlıyor. Böylece bir efekt uygulandıktan önce denemelerle en iyisini bulabiliyorsunuz. Photoshop'un dodge, burn gibi araçları ile tüm karanlık oda çalışmalarını ekran üzerinde uygulamak mümkün oluyor. Smudge, sharpen, blur efektleri ise fotoğraflar üzerinde ayrı etkiler yaratabiliyor. Actions palet işlemleri kaydederek istediğiniz anda istediğiniz sayıda yinlemenizi sağlıyor. Çok sayıda işlemi bir tıklamada geri alacağınızı bilmek, tasarım yaparken daha rahat olmanıza olanak veriyor.

Grafik ve web sektöründe tüm ih-

tiyaçları karşılayabilmesi ile tanınan Photoshop ICC ve Apple ColorSync renk kalibrasyon standartlarını desteklemekte ve çalışmanız sırasında kullandığınız tüm araçların renk alışverişinde uyumlu çalışmasını sağlamakta. Photoshop resimlerinizi RGB, CMYK ve diğer birçok renk modeli arasında sorunsuz dolaştırmanıza da olanak vermekte.

Dolu Dolu bir Ürün Paketi

Ürün paketi ile birlikte yer alan uygulama CD'si, Adobe Photoshop 5.0 yazılımının dışında fotoğraflar, üçüncü parti plug-in filtreler, örnek

desen ve degrade dolgular, örnek uygulamalar, Adobe Acrobat® Reader, Adobe ürünlerinin demoları, QuickTime yazılımlar da içeriyor. Öğrenim CD'sinde ise etkileşimli örnekler, öğretici animasyon dosyaları, Digital Masters Art Show ve örnek çalışmalar bulunuyor. Programın çalışabilmesi için Pentium® ya da daha gelişkin Intel® işlemci, Microsoft® Windows 95 ya da Windows NT® 4.0 veya daha yeni bir işletim sistemi, 32 MB RAM, sabit diskte 80 MB boş alan, 256 rengi (8-bit) destekleyen ekran kartı (24-bit önerilir), kurulum için CD-ROM sürücüsü ve etkileşimli öğretici dosyalar için ses kartı öneriliyor.

Grafikle uğraşan ister amatör ister profesyonel olsun herkese hitap eden bu görüntü işleme programı türünün en iyilerinden biri. Daha önceki sürümleri kullanmış olanlar için eksiklerin giderildiği, uzun zamandır beklenen bir ürün.

Bilgi için: Eti Bilgisayar

Tel: (0212) 212 98 02

Faks: (0212) 212 98 04

Fiyat: 1102\$ + KDV

F-Secure Anti-Virus

F-Prot'un yaratıcısı olan Data Fellows tarafından üretilen F-Secure'un Türkiye temsilciliğini Bimeks yürütüyor. F-Prot'un bütün özelliklerini bünyesinde barındıran bu virüs engelleme yazılımı, yeni modüler CounterSign teknolojisinin de eklenmesi ile başarısını biraz daha artırıyor.

Bu yeni teknoloji ile ek antivirüs tanımlama motorları gibi yeni modüllerin eklenmesi için API (uygulama geliştirme arabirimi) sağlanmış oluyor. Böylelikle F-Secure da anti-virüs yazılımları arasında tek çalışma grubu içinde birden fazla virüs tarama motoru kullanması ile yeni bir çizgi oluşturmuş oluyor. İşletim sistemleri geliştiğince ve ağlar giderek daha karışık

bir hal aldıkça virüsler ile baş etmek için daha güçlü teknikler kullanmak gerekiyor. İşte F-Secure CounterSign teknolojisi kullanarak bu sağlanmış oluyor. Bunun dışında yazılım içinde ZIP, ARJ ve LZH gibi sıkıştırma formatları klasörler olarak algılanırken bu özellik OLE dosyaları ve mesaj sunucusu veri tabanı gibi dosyalar için de geçerliliğini koruyor.

Arka Planda Kontrol

Tüm Windows platformlarında çalışabilen F-Secure Anti-Virüs Gatekeeper gerçek zamanlı tarama teknolojisinin yanında otomatik güncellenme özelliği desteği de vermekte. Geliştirilmiş Heuristic analiz sayesinde daha önceden

bilinmeyen virüsler de bulunabiliyor ve yanlış alarm riski en alt düzeye inmiş oluyor. Yeni Windows 95 arabirimi yeni kullanıcılar için bile oldukça sade ve kullanışlı tasarlanmış. Araç ipuçları içeren özelleştirilebilir araç çubuğu ile yeni kullanıcıların arabirime kolayca ısınması sağlanmış oluyor. □

Bilgi için: Bimeks Bilgi İşlem

Tel: (0216) 472 04 34

Faks: (0216) 472 15 36

Fiyat: 150\$ + KDV

Upgrade mi? Yeni PC mi?

Eski sistemlere takılan yeni parçalar belli bir masrafı da beraberlerinde getirirler. Ancak her zaman performansın artmasını sağlamazlar. CHIP hangi durumlarda Upgrade'in mantıklı olduğunu ve maliyetleri sizler için araştırdı.

Birçok kullanıcı işyerlerinin sürekli yatırım yapmaları nedeniyle ofislerinde Pentium II gibi güçlü sistemlerle çalışırken, eve döndüklerinde bir türlü değiştirmeye fırsat bulamadıkları 486'ları ile uğraşıyor. Bu eski sistemlerde genelde Windows 3.1 kurulu olduğu için, ofiste örneğin Word 97 ile hazırlanan bir belgenin eve götürülmeden önce dönüştürülmesi gerekiyor. Bu durumda tabii ki bazı biçimlemeler yok oluyor.

Siz de evinizdeki sistemin artık yetersiz olduğunu düşünüyorsanız ve yeni bir bilgisayar alma imkanınız yoksa, Windows 95 altında programların problemsiz şekilde çalışmasını sağlamak için bilgisayarınıza ne gibi eklemeler yapmanız gerektiğini bu yazıda bulabilirsiniz.

Evlerde kullanılan bilgisayarların yüzde 50'den fazlasının üç yaşından

büyük olduğu tahmin ediliyor. Bununla beraber, PC kullanıcıları sürekli olarak yeni teknolojileri takip etmek istiyorlar ve birçoğu bunun bedelini ödemeye hazır. Bu istek iki önemli faktörle de destekleniyor: Birincisi, üretici şirketlerin araştırma-geliştirme çalışmalarını hızlandırmaları ve yeni ürünlerini çok kısa aralıklarla piyasaya sunmaları. İkincisi ise oyun ve Multimedia gibi yeni uygulamaların yüksek performanslı aygıtları desteklemeleri.

İhtiyaçlar böyle. Peki bilgisayar için kasıtlı bir bütçe ayırabilen kullanıcılar ne yapacak? Tabii ki çoğu sistemlerini geliştirmek için çeşitli eklemeler yapmayı düşünüyor. Örneğin sistemin performansını artırmak için yeni bir sabit disk, bir ekran kartı ya da daha fazla bellek. Kullanıcılar böylelikle yeni bir PC'nin getireceği masraftan kurtulmayı umuyor.

Ancak CHIP'in yaptığı incelemelerin de gösterdiği gibi, bu her zaman mantıklı değil. Yapılan incelemede, bir 486'nın ve eski bir Pentium'un hangi eklemeler sonucunda gerçek bir performans artışı sergiledikleri gözlemlendi. İki sistem de adım adım Upgrade edildi ve yapılan her ektten sonra (bellek, ekran kartı, sabit disk ve işlemci) maliyet de gözönünde bulundurularak performans artışı tespit edildi.

486'nın Upgrade'i

İlk olarak, 133 MHz işlemciye, 16 MB belleğe, basit bir ekran kartına ve 1.5 GB kapasiteli sabit diske sahip olan bir 486 test edildi. Önce sistemin belleği artırıldı. 16 MB daha eklenerek sistem belleği 32 MB'a çıkarıldı. Performans artışının belirlenebilmesi için çeşitli Office uygulamaları ile birlikte oyunlar ve grafik

Upgrade Maliyeti

Upgrade için yaklaşık olarak ödeneniz gereken ücretler

16 MB RAM: 16 \$

32 MB RAM: 29 \$

5.7 GB Sabit Disk: 190 \$

3D Grafik Kartı: 85 \$ (Diamond Stealth II)

Soğutucu ve Fan: 5 \$

Anakart: 50 \$ - 190 \$

İşlemciler

Evergreen, Upgrade-Kit: 290 \$

AMD 200 MHz: 125 \$

AMD 233 MHz: 170 \$

Intel 233 MHz MMX: 120 \$

programları kullandı. Sonuçta kayda değer bir performans artışı gözlemlenmedi. İşlemcinin çok yavaş olması nedeniyle bellek artışı sistemin hızlanması için yeterli olmadı.

Test merkezi çalışanları, eski sistemin performansının artırılabilmesi için yapılması gereken tek şeyin, anakartın ve işlemcinin değiştirilmesi olduğuna karar verdiler. 200 MHz işlemci ile birlikte maliyeti 300 \$ olan yeni bir anakart yaklaşık yüzde 80 performans artışı sağladı.

Sonraki adımlar yeni bir ekran kartı ve 5.7 GB'lık bir sabit disk. Sisteme 3D özelliği olan bir ekran kartı takıldı. Böylece sistemin hızında yüzde 10 civarında bir artış kaydedildi. Ancak, ekran kartı ve yeni sabit disk tarafından sağlanan performans artışları Upgrade'i anlamlı kılacak düzeylerde gerçekleşmedi. 5.7 GB'lık yeni sabit disk de sistemin hızının yaklaşık yüzde 10 artmasını sağladı.

Daha sonra sisteme 233 MHz işlemciye sahip bir anakart takıldı. Bu yeni anakartın temel sisteme oranla sağladığı performans artışı da yüzde 80 civarında gerçekleşti. 233 MHz işlemci, 200 MHz işlemciye oranla sistemin sadece yüzde 4 daha fazla hızlanmasını sağladı. 233 MHz işlemcinin 200 MHz'den 30 \$ daha pahalı olması ve buna karşılık kayda değer

bir artış sağlamaması nedeniyle, bu işlemcinin gereksiz olduğuna karar verildi. Aynı şekilde belleğin 64 MB'a çıkarılmasının da sisteme pek bir getirisi olmadı. Ancak grafik programları gibi bol miktarda belleğe ihtiyaç duyan uygulamalar kullanılacaksa, bellek artışına da ihtiyaç var.

486 İçin Sonuç

Gerekli olanlar:

► Yeni anakart ve işlemci.

► Yeni anakart, işlemci ve ek bellek.

Sadece performans artışı dikkate alındığında, eski 486 sistemin yeni bir anakart ve işlemci ile donatılması oldukça mantıklı. Bununla beraber bellek satın almak zorunda da kalabilirsiniz, çünkü 486 sistemlerin çoğunda kullanılan bellek modülleri yeni anakartlarda kullanılamıyorlar.

Sisteme eklenen anakart, işlemci ve bellek üçlüsü sistemin yeniden güçlü duruma gelmesini sağlayacaktır. Bu Upgrade için yaklaşık 280 \$ ödenmeniz gerekiyor. Tüm bunlara karşılık, bilgisayarınız için para harcamak istemiyorsanız ve bu sistemle bir süre daha idare edebileceğinize inanıyorsanız, bir kere daha düşünün. Bu fiyata hiç değilse yakın gelecekte bir MMX sistem almak mümkün değil.

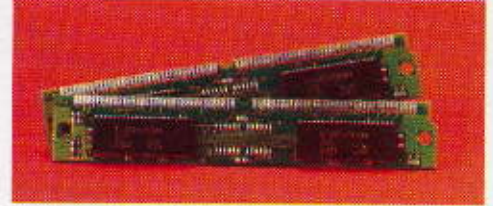
Gereksiz olanlar:

► Anakart ve işlemci ile birlikte ekran kartı ve sabit disk.

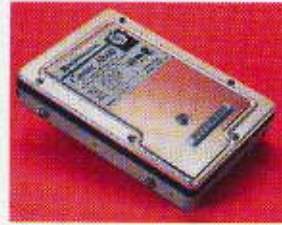
Buna rağmen yeni bir ekran kartına ve sabit diske ihtiyaç duyuyorsanız, maliyet oldukça artacaktır. Bu iki komponenti de eklediğinizde 600-660 \$ arasında bir miktarı gözden çıkarmanız gerekiyor. Bu fiyata yeni bir PC de alabilirsiniz.

Pentium 120 Upgrade'i

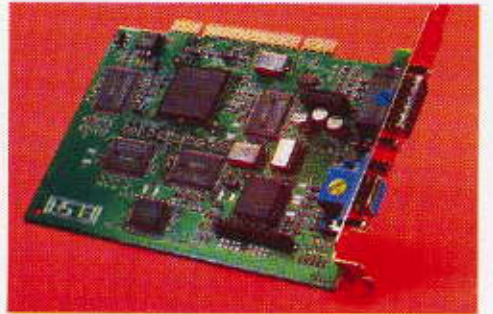
Test için kullanılan sistem, son gelişmelere pek ayak uyduramayan MMX özelliğinden yoksun olan Pentium'ları temsil edecek şekilde hazırlandı. Bu testte de sisteme yeni komponentler eklendi ve her ekleme sonucunda performans artışı gözlemlendi.

Ucuz ama etkili: Çoğunlukla daha fazla çalışma belleği yeterli oluyor.

Sabit diskin gücü: 5.7 Gigabyte'lık yeni sabit diskler

Daha hızlı resimler: Modern grafik kartları sistemin performansını da artırıyor.

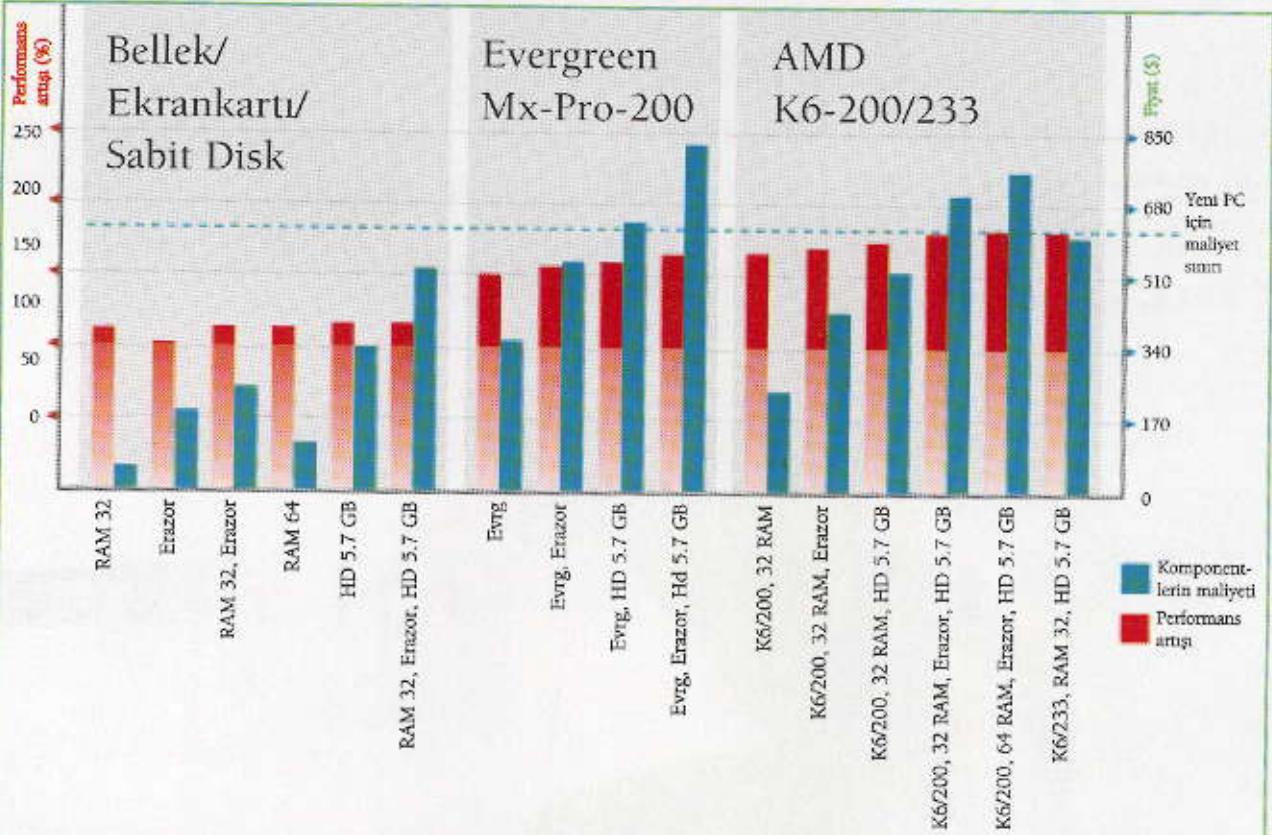

Sotuculu işlemci: Evergreen'in 200-Mx-Pro Upgrade kiti

Upgrade Ederken Dikkatli Olun

PC'sinin içi ile fazla ilgili olmayanlar ve tekniginden uzak olanlar kendi kendilerine Upgrade'den kaçınmalılar. Montaj işlemine genellikle bilgisayarlar yapıyor. Servis ücreti olarak ortalama 50 dolar talep eden firmalar montaj sırasında doğabilecek hasar ve çıkabilecek sorunlara karşı sorumlulukları da üzerlerine almış oluyorlar.

Pentium 120: Upgrade'in Getirdiği Performans Artışı ve Maliyet

Tüm Upgrade denemelerinde temel olarak Pentium 120 sabit kalıyor. Önce basit bir grafik kartı, 800 Megabyte'lık sabit disk, 16 Megabyte'lık bellek bulunuyordu. Evergreen için testler 32 Megabyte ile yapıldı. Yukarıdaki grafikte tüm parçalar kendinden daha önceki parçalar yerine takılarak performans artışı test edildi. Yeni parçalar sırasıyla şöyle: Elsa'nın 3D grafik kartı (Erazor), daha yüksek kapasiteli bir bellek (32 ve 64 MB) ve 5 Gigabyte'lık bir sabit disk. İşlemciler de ise Evergreen'in 200-Mx-Pro upgrade kiti, AMD'nin K6'sı (200MHz ve 233MHz) sırasıyla denendi.

BIOS da Uymalı

Yeni bir işlemciye geçildiği zaman BIOS tarafından da yeni işlemcinin tanınması tam performans için gerekli. BIOS tanınmadığı işlemciyle çalışmayabilir. Böylece sistem takılır. Veya şöyle bir hata da verebilir: "İşlemciyi tanımıyorum ama böyle çalışmaya devam edebilirim". Bu durumda şanslısınız demektir. Ama işlemcinin bazı fonksiyonları çalışmayabilir. Üçüncü olasılık ise en iyisi. BIOS'un işlemciyi tanıması ve sorunsuz çalışmaları. Tabii en kötü olasılık da göz önüne alınmalıdır. Teknik bilgisi olmayanlar işi bir bilene bırakmalı.

Temel sisteme bir P54TP4 ASUS-FX anakart takıldı. P54 ifadesi, eskiden ve günümüzde olduğu gibi ikinci akım yolu olmayan bir Pentium soketini ifade ediyor. Kullanılan bu anakartın MMX desteği yok.

Temel sistem ayrıca eski bir ekran kartına ve 16 MB belleğe sahipti. Sabit diskin kapasitesi ise 800 MB'tu. İlk olarak sistemin belleği 32 MB'a çıkarıldı. 486'nın aksine sonuç tatmin edici oldu. Özellikle grafik programlarında yüzde 50'ye varan bir performans artışı gözlemlendi. Bu artış, resimlerin daha çabuk açılmalarını ve çalışmanın hızlanmasını sağladı. Bunun nedeni belleğin artık açılan tüm dosyayı alabilecek kadar büyük olmasıydı. Böylece, sabit diskten sü-

rekli yükleme yapılması ve dolayısıyla sistemin yavaşlaması engellenmiş oldu.

Bununla birlikte, diğer uygulamalarda aynı performans artışı gerçekleşmedi. Tüm alanlara genel olarak bakıldığında sadece yüzde 10'luk bir performans artışı belirlendi.

Buna karşın yeni ekran kartı ne genel testte, ne de özel testlerde sistem performansında gözle görülür bir artış sağlayamadı. CHIP Test Merkezi test için 4 MB video belleğine sahip olan bir Elsa Victory Erazor kullandı. Ekran kartlarının tam performansla çalışabilmeleri için güçlü bir işlemci tarafından desteklenmeleri gerekiyor. Bu nedenle, eğer işlemciyi de değiştirmeyecekse ya da tam bir

oyun hastası değilseniz, yeni bir ekran kartı almayarak tasarruf edebilirsiniz. Sistem belleğinin 64 MB'a çıkarılması da aynı şekilde önemli bir artış sağlamadı ve bunun gereksiz olduğuna karar verildi.

Daha sonra sıra sabit diske geldi. Temel sisteme maliyeti yaklaşık 190 \$ olan 5.7 GB'lık bir sabit disk takıldı. Bu sayede sistemin çalışma hızında yaklaşık yüzde 16'lık bir artış oldu. Elde edilen kapasite artışına bakılmaksızın, sadece hız artışı dikkate alındığında, fiyat-performans ilişkisi pek de iç açıcı değil: Kullanıcının maliyeti yaklaşık 30 \$ olan bellek terfisine oranla biraz daha hızlı olabilmek için yaklaşık 300 \$ ödemesi gerekiyor.

200 MMX mi, AMD K6 mı: Hangi CPU Daha İyi?

Yavaş bilgisayarı ancak yeni bir işlemci hızlandırabilirdi. İlk alternatif Evergreen'in Upgrade Kit 200 MX Pro'su idi. Sonuçta tüm sistem per-

ikinci alternatif işlemci vardı: AMD K6 200. İşlemcinin kurulumunun problemsiz olarak gerçekleştiğini söylemek pek mümkün değil, zira K6, 2.9 ve 3.3 Volt'a ihtiyaç duyuyor. Ancak anakartta sadece 3.3 Volt'luk besleme gerilimi ayarlamak mümkün. İkinci voltaj ayarını elde edebilmek için (2.9 Volt) uygun bir arasokete ihtiyaç var (yaklaşık 30-40\$). Arasoket minik bir güç kaynağı ile 3.3 Volt'u 2.9 Volt'a düşürebilen küçük bir karttır. İşlemci pinlerle istenilen saat hızına ayarlanabilir.

"Sıcakkanlı" AMD işlemci (artı 32 MB RAM) Evergreen'i yarı dışı bıraktı: Yüzde 15 daha hızlı ilk sistem dikkate alındığında, yüzde 65'lik bir performans artışı sağlayabiliyor. Ancak burada da diğer sistem bileşenlerinin çok fazla bir getirisi yok. Ek olarak takılan grafik kartı sadece yüzde 2'lik bir performans artışı sağlayabiliyor, 5.7 GB'lık yeni bir sabit disk ile de sadece yüzde 8'lik bir hız artışı söz konusu.

Sıcaklık: İşlemciyi Doğru Soğutma

Çökmelerin ve hata mesajlarının sebebi yanlış soğutma olabilir. Soğutucu ile işlemci arasında herhangi bir cisim veya boşluk olmamalı. Bunu yapmanın yolu da ısı geçirgen bir macun veya plastik folyo kullanmak. Peki doğru çalıştığı nasıl kontrol edilir? İşlemcinin üst yüzeyinde gümüş kaplı kurşun bir malzeme bulunuyor. Isıyı ileten madde bu. Soğutucu tam bu nokta üzerinde oturmalı. Ufak bir problem: İşlemci soğutucu

ile beraber anakart üzerinde sağlamlanmalı.

Upgrade yapılırken bir çok seferinde gerekli olduğu gibi burada da arasoketler kullanılabiliyor. Dört parçalı montajlar sorun çıkarabiliyor. O yüzden bir servise gitmeniz de fayda var. Bir AMD işlemci ile de mutlaka çevresini saran bir soğutucu kullanılmalı. Çünkü bu işlemciler aşırı derecede ısınıyor. Burada da bir bile-ne yaptırmak da fayda var.

formansı yaklaşık yüzde 50 oranında arttı. Buna karşın grafik kartı veya sabit disk gibi diğer bileşenler performansı önemli ölçüde artırmıyorlar. Sistemi komple değiştirmenin maliyeti oldukça fazla: Upgrade Kit, grafik kartı, bellek ve sabit diskin toplam maliyeti 600-700 \$'ı buluyor. Bu değer tüm terfi testi içinde en düşük fiyat/performans değerine sahip.

Evergreen kitinden sonra sırada

Uygulamalarda ise bu artı değerler kendini belli edemiyor, çok fazla bellek veya sabit disk kapasitesi gerektiren programlar dışında. Fiyat/performans orantısı da pek iç açıcı değil. Grafik kartı, sabit disk ve işlemci için yaklaşık 500 \$ vermek zorundasınız, bu çok yüksek bir rakam. Zira sadece CPU ve RAM ile bile belirleyici performans artışı elde edebiliyorsunuz, üstelik sadece 200-250\$'a.

Upgrade-Kit'ten Uzak Durun

Evergreen firmasının bir işlemci (200-Mx-pro) ve bir soğutucudan oluşan setinin adı Upgrade-kit. Yurtdışı satış fiyatı yaklaşık olarak 290 \$. Tek avantajı, soğutucunun işlemciye sabitlenmiş olması sebebiyle sorunsuz montaj. Yanında gelen diskette BIOS için yükseltme de bulunuyor olabilir. (Çok fazla çeşit olduğu için "olabilir" diyoruz) Dezavantaj ise 233Mhz'lik bir arasoket ve soğutucu kullanan bir işlemciye göre fiyat-performans oranı düşüklüğü. Biraz daha fazla ödeyerek bir servise yaptırarak daha fazla performans elde edebilirsiniz.

Pentium 120 için Sonuç

Gerekli olanlar:

▼ Anakart + İşlemci

Pentium bilgisayarınızda büyük bir sabit disk ve 3D grafik kartı varsa, yapacağınız bir işlemci terfisi işinize yarayacaktır. Yaklaşık 100\$'a bir MMX işlemci, yaklaşık 60 \$'a yeni bir anakart, 30 \$'a da 32 MB RAM satın alabilirsiniz. Bu terfi size toplam olarak 200\$'a malolacaktır.

Montaj ücretini de dikkate alırsak 250\$'a, ki bu rakam yeni bir sistem fiyatının çok altında, eski bilgisayarınızı yeni ve daha hızlı bileşenlerle terfi ettirebilirsiniz. Yeni bileşenler size eski anakartınızın her zaman desteklemediği daha fazla işlevsellik sunacaktır. Bu yüzden kesinlikle yapılacak en mantıklı iş, işlemci ve anakartı değiştirmektir. Böylece en düşük maliyetle en yüksek performansı elde edebilirsiniz.

Gereksiz olanlar:

▼ İşlemci + Arasoket + Bellek + Grafik Kartı + Sabit Disk + Fan

Buna karşın bilgisayarınıza daha iyi bir sabit disk ve grafik kartı takmak istiyorsanız, terfiden uzak durmalısınız. Siz en iyisi yeni bir bilgisayar satın alın. ☐

CHIP Test Merkezi

Yazıcılar Hakkında

Yazıcı, elektronik depolama yöntemleri geliştiği halde en güvenilir yedekleme gereçlerinden biri. Ev kullanımında giderek yerini almaya başlayan yazıcılarla geçirdiğimiz 5 günün raporunu sizlere sunuyoruz.

Günlük, sıradan işler arasında, yazıcıdan çıkış almanız gereken bir an vardır ki, bazıları için çileden çıkarıcı olabilir. Eğer yazıcınız 400 sene önceden kalma ise, ya da her dakika başında kilitlenme yeteneğine sahipse, testimizde bahsedilen yeni yazıcılardan birini satın alma vaktiniz geldi demektir.

Yazıcı, deneyerek satın alınması en zor gereçlerden biridir. Karşınızda o an kıyaslayacak bir ünite daha olmaması işinizi oldukça güçleştirebilir. Tabii bir de neyi kıyaslayacağınıza dair bir fikir edinmiş olmanız gerekir ki, bunu da CHIP test merkezi olarak yazımızda sizlere aktaracağız.

Yazıcının İç Dünyası

Bir yazıcı, kapalı kutu olarak ele aldığımızda, sadece içerisine kağıt giren ve basılı kağıt çıkan bir mekanizmadır. Bunun ötesinde bir fikre sahip olmak, uzun süre kullanabileceğiniz bir yazıcı seçmenizde en büyük etken olacaktır.

Yazıcıda, teknolojisine bağlı olmaksızın, istisnasız, bir kağıt besleme mekanizması vardır. Genelde bu mekanizmayı çoğu kullanıcı "sesinden" ayırt edebilir, çünkü bir yazıcıda en çok ses çıkartan kısımlardan biri burasıdır. Çok fazla sayıda baskı yapıldığı zaman bu mekanizma yerinden oy-

nayarak "enstrumetal" bir baskı çesidine geçiş yapılabilir. Yeni teknolojilerle birlikte bu yüksek ses giderek azalmasına rağmen, tamamen kaybolmaması söz konusudur.

Aynı mekanizma ile bağlantılı çalışan bir diğeri de, silindir (drum) ya da baskı kafası yönetimini üstlenen bölümdür. Yazıcıdan yazıcıya farklılık gösteren bu bölgede, teknolojiye bağımsız olarak yine bir aşınma problemi vardır. Özellikle mürekkep püskürtmeli (inkjet) yazıcılarda sadece mekanik değil, elektronik aksamın da hasar görmesi söz konusu olabilir. Yazıcı kafasına doğru giden yassı kablo demeti, sadece belirli sayıda esneme ye dayamaktadır ve bir süre sonunda artık üzerindeki iletken işe yaramaz hale gelecektir. Tabii bu gerçekleşene kadar da yazıcı normal çalışma ömrünü çoktan doldurmuş olacağı için bunu tam bir problem olarak görmeyebiliriz.

Surat faktörü de bu mekanizma çıktı tarafından etkilenir. Yazıcı kağıdı ne kadar çabuk yükler ve ne kadar çabuk hareket ettirirse, baskı o kadar çabuk tamamlanır. Tabii bu arada, yazıcının silindir ya da kağıt üzerine "çizme" işlemi de bu hıza ayak uydurabilecek kapasitede olmalıdır.

Bu sebepten, çoğu yazıcı taban hız olarak görüntü oluşturan mekaniz-

BİLGİSAYARINIZI ÖLÜME TERK ETMEYİN!

Vakum ve Basıncılı Havanın Gerekli Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

**VACUUM
COMPRESSOR**

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
Kefçe Dede Mh. Pınar Sk. No: 2/2-A Üsküdar/İST.
Tel: (0216) 342 56 87 Fax: (0216) 310 82 65

mayı alır. Buna bağ olarak sistemin diğer parçaları birbirlerine uyum sağlayacak şekilde üretilirler. Bir yazıcıyı bir araya getirmek, sadece birkaç mekanizmayı uyumlu hızlarda çalıştırmaktan ibarettir. Tabii ki sadece uyum değil, çeşitli ek yetenekler de bir yazıcının seçilmesine, daha doğrusu kabul edilebilir olmasına yardımcı olur. Örneğin renkli baskı ve renklerin kalibrasyonu (ayarlanması), gri tonda baskı yapılırken farklı gri benzeri desenler (halftone) kullanılarak görüntü oluşturulması ve benzeri yetenekler, standart olarak bir yazıcıdan beklenenecek seçeneklerdir.

Her zaman aynı yazıcı üzerinde tüm özellikleri bir arada bulmamız imkansızdır. Bu yüzden elinizde bir "temel" fonksiyon listesi olmadan yazıcı seçmek neredeyse imkansızdır. Sizler için sıralayabileceğimiz en önemli noktaları zaten testimizdeki açıklamalarda belirttik. Bunlara örnek olarak sayfa boyutu ve sarf malzemesi ömrünü gösterebiliriz. Tabii ki fiziksel özellikler yanında en çok dikkat edilmesi gereken özelliklerden biri de malzeme tüketimidir. Her zaman için en az malzemeyi tüketen yazıcı ilk tercihiniz olmalıdır.

Nasıl Test Ettik?

Farklı koşullar altında her türlü yazıcı farklı tepkiler vereceği için bu ayki testimizde tamamen ortak özelliklere yönelik bir kıyaslama gerçekleştirdik. Elimizde yukarıda bahsi geçen liste olmak şartıyla, eşit şartlarda uyguladığımız testte elde ettiğimiz sonucu yazının sonundaki grafikte bulabilirsiniz. Bu arada unutulmaması gereken bir nokta da, testte bulunan renkli yazıcılar ile siyah beyaz olanları aynı tercih listesinde, yani kıyaslanabilir durumda varsaymamamız gerektiği.

Deneme baskısı için her yazıcıdan ilk önce Windows'a ait test sayfasını aldık. Bu sayfanın üzerindeki bilgilerin okunabiliyor olması ikinci aşama için bir kapı oluşturuyordu. Ardından

daha zorlu olan koşullara, "acımasız" teste geçildi. Tabii o kadar da acımasız olmadığımız için, bu testte sadece 2Mb test verisi kullanarak kıyaslamada bulunuldu. Elimizde, normalin üzerinde boyutta, ve sonradan %80'e ufaltılmış bir renkli resim (siyah beyaz yazıcılarda da aynı resim kullanıldı) ve çeşitli geometrik deformasyon ve grafik hilelerini ölçmek için bir şekil bulunuyordu. Her yazıcıdan elde ettiğimiz çıkışlar, normalde olması gereken değerlerle kıyaslanarak puanlama yapıldı ve her yazıcı için, çıkışlardan birer kopya açıklama metinlerine ilişik olarak yayınlandı.

Bu ek grafiklerde görüldüğü gibi tüm yazıcılar kendilerine ait teknolojilerde ayrı ayrı başarılı olmalarına rağmen, teknolojiler arasındaki farktan dolayı bir kısım yazıcılar daha başarılı oldu. Çıkışların detaylı incelemelerinde, çok az eğime sahip çizgiler, girişim desenleri (çakışan yakın çizgilerin yol açtığı desen) ve renk kalitesi, ayrıca hız ve ısınma süreleri gi-

bi değerler ölçüldü.

Peki Türkçe Desteği?

Herşey yolunda, fakat yazıcımızdan Türkçe karakterleri basamıyorsunuz. O halde yanlış seçim yaptınız demektir. Bu yüzden gerektiğinde belleğindeki yazı karakterleri silinebilir, ya da yenisi yüklenebilir bir yazıcı almanız gerekir. Bu tip bir yazıcıda fontlar ROM'da bulunmazlar.

Türkçe desteği, sadece font seviyesinde olduğu zaman yeterli değil. Bunun yanında kullanım kılavuzu, yazıcı göstergeleri ve tuşları da Türkçe olmalı. Bu özelliklere sahip yazıcılar, kullanım sırasında her elemanın dil bilmesini gereksiz hale getirebilir. Aynı zamanda ev kullanımında da gereksiz, karmaşık teknik terim bilgisini gereksiz kılabilir. Bu sayede çoğu yazıcıda bulunan değişik konfigürasyonlara ait menü seçenekleri daha anlaşılır ve rahat ulaşılır hale gelecektir.

Engin Cilasun ve Güçlü Aydoğan

Mini Sözlük

PPM: (Pages Per minute) Dakikada basılan sayfa sayısını gösteriyor.

DPI: (Dots per inch) Bir inç boyunca veya bir inçkare içindeki nokta sayısı. Kısaca çözünürlük olarak söylenebilir. Ne kadar yüksek ise baskı kalitesi de o kadar iyidir.

EET: (Edge Enhancement Technology) Resim ve karakter baskılarında kırıkları yok ederek daha net baskı sağlar. Testimize katılan yazıcıların çoğunda bu özellik bulunuyordu.

Drum: (Baskı silindiri) Lazer yazıcılarda bulunan Selenyumdan üretilmiş aktarma silindiri. Bu silindir lazer ile uyarıldığında üzerindeki her bölge ayrı bir yük alabilir ve böylece toner bu bölgelere tutunabilir.

LASER: (Light Amplification By Stimulated Emission of Radiation) Tek renkli ışık elde etmek için düşük şiddetteki ışımanın birikimsel yolla daha kuvvetli ışımaya (ışık)

çevrilmesi.

LED LASER: (Diode LASER) Normalde bir tüpte elde edilen lazerin aksine, Gallium Arsenid Alüminyum kullanarak lazer oluşturulması. Bu yöntem ucuz olduğu için yazıcılarda kullanılıyor. Normalde lazer pointer'larda kullanılan LED'lerin bir türevi. Görünmez ışık, baskı silindiri uyarır ve elektrik yükünü toneri tutacak şekilde değiştirir.

LED: (Light Emitting Diode) Normal bir diod, fakat akım uygulandığı zaman üzerindeki Gallium Arsenid tabaka ışık yayıyor. Görünür ışık olduğu için yazıcılarda kullanılmaz.

TONER: (Baskı malzemesi) Toner, baskı silindiri üzerine tutunabilecek kadar ufak yüklü parçacıklardan oluşan bir çeşit toz boyadır. Her taneciği aynı yükte olduğu için birbirine yapışmaz, fakat ters yüklü olan kağıt ve silindire tutunabilir.

TEST EDİLEN CD-ROM SÜRÜCÜ'LER

LAZER

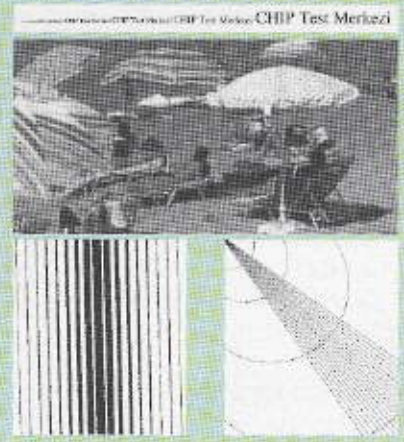
Epson EPL-5700

Model Epson EPL-5700
Firma Romar
Telefon 0212 252 08 09
Faks 0212 252 08 04
Fiyat Henüz belirlenmedi
İnternet <http://www.epson.com>

Epson'un testimize katılmak üzere gelen bu lazer yazıcısı oldukça yüksek bir baskı hızına sahip. Çok sessiz çalışmasının yanında 1200 dpi sınıfında çok yüksek bir performans göstererek daha düşük çözünürlüklere sahip yazıcılara göre bile daha iyi sonuçlar verdi. 100 MHz'lik RISC bir işlemciye sahip olan bu yazıcı ev kullanımına yönelik olarak tasarlanmamış. Çok yüksek bir kağıt besleme kapasitesine sahip.

- Çok sessiz
- Kısa ısınma süresi
- Hızlı baskı

Lexmark Optra E

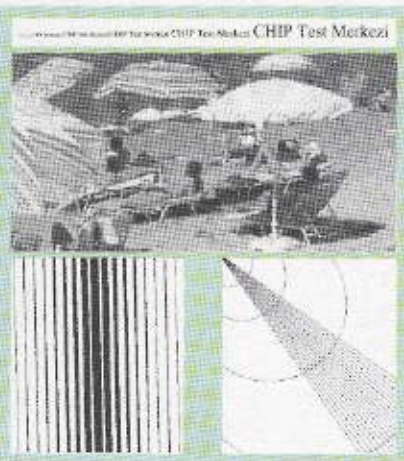

Model Lexmark Optra E
Firma Perit
Telefon 0212 221 12 82
Faks 0 212 221 55 28
Fiyat 4255 + KDV
İnternet <http://www.lexmark.com>

Lexmark tarafından üretilen lazer teknolojisini kullanan Optra E modeli birçok işletim sistemini destekleyen sürücüler ile beraber geliyor. Kullanma kılavuzunda Türkçe bölümü yok. Kutudan çıktığında az yer kaplayacakmış gibi görünen yazıcı kapakçıkları açılınca bayağı çok yer kapladı.

Çok ufak parçalara sahip olan yazıcı bu parçaların çabuk kırılacağı veya kaybolabileceği de göz önüne alınırsa çok fazla sorun çıkarabilir.

- Çok geniş bir işletim sistemi desteği
- Türkçe Kılavuz yok

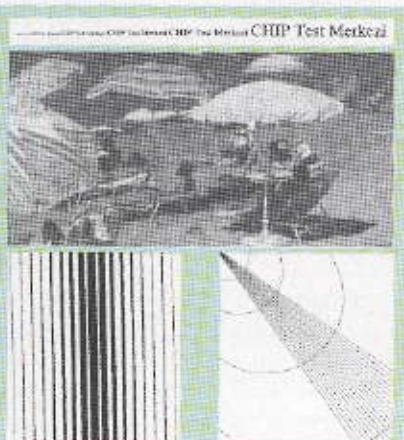
OkiPage 4w Plus

Model OkiPage 4w Plus
Firma Blagita
Telefon 0212 266 88 44
Faks 0212 266 50 94
Fiyat 225 \$ + KDV (Kampanya)
İnternet <http://www.oki.com>

Oki'nin küçük yapılı bu modeli led teknolojisini kullanıyor. Lazere göre daha ucuz ve daha az elektrik harcıyor. Ayrıca Oki'nin kendi geliştirdiği yüksek performanslı Windows sürücüsünü kullanıyor. Bu teknolojiye de Hiper-W adı verilmiş. Özellikle kapladığı yer açısından oldukça avantajlı bir yazıcı. Daha çok küçük kapasiteli yerler için tasarlanmış olmasına rağmen ekonomik tasarımı ile dikkat çekiyor.

- Küçük tasarım
- Geniş işletim sistemi desteği
- Türkçe kitapçık

Model OkiPage 6ex
Firma Bilgita
Telefon 0212 266 88 44
Faks 0212 266 50 94
Fiyat 776 DM
Internet <http://www.oki.com>

Oki'nin küçük ofisler için tasarladığı bu yazıcı aslında yapılan eklerle tam bir ofis yazıcısı oluyor. Oki'nin led teknolojisini kullanan yazıcı dakikada altı sayfa basıyor. Üzerinde bulunan tuşlar ve ekran oldukça yararlı. Dos üzerinden de Türkçe baskı imkanı sağlıyor. Ekranda da türkçe menüler arasında gezinerek ayarlar yapmak mümkün. 1200 dpi baskı çözünürlüğüne kadar çıkabilen oldukça iddialı bir yazıcı.

- Türkçe kitapçık
- Yazıcı üstünde ekran ve menüler
- Kapakçıklar açılınca çok yer kaplıyor

Okipage 6ex

Model Xerox 4508
Firma Xerox
Telefon 0212 274 93 54
Faks 0212 211 51 15
Fiyat 600 \$ + KDV
Internet <http://www.xerox.com>

Xerox'un bu modeli lazer teknolojisini kullanıyor. Çok sesli çalışmasının yanında testimize gelen model masa üstünde oldukça az yer kaplayacak şekilde tasarlanmış. Ayda 8.000 sayfaya kadar baskı imkanı sağlayan yazıcının yanında gelen yazılımlar da oldukça doyurucu. Dakikada sekiz sayfa basan 600 dpi'lık yazıcılar arasında oldukça iyi performans gösteren bu model hantal bir görünüme sahip. Opsiyonel seri bağlantı kullanılabilir.

- Tek tuş kolaylığı
- Sesli çalışıyor

Xerox 4508

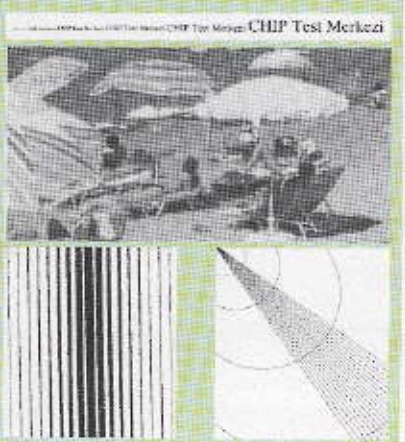

Model Xerox 4512
Firma Xerox
Telefon 0212 274 93 54
Faks 0212 211 51 15
Fiyat 1500 \$ + KDV
Internet <http://www.xerox.com>

Geçen seneki testimizin galibi olan bu yazıcı oldukça yetenekli. Aslında test konseptimizin dışında olan bu yazıcı çok pahalı. Ancak opsiyonel bir ethernet kartı ile ağ yazıcısı olarak da kullanmak mümkün. Hemen hemen tüm işletim sistemlerini destekleyen bu yazıcıya bir IP adresi verildiğinde TCP/IP protokolü de kullanılabilir. Kağıtların hem ön hem arka yüzlerine baskı yaparak kağıt tasarrufu da sağlıyor.

- Çift yüze baskı
- Ethernet kartı ile network desteği
- Detaylı ön panel

Xerox 4512

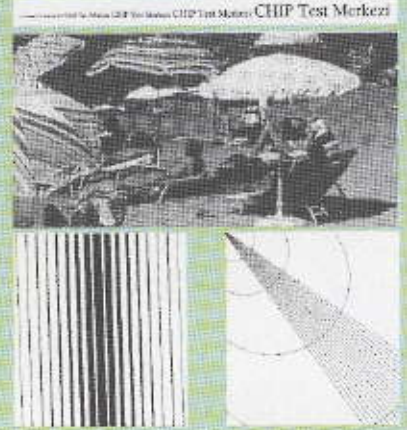
Panasonic KX-P6500

Model	Panasonic KX-P6500
Firma	Pancom
Telefon	0212 274 47 23
Faks	0212 274 71 90
Fiyat	389 \$ + KDV
Internet	http://www.panasonic.com

Panasonic'ın bu modeli lazer teknolojisini kullanan bir yazıcı. Dış görünüş olarak bir bilgisayar kasasının andırıyor. Kağıt koymak ve baskı çıkışları için iki ayrı bölme açılıyor. Yazıcı üzerinde yazıcının durumunu bildiren çeşitli ledler ve yazıcıyı sıfırlamak için bir tuş bulunuyor. Aynı tuş ile bir test baskısı da yapmak mümkün. Windows 3.x ve Windows 95 sürucuları yazıcı ile birlikte geliyor.

- Türkçe kitapçık
- İlk toner hedaya
- A5 ve B5 sadece GDI modunda

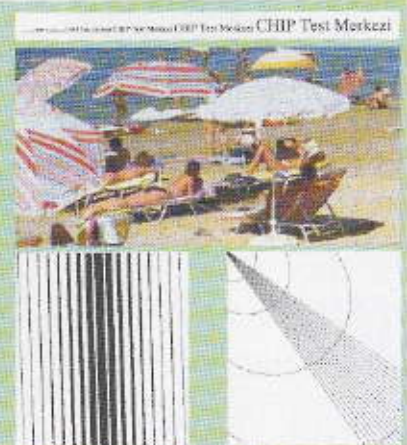
Epson Stylus Color 300

Model	Epson Stylus Color 300
Firma	Romar
Telefon	0212 252 08 09
Faks	0212 252 08 04
Fiyat	236 DM
Internet	http://www.epson.com

Epson'ın bu ucuz modeli eve yazıcı almayı düşünenler için ideal bir model. Hem renkli hem de siyah-beyaz baskı da sonuçlar amatör kullanıcı için doyurucu. Çok yavaş olmasına rağmen acelesi olmayanlar için iyi bir seçim. Türkçe kullanma kılavuzu paketten çıkan en sevindirici aksesuar. Bir adet toz örtüsü de pakete dahil edilmiş. 720 dpi çözünürlük ile özel bir kağıt kullanarak fotoğraf kalitesini yakalamak mümkün.

- Düşük fiyat
- Düşük hız
- Tek kartuş

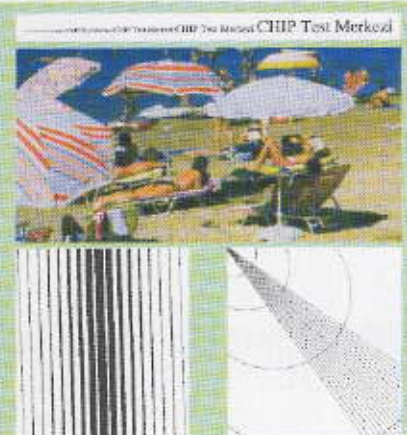
Epson Stylus 400

Model	Epson Stylus Color 400
Firma	Romar
Telefon	0212 252 08 09
Faks	0212 252 08 04
Fiyat	362 DM
Internet	http://www.epson.com

Ozellikle Windows için geliştirilmiş Epson'ın masa üstü renkli modelleri içinde bu modelin önemi oldukça fazla. Bir düşük modeline göre daha hızlı olan yazıcı ile beraber çeşitli uygulama amaçlı yazılımlar da geliyor. 720 dpi'lık yazıcılar kategorisinde iyi bir yere sahip olan bu yazıcı ile uygun kağıt ile fotoğraf kalitesinde çıktıları almak mümkün. Kağıt büyüklüğü olarak da büyük tasarımlar yapmak mümkün.

- Türkçe detaylı kılavuz
- CD ile gelen yazılımlar

Lexmark 5000

Model Lexmark 5000
Firma Pera
Telefon 0212 221 12 82
Faks 0 212 221 55 28
Fiyat 2155 ya da 2395 + KDV
Internet <http://www.lexmark.com>

Lexmark'ın bu modelinin kutusundan Türkçe olarak küçük bir hızlı kurma kitapçığı çıktı. Bir CD'nin de dahil edildiği kutu içinden maalesef detaylı bir kullanma kılavuzu çıkmadı. İnternet'teki sitelerinde de herhangi bir bilgi bulamadığımız yazıcı pek iyi sonuçlar da vermedi. 1200 dpi'lık kategoriye ait olan yazıcının baskı hızı ev kullanımı için yüksek denilebilecek kadar iyi.

- Sessiz
- Eksik dokümantasyon

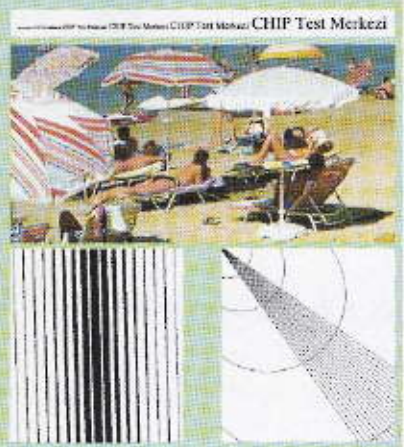
HP 1120C

Model HP Deskjet 1120C
Firma Hewlett Packard
Telefon 0212 224 59 25
Faks 0212 224 59 39
Fiyat 630 S + KDV
Internet <http://www.hp.com>

Tüm yazıcıların emülasyonunu yaptığı standartları belirleyen Hewlett-Packard'ın bu modeli oldukça kaliteli çıktılar verdi. Çok çeşitli kağıda ve kağıt boyutlarına baskı yapabilen bu yazıcı ev ve küçük ölçekli işletmeler için ideal. Yanında aksesuar olarak çeşitli baskı medyaları gelen yazıcının içinden çıkan bir set ile t-shirt'ler üzerine de kaliteli fotoğraflar yerleştirdik. Tabi önce özel bir kağıda oradan da utuy-le t-shirt üzerine geçirdik.

- Hızlı
- Çok yer kaplıyor

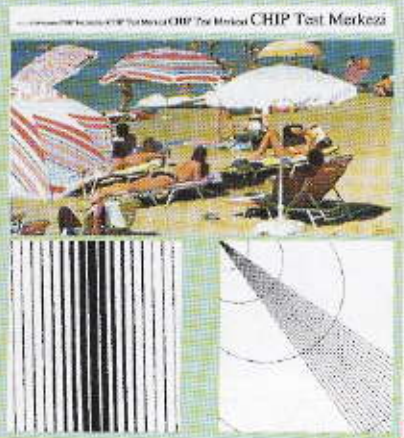
Xerox XJ4C

Model Xerox XJ4C
Firma Xerox
Telefon 0212 274 93 54
Faks 0212 211 51 15
Fiyat 235 S + KDV (Kampanya)
Internet <http://www.xerox.com>

Xerox'un bu modeli ile ilgili olarak İnternet sitelerinde bir şey bulamadık. Dört ayrı renk için dört ayrı kartuşa sahip olan yazıcının dağıtımını Türkiye'de Arena, Promakro, Empa ve Multimedya yapıyor. Testimize gelen yazıcının mürekkebi bitmiş olduğundan çıktıları dergimizde yayınlamıyoruz. Ancak hızı kataloğundan okuduğumuz kadarıyla diğerlerine göre oldukça düşük. Çok çeşitli kağıtlar üzerine baskı yapabiliyor.

- Dört ayrı renk kartuşu
- Siyah turbo kartuş ile çok hızlı

L A Z E R

Model	Epson EPL-5700	Lexmark Optra E	OkiPage 4w Plus
Baskı metodu	Lazer	Lazer	Led
Baskı hızı	8 ppm	6 ppm	4 ppm
Bellek	4 MB; maks: 36 MB	1 MB; maks: 5 MB	128 KB
Çözünürlük	600x600 dpi	600x600 dpi	600x600 dpi
Fontlar	45 adet (14'ü TT) font	26 adet font	
Kağıt boyu	A4, A5, B5	A4, A5, B5, A6, Letter, Executive, zarf	A4, A5, B5, A6, Letter, Legal, Executive, zarf
Kağıt besleme	150 kağıt	150 kağıt	100 kağıt
Kağıt çıkışı	100 kağıt	100 kağıt	30 kağıt
Boyutlar (mm)	397x463x251	348x246x219	310x191x152
Ağırlık (kg.)	7.5	5	3.8
Sürücüler	Win 3.x, Win NT4.0 Win 95, Win NT3.51	Win 3.x, Win NT4.0 Win 95, OS/2, Macintosh	Win 3.x, Win NT4.0 Win NT3.51, Win 95
Toner ömrü	6,000 sayfa	3,000 sayfa	1,200 sayfa
Drum ömrü	20,000 sayfa	20,000 sayfa	10,000 sayfa

I N K J E T

Model	Epson Stylus Color 300	Epson Stylus Color 400	Lexmark 5000
Baskı metodu	4 ayrı renk tek kartuşta	Renkli ve siyah kartuş ayrı	İki tip 4 renk baskı
Baskı hızı (renkli)			5 ppm
siyah-beyaz			
Çözünürlük			
renkli	maks. 720 dpi	maks. 720 dpi	1200x600 dpi
siyah-beyaz	720 dpi	720 dpi	1200 dpi
Fontlar	1 adet bitmap	1 adet bitmap	-
Kağıt çeşidi	Düz, asetat, zarf, etiket	Düz, asetat, zarf, etiket	Düz, asetat, zarf, etiket
Kağıt boyu	203.2mmx	203.2mmx	210mmx
Kağıt besleme	100 kağıt	100 kağıt	-
Kağıt çıkışı	-	-	-
Boyutlar (mm)	397x206x162	429x275x168	428x203x155
Ağırlık (kg.)	3.9 kg	5.2 kg	2.9 kg
Sürücüler	Windows 3.x, Windows 95	Windows 3.x, Windows 95	Windows 3.x, Windows 95, Windows NT

OkiPage 6ex	Panasonic KX-P6500	Xerox 4508	Xerox 4512
Led	Yarıiletken lazer	Lazer	Lazer
6 ppm	6 ppm	8 ppm	12 ppm
2 MB, maks: 35 MB	512 KB, maks: 4,5 MB	2 MB, maks: 34 MB	4 MB, maks: 50 MB
600x1200 dpi	GDI: 600x600 dpi EET ile 1200 dpi PCL: 300x300 dpi EET ile 600 dpi	600x600 dpi	600x600 dpi
45 adet font	GDI: 14 adet TrueType PCL: 14 dahili bitmap	45 adet font	45 adet font
A4, A5, B5, A6, Letter, Executive, zarf	A4, A5, B5, Letter, Legal, Executive, zarf, etiket	A4, B5, Letter, Legal, Folyo, Executive	A4, A5, Letter, Legal, Folyo, Executive
100 kağıt	100 kağıt, 10 zarf, 30 etiket	250 adet kağıt	2x250 kağıt
100 üst, 50 alt	50 kağıt		250 kağıt
320x360x175	132x378x287	361x367x184	330x475x330
7.7	6.5	8	15.5
Win 3.x, Win NT4.0 Win NT3.51, Win 95	Win 3.x, Win 95	Win 95, OS/2	Win 3.x, Win NT, Win 95, OS/2
2,000 sayfa	2,000 sayfa	5,000 sayfa	15,000 sayfa
20,000 sayfa	12,000 sayfa	20,000 sayfa	30,000 sayfa

HP Deskjet 1120C	Xerox JX4C
Renkli ve siyah kartuş ayrı	4 renk için ayrı ayrı kartuşlar
4,5 ppm	1,5 ppm
6,5 ppm	4 ppm
	6 ppm (turbo kartuş ile)
600x600	600x600 (yüksek çöz. Kağıt)
600x600	600x600
	3 adet çok dilli
Düz, zarf, kart	Düz, asetat, zarf, etiket
330 mmx483 mm	216 mmx356 mm maks
150 kağıt	125 kağıt
	50 kağıt
579x223x380	416x289x215
9.4 kg	5.1 kg
Windows 3.x, Windows 95, Windows NT	Windows 3.x, DOS, Windows 95

Tabloda Dikkat Etmeniz Gerekenler

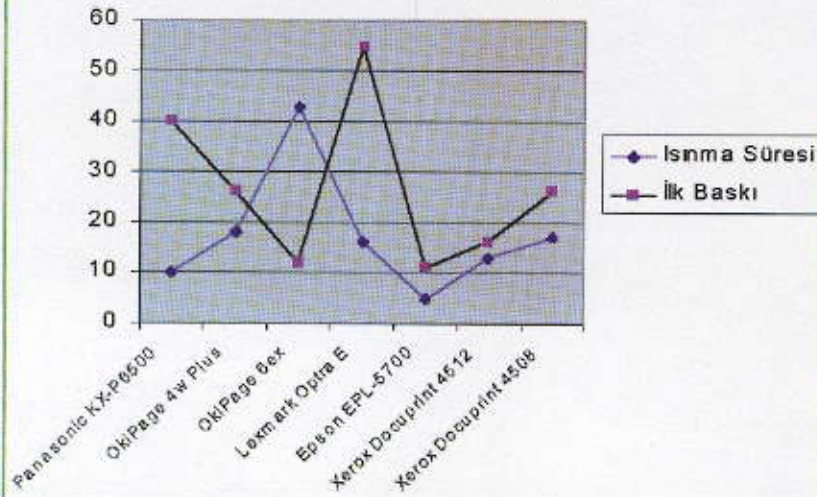
Her yazıcı için tabloda bulunan özellikleri incelediğimizde, yazıcı seçimi için elimizde bulunması gereken anahtar noktaları gözleyebiliyoruz. Bunlardan çoğu zaman en önemlisi, işletme masrafları göz önüne alındığında, sarf malzemesi olacaktır.

Bir yazıcının tek toner ya da kartuşla kaç baskı yapabileceği, onun kullanımı maliyetini doğrudan etkileyecektir. Daha pahalı parçaların, örneğin drum (bkz. sözlük bölümü), değişimi tonerden daha pahalıya gelecektir ve sık tekrarlanması gerekir.

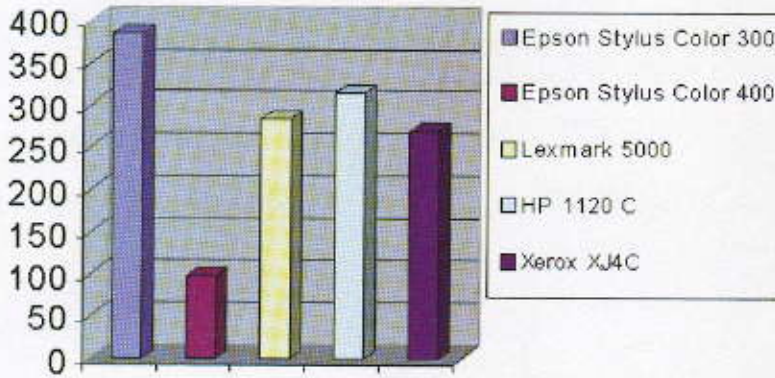
Bu bilgiler ışığında, renkli ya da renksiz yazıcılardan birini seçmeye karar verdiğinizde dikkat etmeniz gereken bir diğer nokta da yazıcının genişletilebilirliğidir.

İleride daha büyük ve zorlayıcı işler basmak istediğinizde daha fazla bellek ekleyebiliyor olmanız, baskı süresini azaltmak için TrueType font kullanabiliyor olmanız ve en önemlisi yazıcınızı, örneğin iş yerinizde sahip olduğunuz tüm bilgisayarlar ile uyumlu kullanabiliyor olmanız gerektiği de yukarıdaki bilgilere eklenecek noktalardır. ■

Laser Baskı Süresi (saniye)

Baskı Süresi (saniye)

Renkli Yazıcılar İçin Kalite Sıralaması

- 1- HP 1120 C
- 2- Lexmark 5000
- 3- EPSON Stylus Color 400*
- 4- EPSON Stylus Color 300
- 5- Xerox XJ4C

Laser Yazıcılar İçin Kalite Sıralaması

- 1- Lexmark Optra E
- 2- EPSON EPL-5700*
- 3- Xerox Docuprint 4512
- 4- Okipage 4W plus
- 5- Okipage 6 ex
- 6- Panasonic KX-6500
- 7- Xerox Docuprint 4508

* Baskı testi
sonucunda birinci
sırada yer alan yazıcılar

Grafikler Hakkında

Sayfada bulunan grafikler, yakın bir şekilde laser ve inkjet yazıcılar için baskı sürelerini görüntülüyor. Bu grafiğe yardımcı olması bakımından, önceki sayfalarda bulunan resim detaylarını incelemenizi tavsiye ederiz.

Testte kullanılan prosedüre göre, tüm yazıcılar için en yüksek kalite seçeneğini kullanıldı. Bu yüzden baskı süreleri arasında oldukça farklı sonuçlar elde etmiş olmamız sizleri yanıltmamalı. Burada verilen değerler sadece kıyaslama için, yani bu grafikte "baskı kalitesi daha iyidir" sonucunu çıkartamıyoruz. Baskı kalitesine göre sıralama için bu sütunda yer alan tabloya göz atmanız gerekecek.

Laser yazıcılar için kullanılan ve iki çizgiden oluşan grafik, yazıcıya ait ısınma süresi ve baskı süresini veriyor. Giriş bölümünde geçen mekanizma tüm yazıcılarda benzer olduğu için, baskı süresi olarak yazıcıya sayfanın gönderilmesinden, baskının başlamasına kadar geçen süre ölçüldü. Isınma süresi ise, yazıcının ardışık baskılardan ilkinin yaparken geçirdiği, baskı süresinden artı kalan zamanı gösteriyor. Verilen "ısınma süresi" içerisinde baskı başlamıyor, sadece yazıcı kendini uyku konumundan baskı konumuna geçiriyor, ya da laser için gerekli ısı elde ediliyor.

Elde ettiğimiz her türlü veri, ortalama değer olarak bir karar vermemize yardım etti, ve her iki alanda birer kalite birincisi saptadık. Bu yazıcıları da tablolarda birinci eleman olarak görebilirsiniz. Daha süratli çıkış isteyen okurlarımız için ise en hızlı laser ve renkli yazıcıyı renk kodları ile tabloda işaretlemiş bulunuyoruz.

Tablo oluşturulurken kullanılan prosedür, çeşitli gözlemler, ipuçları ve ölçümler, bunun yanında da 10 sene öncesine dayanan matbaa ve renk bilgisini göz önünde bulunduruldu. Tabii ki tabloyu oluşturmak için kullandığımız yöntem ve elde ettiğimiz değerler ile ilgili sorularınız olduğu durumda CHIP olarak daima sizlere açığız.

Bilgisayarınızın Yükünü Hafifletin

Bilgisayarınız veri çöplüğüne dönüşmesin. Uninstall programlarını kullanarak bilgisayarınızı sadece program ve dosya parçalarından temizlemiyor, aynı zamanda performansını da artırabiliyorsunuz. CHIP sizin için beş programı test etti.

Bilgisayarın efendisi olmak üç yıl öncesine kadar çok daha kolaydı. Sadece sürücü üzerinden bir dizini silerek, Autoexec.Bat veya Config.Sys üzerindeki birkaç girişi değiştirerek programları sabit disk üzerinden rahatlıkla kaldırabilirdiniz. DOS'un işletim sistemi olarak kullanıldığı zamanlarda özel Uninstall programlarına ihtiyaç duyulmazken, bu programların sayısı son yıllarda epeyce arttı. Artık programları sadece sabit disk üzerinden silerek kaldıramıyorsunuz. Programları sadece silerek kaldıramayacağınız uygulamalar olan DLL dosyalarını ve o programa ait Registry kayıtlarını silen özel yazılımlar geliştirildi.

Uninstall Programları Neden Gerekli?

Windows 95 altında çalışan 32-Bit programların kendi Uninstall prog-

ramları varken, neden özel Uninstall programlarına ihtiyaç duyuluyor, bir de Windows 95 Denetim Masası'nda Program Ekle/Kaldır komutu bulunmasına rağmen. Cevap çok kolay: Bu programların görevi kurma işlemi sırasında gerçekleşen olayları bir nevi Log (günlük) dosyası içerisinde tutmaktır. Bu sayede, program kaldırılırken kurarken yapılan işlemlerin tersi yapılır ve Windows sistemi zarar görmemiş olur. Aksi takdirde birçok program artığı sürücü üzerinde gereksiz yer kaplar.

İşte şimdi bir Uninstall programına ihtiyacımız oldu. Bu programları kullanarak aynı dosyaları araştırabilir, Registry'deki gereksiz kayıtları, geçici dosyaları ve veri artıklarını aratabilir ve düzeltmeler yaptırabilirsiniz.

Uygulama sorunsuz kurulduktan sonra işletim sırasında sistem hatası

Uninstaller Testi

Test Edilen Programlar Sayfa

Cleansweep Deluxe 3.0	137
Norton Uninstall Deluxe	138
Power Cleaner 3	138
Windelete 4.0	140
Uninstaller 4.5	144

Temel Bilgiler

Uninstaller Çalışma Prensipleri	138
Uninstaller'ların Kurulumu	140
Uninstall için Chipuçları	142

verirse, Windows 95 bünyesinde bulunan Program Ekle/Kaldır fonksiyonunu uygulamayı kaldıramaz. Bu durumda kurulum işlemlerini tamamıyla kontrol eden bazı Uninstall programları kullanarak uygulamaları sorunsuz bir şekilde kaldırabilirsiniz. Bu programları kullanmadaki en büyük amaç ise, sistem dosyalarına zarar ver-

Silimmesinde herhangi bir sorun olmayan dosyalar yeşil renk ile işaretlenmiş.

CleanSweep Deluxe versiyonunu kullanarak Internet oturumundan kalan artıkları silebilirsiniz. İsteğe bağlı olarak bir Download protokolü oluşturabilirsiniz.

meden uygulamaları en iyi şekilde kaldırmaktır.

CHIP tarafından teste tabi tutulan Uninstall programları sadece program kaldırma konusundaki başarıları ile değil, programları tek başına kontrol altında tutabilme kabiliyeti konusunda da incelendi. Burada incelenen tüm programların demo'larını Eylül Chip CD'sinde bulabilirsiniz.

CLEANSWEEP DELUXE 3.0 Kalitenin Zirvesi

2.0 versiyonundan beri Quarterdeck CleanSweep en fazla satan yazılımlar arasında kendine çok önemli bir yer edindi. Kendi alanında çok büyük bir atılım yaparak, Uninstall programları arasında tahtı kaptı. CleanSweep sadece Uninstall programı değil, komple bir sistem yazılımı olarak düşünülebilir, program kaldırma yanında sabit disk dosya hiyerarşisini kontrolü altında tutan bir yönetici.

Kısa ve kolay bir kurulumdan sonra bir kereye mahsus olmak üzere sistem veri tabanını oluşturuyor. Bu işlem Pentium 133 işlemcili bir bilgisayarda 1GB'lık sabit disk üzerinde sadece bir kaç dakika sürüyor.

CleanSweep, program kaldırmak

için iki ayrı seçenek sunuyor. Birincisi, sisteme kurulumunu tamamen denetimi altında tuttuğu programları kusursuz bir şekilde silmek. Kontrol edemediği durumlarda ise küçük hatalar oluşması ihtimali var. Mesela testimiz esnasında kurulumunu kontrol edemediği Corel Draw 8 (200 MB) dosyalarının yarısı kaldırılamayabiliyor. Ama bu konuda Norton Uninstalller daha başarılı sayılmaz.

CleanSweep'den tam performans elde edebilmek için kurulum kontrolünün aktif olması gerekli. Minimum kaynakla, hızlı bir şekilde metin belgeleri halinde kurulum protokolleri oluşturabilirsiniz. Bu şekilde kurulan uygulamaların sistem üzerinde yaptığı değişiklikleri çok rahat görebilirsiniz. CleanSweep sabit disk üzerinde farklı alanlara aynı anda ulaşabiliyor. Bu özellik Network ağına bağlı bilgisayarlarda çok büyük önem kazanıyor.

Sabit disk üzerindeki gereksiz dosyaları bulma ve silme işleminde CleanSweep kendini belli ediyor. Aynı DLL dosyaları, geçersiz Registry kayıtları ile yapılan işlemlerde kullanıcı için kullanışlı bir program olma özelliğini taşıyor. Program, bulduğu dosyaları üç ayrı kategoriye ayırıyor. Yeşil

BİM'98

5.AKDENİZ

BİLGİSAYAR

BÜRO MAKİNALARI

İLETİŞİM SİSTEMLERİ

FUARI

CAM PİRAMİT

Sabancı Kongre&Fuar Merkezi

ANTALYA

5-8 KASIM 1998

Ana Sponsor

VESTEL
ASTEOD

ORG. 7.A.O.

Tanıtım Araştırma Organizasyon

Tel:0.242.243 13 52 - 243 39 23

Fax:0.242 243 63 59

http://www.tao-ltd.com.tr

e-mail tao@tao-ltd.com

renk rahatlıkla sililebileceğiniz, silmeden önce önem derecesini belirlemeniz gereken dosyaları temsil ederken, kırmızı asla silinmemesi gereken dosyaları gösteriyor.

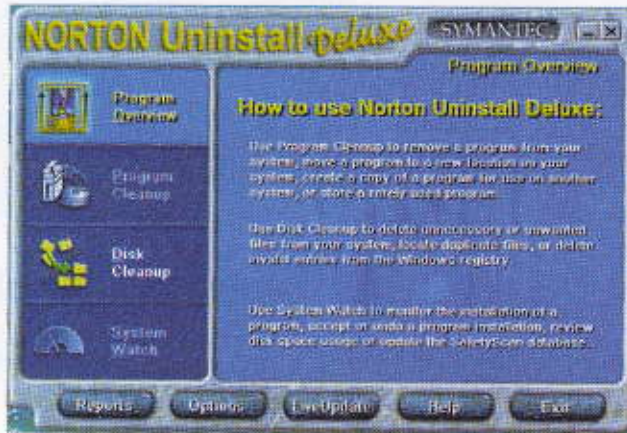
Cleansweep yaptığı tüm işlemlerin bir yedeğini alıyor, bu sayede görünürde silinen dosya ve kayıtları rahatlıkla geri alabilirsiniz. Arşivleme fonksiyonu da oldukça başarılı. Bu fonksiyon vasıtasıyla, ender olarak kullandığınız programları sıkıştırabiliyor ve ihtiyaç duyduğunuzda geri yükleyebiliyorsunuz. BDE Borland'a ait Database Engine'nin taşınması işlemi de sayısız Registry kayıtlarına gelene kadar sorunsuz bir şekilde gerçekleşiyor, sonradan uğraşmak zorunda kalmıyorsunuz. Cleansweep Deluxe, Internet sörfçüleri için de son derece pratik. Internet oturumunda Cookie'ler

sellik açısından Quarterdeck Cleansweep ile yarışabilecek kapasitede. Kurulumu ve konfigürasyonu son derece kolay olan bu programın kurulumu esnasında Windows bünyesindeki önemli sistem dosyalarını değiştiriyor. Sürücü üzerindeki program dağılımını analiz etmek için yaptığı ilk taramada hiç sorun çıkarmıyor.

Install.Exe veya Setup.Exe dosyalarından biri çalıştırıldığı zaman program da otomatik olarak çalışıyor. Değişiklikleri takip ediyor, yazılımı inceliyor ve kurulum tamamlandıktan sonra kısa bir sistem taraması yapıyor. Kurulum esnasındaki tarama aşamaları Cleansweep'de olduğu gibi sadece bir metin belgesi oluşturmaktan biraz daha uzun sürüyor, ama programın kaldırılması da bir o kadar kolaylaşıyor. Kurulumu kontrol edilmeden

Uninstaller Çalışma Prensibi

Güncel Uninstaller programları sisteminizde yüklü olan uygulamaları silerken iki ayrı strateji kullanırlar. Birinci strateji kurulum protokollerini oluşturmaktır. Bu sayede uygulama kurulumu sırasında sistemde meydana gelen değişikliklerin bir arşivi tutulur. Bu listede yüklenen tüm dosyaların ve Registry anahtarlarının girişi bulunur. Uygulama işleminde ilgili protokol çalıştırılır. Diğer bir prensip ise Önce/Sonra Analizi: Kurma işlemi başladıktan ve bittikten sonra Uninstaller tarafından tüm sistem taranır. Tüm sistemde kurulum yüzünden meydana gelen değişiklikleri araştırır ve bulduklarını kaydeder. Kaldırma sırasında bu kayıtları kontrol ederek sistemi eski haline getirir. Son zamanlarda çıkan bir Uninstaller programı her iki stratejinin kombinasyonunu kullanıyor.

Modern bir tasarıma sahip olan Norton Utilities Deluxe ile Norton Utilities 3.0 arabirimleri birbirinin aynı.

siliniyor. ActiveX kurulumları izleniyor ve istek üzerine Web'den yüklenen dosyalar için protokol tutulabiliyor. Daha sonra bunları tamamen silibiliyorsunuz.

Cleansweep sistem temizliği konusunda tavsiye edilebilecek çok başarılı bir yazılım. Quarterdeck şirketine www.quarterdeck.com.de adresinden ulaşabilirsiniz.

NORTON UNINSTALL DELUXE Ailenin Son Üyesi

Norton geliştiricileri yeni bir yazılımla Uninstall piyasasına katıldılar. Görüntü ve çalışma itibarıyla Norton Utilities 3.0'ı andıran bu yazılım işlev-

Corel Draw 8 programının kaldırılması için geçen süre ve kazılan alan Cleansweep değerleriyle hemen hemen aynı.

Windows uygulamalarının arşivlenmesi çok başarılı şekilde yapılıyor ve daha sonra bunları Başlat menüsünden doğrudan çalıştırabiliyorsunuz. Bir programı başka bir sürücü veya sisteme kopyalama işleminde epey başarılı. Mesela Microsoft Publisher 97'de taşınma esnasında bazı DLL dosyaları eksik olduğu için sorun çıkmasına rağmen, bir Borland veritabanı uygulaması olan BDE sorunsuz bir şekilde kopyalandı. Hazır bir kurulum protokolü varsa, bu ek fonksiyonlar-

da optimal sonuç mümkün oluyor

Norton Uninstall Deluxe yazılımını kullanarak, sürücü üzerinde bulunan aynı programları, DLL'eri ve dosyaları açığa çıkartabilirsiniz. Uninstall, ihtiyaç duyulan dosyaları otomatik olarak kaldırmayacaktır. Ancak burada silme seçeneklerine bir göz atmanızı tavsiye ederiz, aksi halde Bmp ve Zip dosyaları yanlışlıkla veri çöplüğünün sanılarak sabit diskten silinebilir. Symantec şirketine www.symantec.com.de adresinden ulaşabilirsiniz.

POWER CLEANER 3 Yavaş, ama Esashi

Power Cleaner uzun süredir piyasada olan bir program ve üçüncü sürümünün de iyi olduğu düşünülebilir. Kurulum ve kurulum sonrasında tüm sabit disklerde yapılan sistem taraması Pentium 200 MMX bilgisayarda bile yaklaşık yarım saat sürüyor. Daha yavaş bir Pentium'unuz ya da 486'nız varsa, bu ilk sistem kontrolü esnasın-

da başka bir işle meşgul olabilirsiniz veya bu işlemi gece yapabilirsiniz.

Data Becker'in bu programı fonksiyon kapsamı ve kullanım kolaylığı konusunda birçok ihtiyaca cevap verebiliyor. Ancak kurulum bekçisi rakip programlara göre çok daha fazla kaynak tüketiyor. Power Cleaner 3 kendisinden önce kurulmuş bir programı analiz ederken, CleanSweep ve Norton Deluxe'den çok daha temiz ve yeterli çalışıyor. Power Cleaner bu bağlamda Corel Draw 8'in kaldırılması sırasında 20 MB boş sabit disk alanına ihtiyaç duyar, ancak bunun için tüm sabit disk sürücülerini yaklaşık bir saat analiz eder. Aynı süre zarfında neredeyse komple bir Windows 95 sistemini yeniden kurabilirsiniz.

Bunun daha hızlı gerçekleşmesi ancak göz atamayacağınız veya yazdıramayacağınız protokol dosyaları sayesinde mümkün olabiliyor. Power Cleaner Cleansweep'in aksine ağ üzerindeki sabit disk erişimlerini dikkate almıyor; bu sayede oluşabilecek bir veri kaybı da engellenmiş oluyor.

Gereksiz dosyaların aranması işlemi o kadar yavaş sürüyor ki, sabit diski temizlemekten vazgeçebiliyorsunuz. Yazık, çünkü OCX ve Active X dosyalarının dikkate alınmaması veya Online oturumların geri yüklenmesi oldukça ilginç özellikler.

Genel olarak bakıldığında Power Cleaner oldukça esaslı bir program, ancak düşük çalışma temposu yüzünden birinci sınıf programlar arasına giremiyor. Power Cleaner hakkında www.databecker.com.de adresinden daha fazla bilgiye ulaşabilirsiniz.

WINDELETE 4.0

Gereğinden Fazla Esaslı

IMSI Uninstall programının yeni sürümü bir dizi faydalı özelliğe sahip. Ancak CHIP'in de tespit ettiği gibi, gerçekte durum tam anlamıyla böyle değil. Gerçi Windelete 4.0 başarılı kurulum protokolü ile dikkati çekiyor, ancak kullanımda, protokolsüz program kaldırılmasında ve ek fonksiyonlarda bazı eksiklikler mevcut. Progra-

mın kurulumu esnasında Windelete Agent'ı etkinleştirebiliyorsunuz. Her Windows açılışında, bu araç araç çubuğunda simge şeklinde beliriyor. Ancak isterseniz bunu kapatabiliyorsunuz. Undo seçeneği gibi önemli fonksiyonlar menülerin derinliklerinde gizlenmiş. Amatör kullanıcılar Quicktour'a (hızlı tur) rağmen, program kitaplığı olmadan başarılı olamazlar. Sistem temizliği için Windelete yaygın tüm dosya türlerini arama seçeneği sunuyor; çift dosyalar, yedek ve geçici dosyalar, DLL'ler, Registry kayıtları, boş dosyalar, geçersiz kısayollar, Internet Cache ve artık kullanılmayan dosyalar. Arama işlemi en fazla birkaç dakika sürüyor. Buradaki eksikliklerden biri de programın kullanıcıyı karar verme sırasında desteklememesi. Bu yüzden bulunan dosyaların silinip silinmeyeceğine kendiniz karar vermelisiniz.

Program kaldırma esnasında, sol pencere tarafında Windows'un Başlat menüsünden, masaüstünden veya Windelete tarafından protokollenmiş kurulumlardan silinecek uygulamayı seçiyorsunuz. Alternatif olarak Browser'la bir EXE dosyasını aratabilir ve üzerine çift tıklayarak bu dosyaya ait dizinleri pencerenin sağ tarafına yükleyebilirsiniz. Burada tüm dosyalar renkli simgelerle gösterilir. Yeşil ile işaretlenmiş dosyaları hiç düşünmeden silebilirsiniz. Sarıları silmeden önce iyice düşünmeniz de fayda var. Kırmızıları ise asla silmeyin.

Test sırasında kötü bir sürpriz ile karşılaştık. Corel Draw 8 program paketinden Photo Paint uygulamasını seçtiğimizde, Windelete diğer programların aksine tüm programı kaldırmayı önerdi. Hatta Windows dizinindeki sistem dosyaları da, diğer uygulamalar da bu DLL'leri kullanmasına rağmen, uyarı verilmeksizin silindi.

MS Excel'i Office 97 grubundan silmeye kalkışınca da aynı şeyler oluyor. Windelete, analizden sonra Word ve Outlook'u da silmeyi öneriyor (Resimde görüldüğü gibi). Rakip programların çoğu bu işlemi çok daha iyi

Uninstaller'ların Kurulumu

Bir Uninstall programı ancak doğru zamanda kullanılırsa işe yarayabilir. Bir Uninstaller ile hatalı ve sorunlu bir Windows 95 sistemini düzeltebilmeyi umanlar çoğunlukla gerçek anlamda başarılı olamayacaklar. Sistem ancak başlangıçtan itibaren bir Uninstaller'in kurulum protokolü ile izlenirse temizlenebilir.

Özellikle de yeni bir bilgisayar veya sabit disk aldıktan sonra bir Uninstaller'ın sağladığı avantajları sonuna kadar kullanabilirsiniz. Bunun için şunları yapmalısınız:

1. Yeni Windows 95 sistemini kurun.
2. İlk olarak Uninstaller programını kurun.
3. Daha sonra Office paketleri veya Shareware'ler gibi kullandığınız diğer programların kurulumlarını protokolleysin.

Bu şekilde her zaman sistemdeki değişikliklere göz atabilirsiniz. Ayrıca Uninstaller'ların dahili sistem veri tabanları için ihtiyaç duydukları sistem analizi birkaç dakika içerisinde gerçekleşebilir. Protokoller sayesinde uygulamalar ileride sabit diskte hiçbir artık kalmayacak şekilde silinebiliyor.

sonuçlandırıyor. Bu programlar sadece seçili uygulamayı ve diğer programlar tarafından kullanılmayan DLL'leri silmeyi öneriyor.

Her kaldırma işleminden sonra program Windelete'in UndoCache'sinde otomatik olarak ilgili uygulamanın bir Zip dosyasını oluşturuyor. Silme işleminden sonra, yeterli bilgi vermeyen bir rapor ekrana geliyor. İleride ender olarak kullanılan programları arşivleme imkanı mevcut -yine Zip formatında. Uygulamaya ait dizinler birden fazla partisyona dağıtılmışsa, Uninstaller yine aynı sayıda Zip dosyası yaratıyor. Programın tek-

Uninstall İçin CHIPuçları

1. Ağda Cleansweep Kurulum Protokolü

Cleansweep'in kurulum protokolü sistemdeki her değişikliği bir Log (günlük) dosyasında tutuyor. Eğer bilgisayar bir ağa bağlı ise ve başka bir kullanıcı kurulum esnasında sabit diske erişirse, bu erişim de protokole dahil edilir. Test sırasında Corel Draw 8'in kurulumu esnasında bir çok Mp3 dosyasını Network üzerinden kopyaladık. Cleansweep bunları da protokole eklediği için, Corel Draw 8'in kaldırılması sırasında program bu dosyaları da silecekti. Bilgisayarı Network'e bağlı olanlar kurulum işlemleri esnasında ya bilgisayarlarının ağ bağlantılarını iptal etmeliler ya da ileride uygulamayı silmeden önce basit bir metin editörü ile protokollerdeki veri dosyalarını ve harici erişimleri kontrol etmeliler.

2. Log Dosyalarını Taramak

Cleansweep veya Norton Uninstall'in kurulum protokolleri herhangi bir metin editörü ile incelenebilir, düzenlenebilir, yazdırılabilir veya başka bir isim altında kaydedilebilir. Bu şekilde problemler çıktığında, hangi programın sistemde hangi değişikliği yaptığını her zaman görmek mümkün olabilir.

Cleansweep'in avantajı, protokollerinin doğrudan metin dosyası olarak kaydedilmesidir. Buna karşın örneğin Windex'te de Log dosyalarını açmadan önce Wordpad gibi basit bir editör ile ilişkilendirmelisiniz. Ancak bu şekilde bu dosyaları açabilirsiniz.

3. Sürücü Kurulumları ve Kaldırılması

Yeni bir sürücünün kurulumunda, mesela bir grafik kartında, protokol fonksiyonu oldukça faydalıdır. Yeni

sürücü kendisinden önceki sürücülerden daha çok probleme neden olursa, bu sürücüyü tamamen kaldırabilir ve sistemi tekrar eski haline getirebilirsiniz.

4. Otomatik Temizlikte Dikkat

Çoğu Uninstaller'da otomatik temizleme fonksiyonu mevcuttur. Kullanıcı programın sabit diskte mümkün olduğunca çok boş yer açmasını ister. Programlar, standart olarak geçici dosyaları, güvenlik yedeklerini (*.BAK) ya da Scandisk'in taramadan sonra oluşturduğu dosyaları (*.CHK) tarayabiliyorlar. Bazıları Zip ve Bitmap dosyalarını da silmeyi önerebiliyorlar. Bu yüzden önce seçeneklerde tüm kayıtları tek tek gözden geçirin, aksi halde kötü sürprizlerle karşılaşabilirsiniz.

5. Güvenlik Fonksiyonlarını Kullanmak

Konforlu Uninstaller'lar her silme işleminden önce silinecek dosyaları bir Backup dizinine sıkıştırarak yedeklemeyi öneriyorlar. Bu fırsatı mutlaka kullanın Uninstaller yanlışlıkla sistem dosyalarını ve veri dosyalarını silerse, bunları daha sonra bu yedek sayesinde tekrar yükleyebilirsiniz. Bir uygulamanın kaldırılmasının üzerinden birçok gün geçmesine rağmen sistemde hala hata mesajları ortaya çıkmadıysa, yedek dizinini gönül rahatlığıyla silebilirsiniz. Bu güvenlik fonksiyonu özellikle ActiveX Control'lerinin, sistem DLL'lerinin ve yazı tiplerinin silinmesinde etkinleştirilmelidir.

6. Yazı Tiplerini Silerken Dikkat!

Windows 95'in ve NT'nin System dizininde kullanılmayan bazı yazı tipleri gereksiz yer işgal edebilirler. Uninstaller bu tip dosya atıklarının bulunmasında yardımcı olur. Çoğu yazı tip-

lerini hiçbir tehlike olmadan sistemden silebilirsiniz. Ancak Cleansweep bazı durumlarda bir uygulamanın çalışması sırasında ihtiyaç duyduğu bir yazı tipini silmeyi önerebiliyor. Cleansweep'in geri alma fonksiyonu ile yazı tipini geri yükleyebilirsiniz, tabii önceden silme işleminde Backup seçeneğini kullandıysanız.

7. Programlar Kurulum Protokolünü Kapatıyorlar

Uninstaller'ın sisteme yaptığı müdahaleler bazı üreticileri rahatsız ediyor. Mesela Corel Draw 8 veya Microsoft Internet Explorer 4.0'in kurulum programları dosyaların kopyalanmasından sonra sistemi yeniden başlatıyorlar ve sorgusuz sualsiz tüm etkin programları kapatıyorlar -yani protokolü de.

Ama kurulum programlarını kaldırabilirsiniz. Windows'u yeniden başlatmadan önce kurulum rutinleri bir pencere kanalıyla sizi bundan haberdar edecektir. Hemen "Tamam" düğmesine basmayın, zira önce kurulum protokolünü kapatın. Cleansweep'de bunun için sağ fare tuşuyla görev çubuğundaki kurulum monitörünün simgesine tıklayın ve Shutdown'u seçin.

Cleansweep, sistemi yeniden başlatmadan önce tüm değişiklikleri kontrol edecek ve gördüğü farkları bir protokol dosyasına kaydedecektir.

8. Registry'nin Güvenli Temizliği

Uninstall paketlerinin çoğu konforlu bir fonksiyon sunuyorlar: Windows Registry'sini eskimiş ve geçersiz kayıtlardan arındırmak. Aşırı büyük bir Registry birkaç fare tıklamasıyla incelenebilir. Ancak özellikle bu fonksiyonda mutlaka Uninstaller'ın Backup seçeneğini kullanmalısınız. Bu sayede acil bir durumda Registry'i tekrar eski haline getirebilirsiniz. ►

rar yüklenmesi işlemi ise hem Undo-Cache'den hem de arşivden sorunsuz olarak gerçekleştiriliyor.

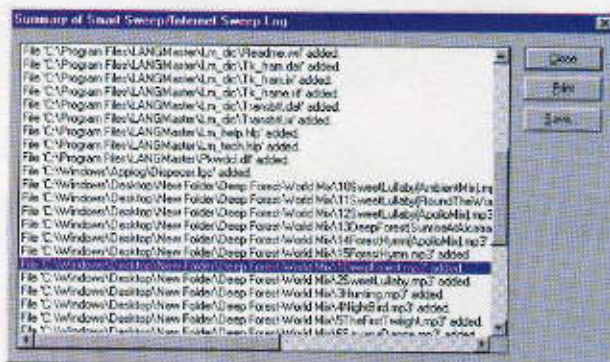
Kurulum Protokolü ile program silerken dikkat etmelisiniz. Windelete burada kendi tanımladığınız konfigürasyon dosyalarını ve dokümanları uyarı vermeden silme işlemine tabi tutuyor. Bir uygulama protokolendirken hiçbir şey ifade etmeyen isimler veriliyor: Windelete, protokolü tuttuktan sonra protokollere SETUP# ismini veriyor. Bu yüzden bu protokolleri tekrar bulmak istiyorsanız, hemen mantıklı isimler verin. Buna karşın Windelete 4'ün yüksek çalışma hızı dikkat çekici.

Program gerçi Transport ve uygulamaların taşınması fonksiyonlarını sunuyor, ancak örneğin Borland Database Engine BDE taşıırken başarısız oluyor. IMSI şirketine www.imsi-soft.com adresinden ulaşabilirsiniz.

UNISTALLER 4.5

Yetersiz Sistem Analizleri

Cybermedia şirketine ait Uninstaller 4.5 programının kurulması esnasında bile, kullanıcı programın çalıştığı önce/sonra analizi prensibini tanıyor. Kurulumun sonunda sistem analiz ediliyor ve bir Smartlinks veritabanı oluşturuluyor. Uninstaller'ın her açılışında bu veritabanı analiz ediliyor. Bu işlem gerçi sadece birkaç dakika sürüyor, ancak zamanla sabrınızın taşmasına neden olabiliyor. Programın ilk açılışında Options menüsü karşınıza çıkacaktır. Burada, her Windows açılışında etkinleştirilmesi ve

Renkli bir arabirime sahip olmasına rağmen halen hatalara sahip.

Sağ taraftaki pencereden seçtiğiniz dosyalar üzerinde istediğiniz tüm işlemleri yapabilirsiniz.

görev çubuğunda simge olarak belirlenmesi için kurulum bekçisini yükleyebilirsiniz. Kullanıcı sistem temizliğinde hızlı temizleme ve dosya temizleme seçeneklerinden birini tercih edebilir. Birincisinde bir sürücü; Gereksiz, Kullanılmayan, Multimedya ve Eski Dosyalar kategorilerine göre taranabilir. Buna karşın dosya temizleme Explorer'da gösterilen bir çok silme grubuna sahiptir. Burada Uninstaller'lar da yaygın olarak kullanılan dosya türlerinden yazı tiplerine ve ekran koruyucularına kadar değişik seçenekler mevcut. Bir dosya grubuna tıkladıktan sonra program sabit diski taramaya başlıyor. Yeşil, sarı ve kırmızı renklerinden her bir dosyayı silip silemeyeceğinizi anlayabiliyorsunuz.

Programların kaldırılması için silinecek uygulamayı Başlat menüsünden veya masaüstünden seçebilir ya da tüm sabit diskteki EXE dosyalarını aratabilirsiniz.

Bir uygulamayı eklediğinizde Uninstaller kısayollar ve Registry kayıtlarından o programa ait dosyaları ve dizinleri yükliyor. Bunlara Explorer'dan bakabilirsiniz. Ancak dikkat: Ek olarak bağlı veri dosyalarını seçerseniz, örneğin PaintShop Pro'daki tüm TIF dosyaları silme işlemine kurbanı gidebilirler.

Başlat menüsündeki bazı kayıtlarda Uninstalller ilgili programları bile bulamıyor. Programı kaldırma işleminde sürekli karşınıza çıkan silme işlemini onaylama sorusu canınızı fazlasıyla sıkabilir. Bu sorgulamayı iptal etmek de mümkün değil. Uninstalller her kaldırma işleminde otomatik olarak sıkıştırılmış bir yedek kopya oluşturuyor. Ancak bu yedeklerin isimlerini de bunları sonradan tanıyabilmek için değiştirmeniz gerekiyor. Bu işlemi yapmanın en kolay yolu, yedeklerin isimlerini değiştirmek için bir dosya ismi değiştirme programı kullanmaktır. Bu işlemi yapmanın en kolay yolu, yedeklerin isimlerini değiştirmek için bir dosya ismi değiştirme programı kullanmaktır.

Silinen bir uygulamayı tekrar geri yüklemek için Uninstaller'ın Başlat menüsünde bir düğme mevcut. Testi sırasında programların geri yüklenmesi sorunsuz bir şekilde gerçekleşti. Ancak Uninstall fonksiyonu kesinlikle tatmin edici değil. Corel Draw 8'in kaldırılması sırasında Uninstaller 80 MB'ın yandan fazlasını, üstelik kurulum protokolü mevcut olmasına rağmen, sabit diskte bıraktı. Corel dizininde zahmetli bir şekilde EXE dosyalarını arattıktan ve tek tek sildikten sonra bile geriye 30 MB kaldı.

Diğer işlemlerde Uninstaller artık puanlar kazanmasını bildi. Gerçi PaintShop Pro'yu iki defa kurdu, ancak son analizden sonra önemli farklar bulamadığını ve belki de programın zaten kurulu olduğunu bir mesajla belirtti. Borland Database Engine BDE'nin taşınmasında da tüm kısayol değişiklikleri hasarsız oldu.

Uninstaller, arşivleme ve Transport fonksiyonlarını sunuyor. Arşivleme esnasında ilk dizinde sadece sıkıştırılan uygulamaya bir kısayol kalıyor. Bu kısayola çift tıkladığınızda tüm uygulama geri yüklenecektir. Uninstaller Cleansweep ve Norton Uninstall gibi Internet üzerinden güncellenebiliyor.

Uninstaller hakkında daha fazla bilgiye www.cybermedia.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Kadir Tuztas

Yazıcı Satın Alırken

Bu sayfada 'Satin Alma Danışmanı' başlığı altında her ay bir bilgisayar ürünü satın alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bulabileceksiniz. Bu ayki konumuz yazıcılar.

Bir ofiste bulunan en vazgeçilmez elemanlardan birisi de yazıcılardır. Tüm basılı materyalin hızlı bir şekilde, ve çok kullanıcı tarafından oluşturulabilmesi için, hız ve esnek yapıda yazıcılar kullanmamız gerekir. Tabii bir de bu kadar fazla dökümanı daha az malzeme kullanarak basabilen bir tür yazıcı her türlü işletmenin işini daha da kolaylaştıracaktır.

Örneğin bir ajansta ya da film çıkışı veren servis büroda, kullanılacak yazıcının verebileceği çıkış boyutlarının da esnek olması gerekir. Bu gibi durumlarda A serisi (yani A0, A1, A4 gibi) boyutların yanı sıra, standart dışı boyutlar için genişliğinin ayarlanabilme özelliği bulunması gerekir.

Büro Ortamında Yazıcılar

Bu gibi bir ortamda birden fazla bilgisayar çeşidi de bulunabileceği için, yazıcıda bulunan bağlantı noktalarının da birden fazla türde bağlantıyı desteklemeleri gerekir. Eğer bilgisayar ağında kullanılan bir yazıcı yöneticisi de bulunmuyorsa, yazıcının kendi başına bu işlemi gerçekleştirebiliyor olması gerekir.

Eğer tek kullanıcı için bir yazıcı alımı gerçekleştirilecekse, sarf malzemesinin bütçeyi en az etkilediği, ve en "optimum" çıkış kalitesine sahip olan model tercih edilmelidir. Fiyat zincirinin en ucunda yer alan LASER yazıcılar, bir seferde daha pahalı alım gerektirirler, fakat her yenilemede, ki bu diğer tür yazıcılara göre çok sık tekrarlanmaz, giderek daha ucuza baskı yaptıklarını gözlemliyoruz. Diğer yazıcılarda kullanılan malzemeler, örneğin renkli inkjet

yazıcılar için kullanılanlar, kimyasal nedenlerden bir seferde az miktarda dağıtım elverişlidirler ve bu yüzden sık sık aynı mekanizma için boşuna ücret ödemek gerekebilir.

Laser Ekonomik mi?

Bunun yanında, bir LASER yazıcıdan tek bir kartuşla basabileceğiniz dökümanın kalitesi, her zaman aynı olmayacaktır. Toner tükenirse de, selenyumdan imal edilmiş olan toner transfer silindiri, bir müddet sonra aslında oldukça sert olan kağıt yüzeyi tarafından çizilecektir. Özellikle bu tip bir yazıcıda en sık rastlanan arızalardan birisi olan diskin çizilmesi, henüz bitmediği halde toneri çöpe atmanıza yol açabilir.

Inkjet renkli yazıcılar, yukarıda rastlanan hatalara açık değiller fakat bu tip yazıcıların da tercih edilebilmelerini zor kılan bazı "özellikleri" bulunuyor. Örneğin çok yoğun renk kullanımı sonrasında baskı yapılan yüzeyin belirli bir sürede kurumasının gerekmesi istenmeyen bir özellik olabilir.

Hangisi Süratli?

Yazıcılardan beklenen, her türlü karmaşık sayfayı, sadece metin içeren sayfalar kadar rahat basabilmektir. Bu da yazıcıda bulunan bellek miktarının artırılması ile mümkün olabilir. Yazıcımız ne kadar fazla bellek içeriyorsa, elindeki sayfayı işlemesi o kadar kolay olacaktır. Bu özellikle PostScript yazıcılarda en önemli özelliklerden biridir.

PostScript yazıcılar gerçek birer RAM canavarı olabilmekteler. Bu yüzden, eğer gerçekten gerekmiyor-

sa bir PostScript yazıcı satın almanız gerekir. Bu tip yazıcılarda çok uzun sürede basabildiğiniz bir dökümanı, daha basit ve ucuz bir yazıcıda daha kısa sürede basabilirsiniz, tabii ki kaliteden fedakarlık ederek. PostScript yazıcılar ayrıca Türkçe metin işlerken standart 35 fonta karşılık gelen yazı karakterlerinde Türkçe harfleri basmamak gibi bir "hata" da içerirler. Bu durumda elinizdeki yazıcıya dışarıdan fontların kalıcı şekilde yüklenebiliyor olması, hayatı daha da kolaylaştıracaktır. Çünkü bu sayede, standart fontları yazıcıdan atarak daha kolay baskı yapmanız, ve Türkçe karakterleri standart fontlarda (örneğin Times ya da Garamond) görebilmeniz mümkün olur.

Kağıt Besleme Seçenekleri

Çoğu yazıcıda bulunmayan bir özellik, fakat faydalı bir eklenti ise aynı baskı için bir çok kaynaktan kağıdı alabilmektir. Bu, yoğun ve çeşitli veri akışı olan kullanıcılar tarafından basılan dosyaların, kullanıcı tercihi göre birkaç kaynaktan kağıt seçebilmelerini sağlar. Ardarda bir antetli kağıt, bir zarf ve bir de fatura böylelikle aynı yazıcıdan çıkarılabilirken, departmanlar arası ekipman paylaşımı sayesinde harcamalar minimuma indirilmiş olur.

Bu noktalar ışığında yapacağınız alımlarla, hem bütçenize hem de zaman tasarrufunuza katkıda bulunabilmeyi diliyoruz.

Ürün listesinde yer almak istiyorsanız, lütfen (0212) 283 42 54 numaralı telefona ürünlerinizi fakslayınız.

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
HDD			
6.4 GB IBM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SAMSUNG	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
8.4 IDE QUANTUM	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
2.1 GB WESTERN DIGITAL	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
9000 MB SCSI SEAGATE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
2100 MB IDE ULTRA	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
4.3 GB QUANTUM BIGFOOT	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
2800 MB MAXTOR	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
9.1 GB SCSI WIDE SEAGATE	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
3.2 GB MATROX UDMA	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
ANAKART			
MAINBOARD ANIGO PII ATX	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
BIOSTAR PII 133 MHZ	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
INTEL VX 512K	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
INTEL TX 512K	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
PENTIUM II GIGABYTE 440 BX AGP	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
PII - TOMATO LX	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
PII - TEKRAM LX	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
ABIT BX 100 MHZ	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
SHUTTLE INTEL 440 BX PII 233-400	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
FLAGPOINT VIA 512K	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
ASUS 512KB TX 97E	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
MONITOR			
SAMSUNG 500 B 15"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SONY 200 EST 17"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
NEC 15", 17", 21"	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
LIKOM ANALOG 14"	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
ONSCREENDISPLAY 14"	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
VIEWSONIC 17"	PROKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 425 41 62
HYUNDAI DIGITAL 15"	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
MITAC 15"	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
ANALOG 14"	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
CTX 17"	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
DAEWOO DIGITAL 20", 21"	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
PHILIPS 21"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
TATUNG DIGITAL N1&LR 14"	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
VESTEL DIGITAL 15"	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
İŞLEMCI			
INTEL PENTIUM II 333	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
INTEL 200 MMX	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
INTEL PII 233	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
INTEL PENTIUM II 266	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
INTEL PENTIUM II 400	COMPUTER CENTER	ŞENOL DIKYURT	(0 216) 348 59 89
INTEL PENTIUM II 300	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
INTEL PII 350	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
INTEL PENTIUM MMX 233	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
INTEL 200 MMX	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
INTEL PENTIUM	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
INTEL PENTIUM 166 MMX	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
INTEL PII 450 MMX	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
RAM			
32 MB SDRAM	COMEL İLETİŞİM	NİLÜFER TACİR	(0 212) 227 34 35

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
RAM			
64 MB SDRAM	COMEL İLETİŞİM	NİLÜFER TACİR	(0 212) 227 34 35
128 MB DIMM RAM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
32 MB SDRAM	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
64 MB SDRAM	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
16 MB EDO RAM	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
32 MB 168 PIN SDIMM	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
16 MB EDO 72P	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
8 MB 72 PIN EDO	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
16 MB EDO RAM	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
32 MB SDRAM	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
128 MB 10ns SDRAM	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
EKRAN ve GRAFİK KARTLARI			
1 MB S3 TRIO 64 V+	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
S3 VIRGE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
8 MB DIAMOND AGP	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
2 MB S3 - 4 MB VGA S3 EKRAN KARTI	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
4 MB AGP 3D PROSIS VGA KART	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
S3D VIRGE DX HIGH PERF. 64 BIT 2D	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
TRIDENT 9750 HIGH PERF. 64 BIT 2D	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
8 MB ASUS V264 GT PRO PCI	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
4 MB MONSTER 3DFX	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
1 MB PCI OEM	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
1 MB CARDEX MIRAGE V2	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
ETHERNET KARTI			
ETHERNET KARTI CNET COMBO	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
10/100 PCI ETHERNET KARTI	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
LITE-ON 16 BIT UTP+BNC COMBO	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
LITE-ON 10/100 PCI, UTP, REALTEK 100TX	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
16 BIT ETHERNET	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
32 BIT ETHERNET	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
HUB			
8'LI HUB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
8 PORT SURECOM	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
24 PORT ACCTON SWITCH	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
16 PORT DIGITAL 100Mbit	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
8'LI HUB	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
16'LI HUB	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
KASALAR			
BIG TOWER KASA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ATX KASA	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
MINI TOWER KASA	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
ATX ASUS	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
MINI TOWER KASA KAPAKLI	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
ATX RENKLI KASA (KIRMIZI & LACIVERT)	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
KLAVYE / MOUSE / FAN			
MITSUMI KLAVYE Q TÜRKÇE WIN 95	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
LITE-ON TÜRKÇE Q/F KLAVYE	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
PS/2 MOUSE MITSUMI	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
ERGONOMİK AYRILABİLİR KLAVYE	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
MICROSOFT MOUSE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
105 TUŞLU F-Q TÜRKÇE KLAVYE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
Q WIN95 KLAVYE	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
KLAVYE / MOUSE / FAN			
F TÜRKÇE WIN95 KLAVYE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
ERGONOMİK KLAVYE	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
AGİLLER 3 TUŞLU MOUSE	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
JOYSTICK			
GENIUS F-22 JOYSTICK	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
SAITEK MX130 MEGATICK III PC JOYSTICK	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
QUICKSHOT SUPER WARRIOR	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
ROCKFIRA MAYA FIGHTER	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
QUICKSHOT PYTHON 5	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
FLOPPY			
1.44 DİSKET SÜRÜCÜ	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
1.44 MB FLOPPY DRIVE	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
1.44 MB NEC/MITSUMI	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
1.44 FLOPPY	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
3.5" 1.44 FDD	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
1.44 MB 3.5" (TECH MEDIA)	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
1.44 FLOPPY DRIVER	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
SPEAKER			
60 WATT PMPO	METRO ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 346 01 16
80 WATT PMPO	METRO ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 346 01 16
90 WATT PMPO	METRO ELEKTRONİK	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 346 01 16
120 WATT WOOFER (Bas-Tiz Ayarlı)	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
220 WATT WOOFER (Bas-Tiz Ayarlı)	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
AKSESUAR			
CREATIVE BLASTER GAMEPAD COBRA	GEN-PA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 10 78
CREATIVE HANDS-FREE MİKROFON	GEN-PA	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 288 10 78
COPY HOLDER	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
TAMİR SETİ 21 PARÇA	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
UPS			
POWERSONIC ART PRO 280, +25, 650	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MAINPOWER 1200 WA	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
COMPACT 550-600 VA	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
FENTON L1000-1400 VA	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
DATA-PROTECTOR 325VA-2000VA	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
CD-ROM			
32X SAMSUNG	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
32X CREATIVE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
24X OEM	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
24X DRIVER	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
24X HITACHI	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
2X2X6 RW/REC TRAXDATA	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
24X CYBERDRIVE	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
32X GOLDSTAR	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
32X MITSUMI	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
32X LITE-ON	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
32X TOSHIBA	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
SES KARTI			
SOUND BLASTER OEM 64 PNP	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ESS 3D RADYOLU SES KARTI	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
OPTI 3D SES KARTI	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
16-BIT 3D	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
CREATIVE SAUND BLASTER	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
KLAVYE / MOUSE / FAN			
16 BIT MULTIMEDIA CARD	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
64 BIT CREATIVE OEMI	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
CREATIVE S.BLAZER 16	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
AWV 64 GOLD BOX	ECE-COM BİLGİSAYAR	CANER ŞENKAYA	(0 216) 449 30 32
ELPINA 16 BIT SES KARTI	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
ASSOUND KIT SPEAKER+MICROPHONE	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
TV ve RADYO KARTLARI			
WIN VIEW 601 T.TEXT + U.K. PC TV CART	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TV KARTI + CAP + U.K.	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
WINVIEW TV KART+TXT	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 346 83 73
FM STEREO RADYO KARTI	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
SOUND FORCE FMR RADYO KARTI	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
SONY/PHILIPS VIDEO CONFRANCE KIT	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
COMBO TV 2MB VGA + U.KUMAN	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
PHILIPS PCA 21 VIDEO CARD + RC	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
TV+U.KUMANDA+HAREKETLİ KAYIT (FLY)	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
TEKRAM TV + UZ.KUM. + CAPTURE	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
MODEM			
33.600 DYNALINK PCMCİ	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
33.600 ROCKWELL INTERNAL	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
56K ZOLTRIX	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
33.600 BTC INT.	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
56K US ROBOTICS EXT.	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
33.600 APACHE INT.	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
33.600 PROLING EXT.	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
56K WISECOM INT.	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
SCANNER			
AGFA SNAPSCAN 310	ARTI BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 240 12 19
UMAX 1200 S ASTRA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ACERSCAN 310P SCANNER A4 FLAT	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ESCORT GALLERIA 600S	ESCORT MULTIMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
MUSTEK SCANMAGIC 4800 P	ESCORT MULTIMEDYA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
GENIUS COLORPAGE HR5	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
UMAX ASTRA 610	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
MICROTEK PHANTOM 330 CX	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
MUSTEK SCANEXPRESS 600 SP/600P	MASCOM	AHMET ÖKUMUŞ	(0 212) 213 13 66
YAZICILAR			
PANASONIC	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
HP DESKJET	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
OKI 3320	COMPUTER CENTER	ŞENOL DİKYURT	(0 216) 348 59 89
CANON BJC 4300	MEDYA BİLGİSAYAR	İBRAHİM ERDOĞAN	(0 216) 414 13 22
HP 690 C+	MARKOM BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 330 27 70
PANASONIC KX-PS-600	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
HP COLOR LASER JET5N	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
CANON BJC 250	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIM			
TEMEL SET	LOGO BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 345 22 56
SABİT KIYMETLER	LOGO BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 345 22 56
LOGO ALİNERİ	A-1 COMPUTER	NACİ KEKİLİK	(0 212) 212 25 45
ETA STOK	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIM			
ETA CARI	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
ETA DEMİRBAŞ	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
ETA BÜTÇE	ETA BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 231 58 72
LMS 2.9X'DEN GEÇİŞ	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PERSONEL YÖNETİMİ	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MUŞAVİR SET	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
VERİ TABANI			
MEGA-VERİTA	MEGA YAZILIM	CUMHUR ŞENOLSUN	(0 212) 258 82 55
SQL	YA-GE YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 275 86 04
OFFICE 97 PRO	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
PARADOX	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
ACCESS 2.0	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
İŞLETİM SİSTEMİ			
WINDOWS 98	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
WINDOWS NT SERVER 4.0 (5 kullanıcı)	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
MS NT WORKSTATION 4.0 OEM	ALBİM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 216) 349 89 70
WINDOWS FOR WORKS.	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
WINDOWS NT WORKSTATION 4.0 CD	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
MS-DOS 6.22 ENGLISH INT'L VERUPG MLP	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
OFFICE ÜRÜNLERİ			
OFFICE 97 PROFESSIONAL	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
OFFICE 97 STANDART	A&G BİLGİSAYAR	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 677 96 86
OFFICE 97 PROFESSIONAL TÜRKÇE UPG.	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
MIKRO HESAPÇI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MS WORKS 4.0	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
DİĞER YAZILIMLAR			
KUTÜPHANE 21	ALGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 82 96
OKUL YENİTEM SİSTEMİ	ALGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 82 96
DEMİRBAŞ SİSTEMİ	ALGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 82 96
ALGO OKUL NET V.1.00	ALGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 82 96
ALGO TEST SORU BANKASI	ALGO YAZILIM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 212 82 96
NOVELL İŞLETİM SİSTEMLERİ			
NOVELL 4.11 5 kullanıcı	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
NOVELL 4.11 10 kullanıcı	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
NOVELL 4.11 25 kullanıcı	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
NOVELL 4.11 50 kullanıcı	BOĞAZIÇI BİLGİSAYAR	ZÜLAL KARASULU	(0 212) 288 92 92
NOVELL INTRANetware 50 kullanıcı	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
NOVELL INTRANetware 100 kullanıcı	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MASAÜSTÜ YAYINCILIK PROGRAMLARI			
ADOBE PAGEMAKER 6.5	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
ADOBE PHOTOSHOP 5.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
ADOBE ILLUSTRATOR 7.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
ADOBE PAGEMILL-SITEMILL 2.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
ADOBE FRAMEMAKER 5.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
ADOBE AROBAT 3.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
MAKROMEDIA FREEHAND 8.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
QUARKXPRESS 4.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALI	(0 212) 212 98 02
TÜKETİM MALZEMELERİ			
FAX RULOLARI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
PRINTER KABLOLARI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
ORJİNAL LASER TONER KARTUŞLARI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
3.5" DISKET (Verbatim, 3M, Sony)	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Fax-modeminizin Özelliklerini Bilmiyorsanız

Elimde bulunan fax-modem kartına ait hiçbir bilğim yok. Kartın modeli, hızı ve benzeri özellikleri ile ilgili bilgileri en kolay şekilde nasıl elde edebilirim?

CHIP Bu işlemi gerçekleştirmek için Windows 95 ile birlikte gelen HyperTerminal yazılımını ya da fax-modem kartınız ile birlikte gelen yazılımı kullanmanız gerekiyor. Aşağıdaki adımları izleyerek HyperTerminal ile modeminize ait tüm bilgileri edinebilirsiniz:

- 1- HyperTerminal'i başlatıp yeni bir "Doğrudan COM Bağlantısı" oluşturun.
- 2- ATZ yazıp enter tuşuna basın. Bu komuta karşılık OK yanıtını almanız gerekiyor.
- 3- Eğer yanıt OK ise, modem AT10, AT11 ve AT12 komutlarını sırayla girerek, gelen yanıtlara göre marka ve hız saptama işlemini gerçekleştirebilirsiniz.
- 4- Eğer bu işleme karşılık aldığınız yanıt OK değilse, bu yöntem yerine Başlat-Ayarlar-Denetim Masası-Modem menü seçeneğini kullanmanız ve ardından modeminizi listeden seçerek, "ayrıntılı bilgi" istemeniz gerekiyor.

Oyunlarda Kilitlenmeyi Engellemek İçin

Benim bilgisayarında aşağıdaki donanımlar bulunuyor: 166 MMX, 16 MB RAM, 1.7 Gb sabit disk, 24x CD ROM sürücü. Bazen oyun oynarken (genellikle CD' den) bilgisayarım olduğu gibi kilitleniyor. Ctrl+Alt+Del tuşlarını deniyorum, Alt+F4 tuşluyorum, Esc yapıyorum, nafile. Ne yapmam gerekir (NOT:Ekran değişmiyor)?

CHIP Kilitlenmelerin temel nedeni, özellikle oyunlar söz konusu olduğunda, bellek ve DirectX ikilisi oluyor. Bunlardan herhangi birisi ile ilgili problem çıkıyor olması, sizi doğrudan içinden çıkılmaz bir duruma sokabilir. Fakat bu durumda CHIP yardımınıza aşağıdaki çözümle geliyor:

- 1- Ekran ayarlarını kullanarak monitör çözünürlüğünü 640x480 16 renk yapın.
- 2- Ekran kartınıza ait tüm sürücülerini kaldırın. Bunun için Denetim Masası'nda bulunan Ekran özelliklerini kullanabilirsiniz.
- 3- Aynı bölümden, sürücü ayarları başlığı altında, Standart VGA seçeneğini işaretleyin ve sistemi yeniden başlatın.
- 4- Sisteminiz yeniden başlayacak ve yeni donanım bul-

duğumu söyleyecektir. Bu durumda, donanım üreticisinin sağladığı disketi vermek yerine, Windows 95 (ya da 98) CD'sinde bulunan standart (ve güvenli) sürücülerini gösterin.

5- Sisteminiz tekrar başladığında, belki kartınıza ait tüm özellikleri kullanamıyor olacaksınız, fakat DirectX daha uyumlu çalışacaktır.

Bu düzenleme de talihsiz oyunun kilitlenmesini engelleyemiyorsa, sisteminizde bulunan 16 MB belleği (ki bu ara bellek fiyatları oldukça düştü) artırmanız gerekiyor.

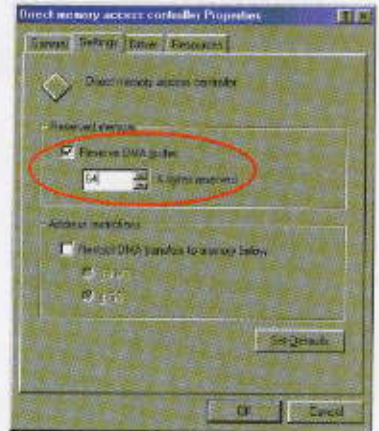
Kalıntı Sesler ve Sabit Disk İlişkisi

Bazen bilgisayarda oyun oynarken, bilgisayar açıldığında sesler geliyor. Bunun nedeni nedir?

CHIP Ses kartınız, ses çıkarmak için Doğrudan Bellek Erişimi (DMA) kanallarını kullanır. Sabit diskiniz de hızlı veri transferi için aynı kanalları kullanır. Windows 95 açılış sırasında çok sayıda dosya işlediği için, ve açılış sesi de DMA'ya yüklendiği için, ses kartınız (sisteme göre DMA önceliği az olan cihaz) DMA istemini tamamlayamaz. Bu yüzden çıkan ses kesilir ve daha sonra yeni bir istem geldiğinde, kal-

dığı yerden ya da baştan tekrarlar. Bunu engellemek için aşağıdaki yolu takip etmeniz gerekiyor:

- 1- Ayarlar-Denetim Masası-Sistem simgesinde Aygıt Yöneticisi'ni seçin ve buradaki listede Doğrudan Bellek Erişimi Denetçisi'ni bulun.
- 2- Ayarlar sayfasında bulunan ve standart olarak 0 Kbyte olan değeri 16 K ya da katları halinde, en fazla 64 K olacak şekilde artırın.
- 3- Sistemi yeniden başlatın.

Şekildeki ayarlar DMA ile ilgili sorunu ortadan kaldıracaktır.

Bu şekilde DMA transferi için ayrılan tampon bölgeyi genişletmiş oluyoruz. Bu sayede ses kartınız normal olarak işleyecektir.

Sabit Diskte Geçici Sorunlar

Bir ay önce iki diski format attım ve tekrar sistem kurdum. Ama sistemde her iki diskin ya-

nında bir ünlem işareti var ve bu aletlerin olmadığını varsayıyor. Bunun nedeni ne ve nasıl düzeltirim (2.1'lik disk ikiye bölünmüş halde ve bu problem daha önce de vardı)?

CHIP Buradan sabit disklerde değil, sabit disk kontrol biriminde problem olduğunu, daha doğrusu sürücülerinin yüklenmemiş olduğunu anlıyoruz. Ana kartınız ile birlikte verilmiş olması gereken sabit disk kontrol ünitesine ait sürücüler yükleyerek bu sorunu çözebilirsiniz. Eğer bu tip sürücülere sahip değilseniz, ilk yapmanız gereken şey ana kartı satın aldığımız yerden sürücüler talep etmek olacaktır. Eğer gerekli sürücüler bulamazsanız, sisteminizde bir sorun olmadan çalışmaya devam edebilirsiniz, fakat disk erişimi normalden daha yavaş olacaktır.

Taşırken Bozulan Sabit Diskler

Bir satıcıdan almış olduğum sabit disk bozuk sektör içeriyor. Bu dördüncü gönderişim, değiştiriyorlar fakat kargo ile yollarken disk kargoda perişan oluyor. Sabit diskimi bozuk sektörden kurtarmamın yolu yok mu?

CHIP Sabit diski fiziksel hasardan kurtaramazsınız, fakat fiziksel hasar olan bölgelere uğramamasını sağlayarak bir müddet daha çalışmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için tek sahip olmanız gereken Windows ile verilen ScanDisk ya da üçüncü parti benzer bir yazılım. Bu tip yazılımları kullanarak, onarılamayan

bölgeleri bir dosyaymış gibi gösterebilir, böylece üzerlerine yazılmasını engelleyebilirsiniz. Örneğin ScanDisk ile ortaya çıkan "FILExxx.CHK" dosyalarını, ATTRIB komutunu kullanarak ya da Windows Gezgini ile seçerek görünmez ve kilitli hale getirmeniz, bu bölgelere erişimi engelleyecek ve bozuk diskiniz problemsiz(miş gibi) çalışacaktır.

TV Kartında Kayıt Özelliği Yoksa

TV kartımda Capture özelliği yok, bunu dışarıdan bir ek ile giderebilir miyim? Nasıl?

CHIP Çoğu TV kartı, "Overlay" adı verilen bir yöntem ile mevcut ekran belleği üzerinde bulunan özel renkte bir bölgeye görüntü aktarılır. Bu tip kartlar, sistemde bulunan AVICAP.DLL dosyasını kullanarak görüntü yakalayabilirler. Elinizdeki kart, yakalama yapamadığına göre DLL dosyası ile uyumlu çalışabilir halde değil. Bu durumda yapmanız gereken, 5446 işlemcisi kullanan herhangi bir görüntü yakalama kartını "Feature Connector" adı verilen bağlantı noktasından TV kartınıza bağlamak ve görüntüyü bu şekilde kaydetmek. 5446 sadece daha önce bu şekilde test edildiği için tavsiye edildi, fakat aynı şekilde bağlanabilen diğer kart tipleri de işinize yarayacaktır.

Kendime Ait Bir "Başlat" Menüsü

Windows 95 "Başlat" menüsü gibi bir menü

oluşturmak istiyorum, bunu nasıl yapabilirim?

CHIP Windows 95'de bunu en azından aynı şekilde gerçekleştirmeniz mümkün değil. Bunun yerine, TrayIcon gibi daha önce CD'lerimizde yer almış olan shareware yazılımları kullanmanız gerekiyor. Eğer istediğiniz fonksiyon "Başlat" menüsüne yakınsa, bu menüde sağ tuşla tıklayıp Aç'ı işaretledikten sonra, simgelerinizi buraya yerleştirmeniz mümkün.

Büyük Sabit Diske Windows Kurmak

Hdd'mi bilgisayara 3.2'lik olarak tanıttığımda Windows'u kuramıyorum. Disk Manager ile bölmem gerekiyor. Tam olarak tanıttığımda Windows'u kuramam mıyım?

CHIP Sabit diskinizi, FAT32 olarak biçimlemeniz (formatlamanız) gerekiyor. Bu sayede büyük sabit diskinizin tümüne bir seferde erişebilirsiniz. Bunun için ise elinizde Windows 98 OSR2 (servis sürümü) ya da daha sonrası bulunması gerekiyor. Bunun yanında, büyük sabit diskler için sisteminizin BIOS'unda destek olması gerekiyor. Bu desteğin varlığını, sabit diskinizin yanında, BIOS Setup'da bulunan "LBA" simgesi ile anlayabilirsiniz. Eğer LBA seçeneği mevcut ise, sabit diski sadece FAT32 yaparak probleminizi çözülmüş oluyor. LBA desteği mevcut olmayan bir anakartınız varsa, büyük sabit diskleri bölmeklemeden kullanmak için ana kartınızı değiştirmeniz gerekiyor.

Çeşitli Arabirim Değişiklikleri İçin

Bazı Windows 95'lerde ekranın herhangi bir yerine tıklasak "Başlat" menüsü açılıyor. "Askıya Al" seçeneği bulunuyor, bu nasıl oluyor (Popup Menü)?

CHIP Bu tip menüler, örneğin Diamond Stealth II ile birlikte gelen yazılımda olduğu gibi ekran kartı üreticisi tarafından sağlanır ya da shareware bir yazılım tarafından üretilirler. Bu yüzden isteğinizi Windows'da gerçekleştirmek, sadece standart gereçleri kullanarak mümkün değil. Fakat böyle bir gereç arıyorsanız, Internet üzerinde bakmanız gereken en doğru yer www.win98.com (eski adıyla win95.com) olacaktır. Burada her türlü arabirim değişimine uygun programları ücretsiz olarak bulabilirsiniz.

Windows Terimleri Hakkında

Sanal Aygıt Sürücüsü ve Yüklenebilir Dosya Sistemi ne demektir?

CHIP Bu iki terim, benzer şeyler olduğu halde ayrı ayrı yanıt vermemiz gerekiyor. İlk olarak, bir sürücü, herhangi bir araç ile sistem arasında köprü kuran yazılım parçasıdır. "Sanal Aygıt Sürücüsü" terimi (VXD) ise, genelde bir cihazdan gelen kesme istemlerine yanıt veren ve cihazı yönlendiren sürücülere verilen isimdir. Bunlara bir örnek, yazıcı bağlantı noktasında kullanılan VXD'dir. Veri aktarımının sürekli gözetip aktif kalabilmek için çoğu VXD "naked" yapıda yazılır ve oldukça kısadrlar. ▶

Normal bir sürücüde olduğu gibi genel amaçlı değil, özel amaçlı olarak yazılırlar ve genelde zaman-kritik işlerde kullanılmak üzere tasarlanmışlardır. Dosya sistemi, verilerin bir depolama biriminde nasıl saklandığını tarif eden ve bunların okuma-yazma prosedürlerini belirleyen birime verilen isimdir. Yüklenebilir dosya sistemi, örneğin CDFS (CD File System), sonradan BIOS çağrıları kullanılarak ya da kullanılmadan bir cihazdan veri aktarmada kullanılan sisteme verilen isimdir. Bu tip bir sistem, örneğin NFS, yani Network File System, normal dosyalama sistemi ile aynı anda çalışır ve aynı sistem üzerinde bulunmayan yabancı dosyalara erişim için de kullanılabilir.

SCSI mi, IDE mi?

SCSI sabit disk ile normal (IDE) arasında ne fark vardır?

CHIP SCSI, sadece sabit diskler için tasarlanmamıştır. Bu arabirim aynı anda 15 cihazın tek bir SCSI kontrol birimine bağlanmasına, ve aynı sisteme aynı anda 8 kontrol birimi bağlanmasına izin verir. Kısaca, SCSI kullanarak abartılı bir sistemde aynı anda $8 \times 15 = 120$ adet(!) sabit disk, tarayıcı, kamera ve benzeri ekipman kullanabilirsiniz, tabii yeterli elektriği karşılayabilirsiniz. IDE ise, sadece sabit disk tipi cihazlara yöneliktir ve sadece aynı anda 4 (bazen 8) adet cihaz bu hatta kullanılabilir. IDE, yapısı gereği bir avantaja sahiptir; fiyat. Normalde tüm IDE

cihazlar SCSI versiyonlarından biraz daha düşük fiyatlardır, çünkü karmaşıklığı SCSI üretim maliyetini artırmaktadır.

Hız Sınırını Zorlamak

56K bir modem ile en fazla kaç Baud'a kadar çıkabilirim?

CHIP Kullandığınız santralin tipine göre oluşacak veri kaybına bağlı olarak, 28 KB ile 56 KB arasında bir noktada bağlantı sağlamanız mümkün. Eğer dahili santral kullanarak analog bir telefon santralına çıkıyorsanız, hızınız bunların çok daha altında (maalesef 14400!) olacaktır. Eğer santraliniz sayısal, hattınız parazitsiz ve direkt hat ise, bunun yanında modeminiz ve ISS'niz KB56 destekliyorsa (Cslip sıkıştırması), hızınız özellikle gece geç saatlerde "rahatlıkla" 56KB olacaktır.

İşlemciye Fazla Vitamin

Board'da Pentium 200 MMX'i söküp yerine 166 MMX takarsam aynı hızda kullanabilir miyim?

CHIP MMX teknolojisi her ne kadar voltaj ve hızla ilişkiliyse de, 166 MMX'i 200 MMX, ve 200MMX'i 225MMX olarak kullanmak mümkün. Tek yapmanız gereken, ana kart üzerinde bulunan Jumper'ları kullanarak dış saat frekansını 66 MHz'den daha yükseğe çıkartmak. Fakat bunu yaparken unutmamamız gereken şey işlemcinin normalden fazla ısınarak zarar görebilme ihtimalinin

olması. Bu şekilde "overclock" yapılan bir sistem, Intel tarafından desteklenmeyen bir standartta çalışmakta olacaktır, fakat tek CPU ve anakart üreticisi Intel olmadığı için, bunu diğer işlemcilerde (özellikle K6) daha rahat yapabilirsiniz.

ISDN Hakkında

ISDN nasıl çalışır, nasıl bir hat ister?

CHIP Internet Subscriber Digital Network (ISDN) aslında sayısal bir hat. Aynı anda D ve B hatlarından oluşan ISDN, iki yönlü veri aktarım hızı oldukça iyi bir sistem. Bu iki hattın biri sadece kontrol için geri dönüş yaparken, diğeri iki taraflı veri aktarımında kullanılıyor. 64 KB ya da bunun hatları halinde bağlayabileceğiniz halde, şu anki yetersizliklerden ötürü santrallerde 64 KB'e düşme problemi yaşıyor. Altyapı olmadan ISDN için biraz erken olduğunu, ve hatta mevcut tüm yükü yakında görüntülü telefonların çekeceğini düşünürsek, buna alternatif olarak "Windows 98 ve birden fazla modem" kullanımının daha pratik ve ucuz olduğunu söyleyebiliriz.

Bozuk CD'lere Tedavi Yöntemleri

Yaklaşık bir yıl önce bir oyun CD'si almıştım. Oyunu ilk açtığımda hiçbir sorun yoktu. Fakat sürücüden daha önce hiç duymadığım karışık sesler geliyordu. Birkaç gün sonra CD'yi koyduğumda, oyun sırasında takılmaya başladı. Daha sonra da bir

uyarı verdi. Uyarı şöyle idi: "Lütfen CD ROM'u sürücüye yerleştirin. Eğer CD ROM sürücüsünde ise silinmesi gerekiyor olabilir".

CHIP Bu sorun iki noktadan kaynaklanıyor olmalı. İlki, CD üzerinde okumayı engelleyen, ve CD okuma eksenine paralel bulunan çizikler. İkincisi ise, okuma kafası üzerinde bulunan LASER Diod lensi. Bu lens üzerinde sigara, toz ya da benzer nedenlerden ötürü oluşan birikimler okumada problem yaratabiliyor. Bu yüzden CD sürücüyü havası temiz, ve ani nem değişikliği bulunmayan, yani klimalardan uzak bir odada tutmanız daha uzun süre çalışmasını sağlayacaktır. Sorununuz geçici olarak çözebileceğini düşündüğümüz birkaç adım aşağıda yer alıyor:

- 1- CD'yi temiz ve kirecsiz bir suyla yıkayın. Kullandığınız su oda ısısından daha sıcak olmamalı.
- 2- CD'yi, piyasada bulabileceğiniz CD çiziklerini gideren bir kit ile temizleyin.
- 3- Eğer bunlar işe yaramıyorsa, CD sürücüyü açıp içerisinde bulunan lensi, parmağınız ile dokunmadan, ıslatılmış bir parça pamuk ile dairesel hareketlerle silin. Bu işlem sırasında lensi aşağıya çok fazla bastırmamanız gerekiyor.

Bu arada, CD'den gelen sesler, okuma gerçekleşmediği için sürekli veriyi yeniden okumaya çalışan kafayı taşıyan mekanizmadan ve CD hızını azaltıp bu işleme katkıda bulunan CD motorundan gelmektedir.

Ekranı Garip Titreşimler

Bilgisayarımı resetlediğimde RAM'in sayıldığı anda ekranım feci şekilde titriyor. Düğmesinden açtığımda ya da diğer zamanlarda hiçbir titreşim yok.

CHIP Bilgisayarınızı bu şekilde resetlemek, normal açılış işleminde bulunan bazı adımları atlayacaktır. Bu yüzden sisteminizde bulunan ekran kartı doğru bir şekilde "reset" işaretini almıyor olabilir. Sisteminizi üzerinde bulunan tuştan resetliyorsanız, reset tuşunu 4 ya da 5 saniye kadar basılı tuttuğunuzdan emin olun. Bunun bir faydası olmazsa, aşağıdaki adımları takip edin:

- 1- Sistemi (normal şekilde) güç düğmesi ile açın ve BIOS Setup'a girin (Genelde DEL tuşu ile).
- 2- Burada, bazı sinyaller için zaman ayarlaması bulunan bir ekran göreceksiniz. Bu ekranda, PCI Latency Timer ya da benzeri seçeneğe ait grubun başında bulunan seçimi "AUTO" şekline getirin.
- 3- Eğer yukarıdaki seçeneği bulamıyorsanız, PnP/PCI Setup kısmında bulunan "PCI 2.1" uyumluluğu seçeneğini "Disabled" şekline getirin.
- 4- Ayarları kaydedip Setup'tan çıkın. Sistem normal şekilde açılmıyorsa, okumaya devam edin.
- 5- Kartınız muhtemelen otomatik olarak monitörünüzü tanıma özelliği içeriyor. Eğer monitörünüz PnP değilse, her resetleme için ekranı kısa bir süre açıp kapatmanız gerekecek.

Registry'nin Kimlik Bilgileri

Registry'deki Hkey-Classes-Root, Hkey-Current-User, Hkey-Local-Machine, Hkey-Users, Hkey-Current-Config ve Hkey-Dyn-Data'nın ayrı ayrı görevleri neler? Yani hangisi hangi görevleri üstleniyor?

CHIP Bu anahtarlar, aslında işleve sahip değil. Yani bunların altına ayrı bir grup açmak da mümkün. Fakat bu gruplar Windows tarafından yönetilip gözlemlendikleri için, isimlerine uygun şekilde denetleniyorlar. Her ismin başında yer alan HKEY, (aslında Key, yani anahtar) bu grubun standart Windows fonksiyonları ile okunabileceğini gösteriyor. Sırasıyla, Veri Ve Dosya Tipleri, Aktif Kullanıcı Bilgileri, Donanım Bilgileri, Genel Kullanıcı Bilgileri, Şu Anki Donanım Bilgileri ve Dinamik Değişkenler'in saklandığı bölümler var. Bu bölümleri herhangi bir yazılım bir veriye başvurmak istediği zaman sorgulayabiliyor. Ayrı ayrı isimlendirilmiş olmaları, sadece programcılar için rahatlık sağlamaktan başka bir işleve sahip değil.

Linux Hakkında

Linux nedir? Linux ile ilgili bilgi nereden alabilirim?

CHIP Linux, aslında bir UNIX türevi ve bir işletim sistemi. En can alıcı noktası da ücretsiz dağıtılıyor olması ve lisans gerektirmemesi. Yani birden fazla sisteme elinizdeki Linux sürümünü kurabiliyorsunuz. Bu arada, sadece bir

adet Linux bulunmuyor. Linux, sadece yaratıcısının adına ithaf edilmiş "UNIX" türevi bir isim. Red Hat, Caldera, SlackWare, Zip-Linux ve daha birçok şekilde sunulan Linux, üzerinde herhangi bir X-Windows grafik arabirimi barındırabiliyor.

Eğer UNIX kullanımına alışkınsanız, zaten bildiğiniz şekilde PC'nizi kullanmaya devam edebiliyorsunuz. Şu anki sürümleri ile Linux, FAT32, ISO9660 CD, Türkçe desteği ve Pnp özelliklerine sahip ve para ile satılan birçok işletim sisteminin aksine heraberrinde bir GNU C++ derleyicisi ile geliyor. Ayrıca geliştiriciler için Linux tamamen açık, yani amaca göre yeniden programlanabilir olarak geliyor. Kodlarının büyük bir kısmının programcılar tarafından değiştirilebiliyor olması sayesinde yüzlerce geliştirici tarafından mükemmelleştirilmiş durumda. Aynı anda kullanabileceğiniz Linux için oldukça geniş ve neredeyse tükenmez bir "bedava" program arşivi bulunuyor.

Tüm Linux sürümleri Internet bağlantısı için hazır FTP, TELNET ve IRC programlarına sahip. Xwindows'u da barındıran sürümlerinde Netscape Navigator'ı ve bazen bir ofis yazılımı demosunu bulmanız da mümkün. Daha ayrıntılı bilgi için, www.linux.org, www.caldera.com ya da Türkçe desteği için www.turkuaz.org.tr adreslerine başvurmanız yeterli olacaktır.

Video CD'lerde Problem Varsa

Benim bilgisayarımın özellikleri; Pentium 166 MMX, 16 MB EDO RAM, 1.2 Gb sabit disk, S3 Trio 64+, 24x Mitsumi CD ROM. Sahip olduğum bilgisayarımın CD Video filmlerinin görüntüleri ve sesleri iyi gelmiyor. Ses kesik kesik çıkıyor ve görüntü akışı hiç de hoş değil. Bunu engelleyip düzenli çalışmasını sağlamak için ne yapmalıyım?

CHIP Sisteminizde, anahtar üzerinde bulunan iki adet IDE bağlantı noktasından ilkinde (Primary) sabit diskinizi bağladığınızı (master) biliyoruz. Bu durumda, öncelik sabit diske veri aktarılmasında olacağı için, aynı hatta (Primary) bağlı olan bir CD sürücüsü (Slave) veri akışından zaman kaldığında işleme girebilecektir. Bu yüzden, ayrı bir IDE kablosu kullanarak, CD sürücünüzü ikinci IDE bağlantı noktasına (Secondary) ilk cihaz olarak (Master) bağlamanız gerekiyor. Bunun için, kablo bağlantısını gerçekleştirdikten sonra, sistemi açmadan önce CD sürücüsü arkasında bulunan Jumper'ı master konumuna getirmeniz gerekiyor.

Sistemden Vazgeçemeyen Norton

Elimde bulunan Norton Utilities programını yüklediğimde bilgisayarımın değişiklikler oluyor. Bu programı silemiyorum, her yere işliyor. Bu programın özelliği mi, yoksa programımda bozukluk?

mu var?

CHIP Norton Utilities, "Başlat" menüsünde kendine ait bir kaldırma seçeneğine sahip. Eğer buradan ulaşamıyorsanız, Başlat-Denetim Masası-Program Ekle/Kaldır seçeneği ile bu yazılımı sisteminizden kaldırmamız mümkün. Şu anki durumda yapmanız gereken ise-dosyaları el ile silip zarar vermiş olabileceğini düşünürsek-yazılımı tekrar kurup, bundan sonra menü seçeneklerini kullanarak kaldırmayı denemek.

Güncel olaylar

Windows'u yükledikten sonra 1-2 aya yakın zaman oyunları oynayıp çıkmak istediğim zaman "Güncel olay" diye bilgisayar Windows'a geçmiyor ve bende Ctrl+Alt+Del'e basmak zorunda kalıyorum. Bunu açıklar mısınız?

CHIP Sisteminizde bulunan Windows işletim sistemi, aynı zamanda bir "gardiyan". Bellekte oluşan üst üste yazma ve çalışmaları, hatalı komut işletilmesini izleyecek "tuzak" kodlar kullanarak sistemin güvenliğini sağlıyor. Bahsettiğiniz durumda, oyun geliştiricileri de bu tuzaklardan birine yakalanacak hatalı bir kod parçası yazmış gibi görünüyorlar. Bu durumda, tuzakları azaltmak için elimizde bulunan çareler şunlar olacaktır:

- 1- Eğer oyun DOS sürümü ise, bunu Windows altında kullanmayın.
- 2- Eğer oyun Windows oyunu ise ve DOS sürümü yoksa, Windows'da doğru

DirectX sürücülerinin bulunduğu, standart dışı ses ya da ekran ayarları bulunmadığına dikkat edin. 3- Oyunda bulunan bazı detay seçeneklerini kapatmayı deneyin. Böylece oyundan çıkarken bırakılmamış olan bazı bellek bloklarının yarattığı problemlerden korunabilirsiniz.

Gerekli Donanım Mevcut, Yine de Oyun Çalışmıyor

Bazı oyunlarda minimum olarak sahip olduğum sistem konfigürasyonunun altında özellikler veriliyor. Fakat ben bu oyunu yükleyince çalışmıyor. Örneğin Cyberia 2 oyunundaki gibi. Bunun nedeni nedir acaba?

CHIP Donanımınız elverişli olabilir, fakat oyunlar bazı durumlarda "fazla" donanımlara karşı da hassastırlar. Eğer sisteminizde standart dışı ek bir donanım bulunuyorsa, bunu kaldırmayı deneyin. Sisteminizde yapmış olabileceğiniz ayarlar da sistem özelliklerinizin değişmiş olmasına yol açabilir. Örneğin CD sürücü için ayrılmış olan bellek, sisteminizde bulunan geçerli fiziksel bellek miktarını oldukça azaltacaktır (4 MB kadar). Bu yüzden oyunu oynatabilmek için CD ön belleği ve benzeri uzantıları kapatmanız gerekli olacaktır.

LX ve BX Farkı

LX ve BX Chipsetler hakkında bilgi verir misiniz? Hangisi daha iyi?

CHIP LX Chipsetleri ile AGP, Pentium II ve dinamik güç koruma desteği

(DPMA) bulunuyor. BX de aynı özelliklere sahip olmasının yanında taşınabilir sistemlere yönelik ve 100 MHz veriyolu hızı desteği mevcut. Tabii ki bu durumda daha sonra çıkmış bulunan BX (QPA destekli) Chipseti size tavsiye edebiliyoruz.

Explorer İle Yeniden Doğuş Sorunu

Son zamanlarda bazı çalışan programlarda çalışırken, özellikle çıkarken aşağıdaki hata mesajını alıyorum. Explorer başlıklı bir pencerede "Bu program geçersiz bir işlem yürüttü ve kapatılacak. Sorun devam ederse program satıcımızla görüşün" uyarısının devamında "Explorer geçersiz sayfa hatasına neden oldu; benim: Kernel32.dll. Konum 014f.bff9a5d0. Yazmaçlar". Bu başlığın altında sayı ve harflerden oluşan 4 satır bulunuyor. CS:EIP: deki baytlar altında yine sayılardan oluşan 1 satır bulunuyor. Son olarak Yığın Dökümü ile son buluyor. Bu uyarı penceresini kapattığımda görev çubuğunun sağında bulunan saat göstergesi hariç yerleşik ikonlar kayboluyor. Sanki Windows yeniden yüklenmiş gibi animasyonlu "Başlamak için burayı tıklayın" yazısı ortaya çıkıyor. Bu sorunun Desktop Themes ayarlarında yapmış bir değişiklikten sonra ortaya çıktığını tahmin ediyorum.

CHIP Bu durumda, çalıştığınız programın hatalı bir işlem yürütmesi söz konusu. Aslında hata bununla tam olarak ilgili değil. Explorer'dan çağırılan, dokümanlarda listelenmeyen "DEATH" (ölüm) adlı bir fonksiyon çağırılıyor. Bunun ardından "RESURRECTION" adlı ikinci fonksiyon çağırılıyor. Bu ikili, sistemin geçici olarak

kapamı tekrar açılmasını zorladığı için, tüm yazılımlarımız yeniden yükleniyor. Tabii bazı sürücüler sistem kapanmak üzere olduğu için hafızadan atılıyorlar, ki bu fonksiyon da kilitlenmeyi engellemek için çağırılıyor. Sorunun Plus Pack ile ilgili olmadığını da burada belirtmemiz gerekiyor.

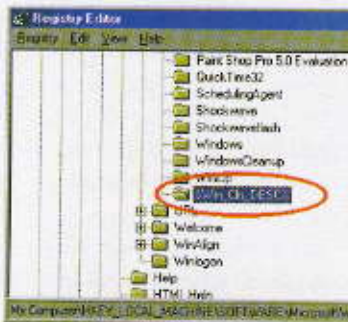
Regedit Yardıma Koşuyor

Sorum Program Ekle/Kaldır Özellikleri penceresindeki Yükle/Kaldır sekmesinde Windows'un kaldıracağı programlar listesinin ilk iki sırasını, birincisi %Win_Cln_DESC% ve ikincisi %Win_DESC% adını taşıyan programlar alıyor.

Anlamı nedir?

CHIP Bu iki yazılım listede yanlışlık sonucu beliriyor. Bu ikisini listeden kaldırmak için aşağıdaki adımları izlemeniz gerekiyor:

- 1- Regedit uygulamasını başlatın.
- 2- HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Uninstall adlı anahtarı bulun.

Regedit, Program Ekle/Kaldır seçeneklerine müdahale edebilir.

- 3- Buradan, kaldırmak istediğiniz yazılımı seçin.

4- Del tuşuna basarak yazılımı listeden silin.

Bu şekilde Program Ekle/Kaldır menüsünde artık bu seçenekler belirmeyecektir.

Müzikte Parazit Varsa

CD'den müzik dinlerken hoparlörlerimden hissetti sesleri geliyor. Fakat hard-diskteki bir midi'yi çalar-ken sesler gayet güzel. Bu durumda problem CD'de mi, yoksa CD sürücüsünde mi (veya ?) nasıl anlayabilirim? CD üzerinde neredeyse hiç çizik yok. Sadece iç kısımda çok hafif bir tane var. Ama cızırtı neredeyse tüm parçalarda var. Hem diğer CD'lerle de aynı hissetti geliyor.

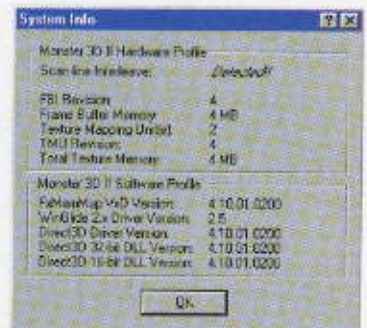
CHIP Kullandığınız ses kartının ayarları ile bu sorunu gideremediğinize göre, sorun tamamen hoparlörleri besleyen güç kaynağından geliyor. Bu tip durumlarda yapmanız gereken daha temiz çıkışı olan bir adaptör kullanmak. Eğer hoparlörlere bağlı bir güç kaynağı yoksa, ses kartınızın sistemden parazit alıyor olma ihtimali var. Bu durumda yapacağımız en iyi şey ses kartınızı diğer kartlardan en uzak noktaya takmanız, ve güç kaynağına yakın bir slot'a takmamamız olacaktır.

Monster II Sürücüler

Geçen hafta Diamond Monster 2 (8mb) aldım. World Cup 98, Fifa 98'de rahat bir şekilde çalışan kart NFS 2 SE'de 3dfx çipi-ni görmüyor. Bende daha önceden Diamond Mons-

ter 1 (4MB) vardı. Bu kartla tüm oyunları sorunsuz oynuyordum. İnternette yeni driver'larını downlo-ad ettim ancak netice alamadım. Voodoo2.com adresinden kartın test çıkışlarını okudum. Tüm oyunlarla uyumlu olduğunu söylüyor. Ayrıca kartın test ekranları İnternette vardı, onunla benimkini karşılaştırdığımda benim kartta "Scan-line Interactive Notdetected" İnternettekinde ise "Detected" yazıyor. Bunun ne olduğunu anlayamadım.

CHIP Göndermiş olduğunuz ekran görüntülerinden anlaşıldığı kadarıyla, aşağıda görülen resimler iki adet paralel bağlanmış Monster II kartına ait. Bu konfigürasyon için iki adet Monster II kartına gereksiniminiz var ve bu şekilde 1024x768 16 Bit renkte 3D grafik kullanım şansına sahip olabiliyorsunuz. Sürücüleriniz ise görüldüğü kadarıyla eski sürüm ve www.3dfx.com'da bunlara ait yeni sürücüler bulmanız olası.

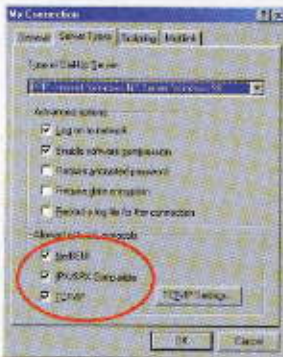
İki adet Monster II ile bir 3D canavar yaratmanız mümkün.

TCP/IP ve IPX

Makinamdaki Çevirmeli Ağ bağlantısını kullanarak başka bir bilgisayarın yazısından çıkış almam ▶

mümkün mü?

CHIP Eğer çevirmeli ağ için servis sağlayan bir noktaya üyeseniz, bu mümkün. Elinizde bulunan bağlantıya ait simgenin özellikleri ile aşağıdaki işlemleri yapmanız durumunda, Internet üzerinden bir yazıcıya ulaşmanız mümkün olabiliyor:

Internet ayarlarında tüm seçeneklerin açık olması gerekiyor.

1- Çevirmeli Ağ simgenizi açın. Eğer oluşturulmamış ise, burada bir bağlantı oluşturun.

2- Bağlantınız üzerinde sağ tuşla tıklayıp özellikleri seçin. Buradan, şekilde gördüğünüz ayarların tümünü (TCP/IP, IPX, NetBEUI) açın.

3- Bağlantınızı kullanarak uzaktaki bilgisayara bağlanın.

4- Bu bilgisayarın üzerinde paylaşılmış bir yazıcı varsa, bunu Yazıcılar simgesini kullanarak seçin.

5- Eğer simge Yazıcılar'da Ağ yazıcısı eklemeye çalıştığınız zaman belirmiyorsa, uzaktaki bilgisayarı bir şekilde ağdaymış gibi göstermeniz gerekiyor. Bunun için bağlantıyı kesin, ilk baştaki ayarlar bölümünden Windows-PPP yerine NT ya da bir başkasını seçerek sıra ile deneyin. Karşıdaki sistemin sunucu

türünü bulduğunuz zaman yazıcıyı seçebilir hale geleceksiniz.

Eğer karşı taraftaki yazıcının sürücülerini sisteminizde bulunmuyorsa, bu sunucu üzerinde bulunan sürücülerini sisteminize kopyalamanız ve yükleme sırasında sorulduğu zaman bu noktadan yükleme yapılmasını sağlamanız gerekiyor.

Ekran kartı BIOS güncellemesi

Ekran kartının BIOS güncellemesini Windows altında yaparken normal işlem gerçekleşiyor ama sistemi tekrar açtığımda ekran kartı BIOS versiyonunu değişmiyor. Bu neden olabilir?

CHIP Ekran kartınıza ait güncelleme programı, yüksek bir olasılıkla sistemi DOS altından başlatarak kullanılıyor olmalı. Bu yüzden, DOS kullanarak bir açılış diski yaratmanız ve bunu kullanarak sistemi açmanız gerekiyor. Sistemi DOS ile başlattıktan sonra, ki HIMEM.SYS ve EMM386.EXE yüklü olmalı, aynı diskete kopyalanmış olduğunuz güncelleme yazılımını çalıştırmalısınız. Yazılım ilk çalışmasında o anda mevcut olan BIOS'u kopyalayacağı için disketin yazma koruması açık olmalıdır. Bu adımdan sonra, ekranınız bir müddet siyah olabilir, ve 40-50 saniye gibi bir süre sonra tekrar eski görüntünüz geri dönecektir. Bu durumda KESİNLİKLE sistemi kapatmamamız, sadece RESET etmeniz gerekiyor. Bu adım sonrasında ekran kartınız yeni BIOS sürü-

münü görüntüleyerek açılacaktır. Daha önceden bozulan karta gelince, onu düzeltmek için ise, sizin komut satırından yazdığınız komutu içerisinde yerleştirdiğiniz bir AUTO-EXEC.BAT dosyası içeren DOS diski ile sistemi açmanız, ve bir müddet beklemeniz yeterli olacaktır.

Hata kimin?

Geçenlerde satın aldığım sabit diskimin bir süreye kullandıktan sonra bozuk olduğunu anladım. Satın aldığım yere geri götürdüğümde, hatanın bende olduğunu söyleyerek değiştirmek istemediler. Hata bende değil, bunu nasıl kanıtlarım?

CHIP Sabit diskinizde nasıl bir arıza olduğuna göre, birkaç sendrom oluşacaktır. Buların ilki, sabit diskin sistem tarafından hiç bir şekilde görülmemesidir. Eğer aynı marka bir sabit diski, garantisini bozmadan çekmiyorsanız tabii, kontrol kartından ayırıp eski sabit diskinize bağladığınızda da problem devam ediyorsa, sorun mediyadadır ve bu durumda kimin "suçlu" olduğunu saptamak oldukça zor.

Fakat eğer sabit disk bu değişimden sonra görülür ve çalışabilir hale geldiyse, eski kontrol kartı üzerinde yapılan bir hasar incelemesi sonucu (kıruk, çizik ya da yerinden kopmuş elemanlar) hasarın nereden kaynaklandığı saptanabilir. Bu da genelde ters elektrik vermek, sabit diskin kontrol kartı üzerine bir metal değdirmek ya da aşırı ısınmaya yol açmak

olacaktır. Eğer sistem sabit diski BIOS Setup'ta görüyor fakat format işlemi sırasında takılı kalıyorsa (sistem kilitlenmeden) bu sabit disk bir darbe ile karışmış anlamına gelebilir. Bu durumda da, garanti kapsamı dışı olan "kullanıcı hatası" koşuluna giriyor olabilirsiniz.

NUKE Dukem :)

Arkadaşlarımın beni IRC'de kilitlemesini nasıl engelleyebilirim? Daha önce sistemime bir kaç kez NUKE atıldı ve çaresiz makineyi baştan açmak, yarıda kalan downloadlarıma yeniden başlamak gerekti.

CHIP Eğer IRC'de "NUKE" probleminiz varsa, bunu direkt NUKE edilemez bir yöntemle bağlantı kurarak engelleyebilirsiniz. Bunun için Java tabanlı bir siteden IRC'ye katılabilir, ya da sisteminize Linux kurarak (ki ZIP'li versiyonu 33 Mb, ftp.cdrom.com/pub/linux/slackware dizininden bulabilirsiniz) IRC programını kullanabilirsiniz. Bu sonuncu durumda sizi "benim" diyen hackerlar bile "NUKE" etmekte çaresiz kalacaklardır. Bunların yanında, Conseqal gibi kişisel firewall yazılımlarına da başvurarak size ait IP numarasının görülmesini engelleyebilirsiniz. Daha ileri seviyede korunma için, sisteminize Windows 98 kurabilirsiniz. Windows 98'de bulunan WinSock'ta, daha önce NUKE olmanıza yol açan buglar bulunmuyor. Tabii ki yine de kimseyi kızdırmadan "chat" yapmanızı tavsiye etmemiz gerekiyor. ☺

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte.

CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

INTERNET

Sürekli Internet Bağlantılı Ağ Sunucusu

Evdeki ağında sürekli Internet erişimi olan bir bilgisayar kurmak istiyorum. Şimdi şöyle bir durum söz konusu, diğer Windows 95 yüklü bilgisayarlardan nasıl sürekli Internet erişiminden faydalanabilirim? Windows 95'te bunun için bir program mevcut mu?

CEVAP: Windows 95 maalesef bu işi kolayca halledebilmek için herhangi bir program sunmuyor. Bunun için WinGate gibi programlara ihtiyacınız var. Bu programı Eylül CHIP CD'sinde veya www.deerfield.com adresinde bulabilirsiniz.

DONANIM

Matrox Grafik Kartım Çalışmıyor

Bilgisayarına Matrox Millennium grafik kartı taktım. Ancak taktıktan sonra sü-

rekli genel koruma hataları ile karşılaştım veya kartı doğru olarak tanıtamadım. Bilgisayarımın anakartı ASUS TP4XE.

Hatayı nerede aramalıyım ya da kartı takarken anakartı bozmuş olabilir miyim?

CEVAP: Bu tip problemlerin nedeni kart için yanlış slotun (yuva) seçilmesi olabilir. Bu yüzden Matrox grafik kartını Asus anakartın Media Bus'una takmayın, zira diğer kartlarla adres çakışmaları söz konusu olabilir. Buna karşın başka bir slot seçerseniz, otomatik donanım algılaması sorunsuz olarak gerçekleşecek ve grafik kartı hiçbir sorun çıkartmayacaktır.

Yazıcıda Yarım Çıktılar

Canon BubbleJet BJC 4000 yazıcım var. Maalesef Windows 95 altında belgeler tam olarak değil sadece kısmen yazdırılıyor. Bu hata-

nın nedeni ne?

CEVAP: Yazıcınız bozulmuş olabilir, ancak Pentium bilgisayarınız varsa paralel arabirim de bunun sorumlusu olabilir. Bilgisayarınızın BIOS'unda ECP veya EPP olarak tanımlanmışsa mürekkep püskürtmeli yazıcınız bu arabirimin hızına yetiştirilemez. Böyle bir durumda bilgisayarınızın BIOS'unda LPT1'i tekrar konfigüre edin. Bunun için BIOS'ta "Parallel Port Mode" adında veya benzer bir kaydı etkinleştirmeniz gerekiyor.

Bellek Terfisi

32 MB RAM'i olan bilgisayarına ek olarak 32 MB RAM daha aldım. Ancak bilgisayarına yeni bellekleri taktıktan sonra sistem

bunları tanımıyor. Bu sorunu nasıl çözebilirim?

CEVAP: Bunun genellikle üç nedeni vardır. Birincisi: Bellek modülü bellek bankasına tam olarak oturmamıştır, böyle bir durumda bilgisayar

boot esnasında biip sesleri çıkartır. Yapmanız gereken şey bellek modülünü tekrar düzgün bir şekilde takmaktır.

İkincisi: Bilgisayar normal bir şekilde açılır, ancak yeni bellekleri tanımaz. Yeni belleklere erişebilmek için anakartınız bellek bankalarının tam dolu olmasını gerektirebilir.

Problemin çözümü anakartınızın kitapçığında bulunabilir. Ayrıca SIMM'lerin büyüklüğüne, tipine (yani double sided veya single-sided) ve en azından her bellek bankasının erişim süresinin aynı olmasına dikkat edin.

Üçüncüsü: Bellek terfisini halen BIOS'unda tanıtmamız gereken eski bir anakartınız vardır. Bunun için bilgisayar açılırken BIOS'a girin. Şimdi BIOS yeni bellekleri görecektir, değişiklikleri kaydedip çıktıktan sonra yeni belleklerinizi artık faydalanabilirsiniz.

WINDOWS NT

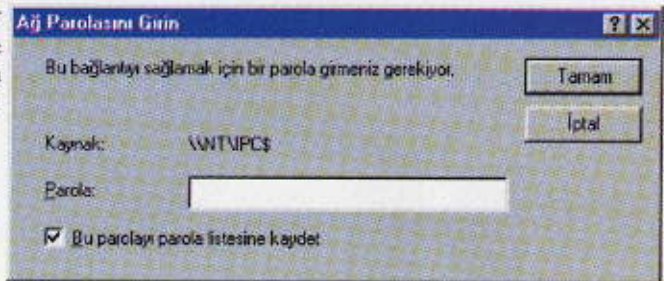

NT 4.0 altında Win 95 PC'ler için Kaynak Paylaşımı

Windows NT 4.0 Workstation işletim sistemi altında çalışıyorum. Bilgisayarım 5 bilgisayar ile birlikte bir Network'e bağlı; bunlardan birinde de Windows NT 4.0 yüklü. Sorunum şu: NT bilgisayarında bir dizini veya yazıcıyı paylaşma açtığımda bu kaynaklara sadece NT yüklü başka bir bilgisayardan erişebiliyorum. Diğer tüm Windows 95 bilgisayarlarında IPC\$ paylaşılan kaynağı için bir şifre isteniyor. Ancak böyle bir kaynağı bugüne kadar ne duydum ne de gördüm. Ayrıca bu bilgisayarda bu kaynak için hiçbir şifre geçerli olmuyor. Ancak doğru şifreyi girmeden de Windows NT bilgisayara erişimeme izin vermiyor.

CEVAP: Bahsettiğiniz kaynak Windows NT tarafından kurulmuş ve bilgisayara olan erişimleri yönetiyor.

Ağ üzerinde NT kurulu bir sisteme bağlanıldığında parola soruluyor.

Her bir kullanıcı için ayrı şifreler vermek zorundasınız. Bu yüzden bilgisayara erişecek her kullanıcı için ayrı bir kullanıcı adı vermeniz gerekiyor. Bu ad mutlaka bilgisayarın ağdaki adıyla aynı olmalı. IPC\$ şifresi sorgulamasında da sadece bu şifreyi girmek yeterli.

WINDOWS 95

Eski Ses Kartı Sürücülerini Tekrar Kurmak

DirectX 5 kurulumunda ses kartının sürücülerini kayboldu, yerine başka bir ses kartının sürücülerini kuruldu. Bu yüzden maalesef asıl ses kartımla ilgili ayarlar geçersiz oldu. Sadece Windows bu yeni konfigürasyondan memnun, diğer uygulamalar artık çalışmıyor.

CEVAP: Eski sürücülerinize tekrar ulaşmak için önce yeni sürücülerini kaldırmanız gerekiyor. Bunun için "Aygıt Yöneticisi"ne girmelisiniz. Sağ tuşla Bilgisayarım simgesine tıklayın ve "Özellikler"i seçin. Şimdi

Aygıt Yöneticisi'nde "Ses video ve oyun denetleyicileri" bölümüne girin ve Kaldır ile sürücülerini silin. Daha sonra C:\Windows\INF alt dizininin içinde "Class=MEDIA" kaydı geçen tüm OEMxxx.INF dosyalarını silin.

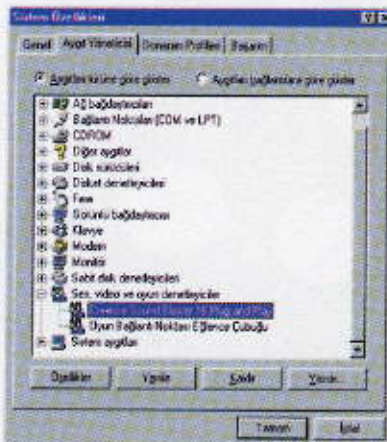
En iyisi bu dizindeyken [F3] tuşuna basın Gelişmiş arama "İçerdiği metin" arama kriteri olarak "Class=MEDIA" girin. Şimdi emin olmak için tüm alt dizinleri de bir kontrol edin. Bilgisayarı yeniden başlattığınızda eski ses kartınız tekrar algılanacak ve eski sürücülerinizi tekrar kurabileceksiniz.

Windows 95 ve NT'de Ortak Yedekleme Programı

Windows 95 ve Windows NT 4.0'in standart yedekleme programları ile çalışıyorum. Ne var ki kısa bir süre önce yaşadığım bir sistem kilitlenmesinden sonra her iki yedekleme programının birbirleri ile uyumlu olmadığına farkına vardım. Her iki sistemde çalışacak yedekleme yazılımları var mı?

CEVAP: Maalesef her iki işletim sisteminde de çalışan bir yedekleme programı bilmiyoruz. Ancak Windows NT için Seagate Backup gibi programlarla bir Windows 95 bilgisayara Windows 95 istemcisi (client) kurmak ve daha sonra ağ üzerinden yedek almak mümkün. Ancak bu yedek daha sonra sadece Windows NT altından tekrar yüklenabilir. ☐

Ses kartımızın özelliklerine Aygıt Yöneticisi üzerinden ulaşabilirsiniz.

169

Söyleşi
Netscape'in başkanı ile
Browser'ların geleceği
üzerine kısa bir söyleşi.

170

**Yararlı Web
Araçları**
Internet üzerinde
dosyaların kesildikleri
yerden itibaren
indirilmelerini sağlayan
GetRight'ın tanıtımı.

174

İlginç Web Adresleri
Internet gezginleri için
ilginç Web adresleri,
değişik konulardaki en
güzel sayfalar.

Java'sız Artık Gereksiz

Browser'ların geleceği üzerine Martin Cagan ile bir söyleşi.

Microsoft gibi Netscape de Web-Browser'ını Navigator'u artık ücretsiz sunuyor. Hatta Netscape bir adım daha ileri giderek yazılımın program kodunu kamuoyuna açıyor. Artık kullanıcı Linux işletim sistemi veya Apache Web Server'ı gibi bir başarı hikayesini hayal edebilir. Her iki uygulama da, tüm dünyadan insanların meydana getirdiği bir grup tarafından ücretsiz olarak geliştirilip kullanıma sunuluyorlar. Netscape'in gelecek için Browser'ı nasıl tasarladığını, Netscape'in Platform and Tools başkanı Martin Cagan, Chip ile yaptığı röportajda anlattı.

CHIP: Bay Cagan, Netscape program kodunun hangi kısımlarını kamuoyuna sunacak?

Cagan: Kamuoyuna sunabileceğimiz her şeyi sunacağız.

Ancak iki istisnaımız var: Eğer ürün üçüncü kişiler tarafından üretilmiş ve Netscape yazılımı değilse, örneğin Java, veya devlet tarafından yapılan sınırlandırmalar, özellikle şifreleme teknolojilerinin kodlarını dağıtmamız mümkün değil. Bu istisnalar dışında Navigator ve Communicator ürünlerinin her şeyini kullanıma sunmak istiyoruz.

Communicator Pro'nun işletmeler için düşünülmüş yeni fonksiyonları var: Host bağlantısı, Sistem yönetimi

için fonksiyonlar ve çalışma grubu takvimi. Bunları da satmaya devam edeceğiz.

CHIP: Bugüne kadar sizi yaklaşık kaç program geliştiricisi aradı?

Cagan: Lisans imzalamak gerekmediği için bu konuda herhangi bir istatistikimiz yok. Ancak insanlar ne tasarladıklarını bize anlatıyorlar. Değişik platformlara taşınabilirlik önemli bir nokta olacak. Şu anda Browser'ımız 17 işletim sistemi üzerinde çalışıyor. Ancak 200'ün üzerinde işletim sistemi var. Örneğin bir geliştirici ile konuştuğumda bana programı Amiga'ya taşımak istediğini söyledi ve bu işlerinden bir örnek.

Önemli diğer bir alan ise fonksiyonların geliştirilebilmesidir. Bununla ilgili çok fazla bilgi edindik. Üçüncü kategori ise araştırmadır. Büyük bir üniversite programımız var. Bugüne kadar Navigator'un geliştirilmesi aşamasında bilimadamlarının sayısı azdı.

CHIP: Navigator ve Communicator 3 ile hedefleriniz nelerdir?

Cagan: En önemli noktalar, XML, RDF ve Aurora olarak adlandırdığımız yeniliğe desteğinin olmasıdır. Aurora, Browser'ın

işletim sistemi ile bütünleşmesini amaçlayan projenin adı. Aurora sayesinde, Browser ile sadece Internet'te surf etmekle kalmayacak ve lokal sistemde de gezinebileceksiniz. İşletim sistemi entegrasyonu yöntemimiz sayesinde platform bağımlılığından kurtuluyorsunuz. Yani Macintosh, Unix, Windows veya çeşitli Windows sürümleri farketmiyor; lokal

Martin Cagan,
Netscape'in
Başkanı

sisteme erişim her halükarda aynı kalıyor.

CHIP: Navigator kullanıcıları HTML 4.0 ve dokümanlarını ne zaman kullanabilecekler?

Cagan: Şu anda biçim şablonlarını HTML ve Javascript yardımı ile destekliyoruz. Diğer sürümde daha da iyi olacak.

CHIP: Navigator'daki Java logosunu çıkarttıktan sonra Java ile nasıl devam edeceksiniz?

Cagan: Günümüzde her sistem üreticisi kendi sistemi için Java makinasını sunuyor. Bizim Java desteğimiz artık gereksiz. Ayrıca Sun yeni bir Java sürümünü pazara sunduğunda bunu uyarlamamız çok uzun sürüyor, çünkü yenilikleri ve Browser'da yol açacağı değişiklikleri 17 bilgisayar sistemine göre düzenlememiz gerekiyor. Kısacası çok uzun sürüyor. Özellikle Sun ve IBM bunu değiştirmemizi çok isterlerdi. Bizim için de bir avantaj.

Java stratejimizi, Java'yı kendimiz uyarlamak zorunda kalmaktansa Open JVM API olarak da adlandırılan APT'yi atlayarak yapabildik. API'nin amacı, Java makinesinin kullanılabilmesi için, üreticilerinin örneğin Sun'a Browser'ımıza bir arabirim sunmak. Bu yeni stratejimiz. Yani, her seferinde yeni bir sistem geliştirmek yerine sadece kendi ürünümüzü destekleyeceğiz.

Pek çok kullanıcı Java'yı Netscape Browser'larının içinde kullanıyorlar. Yani bunu şu anda desteklemeye devam etmeliyiz. Ancak gelecekte işletim sistemi üreticileri ile daha çok birlikte çalışarak onların Java makinelerini kullanacağız. ☐

"Aurora ile lokal
PC'nizde de surf
yapabilirsiniz."

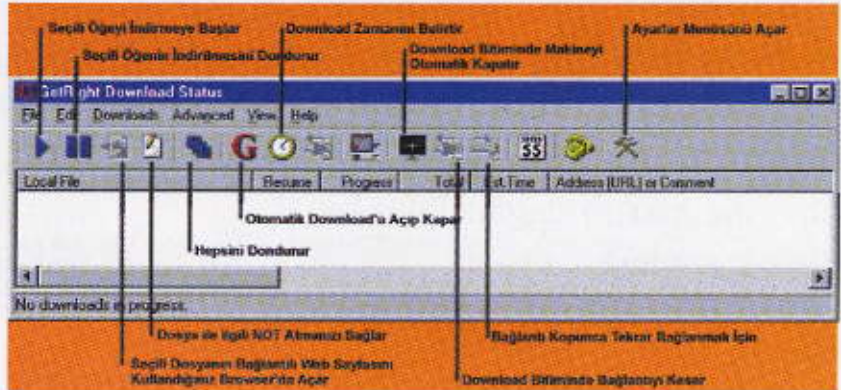
Yararlı Web Araçları

Özellikle Download sırasında karşılaşılan sorunlara çözüm olacak, oldukça sık kullanılan, popüler GetRight programını daha detaylı ve performanslı kullanmak için en ince ve can alıcı özelliklerine kadar sizler için inceledik.

Internet artık yaşamımıza iyice girmiş durumda. Hemen her türlü bilgi ihtiyacı için vazgeçilmez bir başvuru kaynağı olmasının yanında, en alakasız ihtiyaçlar için bile ilk başvurulacak ortam haline alıyor. Durum böyle olunca Internet başında geçirilen zaman da oldukça artıyor ve değer kazanıyor. Bu zamanın maddi ve manevi olarak değerli olması da Net üzerinde belli araçların kullanımını gerekli kılıyor.

GetRight 3.2

Internet'ten sürekli dosya çekenlerin oranı %90'ları geçmiş, Download'larının Browser ya da sistem çökmesi sonucunda yarım kalmasının verdiği acıyı mutlaka tatmışlardır. Ya da çok istedikleri halde çok uzun bir dosyayı çekemedikleri olmuştur. GetRight programı işte bu tip ve buna benzer sorunlara çözüm olmak üzere üretilmiş bir yazılım. En son piyasaya sürülen 3.2 sürümü, diğerlerine göre çalışmalarına hız katacak ve esneklik sağlayacak bir çok

Daha önceki sürüme göre daha fazla öğe barındıran araç çubuğu ile menülere pek ihtiyaç duyulmuyor.

yeni özellikle donatılmış. Bu sürüm ile, GetRight'ı kullanımınıza uygun olarak özelleştirmeniz mümkün oluyor.

Kurulumdaki Can alıcı Noktalar

Kurulum esnasındaki ayarlardan, Windows başlar başlamaz programın devreye girip girmeyeceğini ya da her Link'e tıkladığında GetRight'ın o dosyayı indirip indirmeyeceğini belirtebiliyorsunuz. 3.2 sürümünde yeni eklenen kurulum sihirbazı ile geriye kalan ayarların yapılması ise daha basit hale getirilmiş.

Daha sonra, kullanmaya başladıkça önemini anlayacağınız Setup Penceresi karşınıza geliyor. Bu pencereye daha sonradan ulaşılabilir ayarları değiştirmeniz de mümkün oluyor. Menüde kullanım rahatlığını ve hızını etkileyecek 5 ayrı kartta ayar yapmanız gerekiyor. Bunlar: Connections, Limits, Save to, Monitor ve Advanced kartları. Connections kartında özellikle ayarlamamız gereken nokta, Timeouts bölümünde "Stop and Resume..." ile başlayan kısım. Bu seçeneği işaretle-

yerek yanındaki süreyi de en aza indirmek gerekiyor (1 dakika). Böylelikle Download sırasında tıkanan ve sizi unutan karşı Server'ı yeniden tetikleme süresini en aza indirmiş oluyorsunuz. Yine kesintisiz Download yapabilmek için Miscellaneous bölümünde yer alan iki seçeneği de aktif hale getirmeniz gerekiyor. Buradaki ilk seçenek, programın aynı FTP Server'ı üzerindeki dosyaları Server'dan çıkmadan almasını sağladığı için, arada FTP Server'ına tekrar bağlanmak için harcanacak zaman kazanılmış oluyor. İkinci seçenek ise karşı tarafa sürekli Ping yaparak ilk başta bahsettiğimiz tetikleme işini otomatikleştirmiş oluyor. Bunlar GetRight'a

Kurulum sırasında GetRight'ın otomatik başlaması ile ilgili ayarları yapıyorsunuz.

günüz zaman açılacak olan pencere yardımı ile indirmekte olduğunuz dosyaların hangi durumda olduğunu oldukça detaylı bir şekilde görebiliyor ve bunun yanında birçok faydalı araca ulaşabiliyorsunuz.

Eğer herhangi bir dosyayı indirmeye başladıysanız, alttaki büyük pencere içinde dosyalarınız, isim, tekrar deneme sayısı, o anki durum, toplam boyut, tahmini bitme zamanı ve alındığı URL şeklinde bilgiler alt alta sıralanacaktır. Gerçekleştirmek istediğiniz işlemler arasında en sık kullanılanlar üstte yer alan araç çubuğunda yer almakta.

Eğer Download işlemine yeni başladıysanız, alttaki dosyalar o an için aktif durumda gözükceklerdir. Dosyaların aktif olup olmadığını sol taraflarında yer alan gri zincir ikon-

ları vasıtasıyla anlayabilirsiniz. Eğer sağ tarafı fiş şeklinde bir zincir ikonu mevcutsa, bu o an Server'a bağlanmak üzere olduğu anlamına gelmekte. Eğer dönen tam zincir ikonu varsa, o an dosyanın gelmekte olduğu anlaşılır. Kopuk bir zincir ikonu gösteriliyorsa bir hata oluşmuştur ve o dosya alınamamıştır.

Son olarak da yan duran kum saati ikonu bağlantının koptuğunu ve tekrar bağlanmaya çalışıldığını bildirir. Buna göre, o Link'leri seçip araç çubuğundan tekrar başlatabilir ya da daha sonra tekrar almak için o an durdurabilirsiniz.

Kayıp Dosyaların Kurtarılması

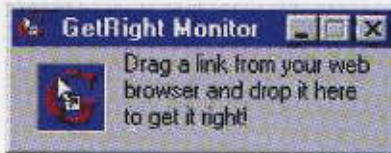
Advanced menüsünde yer alan Recover Lost Downloads seçeneği bu işi sizin için çözümlüyor. Yapmanız gereken, bu seçeneği seçtikten sonra yarıda kalan dosyanızı sabit diskinizde bulmak. Daha sonra bu dosyayı ve daha önceden almış olduğunuz Internet adresini açılan pencereye

girmeniz gerekiyor. Bundan sonra kalan yerden Download'unuz devam edecektir.

Öncelik Tanıyın, Uyurken Bile Download Yapın

Downloads menüsünde altta yer alan Priority özelliği Download için işaretlemiş olduğunuz birden fazla dosyaya öncelikler tanımanızı sağlıyor. Listedeki seçiminizi yaptıktan sonra 1'den 5'e kadar tanımlayacağınız, önem derecelerine göre hızın düştüğü durumlarda öncelikli dosyalar ilk olarak alınacaktır.

Yine aynı menüde yer alan "Schedule Download" seçeneği ile almak istediğiniz dosyaları belirli günler ve saatlerde, siz bilgisayarınızın başında yokken bile indirmeniz mümkün oluyor. Burada dakika mertebesinde süre belirtilebiliyor ve Download bitiminde makine kapatılabiliyor. Böylelikle, özellikle Internet'in çok rahat olduğu sabahın erken saatlerinde siz uykudayken bile makineniz sizin yerinize işlemleri gerçekleştire-

Bu pencere üzer ine sürükleyeceğiniz Link'leri otomatik olarak indirecektir.

biliyor.

Kaldığınız Yerden Evinizde Devam Edin

File Menüsünde yer alan Enter New URL seçeneği ile herhangi bir Link'e tıklamadan hatta Browser bile açmadan adres girmek vasıtasıyla dosya çekebiliyorsunuz. Yapmanız gereken tek şey aldığınız URL'yi doğrudan buraya yazmak. Bunun haricinde yine File menüsünde yer alan diğer yeniliklerden biri de yarıda kalmış Download listelerinin bir başka bilgisayara taşınabilmesi. Daha önce oldukça büyük bir eksiklik olan bu özellik programa dahil edilmiş durumda. File menüsünden "Export List of Selected Downloads"

Download'larınızı başlatmak için mutlaka başında olmanız gerekiyor.

seçeneği ile listeyi özel bir formatta kaydedip, yarım kalmış dosyalar ile birlikte diğer bilgisayara taşıdığınız zaman, oradan tekrar açıp Download'a devam edebilirsiniz.

View menüsünden "Show Monitor" seçeneğini seçme durumunda ise minik bir pencere ortaya çıkıyor ve siz Internet'ten indirmek istediğiniz her türlü dosyayı, Link'ini bunun üzerine sürükleyip bırakmak suretiyle indirebiliyorsunuz.

Bilinmesi Gerekenler, Tavsiyeler...

GetRight Download, işlemlerinizi ne kadar kolaylaştırırsa kolaylaştırsın, eğer karşıdaki Server yarıda kalmış Download'ların devam etmesini desteklemiyorsa bir işe yaramıyor.

Download sırasında bu zaten bir uyarı ile size bildiriliyor. Bunun için yapmanız gereken bu tür dosyaların Priority'sini yüksek tutup diğerlerinden önce siz makineyi kapatmadan gelmesini sağlamak. Bunun haricinde birden fazla Server'da Mirror'ı (kopyası) bulunan dosyalar için Mirror List yapmanız, Server'lardan biri yavaşladığı zaman diğerinden devam edilmesi gibi bir şans doğuracaktır. Eğer şimdiye kadar CHIP CD'lerinden kurmadıysanız, programın en son sürümünü <http://www.getright.com>'dan indirebilirsiniz. ☐

Mahmut Karşoğlu
mkars@chip.com.tr

İlginç Web Siteleri

Her ay incelediğimiz birbirinden ilginç Web adreslerine bu ay yenileriyle devam ediyoruz.

Arık daha detaylı olarak incelenecek Web sayfaları arasında, Internet'te kaybolmadan doğru seçimi yapacak ve istediğiniz bilgiye ve sizi daha çok eğlendirecek sayfalara CHIP'in yardımı ile daha kolay ulaşacaksınız. İşte bu ayın adresleri:

<http://www.buyinguide.com/>

Birçok insanın makinesinde kelime işlemciden hesap tablosuna, Browser'lardan ekran koruyuculara, oyunlara kadar en azından bir düzine program yükledir. Bunların birçoğu da zaman içinde upgrade edilmelidir. Finansal planlamadan pul koleksiyonculuğuna, hatta oyunlara kadar hangi yazılımı ararsanız arayın, referans veritabanına ihtiyacınız olacaktır. BuyinGuide, işte bu işi, yazılım paketlerini finans, araçlar, oyunlar, Internet gibi ana bölümlere ayırarak çözümlüyor. Bunlardan bir tanesine tıklayarak belirtilmiş uygulamaları satın alabiliyor ya da ürünle ilgili detaylı açıklamaya ulaşabiliyorsunuz. Oldukça hızlı yüklenen sayfada, grafik çok az ve müşteriler için tavsiyeler bölümü de bulunuyor.

<http://www.80s.com/Trivia>

Eğer bunu okuyorsanız, 1980'leri

yaşamış ve büyük bir olasılıkla zamanınızı Rubik'in Küpü, PacMan, Trivial Pursuit, Asteroids, Galaga, Centipede, gibi oyunlarla boğuşarak geçirmişsinizdir. Şimdi de bunların On-Line sürümlerini ya da bu site tarafından yaratılan Rewind, Who Can it Be Now, Gremlines gibi oyunları oynayabiliyorsunuz. Buradaki bazı Link'ler son defa baktığınızda cevap vermese de buradakiler sizi oldukça uzun bir süre oyalamaya yetecektir.

<http://www.newbie-u.com/>

"Sonunda! Hey sonunda Internet'teyim, peki şimdi arkadaşlarıma ve akrabalarımı nasıl arayacağım?" türünde sorulara basitçe yanıt veren bir yer. Sadece onları NU'ya gönderin ve ödevlerini yapmalarını sağlayın. New Bee, Internet, FTP, e-mail, Usenet, IRC, ve Web'de sörf hakkında herşeyi onlara öğretecektir.

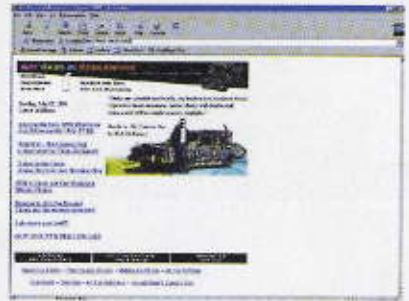
<http://www.thesmokinggun.com/>

Conspiracy-theory düşkünlere bu siteyi sevecektir. Fakat sadece gerçek devlet dokümanları içerdiği için.

<http://www.xnet.com/~arkiver/synchro.shtml>

Bazı Pink Floyd (ve diğer birkaç grubunki de) şarkıları ve albümleri

yine bazı filmlere müzik olacak kadar iyi uymakta. Kendiniz deneyin. Wizard of Oz'u videonuzda açın, sesi kısın ve CD çalıcınızda da Dark Side of the Moon parçasını koyun. Sonra Blade Runner, 2001'le deneyin, ve birkaç benzer örneği daha sitede bulabilirsiniz.

<http://www.artcars.com/>

Bazılarına göre, arabalar sadece seyahat etmek içindir. Bazılarına göre ise onlar gezen resim sergileridir. Bazılarına göre sanat bir duvara asılı güzel bir Monet'yken diğerlerine göre ise parlayan bir canavar VZ'dir.

<http://www.glassdog.com/>

Birşeye kesin gözüyle bakmak lazım. Bu site Web tasarım sınırlarını oldukça zorluyor. Her türlü en düşük bağlantı için bile canlı kalan, mükemmel gözüken grafiklere sahip bir site. Sadece bir kahve molasında ▶

inceleyebileceğiniz bir yer değil. Bir saati aşkın bir süre sıkılmadan gezilebilecek yerlere, okunacak bir sürü metne sahip.

<http://www.creditalk.com/>

Burada bir ön uyarı şart. MasterCard size sitede kredi kartı satmaya çalışıyor. Tabii ki şirket sizi kazanmak için bazı ilginç bilgiler de sunuyor. Ne çeşit kartınız olursa olsun, yüksek miktarda krediye sahip olmak istiyorsanız ya da o anki kredi geçmişinizi inceleyip, limitinizi nasıl yükselteceğinizi öğrenmek istiyorsanız, işte size site.

<http://www.stairwell.com/doc>

Eğer aceleniz varsa, Dr. Daniel arayacağınız son insanlardan biri olmalı. Fakat eğer yerel hayvanat bahçesini ziyaret etmeyi ya da hafta sonunda bir video kiralayıp seyretmeyi planlıyorsanız, belki de randevu alabilirsiniz. İncelemeleriniz sırasında aynı fikirde olmasanız bile eğlenmek için okuyabilirsiniz.

<http://www.frolic.org/>

Arkanıza yaslanın ve grafiklerin yüklenmesini bekleyin. İçindekiler için beklemeye değecektir. Sonra rahatlayın, kafanız karışmadan büyük soruyu sormaya hazırlanın. Bu soru e-mail şeklinde Net'teki en meşhur

memeli tarafından cevaplandırılacaktır. Eğer sizi yalamak istiyorsa kimin umurunda. Başkanlığa doğru koştuğu için biraz saygı gösterirseniz, hiç fena olmaz.

<http://barneyonline.com/>

Bazen sadece dev bir mor love-a-saurus canavarını düşündüğünüz zaman, evinizde güvende olduğunuzu düşünebilirsiniz. Ama bu canavar Web sayfasını size doğru fırlattığı zaman reddetmeniz pek de kolay olmayacak. Bu sitede çocuklar ve aileleri için birkaç Barney aktivitesi, hatta bir de Barney dükkkanı bulunuyor. Hey çocuklar, anneniz kredi kartını yetiştirebileceğiniz bir yere mi bıraktı?

<http://www.nflfans.com/>

NFL siteye yeni takımlar ekleme konusunda biraz yavaş hareket edebilir. Ama fanları NFL ile ilgili yeni Web sitesi ekleme konusunda o kadar yavaş davranmıyor. NFL fanları, buraya bağlandığınızda, bu uğraşınıza değecek yazılar ve en iyisi de muhteşem Web sitelerine ve her takım için forum alanlarına ulaşabiliyorsunuz.

<http://www.mylaunch.com/>

CD-ROM müzik magazini LAUNCH tarafından sunulan bu site, Web'in nasıl olup da özelleştirilmiş

içeriği bu kadar iyi sunabildiğine güzel bir örnek. Girdiğiniz anda en aşağı bir düzine grubu oylamanızı isteyen site, değişik tercihlerle dolu. myLAUNCH, haberlerle, yazılarla, röportajlarla, incelemelerle, konserlerle ve sadece Launch'ın bildiği yeni albümlerle komple size özel bir müzik Web sitesi yaratabiliyor.

<http://www.asylum.com/>

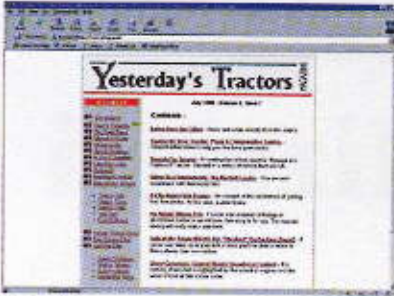
AOL'in televizyon, film ve ünlülerle ilgili mega sitesi sonunda açıldı. Bu site Hollywood tabanlı Web sitelerinin babası olacak gibi duruyor. İlk Web sitesi Webisodie'in yaratıcısı olan Scott Zakarin önderliğinde kurulan site, birbirinden farklı ağıza kadar bilgi dolu 60 sayfadan ve günde 4 ila 6 saatlik ünlülerle röportajların da bulunduğu RealVideo formatında canlı yayından oluşuyor. 4 kişiden oluşan ekran takımındaki siber hostlar röportajları yaparken, aynı zamanda kendileri de birer ünlü olma yolunda ilerliyorlar.

<http://www.kfi640.com/>

Internet'te yer alan birçok radyo istasyonu aslında kandırmaca. Ama bu site farklı. Güney Kaliforniya'da yaşamazsanız bile, RealAudio kullanarak canlı olarak Net üzerinden dinleme şansına sahip olabiliyorsunuz. Canlı yayının yanısıra, yazılar, etkileşimli

yarışmalar ve forum bölümleri de sayfada yer alıyor. Bu arada ana sayfadaki muhteşem Java Script bebeği görmeden sakın geçmeyin!

<http://www.ytmag.com/>

Traktörler hakkındaki bu sayfadan hoşlanmak için illa da çiftçi olmanız gerekmiyor. Yazılar, resimler, incelemeler ve daha birçok şey içeren geniş yelpazedeki bilgi aruk parmaklarınızı zın ucunda. Hatta bu çelik yığınlarına nereden sahip olabileceğiniz ya da kiralayabileceğiniz gibig bilgilere de buradan ulaşabiliyorsunuz.

<http://www.nbcsports.com/>

Bunun CBS SportsLine ile hiçbir ilgisi yok. Ama yine de sporla ilgili birçok bilgiyi içeriyor. İster futbola, basketbola, golfle, jimnastikle ya da başka bir spor dalıyla iç içe olun, ilgili bilgiyi burada bulabiliyorsunuz.

<http://family.starwave.com/>

Herhalde minik şampiyonun öksürüğünü en güzel elbisenizin üzerine püskürttüğü yemekten önce böyle bir ebeveysel tavsiyeye ihtiyacınız olduğunu düşünmemişsinizdir. Çözüm için mi? Hoş bir tasarıma sahip ebeveynler için hazırlanmış bu büyük kaynağa bağlanabilirsiniz. Sitede günlük haberler, oyun fikirleri ve ailelerin birbirleri arasında fikir alışveriş-

rişi yapabilecekleri bir de Chat alanı bulunuyor. Buralardaki uzmanların bilgilerine başvurmak da mümkün. Sitenin renkli giriş ekranı ilk etapta hoş bir izlenim bırakıyor.

<http://www.homearts.com/>

Altı ana bölümden oluşan sitedeki bölüm başlıkları şöyle sıralanıyor: Sağlık, ilişkiler, yiyecek, geçmiş zaman, ev, ve bahçe. Yeni yemek tarifi arama makinesi gibi bir özellik de eklenmiş. Çeşitli Java hileleri kullanarak hoş bir şekilde tasarlanmış HomeArts bir çekiç ve tornavida ile evde değişiklikler yapabileceğine inanlar için harika bir site. Daha sanatsal bir şeyler yapmayı planlıyorsanız bile, bu siteye en azından bir kez göz atabilirsiniz.

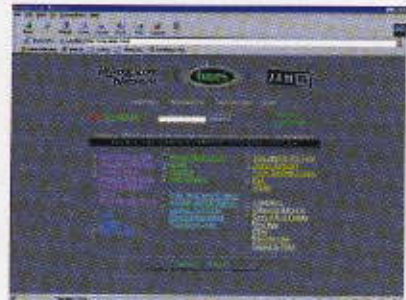
<http://www.pbs.org/>

İşte size bir TV'ye ihtiyaç duymadığınızı hissettirecek bir Web sitesi. Public Broadcasting System'in Online varlığı izleyicileri antensiz de memnun edebiliyor. Tabii ki vizyona girecek filmlerle ilgili sayfalar da bulunuyor. Democracy Project ve Newshour's History ile ilgili Link'ler ise sizi alıp geçmişe götürüyor.

<http://www.MrShowbiz.com/>

Online eğlence magazinleri fast-food lokanta zincirleri gibi hızlı bir şe-

kilde çoğalıyor. Fakat hiçbir Mr. Showbiz ile baş edemiyor. Bu son derece profesyonel sitede; film, müzik, TV, haberler, oyunlar ve bir de kullanımı kolay arama makinesi bulunuyor. Sitenin profesyonelliğini şöyle bir örnekle kanıtlayabiliriz: Yapılan her röportajda mükemmel giriş yazıları, Link'ler ile desteklenmiş tam röportaj metni, birçok resim, unlünün biyografisi ve yine röportajın RealAudio formatı bulunuyor. Gerçekten muhteşem.

<http://www.tunes.com/>

Kendini Internet üzerindeki en büyük click&play müziği olarak tanımlıyor. Gerçekten de öyle. Tunes.com 163 bin şarkıcı ve 1 milyonu aşkın şarkı sunuyor ve yine bunların arasından 200 bin tanesini RealAudio yazılımı kullanarak dinlemenize olanak veriyor. Kişisel önerileri de destekleyen site, albümleri oylamanızı da mümkün kılıyor.

<http://www.collegesportsnews.com/>

Bu site size golfden futbola kadar tüm NCM sporları ile ilgili çeşitli haberler sağlayan bir site. Yazılar ve oyun zamanları ile ilgili ajandaların yanında sizi haftalar boyunca oyalayabilecek Link'ler de sitede yer alıyor.

Mahmut Karshoglu
mkars@chip.com.tr

Chip - Ajansnet İşbirliğiyle Ücretsiz Web ve E-Posta Hizmeti

Ücretsiz kişisel Web ve e-posta adresi hizmetinden yararlanan okuyucularımızın dikkatine!

Dergide daha önce yayınlanan formu doldurup göndererek, kendilerine özel, Kişisel Web ve e-posta adreslerine sahip olan okuyucularımız, bu hizmetten takip eden ayda da yarar-

lanmak istiyorlarsa, burada verilen üyelik formunu doldurup göndermeleri gerekiyor.

Okuyucularımızın form üzerinde, yalnızca kendilerinin bildiği 'Özel kayıt anahta-

rı ile ad ve soyadlarını girmeleri yeterlidir. Ayrıca, iletmek istedikleri bir mesaj varsa, bunu da özel not kısmına yazabilirler. Aksi halde, takip eden ay sonunda yararlandıkları hizmet sona erecektir.

Ücretsiz Kişisel Web ve Kişisel E-posta Hesabı Üyelik Yenileme Formu

(Yalnızca Chip okuyucuları için, Ajans Net tarafından verilmekte olan Kişisel Web ve E-posta hizmetlerinin devamı için kullanılabilir)

**Eylül
1998**

Özel Kayıt Anahtarınız:	Ad ve Soyadınız:
Özel Not:	

Önemli Not: Chip - Ajans Net işbirliği ile gerçekleştirilen, Internet'te Kişisel Web Sayfası ve E-posta Servisi Üyeliklerinden yararlanmak isteyen okuyucular, herkes gibi Ajans'ın Üyelik Kuralları'na uygun davranmayı da peşinen kabul etmiş sayılırlar: Kurallarla ilgili açıklayıcı bilgileri, Internet inceleyici programınızla, <http://www.ajans.com> adresindeki Web sayfalarında okuyabilirsiniz. Lütfen, doldurduğunuz formun aslını veya olası sorularınızı, varsa yeni ve/veya farklı taleplerinizi aşağıdaki adrese gönderiniz!

Ajans Net, Perpa-Elektrokent İş Merkezi, Kat: 5 No: 417 Okmeydanı - İSTANBUL
Tel: (212) 222 9634 Faks: (212) 222 9635 - 223 7749 E-posta: chip@ajans.net

İnce Ekranlar Nasıl Çalışır?

LCD monitörler henüz normal kullanıcıların karşılayabileceği kadar ucuzlamadı. Fiyat düşürmek yerine daha keskin, kontrast olarak daha zengin görüntüler oluşturuyorlar. CHIP sıvı kristallerin elektrik akımı ile nasıl ışık saçtıklarını açıklıyor.

ris ile sağlanıyor. Sıvı kristalin molekülleri bir resim noktasının arka plan aydınlatması ile aydınlanıp aydınlanmayacağına karar veriyor.

Katı kristaller, sabit kafes yapılarından dolayı sıcaklık, ışık veya elektriği etkinin yönüne göre etkileyebiliyor. Bu olaya 'anisotropi' adı veriliyor. Sıvı maddelerde ise gelişigüzel dağılım sebebiyle ışığın geliş yönü o kadar önemli değil. Çubuk şeklindeki karbon, hidrojen ve oksijen molekülleri de anisotrop davranıyorlar ve ışığı kırıyorlar. Katı cisimlerin moleküllerinin aksine yonlerini değiştirebiliyorlar ve böylece ışık subabı görevini görebiliyorlar.

Sıvı Kristal Teknolojisi Piyasayı Ele Geçiriyor

Sıvı kristal alanlarda elektrik alanlarından da faydalanılıyor. Kristalden bağımsız olarak çubuklar elektriğin etkisi ile dikey (pozitif dielektrik anisotropisi) ya da yatay (negatif dielektrik anisotropisi) olarak pozis-

yon alıyorlar. Sıvının genel şekli sadece elektrige değil, aynı zamanda sıcaklığa da bağlı. Sıcaklığa bağlı olarak farklı düzenler oluşuyor. Bu düzenlerden biri de "nematik" düzen ve LCD monitörlerin birçoğu da bu düzene göre çalışıyor.

Arka aydınlatmadan yola çıkan ışık sıvı kristal tabaka sayesinde iki kere kırılıyor. Eliptik salınımdan sonra renkli ışığa dönüşüyor. Beyaz bir arka plan rengi için cam tabakalar üzerindeki folyolar belli bir salınım düzlemine sahip ışığı perde üzerine bırakıyor. Burada oluşan sorun ise ışığın büyük bir bölümünün kaybolması sonucu parlaklık ve aydınlığın yetersiz kalması.

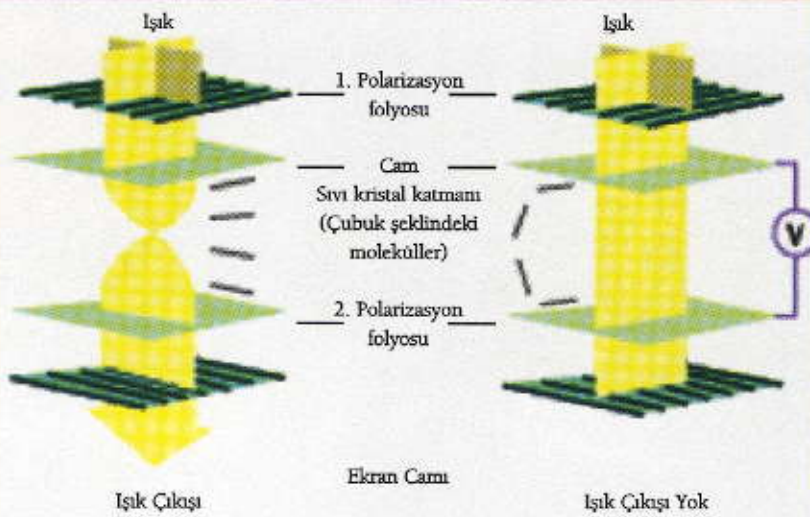
Twisted-Nematic-LCD'de ise bu sorun bir hile ile çözülüyor. Cam tabakalardan biri 90° döndürülmüş olarak monte ediliyor. Yüzeye yakın sıvı kristal molekülleri de bu 90° tabakaya uyarak dönüyor. Daha akım verilmeden sıkı ve düzenli bir ağ kuruyor. Salınım düzlemine gelen ışık ikinci polarizasyon filtresine ulaşıyor, ama onu geçemiyor.

Super-Twisted-Nematic-LCD'de

Sıvı kristal ekranların öncelikle çok büyük bir avantajı var: Sadece 1 mm'lik bir kahlığa sahipler. Bu yüzden notebook'larda ve diğer bazı elektronik cihazlarda ekran olarak bulunuyorlar. Artık 14 ile 17 inç arası modeller normal monitörlere rakip olarak piyasaya çıkmaya başladı. 15 santimetrelilik kasa kalınlığı ile normal 17 inçlik monitörlerin üçte biri kadar yer kaplayan yeni ekranların fiyatları ise birkaç bin dolar. Bu fiyatların yıl sonuna kadar makul seviyelere düşmesi bekleniyor.

Likid kristal bir ekranda resim eşit dağılımlı bir arka plan aydınlatması, iki cam arasındaki sıvı kristal yüzey ve pikselin kontrolünü sağlayan iletken indiyum-kalay-oksit (ITO) mat-

Twisted-Nematic-LCD'nin çalışma prensibi

Twisted-Nematic-LCD (döndürülmüş): Elektrik alan olmadan ışık ikinci polarizatörü geçiyor. Bunu sebebi sıvı kristalin salımmı 90° çevirmesi. Gerilim altında ışık dönmüyor ve ikinci polarizatör tarafından durduruluyor.

(STN) ve pahalı notebooklar'da kullanılan Double-Super-Twisted-Nematic-LCD'de (DSTN) ortaya çıkan sonuçlar oldukça iyi.

Her Noktadan Elektrik Geçiyor

Işık subaplarının açılıp kapatılması için iletken ve ışık geçirgen ITO-matrisi cam tabaka üzerine yerleştiriliyor. Bir dikey ve bir yatay satıra elektrik akımı verildiği zaman kesişim noktasında oluşan elektrik alanı sıvı kristal molekülünü yakmak için yeterli. Böylece bir piksel aydınlanıyor. Buradaki sorun bir satır boyunca tüm piksellerin hafifçe aydınlanması. Zayıf elektrik alanı ve moleküllerin komşu molekülleri etkilemesi sonucu kirli satırlar elde ediliyor.

TFT-ekran kullananlar bu sorunları yaşamıyor. TFT ekranlarda elektriksiz alan sadece istenilen noktada oluşuyor. Yine

her piksel zayıf bir akıma maruz kalıyor, ancak küçük bir transistör (Thin Film Transistor) ile istenilen nokta güçlendiriliyor.

Twisted-Nematic (TN) modunda çalışan TFT ekranlarda elektrik alanı LC (sıvı kristal) hücresi içinde oluşuyor. Elektrotlar cam yüzeylere yayılıyor.

Hitachi'nin yeni TFT üretim yöntemi biraz farklı: In-Plane Switching Mode (IPS) adı verilen yöntemde her iki elektrot da cam üzerinde. TN modundaki ekranlarda parlaklık bakılan noktaya göre değişiyor.

IPS ekranlarda ise 160°'lik bir açıya kadar sabit kalıyor. LC hücresinin çalışma prensibi radikal bir şekilde basitleştirilerek tekrar "Akım=Işık" denklemine gelinmiş.

Normally-White modunda ise tam tersi; Eğer elektrik alan yok ise pikseller

Temel Bilgiler

Kırmızı, Mavi ve Yeşil

Sıvı kristal ekran renkleri her pikselden önce bir renk filtresi aracılığı ile elde ediliyor. Yerleşimde Delta Formu (üç rengin bir üçgen oluşturması) ve dikey form adı verilen (üç rengin yanyana durması) iki ayrı şekil söz konusu (vertical stripe: düzgün çizgiler).

TFT ekranlarda en büyük sorun piksel hataları. Eğer 4 milyon ince film transistörden biri zarar görürse ait olduğu piksel her zaman aydınlık veya karanlık kalıyor.

Normal ekran kartları PC'den çıkan dijital video sinyali analog video sinyaline çeviriyorlar. LCD'ler tüplü monitörlerin aksine doğrudan orijinal sinyali kullanıyorlar; çünkü dijital çalışıyorlar. Eğer özel bir ekran kartı kullanılıyorsa, analog video sinyali tekrar dijitalleştirilip pikseller için gerekli olan voltaj seviyelerine göre yeni ayarlamalar yapmak gerekiyor. Eğer bu son işlem sırasında bir sorun ortaya çıkarsa faz kayması oluyor ve ekranda çizgiler meydana geliyor ya da ekran tamamen karanlık kalıyor.

parlıyor. IPS monitörler Normally-Black modunda çalışıyor. Elektrik alanın kuvveti arttıkça, moleküller dönerek daha fazla geçirgen hale geliyor. Alan şiddeti arttıkça, ışık da artıyor.

Daha fazla ışığın sağlanabileceği yöntemler gereksiz kalıyor. Bunun yanında parlaklık sadece ışık kümesinden oluşmuyor. Siyah hücrelerin de etkisi büyük. Cam yüzeyler üzerine 90° açıyla monte edilmeyen folyolar da yanlış sahnın ile ön yüzeydeki polarizatöre erişilmesine sebep oluyor. Hitachi, NEC ve Nokia'nın yeni teknolojisinin adı Super-TFT. □

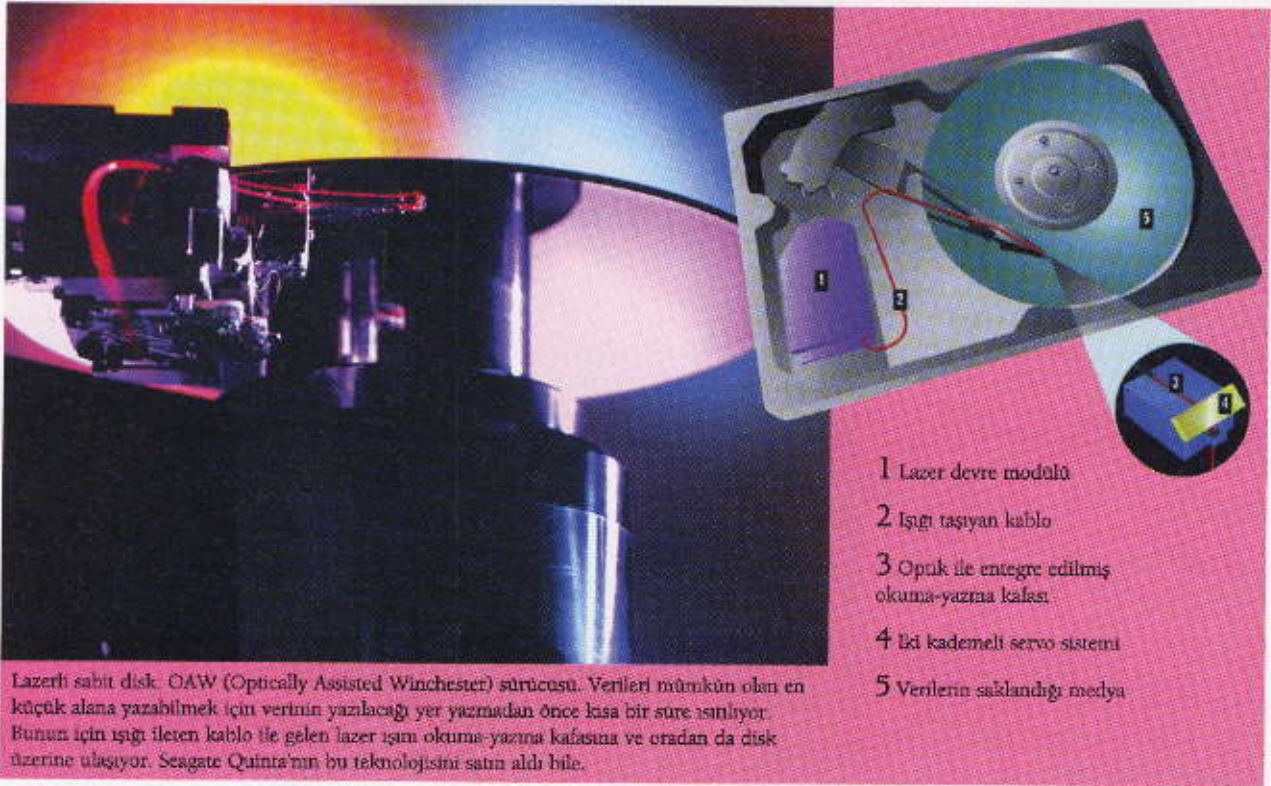
Ulrike Pfalzgraff
çeviren Güçlü Aydoğan

Manyetik Deponun Sonu mu?

Sabit disklerin kapasitesi gün geçtikçe daha az geliyor.

Beklenen noktaya çoktan ulaşıldı ve artık manyetik olarak daha fazla ilerlenemeyeceği açık. Endüstri yeni teknoloji için zaman kazanmaya çalışıyor ve sürekli daha yüksek kapasiteli sabit diskleri çıkarıyorlar. Aynı zamanda da yeni depolama teknolojilerini araştırıyorlar...

Örneğin Hologramlar.

Lazerli sabit disk. OAW (Optically Assisted Winchester) sürücüsü. Verileri mümkün olan en küçük alana yazabilmek için vertinin yazılacağı yer yazmadan önce kısa bir süre ısıtılıyor. Bunun için ışığı ileten kablo ile gelen lazer ışını okuma-yazma kafasına ve oradan da disk üzerine ulaşıyor. Seagate Quinta'nın bu teknolojisini satın aldı bile.

Manyetik depolama cihazlarında, özellikle yenilenen okuma-yazma kafaları teknolojileriyle sürekli yeni rekorlar kırılıyor. 70'li yılların başından 90'lı yılların başına kadar veri yoğunluğu 10 megabitten 1000 megabite çıktı. Daha sonraki artış ise geometrik olarak devam etti. Yıllık yüzde otuz-

luk artıştan yüzde atmışlık artışlara geçildi.

IBM bu gelişmeyi MR (magnetorezistif kafalar) tekniği ve onun devamı olan GMR (Giant magnetorezistif kafalar) tekniği ile sağladı. Bugün birim alan başına yaklaşık 4 gigabitlik yoğunluktaki sabit diskler piyasada. Bu yoğunluğun karşılığı 50 gigabyte.

IBM'in Ar-Ge laboratuvarlarında 10 gigabitlik yoğunluklara erişildiği biliniyor. Bu kapasitedeki sabit disklerin üretimine ise önümüzdeki yüzyılda başlanacak. 2004 yılında IBM 40 gigabitlik yoğunluğa erişeceğini de iddia ediyor.

Bilimadamlarının kabul ettikleri, manyetik ortamda kapasitenin bir so-

nunun olduğu. Bu kapasiteye ne zaman erişileceği ve bu kapasitenin ne kadar olduğu konusunda bir fikirleri olmasa da bu sonun er ya da geç geleceği kabul görmüş.

Süperparamanyetik güçlerin sınırı belirleyeceği kesin. Manyetik parçaların çok küçülmesi ile oluşan bu güçler sorun olacağı benziyor. Parçaların manyetizmasını değiştirmek için gerekecek enerji sonunda oda sıcaklığının üstüne çıkacak ve bu da verilerin depolanması için yeterli güvenliği sağlamayacak.

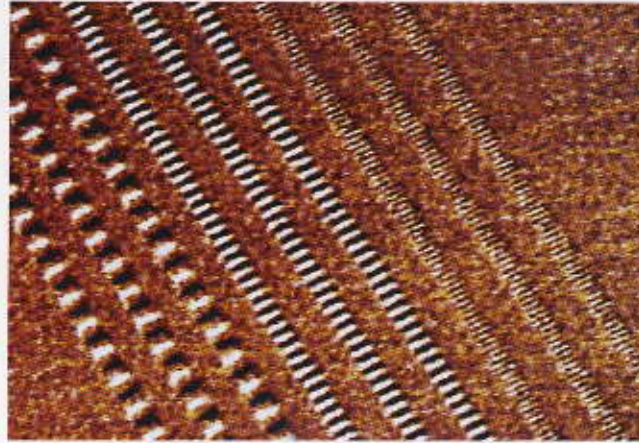
Terabitler seviyesinde bir yoğunlukta bu sorunun ortaya çıkması bekleniyor. Tasarımcılar bu sınırı biraz daha yukarı çıkarabileceklerini söylüyorlar. Bunun için veriler diskler üzerinde daha yoğun olarak bulunmalı ve daha duyarlı kafalarla yüzeye yaklaşılmalı.

Yoğun Paketler İçin Daha Duyarlı Alıcılar

MR ve GMR kafalar bir çözüm şekli. Avantajları kendilerinden öncekilere göre daha duyarlı olmaları ve daha küçük manyetik partiküllerle oluşturulan alanları sinyal olarak algılayabilmeleri.

Okuma ve yazmanın temelinde manyetik endüksiyon yatıyor. Endüktif yazma kafası manyetik disk üzerinde belli şeritleri manyetize ederek bitleri yazıyor. Okuma sırasında ise yazılan bitler MR veya GMR sensörünün manyetik yönünü değiştiriyorlar. Bu da sensörün direncini değiştiriyor. Direnç sinyal olarak ölçülüyor ve güçlendirilebiliyor. Yeni kafalar bugüne kadarki okuma-yazma kafalarıyla karşılaştırıldıklarında çok ufaklar.

MR ve GMR sensörleri farklı hassaslık seviyelerine sahipler. Fark kafaları içindeki direncin değişim oranıyla ilgili. Elektronların kuantal etkilerine

Gittikçe ufalan bitler: Özel mikroskop altında bir sabit diskin görüntüsü. 10 milyarlık bir yoğunluk (sağda), 5 milyarlık bir yoğunluk (ortada) ve 1.6 milyarlık bir yoğunluk (solda).

kadar hassas olan GMR ve onun iki katı hassasiyette olan MR sensörleri.

Sabit disk üreticisi Quantum, Terabit'in geliştirilmesiyle IBM'den farklı bir teknoloji kullanmaya başladı. NFR (Near Field Recording) adı verilen bu yöntem bir yazma-okuma kafasının manyetik ve optik metodları birleştirilmesi ile ortaya çıkan bir yöntem.

Bu yöntemin kalbi bir mercek ve Solid Immersion Lens (SIL) olarak adlandırılan bu mercek disk üzerinde alçak uçuş yapan kafaya monte edilmiş. Kafanın milimetrik mükemmel hareketleri ile manyetik bit hücrelerinin büyüklüğü çok ufak boyutlara indirilebiliyor ve böylece bugüne kadarki sabit diskler göre daha fazla bir kapasite sağlanabiliyor. Ek olarak "First Surface Recording" adı verilen yöntem de katılıyor. Bitler en üstte yer alan, kafaya en yakın duran diske yazılıyor.

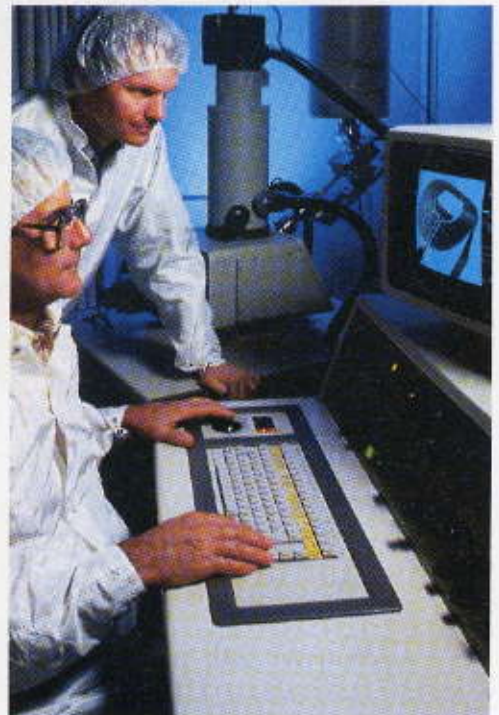
Terabayt Sabit Diskler İçin Yeni Teknoloji

Terabaytlar seviyesindeki sabit disklerde çok şey vaat eden teknolojilerden biri de OAW (Optically Assisted Winchester). Winchester teknolojisi ile sabit diskler '70'li yılların başından beri çalışıyor. Verilerin manyetik alanları disk üzerinde gezinen hafif okuma-yazma kafası sayesinde

bitler olarak algılanıyor. Manyetik alanlar daraldıkça ve birbirlerine yaklaştıkça okuma ve yazma işlemleri sırasında birbirlerinden etkileniyor. Zıt kutuplanmış bitin manyetik işareti değişebiliyor ve bazı durumlarda bit tamamen kaybolabiliyor da. Endüstri, günümüz teknolojisiyle okuma ve yazma işlemleri sırasında sorun yaşatmayacak veri yoğunluğunun kritik değeri olarak 20 gigabit kabul ediyor. Bu da 3.5"lik sabit diskler için maksimum 500 gigabayt demek.

Amerikan firması Quanta 20 gigabit sınırını aşmak üzere. Kendi OAW-teknolojileri ile 20 katın üzeri bir değere çıkacaklarını ve sınırı 250 gigabit'e çekeceklerini belirtiyor. Bu da pratikte 5 terabit, yani 5000 gigabit anlamını taşıyor.

Silikon Vadisi'nde bulunan Quanta iki yılı aşkın bir süredir sabit disklerin kapasitelerini artırmak konusun-

Hassas çalışıyor: Sterilize odada bir GMR kafanın çeşitli katmanları yoğunlaşma sonucu plazmalar içinde oluşturuluyor.

da çalışıyor. Seagate tarafından satın alınan şirketin basın sözcüsü Phil Montero yaptığı açıklamada Seagate'in kendi firmalarına ait OAW üzerine yatırım yaptığını ve seri üretim için her türlü yardımı sağladıklarını belirtiyor.

Bir OAW sürücü geleneksel sabit diskler ile aynı çalışma prensibine sahip. Belirgin fark, okuma ve yazmayı etkileyen lazer ışınından kaynaklanıyor. Konsantrik ışık bir modül aracılığıyla sabit disk kasası içinde üretiliyor 350 mikrometre kalınlığındaki fiberoptik kablo ile okuma-yazma kafasına taşınıyor. Orada bulunan toplu iğne başı büyüklüğündeki motorlu silisyum ayna ile lazer ışını disk üzerine iletiliyor.

Veriler sabit diske yazılırken veya sabit diskten okunurken lazer ışını belli bir alanı saniyenin milyarda ikisi kadar bir süreliğine ısıtıyor. Böylece kayıt ortamı daha kolay kutuplandırılabilir ve kalıcı bir manyetik alan yaratılabilir. Oda sıcaklığında manyetize olmaları zor; çünkü karşılıklı olarak birbirlerini etkileyebiliyorlar. Isıtılınca komşu hücrelerin etkilenmesi söz konusu olmuyor. Lazer ışının kullanılma sebebi ni Quinta'dan OAW geliştirme sorumlusu Joe Davis böyle açıklıyor.

Lazer ve motorlu ayna sistemi için Quinta başka avantajlar da anons ediyor: Bitleri belli bir manyetik alan ile işaretlemek için mutlaka tüm kolun hareket etmesi gerekmiyor. Lazer çoğunlukla aynanın doğru konumlandırılması ile daha etkili ve kesin sabit disk kullanımı sağlıyor. Böylece parçaların montajı birbirlerinden uzakta yapılabiliyor ve bu durum daha uzun ömürlü olmalarını sağlıyor.

Bir OAW-sürücünün sağlıklı çalışmasındaki en büyük rollerden birini de değişen yapı maddesi oluşturuyor. Quinta bu konuda sessizliğini koru-

yor ve sadece "alüminyum konstrüksiyon" demekle yetiniyor. Şirket yetkilileri, bu maddenin bugüne kadar kullanılan maddelerin hepsinden daha kolay manyetize olduğunu ve daha uzun süreli dayandığını iddia ediyor.

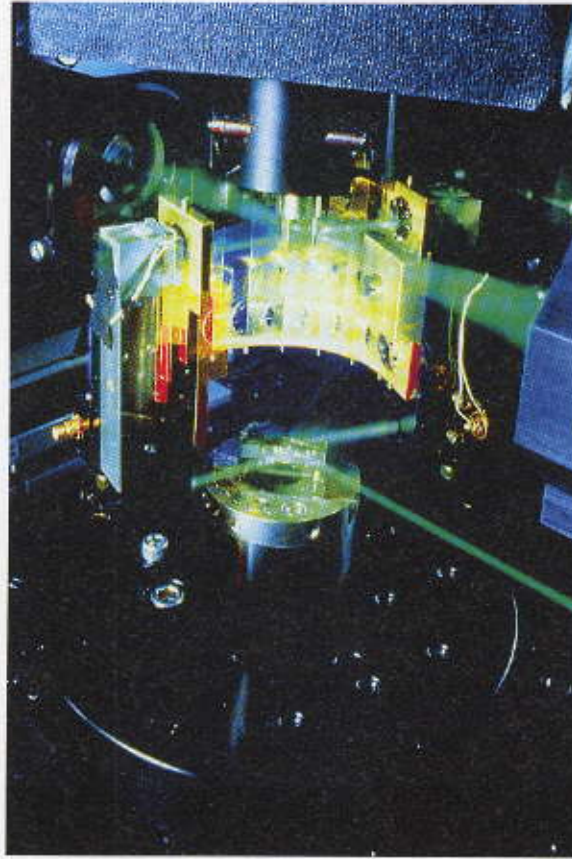
Quinta'nın amacı bu teknolojiyi 1998 yılı bitmeden yeni bir sabit disk sürücü ile sunmak. Gelecek ile ilgili büyük vaatlerden kaçınan Phil Montero yeni çıkacak sabit disklerin piyasada mevcut olan Winchester tipi sabit diskler ile hemen hemen aynı fiyatlara satılacağını söylüyor ve sözleş-

mekten bilmiyor."

Geleceğin Veri Depoları: Hologramlar

Sabit diske alternatif arayışları çoktan başladı bile. IBM'in araştırma merkezi Almaden'de bilimadamları verinin hologramlarda saklanması yöntemlerini araştırıyorlar. Bundan kırk yıl önce sabit disk bu laboratuarlardan çıktı ve MR- ile GMR- teknikleri de bu merkezin ürünleri...

Holografik veri depoları için daha seneler gerekiyor ama zaman göster-

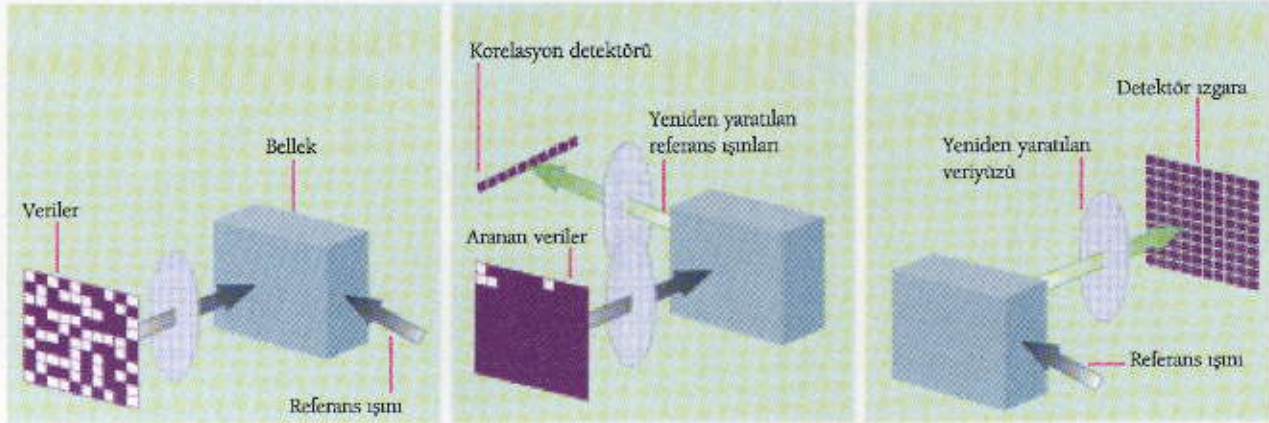
Asosiyatif Arama: Hologram küp içinde hedeflenen arama Hologram küp ile lazer gösterisi: Bir santimetreküpünden daha ufak bir kristal kullanılarak yapılan bu deneyde IBM gigabitlerce veri depolamayı başardı. Kristal içindeki iki ışın çarpışarak bir girişim indeksi oluşturuyor ve verileri de bu indeks saklıyor. Okuma için ışınlardan sadece referans olanı yetiyor. Arama örneği ile modüle edilen ışın ile kayıt edilen "resmi" tekrar elde edebiliyor. Alt taraftaki dedektörlerden sonrası kolay.

di ki herşey beklenenden çok daha çabuk oluyor. Almaden laboratuvarlarında yapılan çalışmalar da gizli yürütüldüğünden birşeyler söylemek çok zor. Ama şimdilik ortada bilinen bir gerçek var ki, o da günümüz sabit disklerinin performansını yakalamak için bile yeni teknoloji ile milyonlarca dolarlık bir harcama gerekiyor.

Ama holografik yöntemin birçok avantajı beraberinde getireceği de açık. En önemlisi de kapasite. Özel bir optik malzeme içinde lazer ile sayfa şeklinde kayıt yapıp saklanabiliyor. Kristaller kullanılarak yapılan maddenin bir yüzünde milyonlarca bit saklanabiliyor ve bu yüzün büyüklüğü bir bozuk paranın boyu kadar. Bu şekilde binlerce yüz bir araya gelince trilyonlarca bit saklanabiliyor. Bu da terabit demek.

rine şöyle devam ediyor: "Kullanıcı için hiçbir şey fark etmeyecek."

Piyasa uzmanları ise yeni teknolojiye geniş ama zaman kısıtlı bir şans tanıyorlar. Kaliforniya-Mountain View'daki bir araştırma şirketi olan Disk/Trend'in Genel Müdür Yardımcısı Bob Katzive biraz karamsar. "OAW teorik olarak kayıt kapasitesini on katına çıkarıyor ama burada da bir sınır olduğu kesin. Kimse sabit disklerin gelecekte ne olacağını ger-

Verileri taşıyan lazer ışını ile referans görevi gören lazer ışını bir örnek oluşturup bunu ışığa duyarlı kristal içine kayıt ediyorlar (Solda). Arama sırasında hangi referans ile verilerin bulunabileceği tespit edilip buna göre yola çıkılıyor (Ortada). Bu referans ile veriler baştan oluşturulabiliyor (Sagda).

Bu şekilde kaydedilen verilere erişmek de çok ilgi çekici. Bir yüzdeki tüm veriler bir seferde okunabiliyor. Aynı anda okuma ve yazma yapmak mümkün. Sonuç saniyede bir gigabit seviyesinde bir veri transfer hızı. Erişim süresi de bir milisaniyenin altında. Her bir daha büyük bir alana yayıldığı için geleneksel yöntemlere göre etkilerden de oldukça uzak.

Verileri kayıt edebilmek için iki ayrı lazer ışığına ihtiyaç var. Belli bir dalga boyuna sahip ışıklardan biri modülatör adı verilen bir süzgeçten geçirilip ışığa duyarlı bir madde üzerine düşürülüyor. Süzgeç ise veriyi taşıyan bir LCD ızgara olabilir örneğin. Işığı veri ile modüle eden bu süzgeçten sonra maddeye ulaşan ışık maddeyi "biçimlendiriyor." Bu işlemler sırasında ikinci lazer ışığı da referans olarak ona eşlik ediyor. İki ışığın oluşturduğu girişim indeksi kırılım indeksinin modülasyonu olarak madde içinde kayıt ediliyor. Buna 'hologram' adı veriliyor.

Daha sonra referans ışını tek başına yollandığında modülasyonun sonucu olarak ışık madde içinde saçılıyor ve alt tarafa yerleştirilmiş fotodetektörler ile saklanan veri tekrar elde edilebiliyor.

İdeal kayıt maddesi için araştırmalar devam ediyor. Şu anda laboratuvarlarda Lityum Niobat (LiNbO_3) üzerinde duruluyor. Hologramlar günümüz veri depoları gibi kullanılamayacaklar da.

Işığı duyarlılıkları yüzünden karanlıkta bile belli bir süre sabit kalıyorlar. Silinme ve tekrar yazılma sırasında oluşan bir sorun ise tüm verileri uçurabiliyor.

Okuma Ve Yazma için Farklı Renkler

IBM bu soruna bir çözüm buldu bile. İki renkli işlem ile maliyet de düşüyor. Yazma işlemi yeşil renkli bir lazer ile yapılırken, okuma için daha ucuz olan kırmızı lazer kullanılıyor. Avantajı okuma sırasında veri kayıtlarının bozulmaması.

Kayıtlı verilerin bulunması için de IBM kısa bir süre önce yeni bir yöntem geliştirdi. Günün birinde piyasaya sürülebilmesi için verilerin aranıp bulunma işleminin kısa sürede halledilmesi gerekiyor. IBM bunun için "asosiyatif arama" adını verdiği bir yöntem geliştirdi.

Hologram yöntemindeki referans ışığı hologramı baştan oluşturmak için kullanılmayacak. Bunun yerine yeni bir lazer ışığı ile arama işlemi yapılacaktır. Örneğin belli bir harfle başlayan verileri arayacak olan bir lazer ışını hazırlanacak.

Bu sıralarda buna bir referans ışını hazırlanmaya çalışılıyor. En fazla çalışmanın hedeflendiği bu ışın ile veriler üç boyutlu madde içinden dışarı alınacak. Referans ışığını arama işlemi ise mekanik olarak yapılabilir, IBM bunu laboratuvarlarında başardı

bile. Hızı ise ışığın dalga boyu sayesinde artırmak mümkün.

İlk çıkacak sürücülerin nasıl görüneceğini kimse söylemiyor henüz. Tahminlere göre ise günümüzün DRAM'lerine benzeyecek. Tabi chip başına 25 gigabitlik bir kapasite ile. Günümüzdeki sabit disklerle de benzebilirler, bu durumda da kapasiteler terabitler seviyesinde olacak. Server ve büyük makinalar için ise petabitlerden bahsediliyor. (1 Petabit=1.000.000 Gigabit)

Donanım pahalı olduğu için sabit diskler de pahalı parçalar. Ancak kapasite büyüdükçe gigabit başına düşen fiyatların da düşeceği kesin. ■

Manfred Flohr/
Wolfgang Grüner'den
çeviren Güçlü Aydoğan

Bilgi için

Internet:

<http://ssdweb01.storage.ibm.com/hrdsoft/diskdrdl/techno/gmr/gmr.het>

<http://www.quantum.com/products/optical/>

<http://www.terastor.com/>

<http://www.seagate.com/corp/vpr/quinta/>

<http://www.quinta.com>

<http://www.almaden.ibm.com>

**Picture Perfect Golf:
The Princes Course**

Sıcak yaz günlerinde açık havada golf oynama olanağınız yoksa, yemyeşil parkurları PC'nize taşıyabilirsiniz.

Dünyanın her bölgesinde insanların çevreye ve yapılarına uygun şekilde gerçekleştirmeye çalıştığı eğlenceler vardır. Eğlence denince her ne kadar Almanların birası, Türklerin rakısı ve kebabı akla geliyorsa da en sağlıklı eğlence yine spordur (en azından doktorlar öyle derler). Bu durumda insanların imkanlarına göre yaptığı sporlar ortaya çıkar ki atalarımız bu imkanları daha önceden belirlemişler ve ata sporumuzun golf değil de daha kibarca oynanan güreş olduğuna karar vermişler.

Şaka bir yana gerçekten de golfün dünya genelinde yaygın olmaması oyunun oynanması için uygun doğa şartlarının zor bulunmasından ve biraz da üst tabakaya hitap eden bir oyun olmasından kaynaklanır. Bu sebeptendir ki insanlar daha küçük alanlarda oynanan, halka da hitap eden mini golf mekanlarını tercih eder ve tabii ki bu imkansızlıkları fırsat bilen bilgisayar sektörü de yeni pencereler açarlar. Bu sayede meraklı kesim sanal golfün tadını çıkarırken, programcılar da kort kort gezerek yeni para kaynakları ararlar. Tabii ki herşey arz talep meselesi, fakat her işin bir erbabı vardır. Yani yeni

yerler göstereceğiz diye insanların oyun zevkine turp sıkmamak gerekir.

Hawaii'de bir ada

The Prince, Pasifik Okyanusu'nda ki Hawaii adalarından Kauai'deki bir golf alanı. 1990 yılında açılmış ve golf basını tarafından "Best New Resort Course" yorumuna hak kazanmış ve 1994'de de Golf Digest tarafından "Best Golf Course in Hawaii"

Oyundaki parkurlar gerçek golf parkurlarını andırıyor.

yorumuyla ödüllendirilmiştir. Şu anda da dünyanın sayılı alanları arasında yer alır. Göreceksiniz ki Robert Trent Jones tarafından hiçbir doğal koşuldan mahrum bırakılmadan şekillendirilmiştir. Bu sayede Picture Perfect golf bilgisayar oyunları serisinin içerisinde "The Princes Course" adı da yer almaktadır. Bu serideki di-

ğer Cd-Rom'larda "Coeur D' Alene", "Sugarloaf", "Harbour Town Golf Links" gibi yerler bulunmaktadır. Bu oyunun en büyük özelliği mekanın bilgisayar ortamında canlandırılmış, yani gerçek alanların onlarca resimleri çekilerek yapılmış olmasında denebilir.

Sistem İhtiyaçları

Gerçekten de şu aralar çoğu sistemin ihtiyaçları oyunların ihtiyaçlarını karşılayamaz durumda. Öyle ki artık 3dfx kartı olmadan, 32 Mb'ın altında ya da MMX'siz bir bilgisayara sahip olmak birçok oyundan uzak durmayı gerektiriyor. Ama bu şartlar yeni geliştirilen oyunlar için. Oysa, Picture Perfect Golf oldukça mütevazı... sadece oynadığımız yerin kare kare resimlerini gösteren bir oyun. Böyle bir durumda işlemcinizin bir 486 Dx2-66 olması bile yeterli oluyor. Grafikleri ve efektleri merak etmenize gerek yok çünkü, hepsi resim olarak kayıtlı olduğu için ekran kartınızın bir önemi yok. 8 Mb. Ram ve Windows'unuzun (3.1, 95) olması gerekiyor. Ayrıca 8 oyuncuya kadar arkadaşlarınız ya da bilgisayar ile oturup oynayabileceğiniz bir oyun. Fakat Network ya da herhangi bir bağlantı protokolünü desteklemiyor. Oynamak için sıranızı beklemek zorundasınız.

13. Delik

Bu oyunu programlayanlar sanırım fazla zorluk çekmemişlerdir. Sadece çekilen resimleri birleştirmişler, topa vuran oyuncunun resmini bile göstermemişler. Aslında bu aralar 3. boyut bayagi meşhur ve oyunseverlerin oynadıkları yere her açıdan bakmak gibi garip bir istekleri var. Oysa, bu oyun yine aynı kategorideki golf oyunlarına göre çok yoksun.

Ancak basit arabirimi sayesinde kul lanımı oldukça kolay olan oyun, PC ortamında da olsa doğayla iç içe olmanızı sağlayabilir. ☐

Murat Karshoğlu

Canon Bjc 4200 Bublejet Printer, Bc22 Fotokartuş + Tr101 kağıtlar fiyatı: 225\$ (kutusunda). Vi-egoscanner Scanner, 4800x4800 Dpi A4 renkli Scanner Fiyatı: 130\$. Tel: (532) 467 42 37
Cengiz Ateş

200 Mmx Cpu, Vx 512 Mb, 16 Edo Ram, 2.1 Western Dijital Disk, 14" Analog monitör, Mini Tower kasa, 1 Mb S3 Pci ekran kartı, 1.44 Floppy, Klavye, Mouse fiyatı: 650\$. Ayrıca elimde 14" Analog monitörüm var. Fiyatı: 130\$. Tel: (216) 312 66 28
Turan Değirmenci

Intel P 75, 24 Mb Ram, 560 Mb Hdd, 8x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, Fax Modem, Win 95, Office, Work, Excel yüklü. Fiyatı: 500\$. Ayrıca Amiga bilgisayar. Tel: (232) 479 09 09-44
Erol Yardımcı

Intel P 233 Mmx, 32 Mb Edo Ram, Intel 430 Tx Anakart, 2.1 Gb Hdd, 32x Creative 4800 U.K. Cd Rom, S3 Virge 4 Mb, 14 0.28" monitör, 16 Bit ses kartı, 1.44 Fdd... Tel: (266) 762 40 76
Cihan İmer

Escort Pentium 75 bilgisayar; Multimedia kasa (hoparlör, equaliser), 16 Mb Edo Ram, 1 Gb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 16 bit ses kartı, 4x Cd Rom, 14.400 Fax/Modem, Q klavye, 14" renkli monitör, ekran filtresi, Mouse, Mouse pad, 1.44

Mb Floppy, Win 95, Office 95, 10 adet oyun Cd'si; 650\$. Tel: (542) 323 90 99
Oğuzhan ÖRS

Discmen Sony D-171V satılık. Adaptörü, ses ayarlı kulaklığı, harici bağlantı kabloları, kutusunda hiç kullanılmamış. Pazarlık yapılır. Kaçmaz! Fiyatı: 170 DM. Tel: (246) 232 71 13
Ömer Çiftçi

Pentium 233 Mmx, Cpu Tx Pro Board, 14" Dijital ekran, 32 Mb Edo Ram, 2.1 Gb Hdd, Q Türkçe klavye 650\$. Tel: (358) 417 17 93
Zafer Vurur

Pentium 166 Mmx, Tx Board, 32 Mb Ram, 2.5 Gb Hdd, 4 Mb 3d Vga Card, 14" ekran, 24x Cd Rom, Creative 64 ses kartı, radyo kartı, 56 K Robotics Modem, Canon Bjc 240 yazıcı. Fiyatı: 900\$. Tel: (212) 551 21 98
Can Okçuoglu

Satılık Pentium 75, 16 Mb Ram, 850 Mb Quantum Hdd, Creative Sb 16 Ses kartı, 2 Mb ekran kartı, 24 X Acer Cd Rom Driver, 1.44 Mb, Floppy, 12Watt HI-TECH hoparlör, Masaüstü Mikrofon 14" monitör, Mouse, klavye, toz örtüsü ve yanında programlar. Tel: (212) 272 1959 (Akşam 19:00'da)
Özer Gökçe

30 Pin 1 Mb Ram satılıktır. Tanesi 1.000.000.-

TL. Tel: (212) 627 60 05
Bekir Dışlı

Philips TV kartı, Pca 21 TV, 69 kanal, uzaktan kumandalı, Cd Rom'u kumanda edebilen, Teletextli, A2 kullanılmış, iyi programlı 95, 3.1 kurulum disketi 200\$. Tel: (446) 415 20 19-1654
Murat Çorbacı

Mega Drive 16 Bit Joystick tüm malzemesiyle. Özel kutusunda 3 oyun Shokou The Punisher Shaq Fu 20.000.000.-TL. Tel: (224) 544 87 79
İhsan Göktaş

Packard Bell, P 60, 16 Mb Ram, 1 Mb ekran kartı, 170 Mb Hdd, 0.28 renkli monitör, 16 Bit ses, hoparlör, mikrofon, program, oyun film: 340\$. Tel: (212) 872 74 12
Levent Onur

Canon Bjc 240 Original, 2 kartuş (renkli-siyah), fotoğraf basma imkanı, 3 tane anlatıcı özel kitap, font ve tanıma disketi, Original fotoğraf Cd'si sadece 450DM, İndirim yapılır. Tel: (312) 322 50 59 (7'den sonra)
İ. Emre Yayla

Pentium 100 Gb Hx Board (mmx destekli), 32 Mb Edo Ram, 2.1 Gb Wd Hdd, 2 Mb S3 Trio 64v+ ekran kartı, 14" 0.28 ekran, 16 Bit ses kartı, 4x Cd Rom, 33600 Voice Modem, Floppy,

Klavye, Mouse, Speaker, 10 oyun Cd'si, çeşitli programlarla fiyat: 590\$ email: sedato@superonline.com

(Empa'nın) Intel Pentium 150 Cpu + Fan sadece 70\$. U.S Robotics Internal Win Modem + Fax + Cd ve kullanma kılavuzu (yazılımla 56K Upgrade) yeni 2 ay kullanıldı 70\$. Tel: (212) 652 20 00
Kıvanç Helvacı

Satılık çok ucuz hiç kullanılmadı. Intel 200 Mmx Cpu, 512 k M/b, 16 Mb Edo Ram 2.1 Hdd, 14" dijital monitör, 1.44 Floppy, 32x Mitsumi Cd Rom, 16 Bit ses kartı, mini Tower kasa, klavye, Mouse. Fiyatı: 750\$ Tel: (216) 312 66 28 (20:00'den sonra)
demirg@yahoo.com

Satılık Sega Game Gear. 3 disketiyle beraber, sadece 160\$. Süper ses ve görüntü kalitesi, hem de renkli! Sakın kaçırmayın! Tel: (312) 223 64 51 E-Mail: tokmen@ada.net.tr <mailto:tokmen@ada.net.tr>
Efe Tokmen

Intel 512 Kb Tx Board, P 150 Cpu, Diamond 3D, 16 Mb Ram, 16" Tatung, 2.1 Gb Hdd, 16 SD, 24 X Cd, 80W Radyolu Hop., Mic, 1.44 Fdd, Q Tr klavye, Microsoft Mouse, Hp 660 Deskjet, 33600 Us Robotics.Ext. Fiyatı: 1050\$. Tel: (216) 449 22 63
Yüksel Çoşkun

Intel Pentium 200 Mmx, mini Tower kasa, 32 Mb Sd Ram, 2 Mb Virge DX Vga 2,1 Gb Hdd, 32X Cd-Rom, 16 Bit ses kartı, 33600 Rockwell Voice Modem, 14" Epson Digital monitör, 1 ay kullanılmış çok temiz 900 \$.

Tel: (232) 376 52 94 (Akşam 8'den sonra)
E-mail: malis@artemis.efes.net <mailto:malis@artemis.efes.net>

P 100, 850 Hdd, 16 Ram, Vx Board, 14" renkli mon., 1 Mb Pci ek., radyo k., 16 Bit ses kartı, Mini Tow., 12x Cd Rom, 1.44 Floppy, klavye, toplam 480\$.

Tel: (262) 322 74 19
Emin Geyik

Amiga 500'ümü satmak istiyorum. Monitörü ve 200 disketi ile birlikte. Bilgi için (216) 373 47 80
Gökhan Uras

Dizgi, Antetli kağıt, zarf, tasarım, matbu evrak işleriniz ekonomik olarak yapılır.

Tel: (216) 456 14 60-
(212) 258 43 01
Sema Ugurlu

386 Dx-40 işlemci, 4 Mb Ram, 85 ve 45 Mb iki adet Hdd, 256 Kb ekran kartı, Mono ve Vga monitör, Mouse, IQ kartı, klavye, mini Tower kasa, 1.44 disk sürücü. Fiyatı: 190\$.

Tel: (262) 322 74 19

Pentium 120, 8x hızlı Cd Rom Driver, 16 Bit ses kartı, 14" monitör, fare,

Q klavye, kolon, mikrofon, 56 K Fax Modem kartı, Automatic Joystick, mini Tower kasa, 16 Mb Edo Ram, 2.1 Gb Hdd. Fiyatı: 650\$.

Tel: (212) 624 52 10
Kasım Yaprak

Tezleriniz özenle yazılır. Renkli çıkış alınır. Acele teslim edilir.

Tel: (212) 256 09 78
Hakan Ay

P200 Mmx, Tx Tomato 512, 32 Edo Ram, 4 Mb Diamond 3D 2000 Pro ekran kartı, 14" Digital, 2.1 Gb W Digital, Mouse, W 95 klavye, birçok yazılım, 5 Cd oyunu 650\$.

Tel: (216) 366 80 94
Ender Gençaydın

Satılık Pentium 133, 16 Mb Ram, 14" Epson monitör, 10x Philips Cd Rom, 33600 bps Rockwell Modem, 2 Mb ekran kartı, 16 Bit ses kartı ve birçok Mp3. Fiyatı: 700\$.

Tel: (216) 428 37 80
Gürkan Özenen

Sahibinden satılık bilgisayar. P 133, 16 Mb Ram, 16 Bit ses kartı, 1 Gb Hdd, 1 Mb ekran kartı, 8x Cd Rom, 14" renkli ekran, 1.44 Floppy, 2x 60W Speaker, Mouse, Pad, Win 95, klavye 410\$.

Tel: (282) 652 22 08
Ümit Çalık

P 233, 32 Mb Sd Ram, 4 Mb Virge, 3.2 Gb Hdd, 24 Cd Rom, 14" monitör, 56.6 K Fax Modem,

16 Bit ses kartı, Mic., Hop., kulaklık 850\$.

Tel: (532) 414 95 20
Tarik Taşkiran

Satılık kullanılmış Apple Machintosh Lazer yazıcı, Apple Classic Hdd, Apple Classic klavyesi.

Fax: (312) 231 23 53
Ömer Altun

P 120, 16 Mb Edo Ram, 200 Mb Hdd, 8x Cd Rom, 1 Mb S3 Trio 14 monitör, klavye, Mouse, Mouse Pad, mikrofön satılıktır. 18'den sonra.

Tel: (212) 574 3278
Burak Çetinkaya

P 150, 32 Mb Ram, 1.7 Gb Hdd, 2 Mb S3 Virge, TV kartı, 14" monitör, 24x Cd Rom, kasa, Ps2 Mouse, Ps2 Klavye, M. Medya Conroleer. Fiyatı: 700\$, Speaker hediyesi. Akşam 8'den sonra.

Tel: (216) 310 23 60
Yüce Erdönmez

P 120, 32 Mb Ram, 2.1 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, Ess radyolu ses kartı, 14" 0.28 NI/LR renkli ekran, 16x Cd Rom, Q klavye, fare, Pad, 120 Watt harici hoparlör, mikrofön 700\$.

Tel: (312) 243 17 66
Salim Çalı

486 Dx2-80, 16 Mb ram, 120 Mb Hdd, 14" monitör, 512 Kb ekran kartı, Ess 1688 Pnp ses kartı, Q klavye, Mouse, Mouse Pad, Toz örtüsü, hoparlör, mikrofön, oyunlar, Windows 95, ayrıca Cacomet Notebook. Fiyatı: 400\$.

Tel: (212) 510 58 32
Tayfun Bakırtaş

486 Dx-4/120 Mhz çok az kullanılmış Pc, 8 Mb Ram, 1 Gb Hdd, 256 K Cache, 14" LR Svga monitör ve diğer Pc'deki ekipman + Hp 600 Printer. Fiyatı: 500\$.

Tel: (212) 277 38 78
Nejat Kaya

Satılık P 100, 16 Mb Ram, 2 Mb S3 Virge 3D ekran kartı, 6x Cd Rom, 14" (Tatung) 0.28 monitör, 16 Bit ses kartı, Windows 95 işletim sistemi ve birçok Cd oyun. Tel: (212) 250 10 77

Ayhan Yılmaz

Cd kayıt Cd dahil 6\$. Tezleriniz yazılır, çıktı alınır ! Özel istek Mp3 arşiv Cd hazırlanır.

Tel: (212) 256 09 78
Tarik Taşkiran

Satılık Epson Fx-1050 136 Colon yazıcı. Çok az kullanılmış.

Tel: (212) 293 52 06

Acele satılık Pentium 166 Mmx Cpu. Fiyatı: 90\$.

Tel: (262) 321 95 66 (23'ten sonra)
H. Asım Çökren

Pentium 233 Mmx, 32 Mb Sd Ram, 2.1 Gb Hdd, Shuttle Board, 4 Mb S3 Virge Gx, 14" Samsung monitör, 10x Philips Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 33600 Apache Fax Modem, 1.44 Floppy, mini Tower 750\$.

Tel: (216) 345 93 99

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu): Gökhan Sungurtekin
Yazı İşleri Müdürü: Ufuk Yamankılıçoğlu
Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Engin Cilasun, Tolga Sonalp, Sevdâ Kılıç, Kadir Tuztaş, Banu Cengiz, Yeliz Aygöl (sekreteryası)
Katkıda Bulunanlar: Alis Sırmıçıyan, M. Berker Güngör, Young Multimedia
Pazarlama Müdürü: Beste Özerdem
Grafiker: Gökhan Koç
CHIP Reklam Müdürü: Gonul Morgül
CHIP Reklam Servisi: Şebnem Karabıyık, Yeliz Koyun, Sevil Santaş
Reklam Trafikeri: Zuhâl Söylemez
Abone Bölümü Satış Müdürü: Asu Bozyayla
Abone Servisi: Nur Geçili, Özlem Polat, Serap Ezgin, Ebru Epik
Dağıtım: Nebi Danacı **Üretim:** Turgay Tekatan **VOGEL Yayıncılık Ltd. Sti.**
Adına Sahibi: Ziya Bayman
Renk Ayrımı-Film Çıkışı: Grafiks Tel: (212) 212-2323
Baskı: Grafiks Ltd. Sti. Tel: (212) 212-2323 **Dağıtım:** BIRYAY A.Ş.
VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620
VOGEL Ankara: Dilek Özgen Batumlu **Ankara Büro:** Hafta Sokak, 12/5
G.O.P. Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569
CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)
CHIP Fax: (212) 269-5021
Abone Fax: (212) 281-3908
Yazı İşleri Fax: (212) 283-4254
Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr
Internet: http://www.chip.com.tr

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

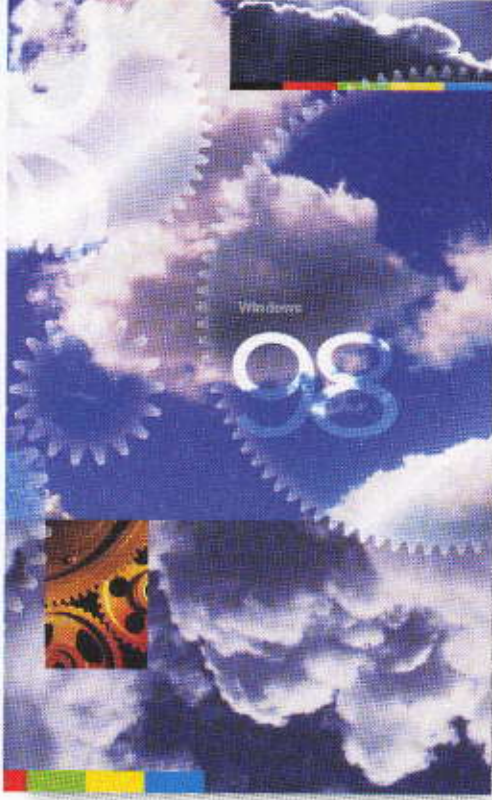
LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'de yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmaktadır.

MAKINA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayiinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

REKLAM İNDEKSİ

ALCATEL	Ö.K.İÇİ,3
4K	A.K.İÇİ
AKROPOL	29
ALBİM	23
APEX	97
ARDA BAHÇE	85
ASYA DONANIM	119
ATP	149
AVS	35
BAŞARI	181
BEKO 2	5
BIG BANG	39
BİLDEN	153
BİMEKS	109
BSA	175
CLARIS	31
COMPEL	151
ÇİZGİ ELEKTRONİK	61.63
ÇİZGİ REKLAM	189
ECECOM	123
EKSPA	135
EMEĞİ EĞİTİM	71
EMPA	48.49
ENSIS	32.33
ERPA	131
ESCORT MULTIMEDIA	57
ESTRON	83.147
GENPAZ	121
GOLD BİLGİSAYAR	77.79
HANEL	47
HESMAK	19
IBM	105
IHLAS/ACER	41
INSELBERG	95
INTCOM	111
INTERPRO	74.75
KARMA	A.KAPAK
KOYUNCU	52.53
KUZEY	65
MASCOM	27
MAVİ DONANIM	89
MEDYA BİLGİSAYAR	141
MEKATRONİK	183
METRO	81
METROPOL	73
MIKRO	87
PC DANIŞMAN	43
PERA	113
PHILIPS	17
PROTA	55
PROTOKOM	107
REMIVAC	93
RGB	139,145,179
RÖNESANS	173
SENTİM	K.KAPAK
SERT-EL	11
SETA	59
SİMKO	25
SİNEVİZYON	125
SÜRAT	143
TAO	137
TEKNOBİL	67
TELEKOM	115
TELLİOĞLU	21
TETRİS	127
TURKCELL	15
ULUSAL	117
VEGA	99.101
VESTEL	12.13
VISIONS	51
YILDIZ	129

EYLÜL SAYISINDA NELER VAR?

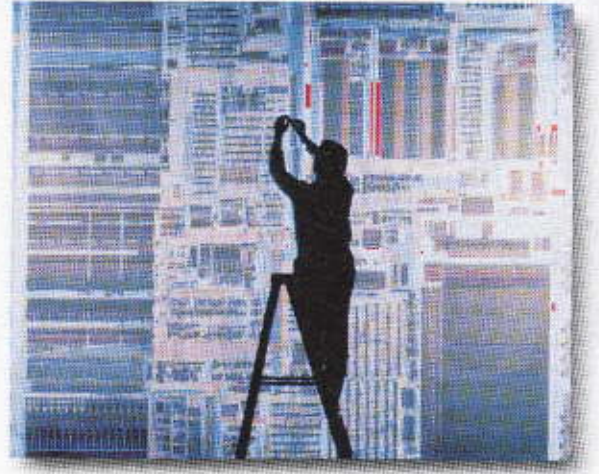

Windows 98 Özel Bölüm 1

A'dan Z'ye Windows 98 serisi başlıyor, ilk bölümde Windows 98 ile gelen araçları ve programları tanıtıyoruz.

Bir Çip Nasıl Doğuyor

Çip üretimi ardındaki sırlar

Test: Modemler

En son teknoloji, en hızlı modemler teste...

BIOS Ayarları

Optimum performans için süper BIOS chipuçları.

Internet Araçları

Internet kullanımını kolaylaştıracak faydalı programlar

Yeni Internet Font'ları

Internet'in gelecekteki dinamik fontları: TRUEDOC ve EMBEDDED FONTS

Hata Mesajlarının Sırrı Çözülüyor

Windows'taki hata mesajları ne anlama geliyor, çözüm yolları nedir? Tüm bu soruların cevaplarını bu yazıda bulabilirsiniz.

Ve Diğerleri

Windows NT serisi,
Aynı Shareware'i,
Chipucu katalogu,
Satın Alma Danışmanı,
SüperCHIPman...